

وهزارهتی ناوخۆی هه‌ری‌می کوردستان

به‌پ‌ی‌وه‌به‌رایه‌تی گشتی دیوان

زن‌جیره‌ی کتیب (1)

فهره‌شایسته‌و نه‌رکه‌کانی انبهر

له‌یه‌که‌مین رۆژی دامه‌زراندنی تا‌کو خا‌نه‌نشین‌کردنی

ناماده‌کردنی

فت‌حی مسته‌فا کا‌خ‌در کا‌که‌شین

به‌پ‌ی‌وه‌به‌ری جی‌به‌جیکار - به‌پ‌ی‌وه‌به‌ری کارگێ‌ری دیوانی وه‌زاره‌تی ناوخۆ

ما‌سته‌ر له‌ کارگێ‌ری

چاپی یه‌که‌م 2015

وهزارهتی ناوخوای هه‌ریمی کوردستان

به‌ریوه‌به‌رایه‌تی گشتی دیوان

زنجیره‌ی کتیب (١)

فهرست‌ه‌و ئه‌رکه‌کانی

له‌یه‌که‌مین رۆژی دامه‌زراندنی تا‌کو خانه‌نشینه‌کردنی

ئاماده‌کردنی:

فتحی مسته‌فا کاخدر کاکه‌شین

به‌ریوه‌به‌ری جیبه‌جیکار - به‌ریوه‌به‌ری کارگیریی دیوانی وه‌زاره‌تی ناوخوا

ماسته‌ر له‌کارگیریی

چاپی یه‌که‌م 2015

● شایسته و ئەرکەکانی فەرمانبەر لە یەکەمین روژی دامەزراندنی تاكو خانە نشینکردنی

● ئامادەکردن و وەرگێڕان و کۆ کردنەوێ: فتحی مستەفا کاخدر کاکەشین

● زمانەوانی و راست کردنەوێ زاراوەکان: طارق کاریزی

● دیزاینی ناوەرۆک و بەرگ: ئامادەکار

● تیراژ: 1000 دانە

● چاپخانه: چاپخانه ی روژەهلات

● چاپی یەکەم 2015

● لەبەرپۆڵەبەراییەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان ژمارە ی سپاردنی () ی سالی

(2015) ی پێدراوە

پیشه‌کی

فهرمانبه‌رانی تازه دامه‌زراو و زۆربه‌ی ئەو فهرمانبه‌رانه‌ی که له خزمه‌تدان و سالانی‌ک کار ده‌کهن له فهرمانگه‌کانی میریدا زۆربه‌یان به تیروته‌سه‌لی شاره‌زای ئه‌رک و فهرمان و مافه‌کان و پیرۆزی پیشه‌که‌یان نین، هه‌روه‌ها زانیاری پێویستی‌ان له سهر ئەو رێنمایی و رێساو یاسایانه نییه که مافیان پێ ده‌به‌خشیت و ده‌یانپاریزیت، ئەو مافانه‌ش بریتین له به‌رکه‌وت و شایسته‌ دارایی و یاساییه‌کان له مووچه و سزاو مۆله‌تی ئاسایی و نه‌خۆشی و پاداشته‌کان و مافه‌کانی خانه‌نشینی و به‌رگری له‌خۆکردن له هه‌ر گه‌روگرفتییکی یاسایی و سزا کارگیریه‌کانی که به‌سه‌ریدا ده‌سه‌پیت له ئاکامی نا شاره‌زایی و نه‌بوونی زانیاری پێویست و به‌رگری کردن له‌به‌رده‌م دادگا‌کان چونکه زۆر له‌و سزایانه‌ی که‌وا به‌سه‌ر فهرمانبه‌ر ده‌سه‌پیندریت ره‌نگه زۆربه‌یان له بێ زانیاری فهرمانبه‌ره‌که به‌یت له سهر ئەو کاره‌ی پێیان سپێردراوه له‌به‌ر ئەوه پێویسته کتیییک له‌به‌رده‌ستتدا هه‌به‌یت بۆ ئاشنا کردنی فهرمانبه‌ر به هه‌موو ئەو بابته‌انه‌ی باس‌مان کرد.

به‌هیوای ئەوه‌ین که‌وا ئەم به‌ره‌مه ساده‌یه بیه‌ته پالنه‌ریک بۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی ئاشنا‌بوونی فهرمانبه‌ران به ماف و ئه‌رکه‌کانی و بۆ ئەم بوارانه‌ی که‌وا زانیاری روونی له سهر نییه و هه‌روه‌ها ده‌به‌یت هۆی که‌مکردنه‌وه‌ی گه‌روگرفتی کارگیری و دارایی و یاسایی و کۆمه‌لایه‌تی و شه‌فافیه‌ت و که‌مکردنه‌وه‌ی رۆتینی کارگیری.

ئهم کتیبه به شیوه‌یه‌کی گشتی پیک دیت له گشت یاسا‌کانی کارپێکراو له ژیا‌نی وه‌زیفیدا و بریتیه له (8) به‌ش و پاشکویه‌کی تایبه‌ت به ناو‌نیشانه وه‌زیفیه‌کان، که ده‌قی وه‌رگیردراوی یاسا‌کانه‌و هیوادارین سوودی هه‌به‌یت.

ئاماده‌کار

به مه به سستی سوود وەرگرتن و شارەزا بوونی فەرمانبەران له هەریمی کوردستان به شایسته و ماف و ئەرکه کانیان، دهستمان به کوکردنهوه و ئاماده کردن و وەرگیرانی ئهم یاسایانه کرد، کهوا ماف و ئەرکی فەرمانبەری پێ دیاری دهکریت، ههروهها داوا له گشت خوێنهران و فەرمانبەران دهکهم، کهوا له هه بوونی هەر هه له و هه له تیگه یشتنیک بمبوورن، به دنیاییهوه داوی لیبووردن دهکەین و داوا له هه موو فەرمانبەرانیش دهکەین، هەر زانیاری و راست کردنهوهیهکی ههیه به سوپاسهوه بهم ئیمه یلهی دادی بۆمانی بنیرین بۆ ئهوهی له چاپی داها توودا جیگایان بکهینهوه..

kakashen@yahoo.com

فهتحي مستهفا کاخدر کاکه شين

وتەى بەرپز وەزىرى ناوخۆ

دەستخۆشیتان لیدەكەین بەرامبەر بە ماندووبوونتان لە ئامادەكەرن و كۆكردنەو وەرگێرانی كتیبيك بەناوی (شایستەو ئەرکەکانی فەرمانبەر لە یەكەمین رۆژی دامەزراندنی تاكو خانەنشینکردنی) كە گشت یاساو زۆربەى رینماییهكانی تاییهت بەكارى وەزىفی لەخۆدەگریت بەزمانى شیرینی كوردی.

بیگومان ئەم جورە چاپكراوانە سوودی زۆرى دەبیّت بۆ زیاتر ئاشنابوونی فەرمانبەران بە ماف و ئەرکەکانیان بەتاییهتی ئەو فەرمانبەرانەى كە تازه دادەمەزرین.

جاریكى دیکە سوپاسى ماندووبوونتان دەكەم و دەستتان دەگوشم بۆ ئەم كارە و هیوادارین بەردەوام بن بۆ خزمەتکردنی فەرمانبەران و دەولەمەندکردنی كتیبخانەى كوردی.

كريم سنجاری

وتهی بهرێز بهرپوهبهری گشتی دیوانی وهزارهتی ناوڤۆ

چاپکردنی کتیبیک به ناوی (شایسته و ئهرکه کانی فهرمانبهر له یه کهمین رۆژی دامه زرانندی تاکو خانه نشینکردنی) که گشت یاساو زۆربهی رینماییه کانی تایبته به کاری وهزیفی له خۆده گریت زۆر پیویسته له بهردهستی فهرمانبهر هه بیته به زمانی شیرینی کوردی که ده بیته هۆی زیاتر شه فافی له ئاشنا بوونی فهرمانبهران به ئهرک و مافه کانیان له ژیا نی وهزیفیاند.

دهستان دهگوشین بۆ ئهم ههوله و هیوای بهردهوامیتان بۆ دهخوازین بهرامبهر بهم جوهره کارانه له پیناوی زیاتر به دامه زراوهیی کردنی کاروباره کان و شاره زابوونی فهرمانبهران به گشت لایه نه کانی ژیا نی وهزیفیان که بتوانیت پیادهی ئهرکه کهی بکات و دوور بکه ویتته وه له سه ره پینچی کارگیریی و ئهو سزایانهی که له کاتی سه ره پینچی به سه ریدا ده چه سپیت و ههروه ها پیشیلنه کردنی ماف و شایسته کانی.

دووباره سوپاسی ماندوو بوونتان ده کهین

د. سامی جلال حسین

سوڤاس بۆ:

* به پريز كاك كه ريم سنجاري وه زيري ناوخو كه هه ردهم پشتيوانمان بووه له كار كردن و به جياگه ياندني ئهركه كانمان به دلسوزي و ليبوردهيي.

* به پريز كاك د. سامي جلال حسين به پيوه بهري گشتي ديوان كه هه ردهم هاوكار و هاندهرمان بوو بو ئاماده كردني ئهم كتپه و به چاپگه ياندني.

* ليژنه ي هه لسه نگاندي پيكاها توو به فهرمان ي وه زاره تي ناوخو ژماره (٨٨٣٨ له ٢٨/٤/٢٠١٥) بو تيبينييه به نرخه كانيان.

* هه موو ئه و براده رانه ي كه وا يارمه تيدهر بوون ئه گهر به وشه يه كيش بيت

هيواي ته مه ن دريژي و ته ندروستيه كي باش بو هه مووان ده خوازم

پیرست

لا پەرە	بابەت
3	پیشەکی
5	وتەى بەرپرۆ وهزیری ناوڤۆ
7	وتەى بەرپرۆ بهرپوهبهری گشتی دیوان
9	سوپاس و پیرزانی
بهشی یه کهم: خزمهتی شارستانی	
23	یاسای خزمهتی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 ی هه مواری کراو
25	جێبه جێ کردنی نه م یاسایه
25	پیناسه کان
27	پله و سه ره مووچه ی سالانه ی فه رمانبه ران
27	ده رمانه ی تایبته به گرانیی بژێوی ژیان
28	مووچه ی بنه رته ی فه رمانبه ران
28	دامه زراندنی نه ندای نه نجوومه نی خزمهتی گشتی
28	مه رجه کانی دامه زراندنی فه رمانبه ر
29	دامه زراندنی په که که وته
29	مه رجه کانی پله ی دامه زراندن
30	دامه زراندنی یه که مین جاری فه رمانبه ر
34	مه رجه کانی دامه زراندنی به کاره ی نه ران (المستخدمین) و پله به رز کردنه وه یان
35	ماوه ی چاودیری و تاقی کردنه وه ی فه رمانبه ر
36	دانانی فه رمانبه ری دووباره که راوه بو وه زیفه له ژێرتاقیکردنه وه
36	شایسته کانی فه رمانبه ر له ریکه وته ده ست به کار بوونی
37	دامه زراندنی نه فسه ری سوپا و خانه نشینانی سوپا به وه زیفه ی شارستانی

37	پله بهرز کردنهوهی فرمانبهر
37	مهرجهکانی پله بهرز کردنهوه
38	پیشخستن (قدم)
41	پیشخستن بو ماوهی یهک مانگ
41	کردنهوهی خول بو فرمانبهران
42	خستنه ژیر تاقی کردنهوهی فرمانبهر پله بهرزکراو
43	دامه زرانندهوهی فرمانبهری چه سپیندراو
43	دانه مه زرانندهوهی فرمانبهری چه سپیندراو
44	لیژنه ی پله بهرز کردنهوه
44	ئهنجوومه نی خزمه تی گشتی
44	چاودیری کردنی ژماره ی فرمانبهران و ریکخستنیان
45	راهینانی فرمانبهران
45	وازهینان (الاستقاله)
46	گواستنهوهی راژه ی فرمانبهر ده بیت پاش 3 سال بیت
46	په یوهندی کردن به وهزیفه پاش گواستنهوهی راژه
47	دهست به کاربونهوهی فرمانبهر پاش تهواو بوونی مؤله ته که ی
48	هینانی فرمانبهر به شیوه ی خواستن (اعارة)
49	فرمانبهری راسپیردراو به خزمه تی سه ربازی
49	خانه نشین کردن
49	هه لوه شاندهوهی وهزیفه ی فرمانبهر
50	گواستنهوهی راژه ی فرمانبهر بو کاریک که سروشت و یاسای خزمه تی جیاواز بیت
51	مؤله ته کان
51	1 - مؤله تی ناسایی
52	2 - مؤله تی منداڵ بوون و دایکایه تی

53	3 - مۆلەتى ئەو ئافرىقەلىك ھاۋسەرەكەلى كۆچى دۈيى دەكات
53	4 - مۆلەتى ئاسايى بۇ ئەۋانەلى پىشۋى خويندىن دىيانگىرىتەۋە
54	5 - مۆلەت بە ھۋى ھاۋسەر
58	6 - مۆلەتى نەخۋى
59	7 - مۆلەتى بەركارھىنەر (المستخدم)
60	8 - مۆلەتى خويندىن
62	مۆلەتى خويندىن بۇ دەرەۋى ۋلات
63	مۆلەتى خويندىن بۇ ناۋەۋى ۋلات
67	9 - مۆلەتى پىكان ئە كار كرىن
56	پىدانى موۋچەلى بنەرەتى بۇ ماۋى 180 رۇڭ (پاداشتى كۆتايى خزمەت)
59	خولاندەۋى مۆلەتەكانى فەرمانبەر
60	فەۋتانى مۆلەتەكانى فەرمانبەرى دەست ئە كار كىشراۋ
68	دەرمانەكان
68	دوۋ موۋچەلى
69	راگرتى دەرمانەكان
69	پىشىنەلى ھاۋسەرگىرى
69	كاترۇمىرەكانى كار كرىن
70	چارەسەر كرىن فەرمانبەرى نەخۋى
71	مافى فەرمانبەر بۇ سوۋد ۋەرگرتن ئە ھۋىەكانى گۋاستنەۋى حكومى
72	سكالاي فەرمانبەران ئە دادگاكان
72	راگرتى موۋچە ۋ دەرمانە ئە ئەنجامى قەرزارى فەرمانبەر
73	زىانگەياندىن بە خەزىنەلى دەۋلەت ۋ ئەستۋ پاكى
74	دوۋرخستەۋى فەرمانبەر ئە كاتى نەبوۋى يەكېك ئە مەرچەكانى دامەزراندىن
74	قەرەبوۋ كرىنەۋى فەرمانبەر

74	تۆماری فەرمانبەرلەر و رادەست کردن و وەرگرتن له نیوان فەرمانبەرلەر
75	مووچە 6 مانگی بنەرەتی بۆ خانەنشینی 15 ساڵ خزمەت
76	دەرچوواندنی رێنمایی له لایەن وەزیری داراییەوه
77	فەرمانبەری گریبەست (پاداشت و مافەکان)
بەشی دووهم: یاسای میلاک و رێنمایی تەنسیبکردن	
81	یاسای میلاک ژمارە 25 ی سالی 1960
85	رێنمایی رێنمایی میلاک ژمارە 23 ی سالی 1979 (تەنسیبی فەرمانبەرلەر)
85	أ- تەنسیب کردنی مامۆستایانی سەرەتایی و ناوەندی
86	ماوەی تەنسیب کردنی مامۆستایان
87	ب - تەنسیبی فەرمانبەرلەر
87	ماوەی تەنسیب کردنی فەرمانبەرلەر
88	پەرکردنەوهی پلە بەتالەکان بە حالەتی تەنسیب و ئینتداب و خواستن
89	پەرکردنەوهی پلە بەتالەکان بە پسپۆری جیاواز
89	تەنسیب کردنی فەرمانبەر بۆ پلەیهک خوارتر له پلە بنەرەتییهکە
بەشی سێهەم: شایستەیی فەرمانبەر له مووچە و دەرمانە	
91	یاسای مووچەیی فەرمانبەرانی میری و کەرەتی گشتی ژمارە 22 ی سالی 2008 هەموارکراو
93	مەبەستی دەرچوواندنی ئەم یاسایە
93	ئەوانەیی ئەم یاسایەیان له سەر جێبەجێ دەکەیت
93	پلە و سەرمووچەیی سالانە و ماوەی پلە بەرز کردنەوه
95	مووچەیی بنەرەتی فەرمانبەرلەر له کاتی دامەزراندنیان به پیتی بڕوانامە
97	سەرمووچەیی سالانە
98	پلە بەرز کردنەوهی فەرمانبەر
98	مەرجەکانی پلە بەرز کردنەوهی فەرمانبەر
99	پێکھێنانی لیژنەیی پلە بەرز کردنەوه

100	پله بهرز نه کردنه و دی فەرمانبەر به هەر هۆیه ک بیت
101	دهرمانه کان
101	دهرمانه ی پایه
102	دهرمانه ی پروانه
103	دهرمانه ی شوینی جوگرافی
103	دهرمانه ی ترسناکی
104	دهرمانه ی خیزان و منداڵ
105	دهرمانه ی تاییه ت
105	200 % ی دهرمانه
106	کاری سه ره پایی
109	خشته ی ژماره (1) سیسته می مووچه / هه زار دینار
بهشی چوارهم : نه ژمارکردنی مووچه له لایهن خودی فەرمانبەر	
113	پینگهاته ی مووچه ی فەرمانبەر
113	جوړی دهرمانه کان
114	هاوکیشه ی نه ژمار کردنی مووچه ی فەرمانبهران
114	چهند نمونه یه ک بو نه ژمار کردنی مووچه ی فەرمانبهران
بهشی پینچهم: خزمهتی زانکویی	
121	یاسای خزمهتی زانکویی ژماره 23 ی سالی 2008 هه موار کراو
123	نهوانه ی نه م یاسایه یان له سه ر جیبه جی دهکریت
123	پیناسه کان
124	مه بهست له فەرمانبهری خزمهتی زانکویی
124	دهسته ی وانه ییژی
124	مه رجه کانی دهسته ی وانه ییژی
124	مامۆستای یاریده دهر

125	مامۇستا
125	پروڧىسۇرى يارىدەدەر
125	پروڧىسۇر
126	دامەززاندى پروڧىسۇرى يارىدەدەر بەدەر لە حوكمەكانى ئەم ياسايە
127	ئەندامانى دەستەى وانەبىژى كۆلىژى ھونەرە جوانەكان
128	ئەركەكانى فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى
129	پېشكەش كىردى راپۇرتى ۋەزىر لە لايەن ئەندامى دەستەى وانەبىژى
130	وانەگۈنەۋە لە لايەن قوتابىيانى خويندىن بالە
130	دەسلەتە گشتىيەكانى ۋەزىرى خويندىن بالە و تويژىنەۋە زانسى
131	دەسلەتە گشتىيەكانى سەرۋكى زانكۆ يان دەستە يان سەنتەر
132	مافەكانى خۆتەرخانكەر (المتفرغ)
132	دەرمانلەى خۆتەرخانكار فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى
133	بەردەۋام بوونى خەرج كىردى دەرمانلەكان لە كاتى شاندى كىردن و پشووۋەكان و مۆلەتەكان
134	100 % دەرمانلە بۆ ئەندامانى دەستەى وانەبىژى
134	چەسپاندىن فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى
134	تەنسىب كىردن بۆ ناۋ دىۋانى ۋەزارەتى خويندىن بالە و تويژىنەۋەى زانستى
135	خۆتەرخان كارى بەشى (جزئى) بۆ ئەۋانەى دكتورا دەخوينن
135	چارەسەر كىردى فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى لە دەرەۋەى ۋلات
136	تەنسىب كىردى فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى
136	تەرخان كىردى زانستى بۆ دەرەۋە و ناۋەۋەى ۋلات
137	مۆلەتى ئاسايى فەرمانبەرى خزمەتى زانكۆى
138	تەمەنى خانەنشىنى
139	درېژكردنەۋەى ماۋەى خزمەت
139	پارىزگارى كىردن لە نازناۋى زانسى

140	دهرماښی نازناوی زانستی
140	پاداشتیکی دارایی برآوه به بری چوار ملیون دینار
140	50 % دهرماښی شوینی جوگرافی
141	دووباره دامه زرانندهوی پله تاییه ته کان
141	خانه نشینی فرمانبره ری خزمه تی زانکویی
143	پابه ندییه کانی فرمانبره ری خزمه تی زانکویی
143	دهرماښی فرمانبره ری هونه ری و کارگیری
143	دهرماښی پایه (منصب)
144	هماهه نگی کردن له نیوان وهزاره تی خویندنی بالا و وهزاره ته کان و لایه نه کانی تری نه به ستراو به وهزاره تی
145	به دهر کردن دهرماښه کانی هاتوو هم یاسایه
145	جیبه جی کردن یاساکانی تری په یوه ند به خزمه تی زانکویی
به شی شه شه م: هه تسوکوه وت و نهرک و سزاکانی فرمانبره	
149	یکه گوم: یاسای ریککاری فرمانبره رانی میری و که رتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 هه موار
149	به شی یه که م: پیناسه کان و جیبه جی کردن هم یاسایه
150	په یرو کردن هم یاسایه
150	به شی دووهم: وهزیفه ی گشتی
151	نهرکه کانی فرمانبره
153	قه دهغه کراوه کان له فرمانبره
155	کار کردن فرمانبره دواي دهوامی فره می
156	سهرپیچی کردن فرمانبره
157	به شی سییه م: سزاکان و کاریگه ریه کانی و ریوشوینی سه پاندنی
157	یه که م: سهرنج راکیشان (لفت النظر)
157	دووهم: ناگادار کردنه وه (انذار)
157	سییه م: برینی مووچه (قطع راتب)

158	چوارهم: سه رزه نشتكردن (التوبيخ)
158	پينجهم: كه مكر دنه وهى مووچه (انقاص الراتب)
159	شه شه: هيئانه خواره وهى پله (تنزيل درجه)
160	حه فته م: دهر كردن له كار (الفصل)
160	هه شته م: دوور خسته وه (العزل)
161	ماوهى دواكه وتن له پله بهرز كردنه وه
161	ليژنه ي ليكوئينه وه و ميكانيزمى ليكوئينه وه
162	ده سه لاته كانى سه پاندنى سزا
163	سه پاندنى سزا له سهر پله تاييه ته كان
164	هه ئوه شانده وهى سزاكان
165	سه پاندنى سزا له لايهن سه رووك كو مار و سه رووكى نه نجوومه نى وه زيران
165	تانه ليدان
166	به شى چوارهم: تانه ليدان له برپاره كانى سه پاندنى سزاكان
168	به شى پينجهم: ده ست كيشانه وه - سحب اليد
168	نيوه مووچه له ماوهى ده ست كيشانه وه
169	حوكمه گشتى و كو تاييه كان
169	يهك سزا بو يهك كرده وه
170	سو پاس و پيزانين و كاريگه رييه كانى
170	ليپرسينه وه له فه رمانبه رى كو تا به خزمه ت هاتوو يان گواستراوه
172	دووهم: سيستمى بنه ماكانى رهفتارى و پيشه يى فه رمانبه ران ژماره (١) ي سالى 2011
172	به شى يه كه م: پيناسه كان و پرده نشيه گشتيه كان
173	وه زيفه ي گشتى
173	پرده نشيه گشتيه كانى كه ده بيت فه رمانبه ر پييه وه پابه ند بيت
175	به شى دووهم: چوارچيوه ي جيبه جى كردن

176	به‌شی سییه‌م: پیاده‌کردنه‌کانی کارگیرِی دروست
177	ره‌فتاری فه‌رمانبه‌ران
179	به‌شی چواره‌م: به‌ریه‌ک که‌وتنی به‌رژه‌وه‌ندییه‌کان
179	به‌شی پینجه‌م: ره‌فتار کردن پاش به‌جی هیشتنی وه‌زیفه‌ی گشتی
179	به‌شی شه‌شه‌م: دیارییه‌کان و سوودمه‌ندییه‌کانی تر
180	به‌شی جه‌فته‌م: چالاک‌ی سیاسی و بی‌لایه‌نی
181	به‌شی هه‌شته‌م: په‌رده‌لادان له‌سهر زانیاری و شه‌فافیه‌ت و وه‌لام دانه‌وه‌ی گشتی
183	به‌شی نۆیه‌م: خراب‌به‌کاره‌ینانی ده‌سه‌لات و ره‌فتاری تاکه‌که‌سی
به‌شی جه‌فته‌م: یاسا‌کانی خانه‌نشینی فه‌رمانبه‌ران	
189	یه‌که‌م: یاسای خانه‌نشینی یه‌کگرتوو ژماره 27 سالی 2006 هه‌موار کراو
189	به‌شی یه‌که‌م: نی‌حاله‌کردن بو‌خانه‌نشینی
190	خانه‌نشین کردنی فه‌رمانبه‌ر به‌شیوه‌ی ناچاری (حتمی)
191	دریژ کردنه‌وه‌ی ماوه‌ی خزمه‌ت
192	خانه‌نشین کردن له‌سهر داوای فه‌رمانبه‌ر
192	شایسته‌ی خانه‌نشینی له‌کاتی دوور خسته‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر یان ده‌رکردنی یان به‌جی هیشتن
193	خانه‌نشین کردنی فه‌رمانبه‌ری دامه‌زراو به‌فه‌رمانی کو‌ماری وه‌کو پله‌تاییه‌ته‌کان
193	به‌شی دووه‌م: نی‌حاله‌کردن بو‌خانه‌نشینی به‌هۆیه‌کانی ته‌ندروستی
194	به‌شی سییه‌م: راگیراوه‌کانی (لیب‌رینه‌کانی) خانه‌نشینی
194	جو‌ره‌کانی خزمه‌تی خه‌نه‌نشینی و نه‌ژمار کردنی
196	نه‌و خزمه‌تانه‌ی که‌نه‌ژمار نا‌کراین بو‌مه‌به‌ستی خانه‌نشینی
196	خانه‌نشین به‌هه‌بوونی خزمه‌تی 15 سال
199	مووچه‌ی خانه‌نشینی نابیت له‌150 هه‌زار دینار که‌متر بیت
200	پادا‌شتی خانه‌نشینی
200	به‌شی چواره‌م: دووباره‌داهه‌زرا‌ندنه‌وه‌ی خانه‌نشین کراو

203	به‌شی پینجه‌م: خانه‌نشینی خیزان
203	ئه‌و وه‌چانه‌ی (خلف) که شایسته‌ی مووچه‌ی خانه‌نشینی ده‌بن
205	برینی مووچه‌ی خانه‌نشینی
206	شایسته دار، یه‌ک پشکی خانه‌نشینی وه‌رده‌گریت
206	دابه‌ش کردنی مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ر یان خانه‌نشین کراو له کاتی کۆچی دوایی کردنی
207	به‌شی شه‌شه‌م: سندووقی خانه‌نشینی فه‌رمانبه‌رانی ده‌وته‌ت
210	به‌شی ده‌فته‌م: په‌لپه‌کان (الاعتراضات)
212	به‌شی ده‌شته‌م: حوکه‌ه جیاجیاکان
212	لی خوش بوون له مافه‌کانی خانه‌نشینی بو یه‌کیکی تر
212	گلدانه‌وه‌ی مووچه و پاداشتی خانه‌نشینی
213	به‌سه‌رچوونی مافه‌کانی خانه‌نشینی
213	جیگیر کردنی ته‌مه‌نی راسته‌قینه‌ی فه‌رمانبه‌ر
214	هیئانه‌وه‌ی خزمه‌تی شارستانی پاش وه‌رگرتنی مافی خانه‌نشینی
214	ئه‌ژمار کردنی خزمه‌تی کرده‌یی
216	راست کردنه‌وه‌ی مووچه‌ی خانه‌نشین کراوانی پیش ده‌رچوونی ئه‌م یاسایه
217	زیاد کردنی مووچه‌ی خانه‌نشینی
218	هه‌له‌وشاندنه‌وه‌ی گشت ده‌قه یاسایه‌کان
219	نابیت مووچه‌ی خانه‌نشینی 80% ی مووچه و ده‌رمانه‌کان تیپه‌ر بیت
222	دووهم: خانه‌نشینی سه‌روک و جیگرو سکریتیرو ئه‌ندامانی په‌رله‌مانی کوردستان یاسای ژماره 13 ی سالی 1999 هه‌موار کراو
226	سییه‌م: خانه‌نشینی پله تایبه‌ته‌کان و به‌ریوه‌به‌ری گشتی، فه‌رمانی ده‌سه‌لاتی هاوپه‌یمانان ژماره 9 ی سالی 2005 ی هه‌موار کراو تایبه‌ت به پله تایبه‌ته‌کان
229	چوارهم: یاسای مووچه و خانه‌نشینی دادوهر و ئه‌ندامانی داواکاری گشتی ژماره 27 ی سالی 2008 ی هه‌موار کراو

232	پینجهم: یاسای خانه نشینی خاوهن وهزیفه بالاکانی ههریمی کوردستان ژماره 36 ی سائی 2004
بهشی شه شهه: ئه و یاسا و بریارانه ی که یاسا و بریاری جیبه جی کردنیان دهرنه چووه، ئیستا له ههریمی کوردستاندا جیبه جی ناکرتن	
239	یه کهم: یاسای نویی خانه نشینی یه کگرتووی عیراقی فیدرال ژماره 9 ی سائی 2014
247	دووهم: زیاد کردنی مووچه ی کوّتا پله کانی ریزبه ندی وهزیفی فه رمانبه ران 2013
252	سییه م: زیاد کردنی مووچه ی بنه رته ی پله نزمه کان و کهم کردنه وه ی مووچه ی بنه رته ی پله به رزه کانی ریزبه ندی وهزیفی فه رمانبه ران 2015
255	چوارهم: یاسای نهنجوومه نی گشتی راژه له ههریمی کوردستان- عیراق ژماره 7 ی سائی 2011
263	پینجهم: هاوتا کردنی مووچه و دهرمانه ی فه رمانبه رانی شارستانی سه ر میلاکی هه میشه یی وهزاره تی ناوخۆ وهک هاوشیوه کانیا ن له هیزه کانی ئاسایشی ناوخۆ 2013
285	پاشکۆی ناویشانه کانی وهزیفی فه رمانبه ران
299	ناویشان وهزیفی به پیی یاسای میلاک ژماره 25 ی سائی 1960 ی هه موار کراو
319	سه رچاوه کان

به‌شی یه‌که‌م
خزمه‌تی شارستانی
یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو

جیبه جی کردنی ئەم یاسایه

ماده یه كه م:

1- حوكمه كانی ئەم یاسایه پیاده دهكریت له سهر گشت فه رمانبه ران له فه رمانگه كانی حكومه ت كه مووچه وه رده گرن له بودجه ی گشتی و هه روه ها جیبه جی دهكریت له سهر فه رمانبه رانی كارگێری خۆجییه تی و بودجه ی ئەوقاف ، ئەفسه رانی سوپا و جیگرانی ئەفسه ر و سه رباز و ئەفسه ر و كارمه ندانی هیزه كانی ئاسایشی ناوخۆ ناگریته وه جگه له ماده ی 53 له م یاسایه به ره چاو كردنی هه ر دهقیکی هاتوو له و یاسایانه ی تایبته تن به (المسالك الاخری) و حوكمه كانی تایبته به خزمه تی ده ره وه -الخدمة الخارجیة- كه هاوپیچی ئەم یاسایه یه⁽¹⁾.

2 - ته نیا حوكمه كانی ماده كانی 52 برگه 2 و 3 و ماده 57 و ماده 58 دهسته ی وه زیران ده یانگریته وه، هه روه ها به كاربه ران له به لێنده رایه تی تایبته له ماده 52 برگه 2 و 3 دهگریته وه ته نیا ئەگه ر به لێنده رایه تییان ناكوک بیت .

پیناسه كان

ماده ی دووهم:

مه به ست له م زاراوانه ی خواره وه له م یاسایه بریتییه:

فه رمانبه ر :

هه ر كه سیك كاریکی وه زیفی هه میشه یی پی بسپێردریت له میلاکی هه میشه یی تایبته به فه رمانبه ران.

(1) پاشكۆی تایبته به خزمه تی ده ره وه له یاسای خزمه تی شارستانی به پێی ماده 65 له یاسای خزمه تی ده ره وه ژماره 122 ی سالی 1976 هه لوه شاوه ته وه.

فهرمانبهری به کارهینه (المستخدم)⁽¹⁾

میلاک:

کۆمه‌لێک وه‌زیفه‌و پله‌به‌ندی دیاریکراون که په‌سندکراو بی‌ت به‌ پێی یاسای بودجه‌ یان له‌ لایه‌ن وه‌زاره‌تی دارایی.

وه‌زیر:

سه‌روۆکی وه‌زیرانه‌ ده‌رباره‌ی فهرمانبهرانی دیوان و فهرمانگه‌کانی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران و وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند پسپۆره‌ به‌ فهرمانبهرانی وه‌زاره‌ته‌که‌ی و هه‌ر یه‌ک له‌ سه‌روۆکی دیوانی سه‌روۆکایه‌تی کۆمار و سه‌روۆکی دیوانی چاودێری دارایی و سه‌روۆکی ئه‌نجوومه‌نی خزمه‌تی گشتی و سه‌روۆکی زانکۆی به‌غدا هاوشیوه‌ی وه‌زیرن ده‌رباره‌ی فهرمانبهرانی فهرمانگه‌کانیان له‌ کاروباره‌کانی په‌یوه‌ست به‌ جیبه‌جی کردنی ئه‌م یاسایه‌ که سه‌روۆک وه‌زیران به‌ وه‌زیر داده‌ندری‌ن بۆ ئه‌و فهرمانگانه‌، هه‌روه‌ها وه‌زیری مه‌عاریف ده‌رباره‌ی زانکۆی به‌غدا بۆ ئه‌و کاروبارانه‌ی که پێویستیان به‌ مه‌رسوومی کۆماری هه‌یه.⁽²⁾

سه‌روۆکی فهرمانگه‌:

بریکاری وه‌زاره‌ت و به‌رپوه‌به‌ری گشتی و پارێزگار و هه‌ر فهرمانبهرێکی که له‌ لایه‌ن ده‌سه‌لاتداری سه‌روۆکی فهرمانگه‌ به‌ بریارێکی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران پێی ده‌سپێردری‌ت..

(1) به‌ بریاری ئه‌نجوومه‌نی (سه‌رکردایه‌تی شوێنی هه‌لوه‌شاوه‌) ژماره‌ 911 له‌ 1976/8/19 هه‌لوه‌شاوه‌ته‌وه‌ به‌وه‌ی که (المستخدمین) خاوه‌ن بپروانه‌ی سه‌ره‌تایی به‌ سه‌روه‌ه سه‌رپشک کران له‌ نێوان دامه‌زاندن وه‌کو فهرمانبهر یان گواسته‌نویان بۆ (کرێکار) به‌لام ئه‌وانه‌ی خاوه‌ن هه‌یچ بپروانه‌یه‌ک نه‌بوون به‌ (کرێکار) ئه‌ژمار کران و خراوه‌ ژێر یاسای کاری عێراق). له‌ ماده‌ 6ی بریاری سه‌روه‌ه‌دا هاتوه‌ (عێراقیه‌کان له‌ خزمه‌تی شارستانی دانامه‌زرین له‌ فهرمانگه‌کانی فهرمی و نیمچه‌ فهرمی و فهرمانگه‌کانی که‌رتی گشتی پاش ده‌رچوونی ئه‌م بریاره‌ ته‌نیا به‌ سیفه‌تی (فهرمانبهر) یان (کرێکار) نه‌بی‌ت).

(2) بپروانه‌ یاسای خوێندنی بالا و توێژینه‌وه‌ی زانستی ژماره‌ 132 ی سالی 1970.

سەرۆکی راستهوخۆ:

بریتییە لە سەرۆکی ھۆبە یان سەرۆکی ئەو یەكەییە كە فەرمانبەرەكە بە شیوەیەكی راستهوخۆ بوونی ھەیە.

سەرۆکی بالا:

بریتییە لە وەزیر یان سەرۆکی فەرمانگە یان ئەوێ رادەسپێرددریت.

وەزیفە ی گشتی:

وەزیفە ی گشتی راسپاردەییەكی نیشتمانی و خزمەتیكی كۆمەلایەتیە ئامانجی ئەوێ دەيكات بەرژەوێندی گشتی و خزمەت كردنی ھاوولاتیانە لە ژێر رۆشنایی بنەمانی كار پێكراوی یاسایی.⁽³⁾

پله و سەرمووچە ی سالانە ی فەرمانبەران

مادە ی سییەم:⁽⁴⁾

دەرمالە ی تایبەت بە گرانیی بژێوی ژیان

مادە ی چوارەم:⁽⁵⁾

(3) بڕوانە یاسای رێككاری فەرمانبەرائی دەولەت و كەرتی گشتی ژمارە 14 ی سالی 1991 ھەموار كراو.

(4) ئەم مادەییە تایبەتە بە پله و مووچە و سەرمووچە ی سالانە ی فەرمانبەران، بە پێی حوكمی مادە (20) لە یاسای مووچە ی فەرمانبەرائی حكومەت و كەرتی گشتی ژمارە 22 ی سالی 2008 ھەلۆەشاوەتەو كە لە ژمارە 4074 لە 2008/5/12 رۆژنامە ی وەقایی عێراقی بلاوكراوەتەو و لە ھەریمی كوردستانیش جێبەجێ دەكریت.

(5) ئەم مادەییە تایبەتە بە دەرمالە ی گرانیی بژێوی ژیاانی فەرمانبەران بە پێی بڕیاری ئەنجومەنی (ھەلۆەشاوەی) سەركردایەتی شۆرش ژمارە 1118 لە 1980/7/14 ھەلۆەشاوەتەو و دەرمالە ی بژێوی گرانیی ژیان لەگەل مووچە ی بنەپەتی كرایە یەك.

مووچهی بنه‌ره‌تی فه‌رمانبه‌ران

ماده‌ی پینجه‌م: (1)

دامه‌ززانندی ئەندامی ئەنجوومه‌نی خزمه‌تی گشتی

ماده‌ی شه‌شه‌م: (2)

مه‌رجه‌کانی دامه‌ززانندی فه‌رمانبه‌ر

ماده‌ی چه‌فته‌م:

فه‌رمانبه‌ر بۆ یه‌که‌مین جار له وه‌زیفه‌ی حکومیدا دانامه‌زریّت ته‌نیا ئەگه‌ر:

1 - عێراقی بیّت یان ره‌گه‌زنامه‌ی وه‌رگرتیّت که به لایه‌نی که‌مه‌وه (5) سال به‌سه‌ر وه‌رگرتنی ره‌گه‌زنامه عێراقییه‌که‌یدا تیپه‌ر بووبیّت. (3)

2 - ته‌مه‌نی (18) سالی ته‌واو کرد بیّت و (16) سال بۆ په‌رستاران (ممرضات).

3 - له پشکنینی پزیشکی ده‌ربچیت و ساغ و سه‌لامه‌ت بیّت له نه‌خۆشییه‌ درمه‌کان و له‌وه‌خۆشیانه‌ی نیشانه‌کانی له‌ش و بیر و هۆشی ریگربیت له به‌جی گه‌یاندنی وه‌زیفه‌یه‌کی دیاریکراو به پێی بپاریک که له لایه‌ن

(1) ئەم ماده‌یه‌ت به پێی حوکمی ماده (20) له یاسای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌رانی حکومه‌ت و که‌رتی گشتی ژماره 22ی سالی 2008 هه‌لوه‌شاه‌وته‌وه که له ژماره 4074 له 2008/5/12 رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی بلاوکراوه‌ته‌وه و له هه‌ریمی کوردستانیش جێبه‌جی ده‌کریّت.

(2) ئەم ماده‌یه‌تایه‌ته به دامه‌ززانندی ئەندامی ئەنجوومه‌نی خزمه‌تی گشتی که به پێی بپاری ئەنجوومه‌نی (هه‌لوه‌شاه‌وه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شۆرش ژماره 996 له 1979/8/2 ئەنجوومه‌نی خزمه‌تی گشتی هه‌لوه‌شاه‌وته‌وه به‌لام له هه‌ریمی کوردستان به‌پێی یاسای راژه‌ی گشتی ژماره 7ی سالی 2011 مه‌رجه‌کانی دیاری کراوه به‌لام تا ئیستا ئەم یاسایه‌ کارا نه‌کراوه.

تیبینی: به‌لام له هه‌ریمی کوردستان یاسایه‌کی تایبه‌ت به ئەنجوومه‌نی راژه‌ی هه‌ریمی کوردستان هه‌روه‌ها له عێراقیش ده‌رچوو و پاش رووخانی رژیمی سه‌دام به‌لام تا ئیستا نه‌خراوه‌ته‌ بوا‌ری جێبه‌جی کردنه‌وه.

(3) مه‌رجی تیپه‌رپه‌وونی 5 سال به‌سه‌ر وه‌رگرتنی ره‌گه‌زنامه‌ی عێراقی هه‌لوه‌شاه‌وته‌وه بۆ مه‌به‌ستی دامه‌ززاندن له وه‌زیفه‌کانی حکومه‌ت به پێی بپاری ئەنجوومه‌نی (هه‌لوه‌شاه‌وه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شۆرش ژماره 536 له 1974/5/15.

دهسه لاتدارانی پزیشکی پسیورهوه به پی سیسته میکی تایبته دهردهچیت.

4 - خوو و رهوشتی باش بیت و بههیچ تاوانیکی سیاسی یان کهتنیکی ئابرووبهر و ساختهکردن وهک دزی و بردنی مالی دهولته و (اختلاس) و ساختهکاری و فیل کردن و تومهتبار نه بیت..

5 - بروانامهیهکی خویندنی باوهر پیکراوی هه بیت.(1)

دامه زرانندی په ککهوته(2)

مهرجهکانی پلهی دامه زرانندن

مادهی هه شته م:

رهچاو کردنی ئەم مهرجانهی لای خوارهوه له کاتی دامه زرانندن:

1 - هه بوونی وهزیفهیهکی به تال له میلاک.

2 - دامه زرانندن یان گه رانهوه له لایهن وهزیری تایبته تمه ندهوه بیت، جگه له وانهی داده مه زرین یان دووباره داده مه زرینهوه له م وهزیفانهی خوارهوه که به مه رسومی کوماری دهردهچیت له سهر پیشنیاری وهزیری تایبته تمه نده و ره زامه ندی ئەنجوومه نی وهزیران.(3)

(1) بروانه برگی سیته م له بریاری ئەنجوومه نی (هه لوه شاوهی) سهرکردایه تی شوپش ژماره 125 له 1974/2/14 تایبته به دامه زرانندی خاوه ن به هره ی پیشیه یی ئەوانه ی خاوه ن هیچ بروانامه یه کی خویندن نین به شتیه ی فه رمانبه ر و به ناو نی شان ی دیاری کراوی وه زیفی.

(2) بروانه بریاری ئەنجوومه نی (هه لوه شاوهی) سهرکردایه تی شوپش ژماره 208 له 1980/2/7 هه موار کراو به بریاری ژماره 424 له 1980/3/24 و ریتنماییه کان ی دهرچوو له نووسینگه ی جیگری یه که می سهرۆکی وهزیرانی ئەوکات تایبته به دامه زرانندی په ککهوته، ئەوانه ی توانای کار کردنیان هه یه و هیچ مووچه یه کی جیگریان نییه له فه رمانگه کان ی میری و کهرتی گشتی به پی تواناکه که بگوئیت له گه ل تواناکانیان به دهر له هوکمه کان ی یاسای کار و یاسا و سیسته م و ریتنماییه کان ی خزمه ت.

(3) بروانه بریاری ئەنجوومه نی (هه لوه شاوهی) سهرکردایه تی شوپش ژماره 996 له 1979/8/2 تایبته به هه لوه شان دهنه وه ی ئەنجوومه نی خزمه تی گشتی و راسپاردنی وهزیره تایبته تمه نده کان =

أ- وهزيفه تاييه ت ب- راگر ج- بهريوه بهري گشتي د- پشکنه ري گشتي ه- وهزيري ريپيدراو (مفوض) و- پاريزگار ج- راويژکاري ياريددهر 3 - ناکرييت فهريمانبهري بوييه که مجار دابمه زرييت ته نيا له و پله يه ي که له ماده ي 9 ديارى کراوه به مه رجيک ره چاوى حوکمه کاني هاتوو له ماده ي 10 بکرييت له م ياسايه.

دامه زراندى يه که مين جاري فهريمانبهري

ماده ي نويه م:

فهريمانبهريان بوييه که م جاري له م پله وهزي فيانه ي هاتوون به پي ئاستي زانستيان داده مه زرين: (1)

= به دهسه لاته کاني ئه نجومه نه که له دامه زراندى و دووباره دامه زراندى واته گه پانه وه و پله بهري کردنه وه و ديارى کردنى موچه و ئه ژمار کردنى ماوه کاني کار کردن (مدد الممارسة) و هه موو ئه وانى پيه وندى به کاروبارى خزمهت هه يه. (1) به پي ماده 4 له ياساي موچه ي فهريمانبهريان ژماره 22 ي سالي 2008 و دامه زراندى هه لگري بپروانامه ي جياجيا به م شيويه ي خواره وه دهبيت به پي خشته ي ژماره 1 تاييه ت به پله و سه رموچه ي سالانه ي فهريمانبهريان: يه که م:

أ- ئه وانى هه لگري هيج بپروانامه يه کي خويندن نين له پله 10/ پايه 1 به موچه ي 140 هزار دينار. ب - هه لگري بپروانامه ي خويندى سه ره تايي له پله 10/ پايه 4 به موچه ي 152 هزار دينار. ج - هه لگري بپروانامه ي خويندى ناوه ندى له پله 9/ پايه 1 به موچه ي 185 هزار دينار. د - هه لگري بپروانامه ي خويندى ئاماده ي به هه موو لقه کاني له نيوانياندا ئاماده ييه کاني پيشه يي له پله 8/ پايه 1 به موچه ي 240 هزار دينار. ه - هه لگري بپروانامه ي په يمانگا که ماوه ي خويندى پيويست بوييه دهست هينانى 2 ساله پاش خويندى ئاماده يي و په يمانگه ي ماموستايان ماوه ي خويندى پيويست بوييه دهست هينانى 5 ساله پاش خويندى ناوه ندى له پله 8/ پايه 5 به موچه ي 260 هزار دينار. و - هه لگري بپروانامه ي به رايي زانکو (بكالوريوس) له پله 7/ پايه 1 به موچه ي 296 هزار دينار. ز - هه لگري بپروانامه ي به رايي زانکو له دهريمانسازي يان پزيشكى ددان يان پزيشكى فيتيرنه ري يان ئه ندازياري يان هاوتاکانيان که ماوه ي خويندى پيويست بوييه دهست هينانيان له 5 سال که متر نييه پاش خويندى ئاماده يي له پله 6/ پايه 1 به موچه ي 362 هزار دينار. ح - هه لگري بپروانامه ي ماستهري و هاوتاکه ي و کوليژي پزيشكى عيراقى يان هاوتاکه ي که ماوه ي پيويست بوييه دهست هينانى له 6 سال که متر نه بيت پاش خويندى ئاماده يي له پله 6/ پايه 3 به موچه ي 374 هزار دينار. =

1 - أ- پاش دەرچوونی ئەم یاسایە دەرچووانی خویندنی سەرەتایی و ھاوتاکانی دانامەزڕیندین لەو وەزیفانەی کە لە خشتەکانی پاشکۆی یاسای میلاکدا ھاووە.

ب- دەرچووانی قوتابخانەکانی ناوەندی یان قوتابخانەکانی تر کە لە ئاستی ناوەندیدایە لەکەمترین رادە لە پلەی 8.

ج- دەرچووانی قوتابخانەکانی دواوەندی یان قوتابخانەکانی تر کە لە ئاستی دواوەندیدان لە کەمترین رادە لە پلەی 7.

د- یەکەم: ھەلگرانی برۆنامەی بەرای زانکۆ و کۆلیژەکان یان ھاوتاکانیان لە کەمترین رادەی پلە 6.

دووەم- ھەلگرانی برۆنامەی (ئۆستاد) لە زانست یان ھونەری (أم.أی. و ھاوتاکە) و دەرمانسازی و فیتیرنەری و پزیشکی ددان و ئەندازیاری یان ھاوتاکانیان کە ماوەی خویندنیان پێنج سال کەمتر نییە پاش خویندنی دواوەندی لە کەمترین رادەی پلەی 5. راستکردنەوی مووچەی ھەلگرانی ئەم برۆنامانە بۆ ئەوانە لە 1956/6/1 دامەزراون بۆ مووچەی کەمترین رادەی پلەی 5 و خستە سەری سەرمووچەی سالانە کە بە دەستی ھێناوە پاش دامەزراندنی و ئەمەش نابێتە پلە بەرز کردنەو.

سێیەم- ھەلگری برۆنامەی کۆلیژی پزیشکی عێراقی یان برۆنامەی ھەر زانکۆیەکی تر کە ماوەی خویندنی شەش سال زیاتر بێت پاش خویندنی دواوەندی و برۆنامەی دکتۆرا کە قوتابی بە دەستی دەھێنێت کە ماوەکەی زیاتر نەبێت لە دوو سال پاش برۆنامەی بەرای زانکۆ بە مووچەی

= ط - ھەلگرانی برۆنامەی دکتۆرا کە ناتوانێت بە دەست بھێنێت بە کەمتر لە 3 سال پاش برۆنامەی بەرای زانکۆ لە پلە 5/ پایە 3 بە مووچەی 443 ھزار دینار.

دووەم: سالانی خویندنی تر لە سەر ئەو برۆنامانەی بڕگەی یەکەمی ئەم مادەیە ئەژمار دەکێن بە شیوەی سەرمووچەی سالانە بۆ ھەر سالێکی خویندن.

102,500 دینار مانگانه.⁽¹⁾

چوارهم- هه‌لگری پروانامه‌ی دکتورا که ناتوانریت به‌دهستی بهینی به که‌متر له 3 سال پاش پروانامه‌ی به‌رای زانکو له که‌مترین راده‌ی پله‌ی 4.

2 - ده‌کریت دامه‌زاندنی ده‌رچووانی قوتابخانه‌کان و په‌یمانگه‌کانی پیشه‌یی و خانه‌ی ماموستایان و په‌یمانگه‌کانی بالا یان هاوتاکانیان که خویندنیا زیاتره له سنووری دیاری کراو له بره‌گه‌کانی سه‌ره‌وه و ده‌رچووانی خوله‌کان، که ماوه‌یان که‌متر نه‌بیټ له 6 مانگی به‌رده‌وام پاش سنووری ئه‌و پله وه‌زیفانه‌ی بۆیان بریار دراوه به زیاد کردنی سه‌رمووچه‌ی سالانه‌ی بۆ هه‌ر سالیکی خویندن به بی خو‌به‌ستنه‌وه به سنووری ئه‌و پلانه‌ی له سه‌ره‌وه هاتوون.⁽²⁾

ب- به ره‌چاو کردنی حوکه‌کانی ماده‌ی 7 ده‌کریت ئه‌وانه دابمه‌زرین که له خولی په‌روه‌رده‌یی ده‌رچوون که له تشرینی دووه‌می 1959 ریک‌خرابوو به پپی حوکه‌کانی یاسای وه‌زاره‌تی مه‌عاریف به مه‌رجیک مووچه‌ی زیاتر نه‌بیټ له مووچه‌ی ده‌رچووی خولی په‌روه‌رده‌یی که ماوه‌که‌ی له شه‌ش مانگ زیاتر بیټ پاش خویندنی دواناوه‌ندی.⁽³⁾

ماده‌ی ده‌یه‌م:

1 - ده‌کریت ده‌رچووانی قوتابخانه‌ی بالا و پیشه‌یی دابمه‌زرین ئه‌وانه‌ی ئه‌و خولانه‌یان بریوه که له ماده 9ی سه‌ره‌وه‌دا باس کراوه که پیشه‌که‌یان پیاده کردوو که پروانامه‌که ریگایان پی‌ده‌دات به پیاده کردنی له خزمه‌ت یان ده‌ره‌وه‌ی خزمه‌ت له وه‌زیفه‌کانی که په‌یوه‌ندی به پیشه‌که‌یه‌وه هه‌یه به

- (1) راست کراوه‌ته‌وه وه‌کو له سه‌ره‌وه هاتوو جیگای گرتۆته‌وه به پپی بریاری ئه‌نجومه‌نی (هه‌لو‌ه‌شاه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شو‌رش ژماره 1118 له 1980/7/14.
- (2) وه‌کو له سه‌ره‌وه هاتوو به پپی هه‌مان بریاری پپشوو راست کراوه‌ته‌وه.
- (3) به یاسای ژماره 130 له سالی 1960 زیاد کرا (یاسای دووه‌مین هه‌مواری یاسای خزمه‌تی شارستانی).

مووچهی بهرزتر له مووچهی ریځه پیدراوی له کاتی یه کهم دمه زاندنی به مهرجیک نابیت ماوهی کار کردنی تیدا که متر بیت له مهرجی ماوهی یاسایی پله بهرز کردنه وه به ره زامه ندی نهجوومه نی وه زیان یان نهجوومه نی خزمه تی گشتی، هه ریه که یان به پیی دهسه لاته کانی نه گهر میلاک یاریده ده بوو بوو نه م به به سته، به مهرجیک ماوه که مه که ی له مهرجی ماوهی یاسایی پله بهرز کردنه وهی نه ژمار بکریت بوو مه به سته کانی سه رمووچه و پله بهرز کردنه وه و له سه ر نه م به مایه مووچه که ی راست ده کریته وه به رام بهر نه م بیدادییه ی (غبن) که لیی کراوه، به هو ی راست کردنه وهی ریز به ندی پله کان یان ماوهی پله بهرز کردنه وه به هو ی راست کردنه وهی یاسا کانی پیشووی خزمه ت بوو جیبه جی کردنی نه م یاسایه، به مهرجیک ماوهی دوا که وتنی نه ژمار ناکریت له پله بهرز کردنه وه بوو نه م به به سته.

2 - ماوهی خویندنی بهرز (الدراسة العالیة) ی فه رمان بهر که هه لگری بر وانا مه ی به رای ی بیت و وازی هی نا بیت (استقال)، پاشان بر وانا مه یه کی به رزتری به ده ست هی نا نه و به خزمه تی به رده وام داده نریت بوو مه به سته کانی سه رمووچه و پله بهرز کردنه وه له کاتی دوو باره دامه زاندنه وهی، به مهرجیک ماوه که زیاتر نه بیت له که مترین ماوهی خویندن بوو به ده ست هی نانی نه م بر وانا مه یه، نه و ماوه یه ش بوو نه وانه ی فه رمان بهر نین به پیاده کردنی پیشه داده نریت، هه روه ها نه و پیاده کردنه ی که بکه ویته پیش بر وانا مه ی ئامازه پی کراو به مهرجیک له سه ر باب ته ییک بیت که په یوه ندی به بر وانا مه به راییه که یه وه هه بیت و مووچه کانی له سه ر نه م به مایه راست بکریته وه بوو نه وانه ی دامه زاون یان دوو باره داده مه زرینه وه، پیش جیبه جی کردنی نه م یاسایه نه گهر میلاک یارمه تیده ر بیت.

3 - نه ژمار کردنی پیاده کردنی پیشووی نه وانه ی که خزمه تیان له سوپادا هه یه بوو خولی پیشه یی که دی ت له دوا ی به ده ست هی نانی بر وانا مه ی

قوتابخانه بۆ مه به سته کانی ئەم مادهیه.

4 - ئەم پیاده کردنه ئەژمار ناکریت به دریژایی ماوهی دەرکردن (فصل) بۆ مه به سته پله بهرز کردنه وه و سه رمووچه، ئەگەر هاتوو دەرکردنه که به هۆی سیاسییه وه نه بیئت. (1)

مادهی یازدهیه:

بۆ ئەنجوومه نی وه زیران ههیه که برپاری پله بهرز کردنه وهی فه رمانبه ر بدات له کاتی هه بوونی پلهی به تال یان پیدانی پیشخستن بۆ پله بهرز کردنه وه یان راست کردنه وهی مووچه که ی و دانه نانی ئەم راست کردنه وهیه به پله بهرز کردنه وه له م حاله تانه ی خواره وه:

1 - ئەگەر هاتوو مووچه یه کی وه رگرت که متر بیئت له شایسته که ی به پیی بروانامه و پیاده کردنی پیشه که ی. (2)

2 - ئەگەر هاتوو له کاتی خزمه تدا بروانامه یه کی خویندنی به ده ست هینا که په یوه ندی راسته وخۆی به وه زیفه که ی هه بیئت ریگای پی ددات مووچه یه کی به رزتر به ده ست به ییئت له مووچه که ی و ئەم ریوشوینانه ئەو ماوانه ناگریته وه که تییدا پله بهرز کردنه وهی دواکه وتوو. (3)

مه رجه کانی دامه زرانندی به کاره یته ران (المستخدمین) و پله بهرز کردنه وه یان

مادهی دوازه یه و سیزده یه: (4)

(1) به یاسای ژماره 135 له سالی 1963 (یاسای نۆیه مین هه مواری یاسای خزمه تی شارستانی) زیاد کرا.

(2) برپوانه برپاری ئەنجوومه نی (هه لوه شاوه ی) سه رکردایه تی شوپش ژماره 607 له 1980/4/28.

(3) به پیی یاسای ژماره 210 له سالی (یاسای هه مواری یاسای خزمه تی شارستانی) 1964 زیاد کرا.

(4) به برپاری ئەنجوومه نی (هه لوه شاوه ی) سه رکردایه تی شوپش ژماره 911 له 1986/8/19 هه موو

کاروباره کانی تاییه ت به به رکاره یته ران (المستخدمین) هه لوه شاوه ته وه.

ماوهی چاودیږی و تاقی کردنهوهی فرمانبهر

مادهی چواردیهه:

1 - فرمانبهر له کاتی یه کهم دامه زرانندی دهخریته ژیر تاقی کردنهوه بو ماوهی یهک سال له خزمهتی کردهیی و دهبیته فرمانی چه سپاندنی دهر بچیت له پله کهی، پاش کو تای هی هاتنی ئه و ماوهیه ئه گهر د لایا بوون له تواناکانی، ئه گهر نا ئه و ماوهی تاقی کردنهوه کهی بو (6) مانگی تر دریژ ده کریته وه.

2 - دهستبهر دار بوون له فرمانبهر که ئه گهر فرمانگه کهی د لایا بوو که دهست نادات بو ئه و کارهی تییدا دامه زراوه له ماوهی تاقی کردنهوه، که له بر گه 1 له م مادهیه هاتووه.

3 - ئه ژمار کردنی ماوهی تاقی کردنهوه له ماوهی خزمهتی فرمانبهر دوا ی چه سپاندنی.⁽¹⁾

4 - پشووهکانی قوتابخانه به خزمهتی کردهیی داده ندریت بو مه به ستهکانی بر گه 1 ی ئه م مادهیه دهر بارهی ئه وانه ی سوودمه ند ده بن له م پشووانه.

5 - فرمانبهری (دهست لی به ردارو - المستغنی عنه) به پیی ئه م مادهیه بو ی هیه په لپ (اعتراض) له فرمانی دهستبهر دار بوونه کهی بدات له لای ئه نجوومه نی ریککاری گشتی له ماوهی 30 روژ له روژی پیرا گه یانندی فرمانی دهستبهر دار بوونه کهی و بریاری ئه نجوومه نه که پله ی بنبری وهر ده گریته.⁽²⁾

(1) واته به خزمهتی کردهیی ئه ژمار ده کریته.

(2) به پیی بر گه (یه کهم/4) له بریاری ئه نجوومه نی (هه لوه شاوهی) سه رکردایه تی شو پش ژماره 996 له 1979/8/2 پید اچوونه وه به په لپهکانی (الاعتراضات) که فرمانبهری دهستبهر دار کراو له خزمه تهکانی له ماوهی ژیر تاقی کردنهوه، له پسپورییهکانی ئه نجوومه نی ریککاری گشتی ده بیته.

دانانی فه‌رمانبه‌ری دووباره گه‌راوه بۆ وه‌زیفه له ژێرتاقیکردنه‌وه

ماده‌ی پازده‌یه‌م:

فه‌رمانبه‌ری نه‌چه‌سپیندراو سه‌ر له‌نوێ ده‌خریته ژێر تاقی کردنه‌وه ئه‌گه‌ر گه‌رێندرایه‌وه بۆ وه‌زیفه‌که‌ی پاش وازه‌ینانی یان هه‌لوه‌شانده‌وه‌ی وه‌زیفه‌که‌ی یان ده‌ستبه‌ردار بوونی و نابێت مووچه‌ی زیاتری له‌ مووچه‌ی پێشتری پێ بدریت ته‌نیا ئه‌گه‌ر ئه‌م یاسایه‌ ریگای بدات.

شایسته‌کانی فه‌رمانبه‌ر له‌ رێکه‌وتی ده‌ست به‌کار بوونی

ماده‌ی شازده‌یه‌م:

۱- فه‌رمانبه‌ر له‌ کاتی دامه‌زراندنی شایسته‌ی مووچه و ده‌رماله‌ ده‌بێت له‌ ده‌ستپێکی رێکه‌وتی ده‌ست به‌کار بوونی و ئه‌گه‌ر هاتوو له‌ ماوه‌ی (7) رۆژ ده‌ست به‌کار نه‌بوو له‌ رۆژی پێراگه‌یاندنی به‌ دامه‌زراندنه‌که‌ی، جگه‌ له‌ رۆژانی سه‌فه‌ر، له‌ سه‌ر لایه‌نی تایبه‌تمه‌نده‌ که‌ ئاگاداری بکاته‌وه به‌ ده‌ست به‌کار بوون و ئه‌گه‌ر هه‌ر ده‌ست به‌کار نه‌بوو به‌بێ هیچ پاساوێکی ره‌وا له‌ ماوه‌ی 7 رۆژ له‌ رۆژی پێراگه‌یاندنی ئاگادار کردنه‌وه‌که‌ی ئه‌گه‌ر له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق بێت یان له‌ ماوه‌ی 30 رۆژ ئه‌گه‌ر هاتوو له‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق بوو یان ئه‌گه‌ر شوێنی نادیار بوو، ئه‌وا فه‌رمانی دامه‌زراندنه‌که‌ی به‌ هه‌لوه‌شاه‌وه داده‌ندریت.

2 - هه‌روه‌ها ئه‌گه‌ر ده‌ست به‌کار نه‌بوو له‌ کاره‌که‌ی له‌ حاله‌تی هه‌بوونی پاساوی ره‌وا (عذر مشروع) له‌ ماوه‌ی یه‌ک مانگ ئه‌گه‌ر له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق یان 2 مانگ ئه‌گه‌ر له‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق بێت، ئه‌وا به‌ هه‌مان شیوه‌ فه‌رمانی دامه‌زراندنه‌که‌ی به‌ هه‌لوه‌شاه‌وه داده‌ندریت.

3 - ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی وه‌زیفه‌که‌ی هه‌لوه‌شاه‌وته‌وه یان ده‌ستبه‌ردار کرا

یان دوور خراوه (عزل) یان دهرکرا (فصل) به بی دهست کیشانهوی (سحب الید) سایشتهی مووچهکە ی دەبیّت تا روژی پیراگە یاندنی به فرمانی لابردهکە ی تەنیا ئەگەر ئەرکەکانی وا پیویست بکات، کەوا ئەرکەکانی رادهست بکات و ماوهیهکی گونجاوی پی دەدریّت و ناردنی وینەیهک له فرمانهکه بو فرمانبه ر یان شوینی نیشتهجی بوونی هەمیشەیی، به پیراگە یاندن دادهنریّت بو مه بهستی ئەم مادهیه..

دامەزراندنی ئەفسەری سوپا و خانەنشینانی سوپا به وهزیفە ی شارستانی

ماده ی حەقده یه: (1)

پله بهرز کردنهوی فرمانبه ر

ماده ی هەژده یه:

هەلبژاردنی فرمانبه ران بو پله بهرز کردنهوه له سەر بنه مای توانا و ماوه ی خزمەتی دەبیّت جگە له وهزیفەکانی فیڕکردن و پزیشکی و ئەندازیاری که فرمانبه ره که دەبیّت مەر جی هەلگرتنی بر وانا مە ی زانستی هەبیّت، که بگونجیّت له گەل ناو نیشانی وهزیفی به پی یاسای میلاک.

مەرجهکانی پله بهرز کردنهوه

ماده ی نۆزده یه/ بر گە 1 و 2:

1 - ده کریّت فرمانبه ر پله که ی بهرز بکریّته وه بو پله یه کی دواتر له پله که ی خۆی به پی ئەم مەر جانه ی خواره وه:

(1) ئەم مادهیه به پی بر یاری ئەنجوومه نی (هەلوه شاوه ی) سەر کردایه تی شوپش ژماره ژماره 1014 له 1979/9/16 هەموار کراو هەلوه شاوه ته وه.

أ- هه‌بوونی پله‌ی به‌تال که هاوتا بی‌ت یان به‌رزتر بی‌ت له‌و وه‌زیفه‌یه‌ی که نیاز وایه پله‌که‌ی بو به‌رز بکریته‌وه.

ب- سه‌لماندنی تواناکانی له‌ کاره‌کانی وه‌زیفه‌که‌ی و سه‌رکه‌وتوو‌تر بی‌ت له‌ هاوه‌له‌کانی تری، به‌ راسپارده‌ی وه‌زاره‌ته‌که‌ی یان فه‌رمانگه‌که‌ی، جگه‌ له‌و وه‌زیفانه‌ی که به‌ده‌رن له‌ کاتی دامه‌زراندنی به‌ پپی ماده‌ 8 ی ئه‌م یاسایه.⁽¹⁾

ج- ته‌واو کردنی ماوه‌ی دیاری کراو له‌ خشته‌ی هاوو له‌ ماده‌ی 3 ئه‌م یاسایه.⁽²⁾

2 - ئه‌ژمار کردنی ئه‌و ماوه‌یه‌ی که فه‌رمانبه‌ر به‌سه‌ری بردوو له‌ پله‌ی پیشووی، پیش جیبه‌جی کردنی ئه‌م یاسایه بو مه‌به‌سته‌کانی پله به‌رز کردنه‌وه له‌ پله نوێیه‌که‌ی بو پله‌یه‌کی به‌رزتر له‌گه‌ل پارێزگاری کردن له‌ ماوه‌ی پله به‌رز کردنه‌وه‌ی پیشووی ئه‌گه‌ر هاوو مووچه‌که‌ی بووه مووچه‌ی که‌سی (راتب شخصی) ئه‌گه‌ر مووچه‌که‌ی بکه‌ویته‌ نیوه‌ی دووه‌می پله‌که‌ی له‌ 1956/6/1 و پله‌ی به‌رزنه‌بووه به‌ ماوه‌ی پله به‌رز کردنه‌وه‌ی پیشووی.⁽³⁾

پیشستن (قدم)

ماده‌ی نۆزدیه‌م / بر‌گه‌کانی 3 و 4 و 5 و 6 و 7:⁽⁴⁾

3 - ئه‌وانه‌ی که ته‌نیا پالپشت به‌ پروانامه‌ی خویندن دامه‌زراون به‌

- (1) واته‌ پله‌ تایبه‌ته‌کان و به‌رپوه‌به‌ری گشتی.
- (2) ماده‌ی 3 له‌ یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره‌ 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو تایبه‌ته‌ به‌ پله و مووچه و سه‌رمووچه‌ی سالانه‌ی فه‌رمانبه‌ران، به‌ پپی حوکمی ماده‌ (20) له‌ یاسای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌رانی حکومه‌ت و که‌رتی گشتی ژماره‌ 22 ی سالی 2008 هه‌لوه‌شاه‌ته‌وه‌ که له‌ ژماره‌ 4074 له‌ 2008/5/12 رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی بلاو کراوه‌ته‌وه‌ و له‌ هه‌ریمی کوردستانیش جیبه‌جی ده‌کریته‌.
- (3) له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌وانه‌ی له‌ پیش 1956/6/1 دامه‌زراون به‌ پپی یاسای خانه‌نشینی هیچیان له‌ خزمه‌ت نه‌ماون، به‌لام ته‌نیا له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌ یاساکه‌دا هاوو به‌اسمان کرد.
- (4) تکایه‌ تیپینی رێنمایی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریمی کوردستان بکریته‌ ژماره‌ 26 ی سالی 2010 تایبه‌ته‌ به‌ پیشستن..

مووچهیهک زیاتر بیټ له کهمترین رادهی پلهکهی، ئەم ماوه کاتیە
که پیویسته بۆ گەشتن به مووچهکهی به پیشخستن بۆ دادهندریټ بۆ
مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه.

4 -

أ- هەر فەرمانبهری که له ماوهی یان له دهره‌وهی خزمه‌تی وه‌زیفیدا
بروانامه‌یه‌کی پسپوری زانکۆیی به‌ده‌ست هینا، (1) سال پیشخستنی
پێ دهریټ بۆ مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه به مه‌رجیک ئەو بروانامه‌یه
نه‌بووبیته بنه‌مایه‌ک بۆ دیاری کردنی مووچهکهی بۆ مه‌به‌سته‌کانی ئەم
یاسایه و ئەوانه ناگریته‌وه که پیش 1940/4/1 ئەم بروانامه‌یان به‌ده‌ست
هیناوه. (1)

ب- پیدانی پیشخستن بۆ مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه بۆ ماوهی یه‌ک
سال بۆ هەر فەرمانبهری که کاتی ماوهی یان دهره‌وهی خزمه‌تی وه‌زیفیدا
بروانامه‌ی دبلۆمی بالا به‌ده‌ست به‌ئینیت، به مه‌رجیک:

یه‌ک - ده‌بیټ بروانامه‌ی دبلۆم له دوا‌ی بروانامه‌ی به‌رای زانکۆ یان هاوتاکه‌ی
بیټ و ماوه‌ی خویندنی بروانامه‌ی دبلۆمه‌که‌ی نابییټ له (2) سال که‌متر بیټ.

دوو - بروانامه‌که نه‌بووبیته بنه‌مایه‌ک بۆ دیاری کردنی مووچهکه‌ی. (2)

سێ - بروانامه به‌ده‌ست هاتوه‌که په‌یوه‌ندیدار بیټ به کاره‌کانی وه‌زیفه‌که‌ی
یان ئەو وه‌زیفه‌یه‌ی بۆی کاندید ده‌کریټ.

(1) پيويسته ئاماژه بکهین به برکه‌ی یه‌که‌م له رینماییه‌کانی خزمه‌تی شارستانی ژماره 119 ی
سالی 1979، هه‌روه‌ها برپاری ئه‌نجومه‌نی (هه‌لوه‌شاوه‌ی) سه‌رکرایه‌تی شو‌رش ژماره 401 له
1975/4/12 که تیدا برپار دراوه به پیدانی پیشخستن بۆ ماوه‌ی 2 سال بۆ ئەوانه‌ی بروانامه‌ی دکتورا
به‌یه‌ک قوتاخ به‌ده‌ست ده‌هینن به‌ده‌ر له ماده‌ی 19 ی برکه 4 ی سه‌ره‌وه له‌یاسای خزمه‌تی شارستانی
هه‌روه‌ها تییینی رینمایي وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریمی کوردستان بکریټ ژماره 26 ی سالی
2010 تاییه‌ت به پیشخستن.

(2) واته به هه‌مان بروانامه دانه‌مه‌زرا بیټ.

ج - پێدانی پێشخستن بۆ ماوهی 6 مانگ بۆ مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه بۆ هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک له کاتی یان له ده‌ره‌وه‌ی خزمه‌تی وه‌زیفیدا بڕوانامه‌ی دبلۆمی بالای (یه‌ک سال خۆیندن) به‌ده‌ست هه‌ینا پاش خۆیندنی به‌رای زانکۆ یان هاوتاکه‌ی که له بر‌گه‌ی دووهم و سییه‌م و بر‌گه‌ ب هاتووه⁽¹⁾.

د- به‌ده‌ر کردنی دبلومه‌ پزیشکییه‌ بالاکان له بر‌گه‌ی (ج) که له دوا‌ی بڕوانامه‌ی پزیشکی عێراقی یان هاوتاکه‌ی دیت، که تواناکانی هه‌لگره‌که‌ی رێگای پێ دهدات بۆ به‌ده‌ست هه‌ینانی نازناوی (پزیشکی پسرپور) که داده‌ندریت به‌ بڕوانامه‌ی پسرپوری زانکۆیی بۆ مه‌به‌سته‌کانی جیه‌جی کردنی بر‌گه‌/ای سه‌ره‌وه‌.

ه- حوکمه‌کانی هه‌ردوو بر‌گه‌ی (ب، ج) پیاده‌ ناکرین له سه‌ر هه‌لگرانی بڕوانامه‌ی دبلۆم که به‌ده‌ست هاتووه‌ پێش 1974/12/14.

5 - پێدانی پێشخستن بۆ ماوه‌یه‌ک بۆ مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه بۆ هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک که به‌ سه‌رکه‌وتوویی خولیکی راهه‌ینان ده‌بریت که ماوه‌ی خوله‌که‌ له (6) مانگی به‌رده‌وام که‌متر نه‌بیت، له ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی عێراق وه‌کو له خواره‌وه‌ هاتووه‌:

أ - ماوه‌ی (6) مانگ بۆ ئه‌وانه‌ی تیکرای نمره‌ی تاقی کردنه‌وه‌کانیان له خوله‌که‌ (85 %) به‌سه‌ره‌وه‌ بیت یان به‌ پله‌ی (زۆر باش).

ب - ماوه‌ی (3) مانگ بۆ ئه‌وانه‌ی تیکرای نمره‌ی تاقی کردنه‌وه‌کانی له خوله‌که‌ (70 - 84 %) بیت یان به‌ پله‌ی (باش).

ج - پێشخستنی هاتوو له‌م بر‌گه‌یه‌ ئه‌و فه‌رمانبه‌رانه‌ ده‌گریته‌وه‌ که به‌شدارییان له خوله‌کانی راهه‌ینان کردووه‌ و به‌ سه‌رکه‌وتوویی ده‌رچوون

(1) ئه‌و بڕوانامه‌یه‌ نه‌بووبیته‌ بانه‌مایه‌ک بۆ دیاری کردنی موچه‌که‌ی و.پێویسته‌ بڕوانامه‌ به‌ده‌سته‌هاتووه‌که‌ په‌یوه‌ندی هه‌بیت به‌ کاری وه‌زیفه‌که‌ی یان ئه‌و وه‌زیفه‌یه‌ی بۆی کاندید ده‌کریت .

پاش دەرچوونی یاسای ژماره (45) ی سالی 1974.(1)

6 - ئەو پێشخستنه‌ی که له بره‌گه‌ی 5 ی سه‌ره‌وه هاتوو و ئەوانه ناگرێته‌وه که تی‌کرای نمره‌کانیان (70 %) که‌متره، به‌لام له کاتی کی‌پرکی پله به‌رز کردنه‌وه له به‌رچاو ده‌گیرین .

7 - هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک به‌شداری خولی راهینان بکات و تی‌کرای نمره‌ی تاقیکردنه‌وه‌کانی 50 % که‌متر بێت ئەوا ماوه‌ی پله به‌رز کردنه‌وه‌ی بۆ ماوه‌ی (1) سال دوا ده‌که‌وێت له رێکه‌وتی شایسته‌ی پله به‌رز کردنه‌وه‌ی.

پێشخستن بۆ ماوه‌ی یه‌ک مانگ

ئه‌گه‌ر هاتوو فه‌رمانبه‌ر ریز و سوپاسی ئاراسته‌ کرا له لایه‌ن سه‌روکایه‌تی ئەنجومنه‌ی وه‌زیران یان وه‌زیر یان فه‌رمانبه‌ری راسپێردراو (مخول) و سزانه‌ درا بێت یان سزا درا بێت و کاریگه‌ری سزاکه‌ی به‌سه‌رچوو بێت، ئەوا یه‌ک مانگ پێشخستنی پێ دهریت بۆ هه‌ر ریز و سوپاسیک به مه‌رجیک ماوه‌ی پێشخستنه‌که له 3 مانگ تی‌په‌ر نه‌بێت له یه‌ک سالدا.(2)

کردنه‌وه‌ی خول بۆ فه‌رمانبه‌ران

ماده‌ی نۆزده‌یه‌م / بره‌گه‌کانی 8 و 9:

8 - به‌شداری کردنی فه‌رمانبه‌ر له خوله‌کانی راهینان به‌ شیوه‌ی ناچاریه‌ بۆ ئەو فه‌رمانبه‌رانه‌ی که وه‌زاره‌تی په‌یوه‌ندیدار بپاری له سه‌ر کاندید کردنیان ده‌دات بۆ به‌شداری کردن له خوله‌کان.

(1) ئەم بره‌گه‌یه‌ زیاد کرا به‌ پێی ماده‌ی دووهم له یاسای ژماره 14 ی سالی 1975.

(2) ماده 21 بره‌گه‌ یه‌که‌م له یاسای رێککاري فه‌رمانبه‌رانی میری و که‌رتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 ی هه‌موار کراو.

9 - ناوهندی نیشتمانی بۆ راویژکاری و په ره پیدانی کارگیری هه لدهستن به سه ره رشتی کردنی خوله کانی راهینان و دانانی پرۆگرامی تیروته سه ل و هه ر شتیکی تر که پیویست بکات بۆ کردنه وهی ئەم خولانه.

خستنه ژیر تاقی کردنه وهی فه رمانبه ر پله به رزکراو

مادهی بیسته یه م:

1 - فه رمانبه ری پله به رز کراو بۆ وه زیفه یه ک که ئه رکه کانی جیاواز بیّت له ئه رکه کانی پیشووی، له ژیر تاقی کردنه وه داده نریت بۆ ماوهی شه ش مانگ له ریکه وتی ده ست به کار بوونی له و وه زیفه ی که پله ی بۆ به رزکراوه ته وه و ده بیّت فه رمانی چه سپاندنی پی ده ربجیت له پله که ی پاش کو تای ی هاتنی، ئه گه ر د ل نیا بوو له توانا کانی له و وه زیفه یه ی که پله که ی بۆ به رزکراوه ته وه، به پیچه وانه وه ماوه ی تاقی کردنه وه که ی در یژ ده کری ته وه بۆ ماوه یه ک که له شه ش مانگ تیپه ر نه کات.

2 - فه رمانبه ر ده گه ر یندری ته وه بۆ پله ی پیشووی ئه گه ر ناتوانایی سه لمیندرا له ماوه ی ژیر تاقی کردنه وه که له بر گه 1 هاتوو له م ماده یه، بۆی هه یه په لپ (اعتراض) بکات له لای ئه نجوومه نی خزمه تی گشتی له ماوه ی 30 روژ له روژی پی را گه یاندنی به فه رمانه که و بر یاری ئه نجوومه نی خزمه تی گشتی له م بواره دا به پله ی کو تای ی داده ندریت.⁽¹⁾

(1) به پپی بر گه (یه که م - ٤) له بر یاری ئه نجوومه نی (هه لوه شاوه ی) سه رکردایه تی شو پش ژماره 996 له 1979/8/2 تی پامان له و په لپانه ی که له لایه ن فه رمانبه رانه وه پیشکه ش ده کری ن بۆ ئه نجوومه نی خزمه تی گشتی، گو پدرا بۆ کاره کانی ئه نجوومه نی ریککاری گشتی.

دامه‌زرا ندنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ری چه‌سپیندراو

ماده‌ی بیست و یه‌که‌م:⁽¹⁾

ئه‌گه‌ر دووباره‌ی فه‌رمانبه‌ری چه‌سپیندراو که‌ کۆتایی به‌ خزمه‌تکه‌ی هاتبیت به‌هه‌ر هۆیه‌ک بوو بیت، دامه‌زرایه‌وه به‌ پله‌یه‌کی خوارتر له‌ پله‌ی پیشووتری و وه‌زیفه‌یه‌کی به‌تال هه‌بوو که‌ هاوتا بوو له‌گه‌ل پله‌ی پیشتری ئه‌وا ده‌کریت مووچه‌ی پله به‌رزتره‌که‌ی پی بدریت له‌گه‌ل سه‌رمووچه‌کانی و ئه‌و ماوه‌یه‌ی که‌ له‌ پله‌ خوارتره‌که به‌سه‌ری بردوووه ئه‌ژمار ده‌کریت بۆ مه‌به‌ستی پله به‌رز کردنه‌وه.

دانه‌مه‌زرا ندنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ری چه‌سپیندراو

ماده‌ی بیست و دووهم:

ناکریت فه‌رمانبه‌ری چه‌سپیندراو که‌ کۆتایی به‌ خزمه‌ته‌که‌ی هاتبیت به‌ هه‌ر هۆیه‌ک بوو بیت، دووباره‌ی دابمه‌زریته‌وه به‌ پله‌یه‌کی به‌رزتر له‌ پله‌ی پیشووتری، ته‌نیا ئه‌گه‌ر مه‌رجه‌ یاساییه‌کانی پله به‌رز کردنه‌وه‌ی ته‌واو کرد بوو یان ئه‌و توانایانه‌ی هه‌بوو که‌ له‌ ماده‌ی 9 و 10 ئه‌م یاسایه‌ هاتوو، ده‌کریت دووباره‌ی دابمه‌زریته‌وه به‌ پله‌یه‌کی گونجاو له‌گه‌ل تواناکانی.

(1) به‌ پپی بریاری ئه‌نجومه‌نی (هه‌لوه‌شاهه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شوپش ژماره 514 له 1981/4/23 بریار درا به‌ هاوتا کردنی مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ری وازهینه‌ر (المستقیل) بۆ مووچه‌ی ئه‌و پله‌یه‌ی که‌ پیش وازهینه‌نه‌که‌ی وه‌ریده‌گرت، ئه‌گه‌ر هاوتوو دووباره‌ی دامه‌زرایه‌وه به‌ مووچه‌یه‌ک که‌ که‌متر بیت له‌ مووچه‌که‌ی پیش مووچه‌ی پیشووی.

لیژنه‌ی پله به‌رز کردنه‌وه

ماده‌ی بیست و سییه‌م:⁽¹⁾

لیژنه‌یه‌کی کاندید کردنی فرمانبهران بۆ پله به‌رز کردنه‌وه به فرمانی وه‌زیر پیک دیت له هه‌ر وه‌زاره‌تیک به له‌به‌ر چاو گرتنی (خزمه‌تی ئه‌و فرمانبهره‌ی که پله‌ی به‌رز ده‌کریته‌وه و ئه‌و راپۆرتانه‌ی ده‌ره‌ق به فرمانبهره‌که ده‌درینه لیژنه)، ئاگادار کردنه‌وه‌ی ئه‌و فرمانبهره‌ی که لیژنه بریاری کاندید نه‌کردنی بۆ پله به‌رز کردنه‌وه دهدات و بۆی هه‌یه په‌لپ (اعتراض) بگریت له له لای وه‌زیر له ماوه‌ی 10 رۆژ له ریکه‌وتی پیراگه‌یاندنی و بریاری وه‌زیریش کۆتاییه.

ئه‌نجومه‌نی خزمه‌تی گشتی

ماده‌کانی (بیست و چواره‌م) تا (سی و دووه‌م):⁽²⁾

چاودیری کردنی ژماره‌ی فرمانبهران و ریکخستیان

ماده‌ی سی و سییه‌م:

1 - وه‌زیری دارایی له کاتی هه‌ڵسانی به چاودیری کردنی ژماره‌ی فرمانبهران، بۆی هه‌یه داوای هاوکاری بکات له ده‌سته‌یه‌ک له پشکنه‌ران بۆ لیکۆلینه‌وه له پیووستی زیاد کردنی وه‌زیفه و گه‌ران به دوا‌ی وه‌زیفه زیاده‌کان.

(1) ئه‌م ماده‌یه به پیتی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره 119 ی سالی 1974 ی هه‌مواری یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو به‌م شیوه‌یه‌ی سه‌ره‌وه هه‌موار کراوه‌ته‌وه.
(2) ئه‌نجومه‌نی هه‌لوه‌شاوه‌ی خزمه‌تی گشتی به پیتی بریاری ئه‌نجومه‌نی (هه‌لوه‌شاوه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شو‌پش ژماره 996 ی سالی 1979 به هۆیه‌وه ماده‌کانی (24-32) که کاروباره‌کانی ئه‌م ئه‌نجومه‌نی ریک ده‌خست هه‌لوه‌شاوه‌ته‌وه به‌لام له هه‌ری‌می کوردستان به‌پیتی یاسای راژه‌ی گشتی ژماره 7 ی سالی 2011. مه‌رجه‌کانی دیاری کراوه به‌لام تا ئیستا ئه‌م یاسایه کارا نه‌کراوه.

2 - له سهر وهزیری دارایی پیویسته ریوشوینی پیویست بگریته بهر بۆ گواستنهوهی فهرمانبه رانی زیاده له ههر وهزارهتیک بۆ فهرمانگهکانی تر یان ههلهوهشاندهوهی وهزیفهکانیان به پێی یاسای میلاک.

راهینانی فهرمانبه ران

مادهی سی و چوارهم:

له وهزارهته تایبهتمهندهکان له کاتی پیویست خولهکان ریک دهخرین بۆ راهینانی فهرمانبه ران، ئهوانه ی کهوا بریاری راهینان دهیانگریتهوه بۆ زیاد کردنی تواناکانیاں پاش وهرگرتنی رهزامهندی وهزیری دارایی له ماوه و مهرجی چوونه ناو خولهکه و مافهکانی دههروانی ئهم خولانه.

وازهینان (الاستقاله)

مادهی سی و پینجهم:

1 - بۆ فهرمانبه ران ههیه واز له کارهکهیاں بهینن به پیشکesh کردنی داواکارییهکی نووسراو بۆ سهرووی خۆیاں.

2 - سهرووی خۆیاں دهبیئت به داواکهیاندا بجیتتهوه له ماوهیهک که تیپهر نهبیئت له 30 رۆژ و له کاتی تهواو بوونی ئهم ماوهیهش فهرمانبه ر به دهست له کار ههلهگرتوو ئهژمار دهکریئت، تهنیا ئهگهر فهرمانی رهزامهندی دههرجیت.

3 - ئهگهر فهرمانبه ر وازهینانی پیشکesh کرد و ریکهوتیکی تییدا دیاری کرد بۆ قهبول کردنی، پیویسته پیش یان له ههمان ریکهوتی ئهو وادهیهی دیاری کردووه رهزامهندی له سهر بدریئت.

گواستنهوهی راژهی فرمانبهر دهبیت پاش 3 سال بیت

مادهی سی و شهشهم:

فرمانبهر ناگواستریتهوه له شوینی کارهکهی تا پاش تهواو کردنی ماوهیهک که که متر نهبیت له 3 سال ئهگهر له شوینه ئاساییهکان بیت و ماوهیهک که متر نهبیت له یهک سال و نیو لهو شوینانهی که شایستهی وهرگرتنی دهرمالهی ناوخوییه، نابیت بگوازریتهوه پیش ئهو ماوهیه تهنیا ئهگهر بهرژهوهندی گشتی و اخوازی یان پیویستییهکی تهندروستی و دهبیت پیویستییهکانی بهرژهوهندی گشتی پالپشتی کراو بن به هویهکانی دیاری کراو له فرمانی گواستنهوهکه، بهلام پیویستی تهندروستی دهبیت پشتگیری کراو بیت به راپورتهکانی دهستهکانی پزشکی فهرمی.

په یوهندی کردن به وهزیفه پاش گواستنهوهی راژه

مادهی سی و ههفتهم: برکه 1

1 - پیویسته ئهو فرمانبهرهه که گواستنهوهی خزمهتهکهی پی رادهگهیهندریت، له ماوهی (5) رۆژ جگه له رۆژانی سهفه ره په یوهندی بکات به فرمانگه نوییهکهی تهنیا ئهگهر له فرمانی گواستنهوهکهی ماوهیهکی زیاتر له ماوهیه دیاری کرابیت و ئهگهر دواکهوت له په یوهندی کردن و هیچ پاساویکی رهوای پیشکesh نهکرد، له سه رهرووی تایبهتمهنده، که فرمانبهرهکه ئاگادار بکاتهوه به په یوهندی کردن به وهزیفهکهی پاش 7 رۆژ له ئاگادار کردنهوهکه ئهگهر په یوهندی نهکردهوه بهبی هیچ هویهکی یاسایی ئهوا بهدهست له کار کیشاوه ئهژمار دهکریت.⁽¹⁾

(1) دهست هه لگرتن و دهست بهکار بوونی ئهو فرمانبهرانهی کهوا گواستنهوهی خزمهتیا بۆ دهکریت له فرمانگهیهکهوه بۆ فرمانگهیهکی تر، به پی رینمایی دارایی ژماره 26 ی 2012 ریکخواوه بهم شیوهیه: =

دهست به کاربوونه‌وهی فرمانبهر پاش ته‌واو بوونی مؤله‌ته‌که‌ی

ماده‌ی سی و حه‌فتم: بر‌گه 2 و 3 و 4 و 5

2 - پپو‌یسته له سهر فرمانبهر دهست به‌کار بکاته‌وه له کاره‌که‌ی له کاتی ته‌واو بوونی مؤله‌تی، ئە‌گەر دهست به‌کار نه‌بوو به‌بی هیچ پاساویکی ره‌وا، ئە‌وا له سهر سه‌رووی تایبه‌تمه‌نده که ئاگاداری بکاته‌وه به شیوه‌ی نووسراو که په‌یوه‌ندی بکات به وه‌زیفه‌که‌ی له ماوه‌ی (7) رۆژ له رۆژی پیراگه‌یاندنی ئە‌گەر له ناوه‌وه‌ی عیراق بی‌ت و 30 رۆژ ئە‌گەر له دهره‌وه‌ی عیراق بی‌ت یان ئە‌گەر شوینی نیشته‌جیی نادیار بوو، ئە‌وا به دهست له کار کیشاوه ئە‌ژمار ده‌کری‌ت.

3 - ئە‌و فرمانبهری شوینی نیشته‌جیی نادیار بی‌ت، ئاگادار ده‌کری‌ته‌وه به هۆی ئاگاداری له رۆژنامه ناوخوییه‌کان و رۆژی بلاو کردنه‌وه‌ش ده‌بی‌ته سه‌ره‌تای ئاگادار کردنه‌وه‌که.

4 - بر‌گه‌کانی سه‌ره‌وه دهره‌ق به فرمانبهری نه‌هاتوو بۆ سهر کار جیبه‌جی ده‌کری‌ت.⁽¹⁾

= 1 - له کاتی گواستنه‌وه‌ی خزمه‌تی فرمانبهر له فرمانگه‌یه‌ک بۆ فرمانگه‌یه‌کی تر له ناو سه‌نته‌ری پارێزگا و قه‌زا و ناحیه‌کان له سنووری پارێزگا‌کان ده‌بی‌ت پاش نیوه‌رۆ له فرمانگه‌که‌ی دهست له کار هه‌لبگری‌ت و رۆژی پاشتر له‌و فرمانگه‌یه‌ی بۆی گواستراوه‌ته‌وه دهست به‌کار بی‌ت.

2 - له کاتی گواستنه‌وه‌ی خزمه‌تی فرمانبهر له فرمانگه‌یه‌ک بۆ فرمانگه‌یه‌کی تر له سنووری پارێزگا‌کان مافی دهست به‌کار بوونی هه‌یه له فرمانگه‌ نوێیه‌که‌ی له دوا‌ی 3 رۆژ له ریکه‌وتی دهست له کاره‌لگرتنی و به رۆژه‌کانی سه‌فه‌ریشه‌وه.

3 - له کاتی گواستنه‌وه‌ی خزمه‌تی فرمانبهر له پارێزگایه‌ک بۆ پارێزگایه‌کی تر مافی دهست به‌کاربوونی هه‌یه له فرمانگه‌ نوێیه‌که‌ی له دوا‌ی 5 رۆژ له ریکه‌وتی دهست له کار هه‌لبگری‌ت به رۆژه‌کانی سه‌فه‌ریشه‌وه.

تیپینی: ماده‌ی 37 سه‌ره‌وه به پپی یاسای ژماره 95 سالی 1968. یاسای هه‌مواری بیست و چواره‌مین یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 سالی 1960 ی هه‌موار کراو راست کرایه‌وه وه‌کو له سه‌ره‌وه هاتوو.

(1) واته ئە‌وانه‌ی کاره‌که‌یان به‌بی هۆ به‌جی ده‌هێلن.

5 - ماوهی ئاگادار کردنهوهی به مۆلهتی ئاسایی دادهنریت ئەگەر له ماوهی ئاگادار کردنهوهکه فهرمانبهرهکه پهیوهندی نهکردهوه.⁽¹⁾

هینانی فهرمانبهر به شیوهی خواستن (اعارة)

مادهی سی و ههشتهم:

1 - دهکریت فهمانبهر بخوازریت بۆ دهرهوهی میلاکی حکومهت به رهزامهندی فهرمانبهرهکه (به نووسراو) به بریاریک له ئەنجوومهنی وهزیران به مهرجیک ماوهی خواستنهکه له 5 سال تیپهپهنبیت و دهکریت دریژ بکریتهوه بۆ 5 سالی تر بۆ ئەوانهی له ناوچهی کهنداو و دوورگهی عهرهبی کار دهکهن..

2 - ئەو فهرمانگهیهی فهرمانبهرهکهی خواستوو پهبنده به گهپاندنهوهی فهرمانبهری خوازراو بۆ وهزیفهیهک که یهکسان بیت لهگهڵ پلهکهی پاش کوژی هاتنی ماوهی خواستنهکه، تهنیا ئەگەر له وهزارهتیکی تر وهزیفهیهکی یهکسان به وهزیفهیهی ههبوو دهتوانریت دابمهزیت تییدا.

3 - ئەگەر فهرمانگه خوازههکه فهرمانبهره خوازراوهکهی گهپاندوه، پیش تهواو بوونی ماوهی خواستنهکه، پهبنده به پیدانی مووچهکانی تاکو دهگهپیتهوه سههر وهزیفهیهکی له لایهن فهرمانگهکهی یان تهواو بوونی ماوهی خواستنهکه.

4 - ئەو مووچهیهی فهرمانگه خوازههکه (الدائرة المستعيرة) دابینی دهکات بۆ فهرمانبهری خواستراو هیچ کاریگهرییهکی نابیت له سههر پلهکهی.

(1) به پپی یاسای ژماره(1)ی سالی 2002ی پههلمانی کوردستان که له ژماره 27ی رۆژنامهی وهقایعی کوردستان بلاو کراوهتهوه، سهبارهت به فهرمانبهری نههاتوو (مادهی یهکه: ئەگەر فهرمانبهر له ماوهی سالیکی تهقویمیدا، بهبن هیچ پاساویکی رهوا و بهجن بۆ ماوهی (30) رۆژ له فهرمانگهکهی دابپیت، سا ئەو دابپانه به شیوهیهکی له دواي یهک بیت یان پچر پچر بیت، ئەوه به دهستهههگرتوو له قهلهم دهدرئ).

5 - ماوهی خواستن ئەژمار دەکریت بە خزمەت بۆ مەبەستی پلە بەرز کردنەوه و دەکریت فەرمانبەر پلە بەرز کردنەوهی بۆ بکریت لە کاتی (ماوهی خواستن) بە راسپاردەیی فەرمانگە خوازەرەکه (الدائرة المستعيرة).⁽¹⁾

فەرمانبەری راسپێردراو بە خزمەتی سەربازی

مادهی سی و نۆیەم: ⁽²⁾

خانەنشین کردن

مادهی چلەم:

ئەو فەرمانبەرەیی داوای خانەنشین دەکات پێویستە بە شیۆهیهکی نووسراو داواکەیی پیشکەش بە سەرۆکی خۆی بکات کە ھۆیە یاساییەکانی تیا دا دیاری کرابێت لە داواکاری ئیحالە کردنەکە، ئەگەر ھاتوو ھۆیە یاساییەکانی ھەبوو، ئەوا دەبێت لە ماوهی 30 رۆژ تینەپەریت رەزامەندی لە سەر داواکارییەکەیی بدریت.

ھەڵۆشەشەوهی وەزیفەیی فەرمانبەر

مادهی چل و یەکم:

ئەگەر فەرمانبەر وەزیفەکەیی ھەڵۆشەشایەوه و لە ریکەوتی ھەڵۆشەشەوهکە وەزیفەیهکی بەتال ھەبوو لەو فەرمانگەیی کە بۆی تەنسیب کراوە، کە کارەکانی ھاوشیۆهیی کارەکانی وەزیفەکەیی بیت و لە ھەمان پلەدا بیت، بە گواستراوە

(1) بۆ زانیاری زیاتر بپروانە رێنمایی خزمەتی شارستانی ژمارە 11ی سالی 1960 دەربارەیی خواستی فەرمانبەر.

(2) تاییبەتە بە فەرمانبەر کاتیک دەچوو خزمەتی سەربازی و دەبوو سەرباز لە سوپای عێراق.

داده‌نریت به مووچه‌ی ئیستای، ئەگەر هاتوو وەزیفە بە‌تالە‌کە پلە‌یه‌ک خوار‌تر بوو لە پلە‌که‌ی خۆی، سەر‌پشک دە‌کری‌ت بە رازی بوون یان نە‌بوونی، و لە حالە‌تی رازی بوونی بە شی‌وه‌ی نووسین، دە‌بی‌ت دابمە‌زری‌ت لەو وەزیفە‌یه.

گواستە‌وه‌ی راژە‌ی فەرمانبەر بۆ کارێک کە سروشت و یاسای خزمە‌تی جیاواز بی‌ت

ماده‌ی چل و دووهم:

1 - دە‌کری‌ت فەرمانبەر خزمە‌تی بگوا‌زری‌تە‌وه لە (مسلک) ی‌ک کە مەر‌جە‌کانی بە‌کارهێ‌نانی جیا‌واز بی‌ت لە مەر‌جە‌کانی دیاری کراو لەم یاسایە بە رە‌زامە‌ندی خۆ‌ی بە نووسراو، ئە‌گەر هاتوو ئەو پلە‌یه‌ی کە تی‌یدایە لە ناو می‌لاکاتی تاییبە‌ت بە فەرمانبە‌ران بی‌ت، وە‌کو: گواستە‌وه‌ی فەرمانبە‌ری خزمە‌تی دادوهری یان خزمە‌تی پۆ‌لیس بۆ وە‌زیفە شارستانییه‌کان و لەم حالە‌تە‌دا ناب‌ی‌ت مووچه‌یه‌کی پ‌ی‌ بدری‌ت کە زی‌اتر بی‌ت لە مووچه‌که‌ی کە لە وە‌زیفە‌که‌ی پ‌ی‌ش‌تر وە‌ری دە‌گرت.

2 - ناکری‌ت خزمە‌تی فەرمانبە‌ری فەرمانگە نیم‌چه فەر‌مییه‌کان بگوا‌زری‌تە‌وه بۆ فەرمانگە فەر‌مییه‌کان، بە‌لام دە‌توانری‌ت دابمە‌زری‌ن بە مووچه‌یه‌ک کە شایسته‌ی بن بە پ‌ی‌ی ب‌روانامه و پی‌اده کردنی کاره‌کانیان بی‌ت بە پ‌ی‌ی حوکمه‌کانی یاسای خزمە‌تی شارستانی.

3 - ناکری‌ت خزمە‌تی فەرمانبە‌ری فەرمانگە فەر‌مییه‌کان بگوا‌زری‌تە‌وه بۆ فەرمانگە نیم‌چه فەر‌مییه‌کان، بە‌لام دە‌کری‌ت بە شی‌وه‌ی خواستن بی‌ت بە پ‌ی‌ی ماده‌ی 38 ی ئەم یاسایه.⁽¹⁾

(1) بەم شی‌وه‌یه‌ی سەر‌وه راست کرایه‌وه بە پ‌ی‌ی ب‌ریاری ئە‌نجومه‌نی (هە‌ل‌وه‌شاه‌ی) سەر‌کردایه‌تی شۆ‌پش ژماره 1014 ی سالی 1976 ، هه‌روه‌ها ب‌روانه ر‌ی‌نمایی ژماره 9 ی سالی 1960 ی یاسای خزمە‌تی شارستانی.

مۆلەتەکان

مادەى چل و سىيەم: بىرگەكانى 1 تا 5

1 - مۆلەتى ئاسايى

1 - فەرمانبەر شايستەى مۆلەتى ئاسايى دەبىت بۇ (1) رۆژ بە مووچەى تەواو لە ھەر (10) رۆژ كار كردن لە ماوەى خزمەتى.

2 - پىدانى مۆلەت لە رىگاي داواكارىيەكى نووسراو دەبىت بە مەرجىك بەژەوھەندى گشتى بەجى بهينىت و نابىت رىگرى بكرىت لە فەرمانبەر بۇ وەرگرتنى مۆلەتى ئاسايى بە ھۆى بەرژەوھەندى گشتى لە شەش مانگ تىنەپەرپىت لە رۆژى پىشكەشكردنى يەكەم داواكارى.⁽¹⁾

3 - دەكرىت مۆلەتى كەلەكە بووى (رصيد الاجازات) كۆ ببىتەوھە بۇ ماوەى 180 رۆژ، نابىت مۆلەتى بە مووچەى تەواو پى بدرىت بۇ ماوەى زياتر لە (120) رۆژ بۇ ھەر جارىك.⁽²⁾

4 - ئەگەر ھاتوو فەرمانبەر شايستەى مۆلەتى ئاسايى نەبوو و وا پىويست بكات كە مۆلەتى پى بدرىت، دەكرىت مۆلەتى پى بدرىت بۇ ماوەى (60) رۆژ بە بى مووچە.⁽³⁾

5 - فەرمانبەرى ژىر تاقى كردنەوھە مامەلەى فەرمانبەرى چەسپىندراوى لەگەل دەكرىت بۇ وەرگىتنى مۆلەتى ئاسايى.⁽⁴⁾

(1) واتە تا 6 مانگ دەتواندرىت لەبەر بەرژەوھەندى گشتى مۆلەتى پى نەدرىت پاش ئەو ماوەى دەبىت پى بدرىت).

(2)

(3) تىيىنى: واتە ئەگەر ھىچ مۆلەتى كەلەكە بووى نەبوو ئەو دەكرىت 60 رۆژى بى مووچە پى بدەيت

ئەگەر زۆر پىويستى پى بوو.

(4) واتە: 3 رۆژ لە مانگىكدا.

2 - مۆلەتی مندال بوون و دایکایەتی⁽¹⁾

مادەى چل و سییەم: برگە 6⁽²⁾

- (1) لە یاسای دەرمانەى مندال بوون و دایکایەتی ژمارە 23 ی سالی 2003 ی پەرلەمانی کوردستان کە لە ژمارەى 45 ی وەقایی کوردستان بلاو کراوەتەو هاتوو (مادەى یەکم: ئەو ئاfrهتەى لە مۆلەتی مندال بووندا یان لە مۆلەتی دایکایەتیدا بیت، بە درێژایی مۆلەتەکەى مووچە و دەرمانەى تەواوی پێ دەدریت).
- (2) رێنمایی دارایی ژمارە (29) بە نووسراوی وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریمی کوردستان ژمارە 11095 لە 2013/6/12 تاییەت بە مۆلەتی مندال بوون و دایکایەتی
- 1 - فرمانبەری دووگیان شایستەى مۆلەتی پیش مندال بوون دەبیت بۆ ماوه 21 رۆژ بە مووچەى تەواو بە مەرجیک داواکارییەک بە نووسراوی پیشکەش بکات کە تێیدا رۆژی دەستەلگرتنی دیاری کرا بیت و پالێشت بە راپۆرتی پزشکی (هاوپیچ) بیت کە حالەتی دووگیانی بەسەلمیتیت و رۆژی لە دایک بوونی منداڵەکەى تێیدا دیاری کرایت بە شیوەیەکی خەمڵندراو.
- 2 - فرمانبەری ئاماژە بۆ کراوی خالی 1 ی سەرەوێ شایستەى مۆلەتی دواى لە دایک بوون دەبیت بۆ ماوهى 51 رۆژ پالێشت بە (بڕوانامەى لە دایک بوون) کە لە لایەنیکى تەندروستییهو راستیندرا بیت.
- 3 - لە کاتی تەواو بوونی مۆلەتی خالی 1 ی سەرەوێ بەپێ ئەوێ لەدایک بوون رووبدات فرمانبەری دووگیان بۆی هەیه داواى مۆلەتی ئاسایی یان نەخۆشی بکات بەپێی راپۆرتی پزشکی فەرمی بۆ پڕکردنەوێ ماوهى نێوان مۆلەتی پیش مندال بوون و کاتی لەدایک بوون.
- 4 - لە کاتی پیشکەش کردنی (بڕوانامەى لە دایک بوون) لە لایەن فرمانبەری دووگیان، فرمانگەکەى فەرمانی مۆلەتی دواى مندال بوون بۆ ماوهى 51 رۆژ و دایکایەتی بۆ ماوهى (یەک سال) ی بۆ دەردەکات لە بەرواری لەدایک بوونەوێ کە لە بڕوانامەى لەدایک بوون تومار کراو، و مۆلەتی دایکایەتی لە بەرواری دواى تەواو بوونی مۆلەتی پاش مندال بوون دەست پێ دەکات.
- 5 - مەبەست لە پێدانی مۆلەتی دایکایەتی بۆ ئەوێ دایک بە تەواوەتی خۆی تەرخان بکات بۆ چاودێری منداڵەکەى کە سالیکی تەمەنی تەواو نەکردوو هەر بۆیە:
- أ- فرمانبەری دایک بۆی نییه لە کاتی مۆلەتی دایکایەتیدا هیچ کاریک ئەنجام بدات بە پێچەوانەوێ ئەگەر سەلمیندرا کە کار دەکات، مۆلەتی دایکایەتیەکەى کۆتایی پێ دەهیندریت و سەرچەم ئەم مووچە و دەرمانانەى کە لە مۆلەتەکەدا وەری گەردتووێ لێ وەردەگیریتەوێ.
- ب- نابیت دایک لە کاتی مۆلەتی دایکایەتیدا بخوینیت، تەنانت ئەگەر لە سەر خەرجی خۆشی بیت.
- 8 - فرمانبەری گرێبەست شایستەى مۆلەتی دایکایەتی نابیت بەلام بە پێی رێنمایی دارایی ژمارە 2 ی سالی 2015 شایستەى ئەم مۆلەتە دەبن بەلام بە بوونی هەندیک جیاوازی.
- 7 - فرمانبەری دایک لە کاتی وەرگرتنی مۆلەتی دایکایەتی بە درێژایی ئەم مۆلەتە شایستەى دەرمانەى بڕوانامەو منداڵ و هاوسەریەتی دەبیت، بەلام دەرمانەى پایە تەنیا بۆ یەک مانگ بۆی خەرج دەکریت.
- 8 - ناکریت مۆلەتی دایکایەتی بەش بەش بکریت و ئەگەر فرمانبەری دایک مۆلەتەکەى بچراند و دەست بەکار بۆوێ لە سەر کارەکەى پیش تەواو بوونی مۆلەتەکە بە وازهینانی لە مۆلەت دادەندریت و ناکریت دواى داواى تەواو بوونی مۆلەتەکەى بکات کە ماویەتی.
- 9 - کار بە هیچ رێنماییەکی تر ناکریت کە پێچەوانەى خالەکانی سەرەوێ بیت. =

6 - فەرمانبەری ئافرەت شایستەى مۆلەتى دایکایەتى و مندال بوون دەبیت پېش دانانى کۆرپە و دواى دانانى کۆرپە بۆ ماوەى 72 رۆژ بە مووچەى تەواو بە مەرجیک کەمتر نەبیت لە 21 رۆژ پېش دانانى کۆرپە و دەکریت ئەم مۆلەتە دووبارە ببیتەو لە کاتى دووبارە بوونەو دەى دووگيانى و دانانى کۆرپە.⁽¹⁾

3 - مۆلەتى ئەو ئافرەتەى کە هاوسەرەکەى کۆچى دواى دەکات

مادەى چل و سییەم: برگە 7

فەرمانبەرى ئافرەت لە کاتى کۆچى دواى کردنى مێردەکەى سایشتەى مۆلەتى (اجازة عدة) بە مووچەى تەواو بۆ ماوەى (130) رۆژ.⁽²⁾

4 - مۆلەتى ئاسایى بۆ ئەوانەى پشووێ خویندن دەیانگریتەو

مادەى چل و چوارەم: برگەى 1 و 2 و 3

1 - ئەوانەى کەوا پشووێ خویندن دەیانگریتەو (مامۆستا) شایستەى ئەو مۆلەتانە نابن کە لە (مادە/ 43 لە یاسای خزمەتى شارستانی ژمارە 24ى سالى 1960 هەموار کراو) لە سەرەو هاتوو، جگە لەوەى هاتوو لە برگە

= 10 - فەرمانبەرى دایک مۆلەتى دایکایەتى پێ دەدریت پېش دامەزراندن یان دواى دامەزراندن بۆ ماوەى سالیک بە مەرجیک تەمەنى مندالەکەى لە سالیک زیاتر نەبیت پالېشت بە بەلگەنامەى لەدایک بوون بە پێى رێنمایى دارایی ژمارە (8) بە نووسراوى وەزارەتى دارایی و ئابوورى هەریمی کوردستان ژمارە 4800 لە 2013/3/7

(1) بە پێى بېیاری ئەنجومەنى (هەلوەشاوەى) سەرکردایەتى شۆپش ژمارە 1534 لە 1979/11/13 کە دوو هەموارى بۆ کراو بە ژمارەکانى 1736 لە 1979/12/13 و 581 لە 1982/5/2 لە برگە 2 هاتوو (دایک مافى هەیه مۆلەتى دایکایەتى وەرگریت بە درێژایى ماوەى خزمەتەکەى بۆ چوار جار).
(2) ئەم مۆلەتە بە پێى یاسای ژمارە 12ى سالى 2007 ی هەموارى یاسای خزمەتى شارستانی ژمارە 24ى سالى 1960ى هەموارکراو هاتوو بە زیادکردنى برگە 7 لە مادە 43 لە یاسای خزمەتى شارستانی کە لە بەغدا دەچوو، بەلام لە هەریمی کوردستان یاسای جێبەجێکردنى پێ دەرئەچوو و پێویستە لە هەریمی کوردستانیش جێبەجێ بکریت یان بە ھۆى رێنمایى وەزارەتى دارایی و ئابوورى هەریمی کوردستان ریکبخریت چونکە فەرمانبەرى ئافرەت کاتیک هاوسەرەکەى کۆچى دواى دەکات پێویستى بەم ماوەیە هەیه بۆ ئەوێ کاروبارى خۆى و مندالەکانى ریک بخت، ھەرۆھا پەيامێکى خۆدایى.

6ی مادهی 43 له م یاسایه⁽¹⁾. بۆ وهزیری تایبتهمه ند ههیه داوای هه ندیک له و
فه رمانبه رانه بکات بۆ جیبه جی کردنی هه ندیک له ئهرکه کانی تایبته به خویندن
له ماوه ی ئهم پشووه (واته پشووی خویندن) (به مه رجیک ماوه ی پشووه که
که وه ری ده گریته نابیت له 45 رۆژ که متر بیت بۆ ههر سالیکی خویندن).⁽²⁾

2 - ده کریته فه رمانبه رانی که برگه 1ی ئهم مادهیه ده یانگریته وه ته نیا بۆ
ماوه ی (7) رۆژ زیاتر نه بیت مۆله تی ئاسایی به مووچه ی ته وایان پی
به خشریت بۆ ههر سالیکی خویندن.⁽³⁾

3 - خولاندنه وه ی مۆله ته کانی ئاسایی (که له برگه 1ی مۆله تی ئاسایی به
پی ماده 43ی ئهم یاسایه هاتوه) بۆ ئه و که سه ی که پشووه کانی خویندن
ده یگریته وه له پیش گواسته وه ی بۆ قوتابخانه کان و ده کریته سوودی لی
وه ربگریته به پی (برگه 1ی مۆله تی ئاسایی به پی ماده 43 هاتوه) بۆ
مه به ستی جیبه جی کردنی ماده (45) ی ئهم یاسایه.

5 - مۆله ت به هۆی هاوسهر

ماده ی چل و چواره م: برگه ی 4

4 :

أ- بۆ وه زیر ههیه به به خشی نی شایسته ی مۆله ته کانی ئاسایی به مووچه ی
ته وای به و فه رمانبه ره ئافره تانه ی هاوسه رگرییان کردوه و ئاره زوویان

(1) مۆله تی تایبته به دایکایه تی و مندا ل بوون.
(2) (واته به هه موو حاله تیک ئه گه ر داواش بکریته وه له ماوه ی پشووی خویندن نابیت ماوه که ی بگاته
ئه وه ی که واهه رمانبه ره که پشووی هاوینه ی که متر بیتته وه له 45 رۆژ).
(3) به پی بریاری ئه نجومه نی (هه لوه شاه ی) سه رکردایه تی شۆرش ژماره 1677 له 1979/12/3
ده سه لات دراوه به ئه مینداری گشتی ئه نجومه نی ناوبراو ده سه لات ی ره زامه ندیدان بۆ پیدانی مۆله تی
ئاسایی به بی مووچه بۆ فه رمانبه رانی ده سه ته کانی فیترکردن به ده ر له حوکمه کانی یاسای خزمه تی
شارستانی ئه گه ر پتویستی کرد بۆ پیدانی ئهم مۆله ته به مه به ستی هاوه لی کردنی که س و کاریان که
نه خۆش ده بن و بریار ده دریت که له ده ره وه ی عیراق چاره سه ر بکری ن.

ههیه به گه‌یشتن به هاوسه‌ره‌کانیان له‌ده‌ره‌وه‌ی عێراق، ئه‌گه‌ر له‌م ماوه‌یه‌ش زیاتر بوو، ئه‌وا به‌ بێ مووچه ئه‌گه‌ر هاتوو هاوسه‌ره‌که‌ی فهرمانبه‌ر بوو و کاره‌که‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق ئه‌نجام بدات یان نێردراو بێت به‌ کاریکی فهرمی بۆ ماوه‌ی 1 سال زیاتر یان ئه‌گه‌ر هاتوو قوتابی زهماله‌ بوو یان مۆله‌تی خویندنی وهرگرتبوو یان خویندن ته‌واو بکات له‌ سه‌ر خه‌رجی خۆی به‌ پشتگیرییه‌ک له‌ شوینیکی فهرمی یان ئه‌گه‌ر هاتوو نه‌خۆش بوو چاره‌سه‌رییه‌که‌ی پێویستی به‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق هه‌بوو، به‌ پێی بریاریکی لیژنه‌ی پزیشکی، ناكریت زیاتر له‌ 1 جار له‌م بابته‌ سوودمه‌ند بێت له‌ ماوه‌ی نیشته‌جێی هاوسه‌ره‌که‌ی له‌ یه‌ك شوین ته‌نیا ئه‌گه‌ر هاتوو مۆله‌تی هاوسه‌ریه‌تییه‌که‌ی کۆتایی پێهینا به‌ مه‌به‌ستی سوود وهرگرتن له‌ هه‌ر مۆله‌ت یان پشوویه‌ک به‌ مووچه‌ی ته‌واو.

ب - ده‌كریت وه‌زیر مۆله‌تی هاتوو له‌ برگه‌ (أ)ی سه‌ره‌وه‌ بدات به‌ هاوسه‌ری فهرمانبه‌ر (پیاو) بۆ گه‌یشتن به‌ هاوسه‌ره‌که‌ی (ئافره‌ت) كه‌ كار بکات به‌ پێی حاڵه‌ته‌کانی هه‌مان برگه‌.

5 - بۆ وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند هه‌یه‌ به‌ به‌خشینی مۆله‌تی ئاسایی به‌ بێ مووچه‌ بۆ ئافره‌تی مامۆستای سه‌ره‌تایی یان ناوه‌ندی یان فهرمانبه‌ر (ئافره‌ت) بۆ ئه‌وانه‌ی ده‌یان‌ه‌وێت بگوازرێنه‌وه‌ بۆ شوینی نیشته‌جێبوونی هاوسه‌ره‌که‌یان و كه‌ پله‌ی به‌تالی نییه‌، به‌ ره‌چاو كردنی پسپۆرییه‌که‌ی ده‌رباره‌ی ئافره‌تی مامۆستای ناوه‌ندی ئه‌گه‌ر هاتوو پله‌ی به‌تال هه‌بوو، ناكریت مۆله‌ته‌که‌ ببردريت و ده‌ست به‌ كار ببیته‌وه‌ دوا‌ی ته‌واو بوونی نیوه‌ی یه‌که‌می سالی خویندن ده‌رباره‌ی مامۆستای سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی.⁽¹⁾

(1) به‌ پێی یاسای ژماره‌ 95ی سالی 1968ی هه‌مواری یاسای خزمه‌تی شارستانی ئه‌م برگه‌یه‌ زیاد کراوه‌.

پیدانی مووچهی بنه‌رتهی بۆ ماوهی 180 رۆژ

(پاداشتی کۆتایی خزمهت)

مادهی چل و پیتجهم:

1 - فه‌رمانبه‌ری (خزمهت کۆتا هاتوو) به‌ هامه‌هه‌نگی له‌ گه‌ل میلاکات یان فه‌رمانبه‌ری خانه‌نشین کراو جگه له‌ حاله‌ته‌کانی ده‌رکردن (الفصل) یان دوورخستنه‌وه (العزل)، کۆکراوه‌ی مووچه‌ی بنه‌رته‌ی پێی ده‌دریته‌ به‌رامبه‌ر به‌ مۆله‌ته‌ ئاساییه‌کانی بۆ ماوه (180) رۆژ له‌ رۆژی ده‌ست له‌ کار هه‌لگرته‌ی و دواتر پێی ده‌دریته‌ سه‌رباری مافه‌کانی خانه‌نشینی که شایسته‌ی ده‌بیته‌ به‌ پێی یاسای خانه‌نشینی.⁽¹⁾

1 - ئەندامی ده‌سته‌ی وانه‌بیژی (تدریسی) یان فێرکاری (تعلیمی) که خانه‌نشین ده‌کری‌ و حوکمه‌کانی ب‌رگه‌ 2 ی ماده‌ی 45 له‌ یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو ده‌یانگریته‌وه، مووچه و ده‌رماله‌یان پێی ده‌دریته‌، هه‌روه‌ها مووچه و ده‌رماله‌ی 180 رۆژیش به‌ پێوه‌ری وه‌رگرته‌ی دوا مووچه، له‌ رۆژی خانه‌نشین کردنیوه‌، جا چ حاله‌ته‌که له‌ نیوه‌ی یه‌که‌م یان دووه‌می سالی خۆیندن بیت).⁽²⁾

2 - هه‌ر که‌سیک سوود له‌ پشووی قوتابخانه‌ وه‌ربگریته‌ و خزمه‌ته‌که‌ی له‌ ریگای هه‌ماهه‌نگی میلاکه‌وه‌ کۆتایی هاتبیت یان خانه‌نشین کرابیت، جگه له‌ حاله‌ته‌کانی (لادان - عزل) و ده‌رکردن (فصل) له‌ نیوه‌ی یه‌که‌م یان دووه‌می سالی خۆیندندان، مووچه و ده‌رماله‌کانی پشووی هاوینه‌ی پێی ده‌دریته‌، به‌ مه‌رجیک له‌ 180 رۆژ زیاتر نه‌بیت.⁽³⁾

(1) تییینی: ده‌قی ب‌رگه (1) ی ب‌ریاری ئەنجومه‌نی (هه‌لوه‌شاوه‌ی) سه‌رکرده‌یه‌تی شو‌پش هه‌موار کرایه‌وه به‌م شیوه‌یه‌ی سه‌ره‌وه ده‌خۆیندریته‌وه.

(2) ئەم ب‌رگه‌یه‌ وه‌کو هاتوو له‌ سه‌ره‌وه راست کرایه‌وه به‌ پێی یاسای ژماره 16 ی سالی 2007 ی په‌رله‌مانی کوردستان یاسای هه‌مواری خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو.

(3) ب‌رگه 2 ی ئەم ماده‌یه‌ وه‌کو هاتوو له‌ سه‌ره‌وه راست کرایه‌وه به‌ پێی یاسای ژماره 16 ی سالی =

3 - ماوهی مۆلەت یان پشووێ هاتوو له هەردوو برێگه‌ی رابردوو به خزمەت ئەژمار ناکرێن.

4 - فەرمانبەری گەراوه‌ بۆ خزمەت پێش تەواو بوونی ماوه‌ی که‌ له هەردوو برێگه‌ی 1 و 2 ی سەرەوه‌ هاتوو، مووچه‌کانی شایسته‌ی لی وەرده‌گیریتەوه‌ به‌ شیوه‌ی یه‌ک جار یان به‌ شیوه‌ی پشک (قسط) ده‌گیردریتەوه‌ له‌و مووچه‌یه‌ی که‌ شایسته‌ی ده‌بیت پاش گەراوه‌ی بۆ سەر کار.

5 - حوکمه‌کانی ئەم برێگانه‌ی پێشووتر وه‌زیریش ده‌گیریتەوه‌ له‌ کاتی وازه‌ینانی له‌ پۆستی وه‌زاره‌ته‌که‌ی له‌ سەر مووچه‌ی پێش وەرگرتنی پۆستی وه‌زاره‌ت ئەگەر هاتوو شایسته‌ی مۆلەتی ئاسایی یان ئەوانه‌ی که‌وا برێگه‌ی 2 ی سەرەوه‌ ده‌یانگیریتەوه‌ له‌م ماده‌یه‌ به‌ پێی ئەم یاسایه‌ (1).

6 - له‌ کاتی کۆچی دوایی کردنی یه‌کیک له‌وانه‌ی برێگه‌کانی سەرەوه‌ ده‌یگیریتەوه‌، مووچه‌کانی ده‌دریتە ئەو که‌سانه‌ی شایسته‌ی ده‌بیت ئەوانه‌ی که‌ هه‌قی مافه‌کانی خانه‌نشینیان ده‌که‌وی‌ت به‌ پێی حوکمه‌کانی یاسای خانه‌نشینی.

= 2007 ی پەرله‌مانی کوردستان یاسای هه‌مواری خزمه‌تی شارستانی ژماره‌ 24 ی سالی 1960 ی هه‌موار کراو، هه‌روه‌ها تێرمان له‌ یاسای هه‌مواری ژماره‌ 6 ی سالی 1968 ی یاسای خزمه‌تی شارستانی و بریاری ئەنجومنه‌ی (هه‌لوه‌شاوه‌ی) سهرکرایه‌تی شۆرش ژماره‌ 464 له‌ 1981/4/14.

(1) واته‌ ئەو مووچه‌یه‌ی که‌ پێشتر وه‌زیر وهریده‌گرت پێش وەرگرتنی پۆستی وه‌زاره‌ت ده‌بیتە بنه‌مایه‌ک بۆ خه‌رج کردنی مووچه‌ی مۆلەته‌کانی ئاسایی که‌له‌که‌ بوو که‌ شایسته‌ی ده‌بیت له‌ کاتی نه‌مانی له‌ پۆستی وه‌زیر.

6 - مۆلەتى نەخۇشى

مادەى چل و شەشەم:

1 - فەرمانبەر شایستەى مۆلەتى نەخۇشى بە مووچەى تەواو دەبیّت بە تیكراى (30) رۆژ لە سالیكى تەواودا و دواى 45 رۆژ بە نیوہ مووچە لە ھەمان سالدا بە مەرجیك:

أ- نابیت مۆلەتى نەخۇشى بۆ ھەر نەخۇشیەكى تیپەرپیت لە 120 رۆژ بە مووچەى تەواو و پاش ئەم ماوہیە مۆلەتى نەخۇشى پى دەدریت بۆ ماوہى 90 رۆژ بە نیوہ مووچە.

ب - نابیت کۆکراوہى مۆلەتى نەخۇشى وەرگیراو لە ماوہى (5) سالدا کە دەکەویتە پيش تەواو بوونى ماوہى مۆلەتەکەى بە 180 رۆژ بە مووچەى تەواو و 180 رۆژ بە نیوہى مووچەى پى بدریت.

2 - دەکریت فەرمانبەرى (ژیر تاقى کردنەوہ بۆ یەکەم جار) مۆلەتى نەخۇشى پى بدریت بە مووچەى تەواو تا سنوورى 30 رۆژ و پاش ئەم ماوہیە بۆ ماوہى (45) رۆژ بە نیوہى مووچەکەى بە مەرجیك پاش چەسپاندنى وەزىفى لە کارەکەى لە شایستەکانى مۆلەتەکانى نەخۇشى بەیندریتە خوارەوہ.

3 - ئەو فەرمانبەرانەى کەوا گشت مۆلەتەکانى نەخۇشى و ئاسایى وەردەگرن و ھیچ (مۆلەتیکى کەلەکە بووى) نامینیت، مۆلەتى بە بى مووچەى پى دەدریت بۆ ماوہى زیاتر نەبیّت لە 180 رۆژ ئەگەر پاش ئەم 180 رۆژە نەیتوانى دەست بە کاربیتەوہ، خانەنشین دەکریت.⁽¹⁾

(1) بە پى یاسای خزمەتى شارستانی ژمارە 24ى سالى 1960 ھەموار کراو ئەگەر فەرمانبەر شایستەى مۆلەتى ئاسایى نەبوو و مۆلەتەکەى پىویست بوو دەکریت مۆلەتى بۆ ماوہى 6 مانگ بى مووچەى پى بدریت . بەلام بە برپارى سەرۆکایەتى ئەنجومەنى وەزیرانى ھەریمی کوردستان ژمارە 38 لە 2015/4/5 و رینمایى دارایى ژمارە 4ى سالى 2015 ، مۆلەتى بى مووچەى فەرمانبەران بۆ ماوہى پینچ سال دريژ کرایەوہ و شایەنى دريژکردنەوہش بیت بۆ پینچ سالى تر.

4 - به دهركردنى فەرمانبەرانى تووشبوو بە نەخۆشییەكانى سیل و شیرپەنجە و ھەر نەخۆشییەكى تر كەوا چارەسەرییان نییە یان ماوہیەكى زۆریان پێویستە بۆ چارەسەر ئەویش بە سەلماندنى لە لایەن لیژنەى پزىشكى پىسپۆر لە ھۆكمەكانى ئەم مادەى، مۆلەتى نەخۆشى بە مووچەى تەواو بۆ دادەنرێت بۆ ماوہى تێپەر نەبێت لە 2 سال و پاش ئەم 2 سالە ئەگەر نەیتوانى بەردەوام بێت لە كار كردن ئەوا خانەنشین دەكرێت.⁽¹⁾

خولاندنەوہى مۆلەتەكانى فەرمانبەر

مادەى چل و ھەفتەم:

مۆلەتەكانى ئاسایى و نەخۆشى بۆ فەرمانبەر دەخولیندرێتەوہ (تدویر) كە شایستەى بووہ پێش جێبەجێ كردنى ئەم یاسایە بە پێى یاسا كارپێكراوہكان.

7 - مۆلەتى بەركارھێنەر (المستخدم)

مادەى چل و ھەشتەم:⁽²⁾

(1) 1 - بە پێى یاسای ژمارە 109 ی سالى 1977 ى ھەموارى یاسای خزمەتى شارستانی بەم شێوہی سەرەوہى لیھات.

2 - بەلام بە پێى بریاری ئەنجومەنى (ھەلەشاوہى) سەرکردایەتى شۆرش ژمارە 392 لە 1980/3/16 گۆردرا بۆ 3 سال بە مووچەى تەواو ئەگەر فەرمانبەر تووشى نەخۆشییەك ھات كە چارەسەرییەكەى پێویست بە كاتیكى درێژ بكات بە پێى راپۆرتى پزىشكى تاییبەتمەند و پاش ئەم 3 سالە دووبارە نەخۆشەكە پشكینی بۆ دەكرێتەوہ لە لایەن لیژنەى پزىشكىوہ بۆ دلتیا بوون لە بەردەوام بوون لە كارەكەى یان تەنسیب كردنى بۆ كاریكى تر كە لەگەڵ بارى تەندروستى بگونجیت ئەگەر بە شێوہیەكى كۆتایی شیاو نەبوو بۆ كار كردن ئەوا خانەنشین دەكرێت بەبێ رەچاو كردنى خزمەتى وەزىفى.

(2) بە پێى ئەنجومەنى (ھەلەشاوہى) سەرکردایەتى شۆرش 911 لە 1978/8/19 ھەلەشاوہتەوہ.

فەوتانى مۆلەتەكانى فەرمانبەرى دەست لە كار كىشراو

مادەى چل و نۆيەم:

1 - فەرمانبەرى دەست لە كار كىشاو (مستقىل) گشت مۆلەتەكانى ئاسايى و نەخۆشى دەفەوتىن (جگە لەوانەى دەست لە كار كىشانەوئەكەيان بۆ مەبەستى دامەزراندن بە پۆستى وەزىر يان ئەندامى پەرلەمان بىت يان خويندن يان بۆ وەرگرتنى پسپۆريەتى بىت لە كاتى گەرانەوئەيان بۆ خزمەت ھەموو مۆلەتەكانيان بۆ دەگەرپیتەو) بە رەچا و كردنى بركە 5 لە مادەى 45 سەرەو.

2 - پيدانى فەرمانبەرى دەست لە كار كىشاو بە رەزامەندى فەرمانگەكەى مووچەى مۆلەتەكەلەكە بووئەكانى و كە لە بەرزترين رادەى تىپەر نەبىت لە 180 رۆژ و ئەم مۆلەتە بە خزمەت ئەژمار ناكريت بۆ مەبەستى خانەنشینی ئەگەر ھاتوو لەم ماوئەى زياتر بوو.⁽¹⁾

8 - مۆلەتى خويندن

مادەى پەنجايەم: (2) & (3)

(1) بركەى 2 لەم مادەى زىاد كرا بە پىي ياساى ژمارە 55 سالى 2007 ھەموارى ياساى خزمەتى شارستانی، بەلام لە ھەريمى كوردستان كارى پىي ناكريت و لە لايەن وەزارەتى داراييەو ھيچ رينماييەك بەم بابەتە دەرئەچوو.

(2) بە پىي مادە 3 ياساى ھەموارى ژمارە 14 سالى 2009 ياساى خزمەتى شارستانی ژمارە 24 سالى 1960 ھەموار كرا، بپيارى ئەنجوومەنى (ھەلوەشاوئەى) سەرگردايەتى شۆرش ژمارە 930 لە سالى 1980 .

(3) ئەم مادەى بە پىي مادە 1 ياساى ھەموارى ژمارە 14 سالى 2009 ياساى خزمەتى شارستانی ژمارە 24 سالى 1960 ھەموار كرا ھەلوەشايەو و ئەمەى سەرەو شويى گرتەو، ھەروەھا ئەم مۆلەتە بە پىي رينماييە وەزارەتى خويندنى بالا و توؤژينەوئەى زانستى عىراقى فيدال ژمارە 165 سالى 2011 و بە پىي رينماييە وەزارەتى دارايى و ئابورى ھەريم ژمارە 11 سالى 2012 لە ھەريمى كوردستانيش جيئەجى دەكرىت.

أ- پىكەيتانى ليژنە =

= • پټويسته لیژنه‌یه‌کی تایبته پټک بهیندریت به پټی فهرمانی وه‌زیر یا سه‌روکی فهرمانگه‌ی نه‌به‌ستراوبه وه‌زاره‌ته‌کان به ناوی (لیژنه‌ی مۆله‌ته‌کانی خویندن) به سه‌روکیه‌تی فهرمانبه‌ریک که نابیت پله‌که‌ی له به‌پټوه‌به‌ری گشتی خوارتر بیت و دوو ئه‌ندام که پله‌یان له به‌پټوه‌به‌ریان هاوتاکه‌ی که‌متر نه‌بیت.

• ئهم لیژنه‌یه سه‌یری داواکارییه‌کانی وه‌رگرتنی مۆله‌تی خویندن بۆ ناوه‌وه‌ی ده‌ره‌وه‌ی هه‌ریم و عێراق ده‌کات، پاش هه‌بوونی ئهو مه‌رجانه‌ی که‌وا له له یاسای ژماره 14 ی سالی 2009 یاسای هه‌مواری یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 هاتوون. • لیژنه‌که راسپاردنه‌کان بۆ وه‌زیر یان سه‌روکی فهرمانگه‌ی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ته‌کان به‌رز ده‌کاته‌وه بۆ په‌سند کردنی.

ب- مه‌رجه‌کانی وه‌رگرتنی مۆله‌تی خویندن:

- 1 - پټويسته پله‌ی فهرمانبه‌ره‌که له پله 1 به‌ره‌و خوار بیت به پټی ریزبه‌ندی پله و مووچه‌ی که له یاسای مووچه‌ی فهرمانبه‌ران ژماره 22 ی سالی 2008 دیاری کراوه واته پله تایبته‌یه‌کان ناگریته‌وه.
- 2 - ب‌روانامه‌یه‌کی به‌ده‌ست هیتا بیت له دامه‌زراوه‌یه‌کی خویندن که له لایه‌ن وه‌زاره‌تی خویندنی بالاوه که باوه‌ر پټکراو بیت بۆ ئه‌وه‌ی له پسپوری پټويسته خویندن ته‌واو بکات.
- 3 - پټويسته فهرمانبه‌ر (2) سال خزمه‌تی کرده‌یی هه‌بیت پاش به‌ده‌ست هیتانی دوا ب‌روانامه‌ی.
- 4 - پټويسته ره‌زامه‌ندی دامه‌زراوه‌یه‌کی خویندنی هه‌بیت که له لایه‌ن وه‌زاره‌تی خویندنی بالاوه باوه‌ر پټکراو بیت، له ده‌وامی به‌یانیان بیت بۆ خویندن له ناوه‌وه‌ی هه‌ریم و عێراق.
- 5 - نابیت ته‌مه‌نی کاندیدی خویندنی ماسته‌رو هاوتاکانی له 45 چل و پینچ سال زیاتر بیت و بۆ دکتوراش له 50 په‌نجا سال زیاتر بیت.
- 6 - نابیت تټکرای نمره‌ی پټشکه‌شکاری خویندنی ماسته‌رو هاوتاکانی له 65 % که‌متر بیت و تټکرای نمره‌ی پټشکه‌شکاری خویندنی دکتورا له 70 % که‌متر بیت.
- 7 - وه‌زیری تایبته‌مه‌ند بۆی هه‌یه مۆله‌تی خویندن به‌و فهرمانبه‌ره‌ ب‌دات که تټکرای نمره‌کانی له بره‌گی 6 که‌متره به مه‌رجیک خزمه‌تی وه‌زیری هه‌بیت له 5 سال که‌متر نه‌بیت.
- 8 - ده‌رچوانی پسپورییه‌کانی ئه‌ندازیاری و پزیشکی له مه‌رجی تټکرای نمره به‌ده‌ر ده‌بن به مه‌رجیک له ده‌رچوانی سه‌رکه‌وتوی چاره‌کی یه‌که‌م بن.
- 9 - پټويسته بابه‌تی خویندنه‌که‌ی په‌یوه‌ندی راسته‌وخۆی به کارو وه‌زیره‌که‌ی هه‌بیت، هه‌روه‌ها پسپوری ئهو ب‌روانامه‌ی که هه‌یه‌تی.
- 10 - ره‌زامه‌ندی وه‌رگرتن له زانکۆکان یان کۆلیژه‌کان یان په‌یمانگه‌کان.

ج- شایسته‌ی فهرمانبه‌ری مۆله‌تدراو:

- ده‌رماله‌ی جیگیر که له بره‌گه‌ی له به‌ندی یه‌که‌م له ماده 1 ی یاسای ژماره 14 ی سالی 2009 هاتووه بریتیه له ده‌رماله‌کانی ب‌روانامه و خیزان و منداڵ، که له یاسای ژماره 22 ی سالی 2008 هاتووه.
- فهرمانبه‌ری مۆله‌تدراو بۆ خویندن له ده‌ره‌وه‌ی ولات، جگه له مووچه‌ی بنه‌په‌تی و ده‌رماله‌ی جیگیر ئهم شایسته داراییانه‌ی خواره‌وه‌ش وه‌رده‌گریته:

- 1 - جیاوازی نیوان مووچه‌که‌ی له ناوه‌وه‌ی عێراق و مووچه‌ی دیاری کراو بۆ قوتابی نێردراو (بعثة) له‌و ولاته‌ی که‌وا لێی ده‌خوینیت و له سه‌ر بنه‌مای نرخ‌ی فهرمی له عێراق بۆ دراوی کارپټکراو له ولات ئه‌ژمار ده‌کریته.

2 - کرڤی پیتاکی سه‌فه‌ر =

مۆلەتتى خويىندىن بۆ دەرەۋەى ۋلات

يەكەم:

أ- بۆ ۋەزىرى تايىبەتمەندىن يان سەرۋكى لايەنى نەبەستراۋ بە ۋەزارەت ھەيە بۆ پىيدانى مۆلەتتى خويىندىن بە فەرمانبەرى ھەلگىرى بىروانامەى بەرايى زانكۆيى يان بالا و 2 سالى لە خىزمەتتى كىردەيى ۋەزىفى تەۋاۋ كىردىت پاش دوا بىروانامەى، لە دەرەۋەى عىراق و بە ھەموو موۋچە و ۋ دەرمانلە

= 3 - تىچۋى چاپى تىزەكەى.

- پىۋىستە فەرمانبەرى مۆلەت پىدراۋى خويىندىن لە ناۋەۋەۋ دەرەۋەى عىراق بەلىننامەيەك پىپكاتەۋە.
- پىۋىستە فەرمانبەرى مۆلەت پىدراۋى خويىندىن لە دەرەۋەى عىراق كەفلىكى (خانوبەرە، يان كەسى باۋەر پىكراۋى ھەيىت).

- فەرمانبەرى مۆلەت پىدراۋى خويىندىن مامەلەى قوتابى نىدراۋى (طالب بىتە) لەگەل دەرەۋەى.
- ماۋەى مۆلەتتى خويىندىن بەخىزمەتتى كىردەيى ئەۋمار دەرەۋەى بۆ سەرموۋچەۋ پەلە بەزىكەندەۋەۋ خانەنشىنى بە مەرجىك بە سەركەۋتۋى بىروانامەكە بەدەست بىيىت و ئەگەر بىروانامەيەكى خوارترى بەدەست ھىتا لەۋەى كەۋا مۆلەتتى بۆ ۋەرگىتۋە، ئەۋا ماۋەى خويىندەكەى بە خىزمەتتى كىردەيى ئەۋمار ناكىت..

- ھەر فەرمانبەرىكى مۆلەتدراۋ بۆ خويىندىن ئەگەر ھاتۋ سەركەۋتۋە نەبۋە لە بەدەست ھىتانى بىروانامەكەى، ئەۋا خۆى ھەموو خەرجىيەكانى خويىندەكەى لە ماۋەى خويىندەكەى بە موۋچەكەشەۋە و كىرى پىتاكى سەفەر دەرەۋەى ئەستۋ. تەنبا ئەگەر بە ھۆى نەخۇشەۋە بىت، ئەۋىش بە راپۇرتى پىزىكى تايىبەتمەندىن يان بارۋدۇخىكى زۆر دىۋار.

- دەرەۋەى مۆلەتتى خويىندىن دىۋىز بىكىتەۋە، ئەگەر بە پىۋىست زاندىرا، بەلام دەيىت بە پىشكىرى مامۇستاي سەرىپەرىشتىار و دامەزراۋەى خويىندەكەۋە بىت، لە رىگاي پىشكەش كىردى داۋاكارى ئەم دىۋىز كىردەۋەيە بۆ ماۋەى يەك سال ، ئەگەر پىۋىستى كىرد ئەۋا 6 مانكى تىرى بۆ دىۋىز دەرەۋەى.

- ۋەزىر يان سەرۋكى لايەنى نەبەستراۋ بە ۋەزارەت و لە كاتى پىۋىستدا و بە پىشكىرى دامەزراۋەى خويىندىن كە فەرمانبەرىكە لىۋى دەخويىت لە ناۋەۋەى عىراق و لە ھالەتتى بەدەست نەھىتانى بىروانامەكە لە ماۋەى مۆلەتەكەى و ماۋەى دىۋىز كىردەۋە بە پىۋى مادە 1 لە ياساى ژمارە 14 سالى 2009 بۆى ھەيە مۆلەتتى ئاسايى بە موۋچە يان بىۋ موۋچە بە پىۋى ھەبۋنى شايسىتەى ياسايى مۆلەت بە فەرمانبەرىكە بدات كە لە 2 مانگ زىاتىر نەيىت بۆ يەك جار ، بەلىننامەكەى لە سەر جى بەجى دەرەۋەى ئەگەر بىروانامە بەدەست نەھىتەى لە مۆلەتە ئاسايىكەى.

- ھەر ۋەزارەتىك يان لايەنى نەبەستراۋ بە ۋەزارەت لە سەرەتاي ھەموو سالىك پىۋىستىيەكانى كورسى خويىندىن پىشكەش بە ۋەزارەتتى پلاندانان دىكات و بەھەماھەنگى لەگەل ۋەزارەتتى خويىندىن بالا دەست بە ئامادە كىردى پلانىكى مەركىزىكىر لە سەر ئەم بابەتە دىكات.

جیگیرهکانی⁽¹⁾ که وهری دهگریت بۆ به دهست هیئانی پروانامهیهکی بهرتر بۆ ئەو ماوهیهی که پێویست دهکات بۆ خویندن و فیربوونی زمان به پێی مهرجهکانی که پهیرهو کراوه بۆ قوتابیانی ناردن (طلاب البعثات).

ب- دهگریت مۆله تی خویندنی هاتوو له برگه یه کهم/أ له م مادهیه، درێژ بکریتهوه بۆ ماوهی یهک سال.

ج- دهگریت مۆله تی خویندنی هاتوو له ههردوو برگه ی (أ و ب) ی برگه ی یه کهم له م مادهیه، درێژ بکریتهوه بۆ ماوهیهک زیاتر نه بیته له 6 مانگ ئەگەر پێویست بکات که به پشتگیرییهک (پێویستی قوتابی به م درێژ کردنه وهیه) بسهلمیندریت.

د- فهرمانبهری مۆله تدرای خویندن مامه له ی قوتابی نێردراوی (بعثات) بۆ دهگریت په یوهست به خهرجی لی کردنی له ریگای پیشینه له حاله تی که وتن (رسوب) و ئەو ماوهیهی له پیشتر هاتوو به مۆله تی به بی مووچه داده ندریت.

ه- ده بیته فهرمانبهری مۆله تدرای خویندن بۆ به دهست هیئانی پروانامه له دهره وهی عێراق، که فاله تیکی خانووبه ره یان که فاله تی که سیکی مسوگه ر که یه کسان بیته به گشت مووچه کانی و دهرماله کانی تر که وهری دهگریت و گشت خه رجییه کان و پاداشته کان و هاوکاریه کانی که لی خه رج دهگریت له ماوه ی مۆله تی خویندنه که ی بۆ ئەو ماوهیهی که خویندنه که پێویستییه تی و فیربوونی زمان و له حاله تی درێژ کردنه وهی مۆله ته که ی، پیشکه ش بکات.

مۆله تی خویندن بۆ ناوه وهی ولات

دووهم: بۆ وهزیری تایبه ته مند یان سه روکی لایه نی نه به ستراو به وهزارهت ههیه بۆ پێدانی فهرمانبه ر که 2 سالی له خزمه تی کرده یی وهزیفی ته واو کرد بیته پاش دوا پروانامه ی، مۆله تی خویندن له ناوه وهی عێراق به هه موو

(1) مه بهست له دهرماله ی جیگیر بریتییه له مووچه ی بنه په تی و دهرماله ی مندال و خیزان و پروانامه.

مووچه و و دهرماله جیگیرهکانی که وهری دهگریټ بۆ بهدهست هیټانی:

أ- بروانامه‌ی بالا بۆ ئه‌وانه‌ی هه‌لگری بروانامه‌ی به‌رای زانکۆن و بۆ ئه‌و ماوه‌یه‌ی که بریار دراوه بۆ خویندن و ده‌گریټ دریژ بکریته‌وه بۆ ماوه‌یه‌ک زیاتر نه‌بیټ له 1 سال ئه‌گه‌ر وا پپووست بکات.

ب- بروانامه‌ی دبلۆم پاش خویندن ئاماده‌ی بۆ ماوه‌ی 2 سال.

ج- بروانامه‌ی به‌رای زانکۆ (به‌کالۆریۆس) پاش خویندن ئاماده‌ی بۆ ماوه‌ی 4 سال.

سییه‌م:

مه‌رجه له پیدانی مۆله‌تی خویندن بۆ بابته‌ی خویندن فهرانبه‌ره‌که په‌یوه‌ندی به پسیورییه‌که‌ی هه‌بیټ و له به‌ر رۆشنایی پسیورییه‌کانی وه‌زاره‌ت یان لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت.

چواره‌م:

أ- ماوه‌ی مۆله‌تی خویندن پێ دراو به فهرانبه‌ر به خزمه‌تی کرده‌ی دادهندریټ بۆ مه‌به‌سته‌کانی سه‌رمووچه و پله به‌رز کردنه‌وه له حاله‌تی به‌دهست هیټانی بروانامه‌ی که گریبه‌ستی بۆ کردووه.

ب- ئه‌ژمار نه‌کردنی ماوه‌ی خویندن فهرانبه‌ری مۆله‌تدراوی خویندن بۆ مه‌به‌ستی سه‌رمووچه و پله به‌رز کردنه‌وه ئه‌گه‌ر له خویندنه‌که‌ی شکستی هیټا به هه‌ر هۆیه‌ک بیټ، جگه له نه‌خۆشییه‌ک که ریگر بیټ له به‌رده‌وامی دان به خویندنه‌که‌ی و ده‌رچوونی به‌سه‌رکه‌وتوویی، ئه‌مه‌ش به راپۆرتی پزیشکی ده‌بیټ و په‌سند کرابیټ له لایه‌ن لیژنه‌ی پزیشکی فه‌رمی پسیور یان بارودۆخیکی زۆر سه‌خت (قاهر) که ریگر بیټ له به‌رده‌م فهرانبه‌ره‌که بۆ به‌رده‌وامیدان به خویندنه‌که‌ی.

ج- ئەگەر فەرمانبەری مۆلەت دراوی خویندن بروانامەییەکی نزمتری بە دەست هینا لەو بروانامەییەکی گریبەستی لە سەر کردوو، ئەوا (ئەو) ماوە زیادهیی لە نزمترین رادەیی ریگەپێدراو بۆ بە دەست هینانی ئەم بروانامەییە (بۆ ئەژمار ناکریت بۆ مەبەستی سەرمووچە و پلە بەرز کردنەو).

د- فەرمانبەری شکستخواردوو لە خویندەکەیی گشت خەرجییەکانی خویندن لە ئەستۆ دەگریت کە لە ماوەی خویندەکەیی بۆ خەرج کراوە و لە نیویشیدا مووچەکانی وەزیفەکەیی کە وەرگرتوو و کرێی سەفەر و بەدەر کردنی ئەم شکستە بۆ ئەوانەیی کە بە ھۆی نەخۆشی بە راپۆرتی پزیشکی پەسند کراوە لە لایەن لیژنەیی پزیشکی فەرمانی پەسپۆر یان بە ھۆی بارودۆخی (سەخت-قاھر) کە ریگر بیت لە بەردەوامی خویندەکەیی.

پێنجەم:

فەرمانبەری مۆلەت دراوی خویندن بۆ بە دەست هینانی بروانامەییەکی بالا لە ناوەوە و دەرەوێ عێراق و ئەوانەیی بۆ ئەم بروانامەیی خویندەیی کە گریبەستی لە سەر کردوو بە دەست دەهینن لە ماوەی یاسایی دیاریکراوی خویندەکە کە لە گریبەستی کە چەسپاوە بەبێ درێژکردنەوێ ماوەکەیی، ئەم جیاووگانەیی (الامتيازات) خوارەو دەگریتەو سەرباری جیاووگانەکانی کە شایستەیی دەبیت بە پێی یاسا کار پیکراوەکان:

أ- ئەو ماوەییە کە دەمینیتەو لە ماوەی خویندەکەیی کە چەسپیندراوە لە گریبەستی کە، بە پیشخستن ئەژمار دەکریت بۆ مەبەستی سەرمووچە و پلە بەرز کردنەو و خانەنشینی لە حالەتی تەواو کردنی خویندەکەیی پیش تەواو بوونی ماوەکەیی.

ب- ماوەی مۆلەتی خویندنی ھاتوو لە برگەییە کەم-أ لە مەادەیی، راستەوخۆ درێژ دەکریتەو بۆ بە دەست هینانی بروانامەییەکی بەرزتر بە مەرجیک

دەربچیت بە سەرکەوتوویی بە لایەنی کەم بە پلە ی زۆر باش.

شەشەم:

رێگا بە فەرمانبەر دەدریت بۆ پێدانی مۆلەتی خویندن بۆ بەدەست هێنانی برۆنامەی ماستەر لە ناوێوەی عێراق و ئەو برۆنامەی کە گریبەستی بۆ کردووە بەدەست بهێنیت لە ماوە بریار دراوەکە ی و بە پلە ی زۆر باش بە لایەنی کەم، بۆ تەواو کردنی خویندنی بالا بە شیۆهێکی راستەوخۆ بۆ بەدەست هێنانی برۆنامەی دکتۆرا یان هاوتاکە ی لە ناوێوە و دەرێوەی عێراق.⁽¹⁾

هەفتەم:

بە رێنماییە ک (کە لە لایەن وەزیری خویندنی بالا و توێژینەوێ زانستی بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزیری دارایی، مەرجهکانی پێدانی مۆلەتەکانی خویندن و شیۆهێ ئەم بەلێننامە ی کە فەرمانبەری مۆلەتدراوی خویندن بۆ بەدەست هێنانی برۆنامە لە ناوێوە و دەرێوەی عێراق) دیاری دەکریت.⁽²⁾

هەشتەم:

هەر وەزارەتی ک و لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت و لە سەرەتای هەر سالی ک پێویستیەکانی لە کورسییەکانی خویندن پێشکەش دەکات بۆ وەزارەتی پلاندانان و لە سەر ئەم وەزارەتە ی بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتی خویندنی بالا و توێژینەوێ زانستی بۆ ئامادە کردنی پلانی ناوێندی کە تییدا کورسییەکانی تەرخان کراو بۆ هەر وەزارەت و لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت دیاری کرابیت بە پێی پێویستی ولات بە پێپۆرییە زانستی و پیشەیی دەبیت وادەیک بە وەزارەتەکان و لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت رابگەیهنیت کە لە کۆتایی مانگی ئازار لە هەمان سال تیپەر نەکات.

(1) واتە بەبێ مەرجی دوو سال بەسەر دوا برۆنامەکە ی تیپەر بیت.

(2) رێنمایی وەزارەتی خویندنی بالا و توێژینەوێ زانستی عێراقی فیدال ژمارە 165 ی سالی 2011

9 - مۆلەتتى پىكان لە كار كىردن (1)

ياساى ناتوانايى تەندروستى بۇ فەرمانبەران (العجز الصحى للموظفين) ژمارە 11ى سالى 1999 و گشتاندنى وەزارەتى دارايى ھەريم ژمارە 2ى سالى 2013.

تەيىنى: ئەم جۆرە مۆلەتە بۇ ئەوانەيە كە بە ھۆى وەزىفە تووشى نەخۆشى دەبن يان پەككەوتە دەبن، بەلام وەزارەتى دارايى ھەريم گشتاندنى پى دەركردووە و ئاماژەى نەداوە بە برىارى ئەنجوومەنى ھەلەشاوەى سەركردايەتى شۆرش ژمارە 392 لە 1980/3/16 كە لە بوارى جىيەجى كىردندايە كە 3 سال مۆلەت دەدات بە مووچەى تەواو ئەگەر فەرمانبەر تووشى نەخۆشيبەك ھات كە چارەسەريەكەى پىويست بە كاتىكى درىژ بىكات بە پى راپۆرتى پزىشكى تايىبەتمەند و پاش ئەم 3 سالە دووبارە نەخۆشەكە پشكىنى بۇ دەكرىتەو لە لايەن لىژنەى پزىشكى بۇ دلىا بوون

(1) تەيىنى: ئەم بابەتە بە پى ياساى ناتوانايى تەندروستى بۇ فەرمانبەران (العجز الصحى للموظفين) ژمارە 11ى سالى 1999 رىكخراوە لە عىراق بەلام لە ھەريمى كوردستان بە گشتاندنى دارايى ژمارە 2ى سالى 2013 بە نووسراويان ژمارە 8730 لە 2013/5/8 بە پشت بەستن بەم ياسايە، ئەم مۆلەتە دەرچوو و پىويستە بە ياساى جىيەجىكردن ئەم ياسايەش لە ھەريمى كوردستان كارى پى بكرىت چونكە ياساكە زۆر تىر و تەسەلە.

• ئەگەر فەرمانبەرىك تووشى نەخۆشيبەك ھات و پىويستى بە چارەسەر بوو بۇ ماوەيەكى دوور و درىژ يان لەو نەخۆشيبە گراناە بوو كە لە لايەن وەزارەتى تەندروستىو درىارى كراوە، مۆلەتى نەخۆشى تايىبەتى پى دەدرىت بە مووچەى تەواو بۇ ماوەيەك كە لە 3 سال زياتر نەبىت بە برىارى لىژنەى پزىشكى.

• لە كاتى تەواو بوونى مۆلەتى نەخۆشى تايىبەت (بۇ ماوەى 3 سال) دووبارە پشكىنى فەرمانبەرەكە لە لايەن لىژنەى پزىشكىو دەكرىت بۇ پيشاندانى بارى تەندروستى فەرمانبەر بەوەى كەوا ئايا بگەرپىتەو سەر كارەكەى يان كاريكى ترى پى بسپىردرىت كە لەگەل بارە تەندروستىيەكەى بگونجىت يان بە برىاردان لە سەر ئەوەى كەوا ناتوانى كار بىكات، لەو حالەتەدا خانەنشين دەكرىت بەبى گوى دانە ماوەى خزمەتەكەى.

• خزمەتى خانەنشينى فەرمانبەرى نەخۆش بە رىك كارەكانى سەرەو دەگەيەندرىتە 15 سال بە مەبەستى شايسەتى مووچەى خانەنشينى و لە گشت لىبراوہەكانى خانەنشينى دەبوردرى لەو ماوەيەى كە بۆى دەخرىتە سەر.

له بهردهوام بوون له کارهکهی یان ته‌نسب کردنی بۆ کاریکێ تر که له‌گه‌ل
باری ته‌ندروستی بگونجیت، ئه‌گه‌ر به شیوه‌یه‌کی کۆتایی شیاو نه‌بوو بۆ
کار کردن، ئه‌وا خانه‌شین ده‌کریت به بی ره‌چاو کردنی خزمه‌تی وه‌زیری.

ده‌رماله‌کان

ماده‌ی په‌نجا و یه‌که‌م و په‌نجا و دووهم:⁽¹⁾

دوو مووچه‌یی

ماده‌ی په‌نجا و سییه‌م:

1 - فه‌رمانبه‌ر مافی نییه دوو مووچه له یه‌ک کاتدا وه‌ربگریت له دوو وه‌زیره‌دا یان ده‌رماله‌ی لیژنه‌کان یان ئه‌و کارانه‌ی که به‌شیکن له ئه‌رکه‌کانی خودی فه‌رمانبه‌ر، ته‌نیا مافی هه‌یه کرێی خزمه‌تگوزارییه تایبه‌ته‌کان وه‌ربگریت، که پیشکه‌شی حکومه‌تی ده‌کات ئه‌گه‌ر هاتوو ئه‌م خزمه‌تگوزاریانه په‌یوه‌ندی به ئه‌رکه‌کانی وه‌زیره‌کانی په‌سه‌نکراو له میلاکی فه‌رمانگه‌که‌ی نه‌بی‌ت و جیاوازی بی‌ت له کاره ئاساییه‌کانی و ئه‌رکه‌کانی ئه‌و فه‌رمانگه‌یه‌ی که کاری تیا‌دا ده‌کات و بۆ وه‌زیری دارایی هه‌یه رێنمایی ده‌ربکات بۆ جێبه‌جێ کردنی ئه‌م ماده‌یه.⁽²⁾

2 - (3)

(1) باب‌ه‌تی ده‌رماله‌کان به رێنماییه داراییه‌کانی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری ریکخراوه له ئیستا گشت ده‌رماله‌کان به یاسای ژماره 22 ی سالی 2008 و 23 ی سالی 2008 و رێنماییه داراییه‌کان ریکخراون. (2) تکایه بپوانه رێنمایی وه‌زاره‌تی دارایی هه‌ریمی کوردستان ژماره 5 ی سالی 2012 سه‌باره‌ت به پله به‌رز کردنه‌وه‌ی ئه‌وانه‌ی که تازه داده‌مه‌زرین. (3) ئه‌م بڕگه‌یه تایبه‌ته به خزمه‌تی سه‌ربازی سوپای عێراق .

راگرتنی دهرماله کان

ماده‌ی په‌نجاو چواره‌م:

پیدانی دهرماله کان راده‌گیریت له کاتی نه‌مانی ئەو بارودوخه‌ی که بوو ده‌هه‌ی هوی پیدانی ئەم دهرمالانه.

پیشینه‌ی هاوسه‌رگیری

ماده‌ی په‌نجا و پینجه‌م:

فه‌رمانبه‌ر له کاتی پیکه‌یتانی هاوسه‌رگیری پیشینه‌یه‌کی پی دهریت هاوتا بیت له‌گه‌ل مووچه‌ی بنه‌ره‌تی بو چوار مانگ به مه‌رجیک به شیوه‌ی 4 پشکی سالانه بیگه‌رینیته‌وه که ده‌ست پی ده‌کات له کوتایی سالی دووه‌می ریکه‌وتی هاوسه‌رگیرییه‌که‌ی و هر پشکیک دابه‌ش ده‌بیت به سه‌ر مانگه‌کانی سال که شایسته‌ی ئەم پشکه‌ ده‌بن.⁽¹⁾

کاتژمیره‌کانی کار کردن

ماده‌ی په‌نجا و شه‌شه‌م:

1 - کاتژمیره‌کانی کار کردن له فه‌رمانگه‌کانی حکومت له لایه‌ن ئەنجوومه‌نی وه‌زیران بریار دهریت له کاتییک بو کاتیکی تر به مه‌رجیک کوی کاتژمیره‌کان له روژیکدا تیپه‌ر نه‌بیت له 8 کاتژمیری کار کردن یان

(1) به پی رینمایی دارایی ژماره 19 و 20ی سالی 2011 و 17ی سالی 2014 که بره‌که‌ی 5000000 پینچ ملیون دیناره و به دوو پشکی سالانه و به‌بری 180 هه‌زار دینار بو هر پشکیک وه‌ربگیریته‌وه یه‌که‌میان له مانگی ئایار و دووه‌میان له مانگی تشرینی دووه‌م تا ته‌واو بوونی پیشینه‌که، له حاله‌تی ته‌لاق یان جیابوونه‌وه یان به‌تال کردنه‌وه‌ی گرپیسته‌ی هاوسه‌رگیری نیوان ژن و می‌رد پیشینه‌ی خه‌رج کراو ده‌کریت به شیوه‌ی پشک له سه‌ر داوای (فه‌رمانبه‌ره‌که) وه‌ربگیریته‌وه به ریژه‌ی (5/1)ی مووچه‌که‌ی. ئەم هاوکارییه‌ ته‌نیا بو می‌رد یان ژن خه‌رج ده‌کریت واته‌ بو یه‌کێکیان.

44 کاتژمیر له ههفتهیه کدا.(1)

2 - بۆ سهروکی فرمانگه ههیه به رهزامهندی وهزیری تایبهتمههه بۆ بریاردان له کاتهکانی کار کردن به پپی پیویستی کاروبارهکانی فرمانگهکهی به مهرجیک تیپه نه بیته لهو کاتژمیرانهی له برگه 1ی سهروهه هاتوه.

3 - بۆ سهروکی فرمانگه ههیه به زیاد کردنی کاتهکانی کار کردن بۆ مه بهستی به جی گه یاندنی کاروباره به پهلهکانی تایبهت به فرمانگهکهی به مهرجیک تیپه نه بیته لهو کاتژمیرانهی له برگه 1ی ئەم مادهیه دیاری کراوه و ده بیته له بریای دهرچوو بۆ ئەم مه بهسته هۆیهکانی پیویست روون بکریتهوه بۆ زیاد کردنی کاتهکانی کار کردن و ههروهه ماوهی زیادهکه و ئەو فرمانبه رانهی که دهیانگریتهوه.

4 - بۆ ئەنجوومهنی وهزیران ههیه هه ندیک فرمانگه به دهر بکات له پیاده کردنی ئەم مادهیه.

چاره سه ر کردنی فرمانبه ری نه خۆش

مادهی په نجا و هه فتهه:

1 - فرمانبه ر و تاکهکانی خیزانهکهی که به خپویان دهکات به پپی شه ر، مافی ساریژ و چاره سه ریان ههیه له نه خۆشخانه و دامه زراوه ته ندروستییهکانی حکومهت به رامبه ر نرخیکی کهم به پپی ئەمه ی خوارهوه:

أ - فرمانبه ری له پلهی 3 به رهو خوار چارهکی کری بریار دراو ده دات.

ب - فرمانبه ری له پلهی 2 به رهو سه روو نیوهی کری بریار دراو ده دات.

(1) بۆ زانین ئەم برگهیه له ههریمی کوردستان بهم شیوهیه: 35 کاتژمیر له ههفتهیه کدا به رامبه ر 5 رۆژ کار کردن و به تیکرای 7 کاتژمیر له رۆژانی یهکشه ممه و دووشه ممه و سێشه ممه و چوارشه ممه و 6 کاتژمیر له رۆژیکدا له رۆژی پینجشه ممه و رۆژانی ههینی و شه ممه ش پشوو کۆتایی هه فتهه.

2 - ئەگەر فەرمانبەر تووشى نەخۆشىيەك يان رووداويكى لەناكاو هات لە ميانەى ھەلسانی بە کارە فەرمیيەکانى وەزىفەكەى يان بە ھۆیەو، لە پیدانى کرى ھاتوو لە برگە 1 ی ئەم مادەيە دەبووردريت.

3 - فەرمانبەر چارەسەر دەکريت لە نەخۆشخانەکان لە سەر خەرجى حکومەت ئەگەر نەخۆشىيەكەى سەلمیندرا بە راپورتیک کە لە لیژنەيەكى پزىشكى فەرمى دەرچووبیت و لیژنەكە شایەدومانى دا، کە نەخۆشىيەكە رووى داو بە ھۆى خزمەتەكەى و ئەگەر لیژنەكە پشتگیری کرد کە لە عیراق چارەسەرى نییە بە ھۆى نەبوونى ریگاگانى پیویست بۆ چارەسەرکردنى يان نەبوونى پسپۆرى تايبەت، ئەوا دەنێردريت بۆ دەرەوہى ولات بۆ چارەسەر کردن لە سەر خەرجى حکومەت بە بریاریک لە ئەنجوومەنى وەزیران بە مەرجیک لیژنەكە نەخۆشخانەكە يان ولاتەكە دیارى بکات کە بە ھۆیەو پیویستە بنێردريت.⁽¹⁾

مافی فەرمانبەر بۆ سوود وەرگرتن لە ھۆیەکانى گواستنەوہى حکومى

مادەى پەنجا و ھەشتەم:

فەرمانبەر و تاکەکانى خیزانەكەى کە بەخیویان دەکات بە پى شەرع، مافى گەشت کردنیان ھەيە بە ھۆیەکانى گواستنەوہى حکومى بە کرىيەكى کەمتر کە ریککەوتنى لە سەر دەکريت لەگەڵ دەسەلاتە تايبەتمەندەکانى بە پى بەیانیک کە دواتر دەرەچیت و حوکمەکانى ئەم مادەيە جیيەجى ناکريت لە سەر ئەو گەشتانەى کە فەرمانبەر يان نزیکەکانى پى ھەلدەستیت بە سیفەتە فەرمیيەكەى.

(1) بپوانە بپيارى ئەنجوومەنى (ھەلۆەشاوہى) سەرکردايەتى شۆرش ژمارە 867 لە 1986/11/13 کە ھەموو دەقە ياسايیەکانى ھەلۆەشانقوتەوہ کەریگا دەدات بە شاند کردن بۆ مەبەستى چارەسەرکردن..

سكالاى فهرمانبه‌ران له دادگاكان

مادهى په‌نجاو نوښه‌م:

1 - ريگا نادریت له دادگاكان به داوا و سكالای فهرمانبه‌ران له سهر حكومت به هوځى تهو مافانهى كه دروست بووه به هوځى تهو ياسايه يان به پيى ياساي خزمه‌تى شارستانى ژماره 55 ى سالى 1956 و هه‌مواره‌كانى يان ههر سيستميك كه به هوځيه‌وه دهرچوو بيت، دهبيت سهر كردنى تهو بابته‌انه له لايهن ته‌نجوومه‌نى ريكاځارى گشتيه‌وه بيت.

2 - فهرمانبه‌ر دهبيت برى 3 دينار بدات له كاتى پيشكه‌ش كردنى داوا به پيى برقه 1 ى سهره‌وه به مهرچيك تهو بره پارهيه يان به‌شيكي بوځى بگيردريته‌وه له كاتى برياردان له لايهن ته‌نجوومه‌نه‌كه كه حوكمه‌كه له‌به‌رژه‌وه‌ندى فهرمانبه‌ركه ته‌واو دهبيت.

3 - پشت گوځى خستنى تهو داوايانهى كه له سهر حكومت تومار دهكریت پاش 30 روژ له ريكه‌وتى پيراهه‌ياندنى فهرمانبه‌ر به فهرمانى په‌لپگيراوه‌كه (الاعتراض من القرار) ته‌گهر هاتوو له ناوه‌وهى عيراق بوو و بو ماوهى 60 روژ ته‌گهر له دهره‌وهى عيراق بوو.

4 - برياره‌كانى ته‌نجوومه‌نى ريكاځارى گشتى دهبيت حكومت پييه‌وه پابه‌ند بيت.

راگرتنى مووچه و دهرماله له ته‌نجامى قهرزاري فهرمانبه‌ر

مادهى شه‌سته‌م:

نابيت گلدانه‌وه (حجز) له سهر مووچه و دهرماله‌ى فهرمانبه‌ر دابندريت به پيى ياساي خزمه‌تى شارستانى پيش وهرگرتنى له گه‌نجينه به‌رامبه‌ر قهرزى سهر فهرمانبه‌ر ته‌نيا له‌م حاله‌تانهى خواره‌وه نه‌بيت به مهرچيك

لیڤرینه‌که‌ی له 3/1 ی مووچه و دهرماله‌ی تیپه‌ر نه‌بیټ:

1 - ئه‌گه‌ر هاتوو قه‌رزه‌که‌ بگه‌رپته‌وه‌ بۆ گه‌نجینه‌ی ده‌وله‌ت یان دامه‌زراوه‌ نیمچه‌ فه‌رمیه‌کان که‌ ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران بریار ده‌دات به‌ گلدانه‌وه‌ی مووچه‌که‌ی به‌رامبه‌ر قه‌رزه‌که‌..

2 - ئه‌گه‌ر هاتوو قه‌رزه‌که‌ بۆ مه‌به‌ستی دانه‌وه‌ی خه‌رجی شه‌رعی (نفقه‌ شرعیه‌) بیټ.

3 - ئه‌گه‌ر هاتوو قه‌رزه‌که‌ سه‌ری هه‌لدا بیټ له‌ ئه‌نجامی ماره‌یی (مه‌ر) له‌ سه‌ر فه‌رمانبه‌ر.

زیانگه‌یاندن به‌ خه‌زینه‌ی ده‌وله‌ت و ئه‌ستۆ پاکی

ماده‌ی شه‌ست و یه‌که‌م:

1 - وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند بۆی هه‌یه‌ دله‌یا بیټ له‌ ئه‌ستۆپاکی فه‌رمانبه‌ر له‌و زه‌ره‌ر و زیانانه‌ی که‌وا به‌ خه‌زینه‌ی ده‌وله‌ت ده‌که‌ویټ به‌ هۆی گوینه‌دان یان سه‌رپیچی کردنی فه‌رمانبه‌ر له‌ یاسا و سیسته‌م و رینه‌ماییه‌ کار پی‌ کراوه‌کان و فه‌رمانبه‌ره‌که‌ش مافی تانه‌دانی هه‌یه‌ له‌ بریاری وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند له‌ دادگا مه‌ده‌نییه‌کان له‌ ماوه‌ی 30 رۆژ له‌ رۆژی پیراگه‌یاندنی.

2 - ریگری ناگریټ له‌ فه‌رمانبه‌ر بۆ چوونه‌ ده‌ره‌وه‌ی له‌ وه‌زیفه‌ (واته‌ به‌جیه‌یشتنی وه‌زیفه‌) به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک ئه‌گه‌ر دله‌یا بیټ له‌ بره‌گه‌ی 1 ی ئه‌م ماده‌یه‌.(1)

(1) ئه‌م ماده‌یه‌ وه‌کو ئه‌وه‌ی هاتوو له‌ سه‌ره‌وه‌ به‌ پپی یاسای هه‌مواری خزمه‌تی شارستانی ژماره‌ 49 ی سالی 1979 راست کرایه‌وه‌.

دوورخستنەوێ فەرمانبەر له کاتی نه‌بوونی یه‌کیک له مه‌رجه‌کانی دامه‌زراندن

ماده‌ی شه‌ست و دووهم:

ئه‌گه‌ر سه‌لمیندرا که مه‌رجه‌کانی دامه‌زراندن که له هه‌ردوو ماده‌ی 7 و 8 ی ئه‌م یاسایه‌دا هاتوو به ته‌واوی بوونی نه‌بوو یان به‌شیکی بوونی نه‌بوو له کاتی دامه‌زراندنی فەرمانبەر، ده‌بی‌ت دوور بخ‌ریته‌وه به فەرمانیک له ده‌سه‌لاتی دامه‌زراندن (سلطة التعین)، به‌لام ئه‌گه‌ر هاتوو ریگریه‌کی یاسایی هه‌بوو له دامه‌زراندن و هیچ هۆکاریکی تر نه‌بوو بۆ دوورخستنەوێ، ده‌کریت له خزمه‌ت بمینیتەوه به مه‌رجیک ئه‌م خزمه‌ته‌ی تا ته‌واو کردنی مه‌رجه‌کان ده‌یکات به خزمه‌ت ئه‌ژمار نه‌کریت بۆ مه‌به‌ستی ئه‌م یاسایه.

قه‌ره‌بوو کردنه‌وێ فەرمانبەر

ماده‌ی شه‌ست و سییه‌م:

پیویسته وه‌زیری دارایی به ده‌رچوواندن رینماییه‌ک قه‌ره‌بووی فەرمانبهران بکاته‌وه له کاتی ون بوونی یان تیکچوونی که‌لوپه‌له‌کانی و هه‌روه‌ها ئه‌و ئاژه‌لانه‌ی که له‌ناو ده‌چن له کاتی هه‌لسانی فەرمانبەر به ئه‌رکه فەرمییه‌کان.

تۆماری فەرمانبهران و راده‌ست کردن و وه‌رگرتن له نیوان فەرمانبهران

ماده‌ی شه‌ست و چواره‌م:

حکومه‌ت بۆی هه‌یه سه‌رباری سیسته‌مه‌کانی هاتوو له‌م یاسایه، سیسته‌می تایبه‌ت ده‌ربچوینیت به‌م کاروبارانه‌ی خواره‌وه:

1 - ته‌شریفاتى ده‌وله‌ت⁽¹⁾

(1) به‌پێی ماده‌ی دووهم له یاسای مه‌راسیم ژماره 26 ی سالی 2006 ئه‌نجومه‌نی نوینهرانی عێراق هه‌لوه‌شاهه‌ته‌وه.

2 - رادهست کردن و وەرگرتن (التسليم والتسلم) له نښان فرمانبهران.(1)

3 - تۆمارى فرمانبهران.

مووچهى بنه‌ره‌تى 6 مانگ بو خانەنشینی 15 سال خزمەت

مادهى شەست و پینجەم.(2)

پیدانی مافه‌کانی خانەنشینی به فرمانبەر یان ئەو کەسەى مافى دەکەوێت پاش مردنى به پى یاسای خانەنشینی، مووچهى 6 مانگی تیکرای مووچهى بنه‌ره‌تى کۆتایی، ئەگەر خانەنشین کرا به ته‌واو کردنى 15 سال خزمەت به هۆى نه‌خۆشى یان ناتوانایی ته‌ندروستى که له کاتى خزمەتدا تووش بووبی‌ت یان به هۆیه‌وه یان ئەگەر کۆچى دواى کرد به هۆیه‌وه به بى گویدانه ماوه خزمەته‌کەى.

(1) سیستەمى رادهست کردن و وەرگرتن له نښان فرمانبهران و پارێزگارى کردن له هه‌بووه‌کانى فرمانگه‌کانى ده‌ولەت ژماره 2ى سالى 1996ى عێراقى، به‌لام له هه‌رێمى کوردستان کارى پى ناکرێت و هاوشیوه‌شى له هه‌رێمى کوردستان ده‌رنه‌چوه.

(2) ئەم مادهیه برکە 2ەمى بۆ زیاد کرا به پى یاسای ژماره 29ى سالى 2008 (ياسای هه‌موارى ياسای خزمەتى شارستانی) ئەنجوومه‌نى نوینە‌رانی عێراق به‌م شیوه‌یه: 2 - ئەو فرمانبهرانه‌ى حوکمه‌کانى ماده 5ى ئەم ياسایه ده‌یانگرێته‌وه له ياسای ژماره 3ى سالى 2008 ياسای ده‌زگای شه‌هیدان، گشت مووچه که‌له‌که بووه‌کانى پى ده‌درێت له رێکه‌وتى گرتنى یان گلدانه‌وه‌ى یان ده‌ستگیر کردنى تا رێکه‌وتى رایى کردى مامه‌له‌ى ئەژمار کردنى مووچه که‌له‌که بووه‌کانى و به ره‌چاو کردنى: أ- شایسته‌کانى له گشت مووچه‌کانى که دراوان به هاوشیوه‌کانیان له‌م ماوه‌یه.

ب- پله‌به‌ندى مووچه‌ى که کارى پى ده‌کرا له واده‌ى خه‌رج کردنى، ده‌بیته‌ پێوه‌رى ئەژمار کردنى مووچه که‌له‌که بووه‌کانى.

ج- حوکمه‌کانى ماده‌ى 16 له ياسای ژماره 3ى سالى 2006 ره‌چاو ده‌کرێت بۆ مه‌به‌ستى دیارى کردنى مانای خاوه‌نى فرمانبهرى هاتوو له برکە 2.

د- ئەمه‌ پیاوه ده‌کرێت له سه‌ر هه‌موو راسپێردراویک به وه‌زیفه‌یه‌کى گشتى که ماده‌ى 5 له ياسای ژماره 3ى سالى 2006 ده‌یگرێته‌وه، به‌ده‌ر له حوکمه‌کانى ماده‌ى یه‌که‌م له ياسای خزمەتى شارستانی.

دەرچوواندنی رینمایی له لایهن وهزیری داراییه وه

مادهی شهست و شهشم:

له سهر وهزیری داراییه رینماییه پیویست دهرچوینئ بۆ ئاسانکاری جیبهجی کردنی حوکهکانی ئەم یاسایه جگه له وهی که ئەنجوومهنی خزمهتی گشتی دهریدهچوینئ به پپی دهسهلاتهکانی به پپی ئەم یاسایه⁽¹⁾

مادهی شهست و ههفتهم:

بهه یاسایه یاسای خزمهتی شارستانی ژماره 55ی سالی 1956 و ههوارهکانی ههلوهشایه وه و ههروهها ههلوهشاننده وهی ههر حوکمیک له ههر یاسایهکی تر که ناکۆک بیت له گهڵ حوکمهکانی ئەم یاسایه جگه له یاسای پاکسازی داموده زگاکانی حکومهت (قانون تطهير الجهاز الحكومي).

مادهی شهست و ههشتهم:

کار کردن به سیستمه دهرچووهکانی به پپی یاسای خزمهتی شارستانی و یاساکانی خزمهتی تری ههلوهشاوه، ئەگه سهرپیچی حوکمهکانی ئەم یاسایه نه بیت تا دهگۆردریت به سیستمی تر.

مادهی شهست و نۆیهم:

ئەم یاسایه جیبهجی دهکریت له رۆژی 1 نیسان 1960.⁽²⁾

مادهی ههفتایه:

له سهر وهزیرهکانه ئەم یاسایه جیبهجی بکهن.

(1) تییینی کردنی بپاری ئەنجوومهنی (ههلوهشاوهی) سهرکردایهتی شۆرش ژماره 996 له 1979/8/2 که ئەنجوومهنی خزمهتی گشتی ههلوهشاننده وه و تهنیا وهزیری دارایی راسپارد بۆ دهرچوواندنی رینمایی پیویست بۆ ئاسانکاری جیبهجی کردنی حوکمهکانی ئەم یاسایه.

(2) له ژماره 300ی رۆژی 1960/2/6 له رۆژنامهی وهقایی عێراقی بلاو کراوته وه.

فەرمانبەرى گریبەست (پاداشت و مافەکان)

فەرمانبەرى گریبەست: بریتییە لە دامەزراندنی فەرمانبەر بە شیوەی کاتی بۆ ماوەیەک بەرامبەر پیدانی پاداشتیکی بپراوە بۆ ماوەی سالیك و دەکریت نوێ بکریتهوه⁽¹⁾.

هەروەها مافی وەرگرتنی مۆلەتی نەخۆشی و ئاسایی و بێ مووچە و مۆلەتی 21 رۆژ پێش دانانی کۆرپە و 51 رۆژ دواى دانانی کۆرپەى هەیه.⁽²⁾

(1) بەپێی رێنمایی دارایی ژمارە 31 ی سالی 2011 ریکخواوە، 1 - هەلگری بپرانامەى دکتورا بپى مووچەى 800000 دینار مانگانە، 2 - ماستەر- دبلۆمی بالا دوو سال - بکالۆریۆس 6 سال بپى مووچەى 700000 دینار مانگانە، 3 - دبلۆمی بالا 1 سال- بکالۆریۆس 5 سال بپى مووچەى 600000 دینار مانگانە. 4 - بکالۆریۆس چوار سال بپى مووچەى 500000 دینار مانگانە. 5 - دبلۆم (پەیمانگە) بپى مووچەى 400000 دینار مانگانە. 6 - ئامادەیی بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 7 - ناوەندى بپى مووچەى 300000 دینار مانگانە 8 - سەرەتایی بپى مووچەى 275000 دینار مانگانە 9 - بپى بپروانامە بپى مووچەى 250000 دینار مانگانە. 10 - شوفیترى ئۆتۆمبیلی بچووک (سالفون- ساحیبە، دەمبەر، رافە) بپى مووچەى 425000 دینار مانگانە. 11 - شوفیترى ئۆتۆمبیلی گەورە (لۆرى، قەلاب، تەنکەر) بپى مووچەى 500000 دینار مانگانە. 12 - شوفیترى ئۆتۆمبیلی قورس (شوفەل، گریدەر، حەفارە، بلدۆزەر، حادیلە، ترنبۆل، دقاق) بپى مووچەى 650000 دینار مانگانە. 13 - ئیشپیکەرى مەلیدە، ئیشپیکەرى مزەخە بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 14 - ئیشپیکەرى کارگە (کارگەى ئەسفەلت، کسارە) بپى مووچەى 500000 دینار مانگانە. 15 - پاککەرەوێ شارەوانى بپى مووچەى 450000 دینار مانگانە. 16 - باخەوان بپى مووچەى 400000 دینار مانگانە. 17 - کارەباچى بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 18 - ویتەگرى فۆترگرافى (مصور فوتوغرافى)، ویتەگرى قیدیۆ بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 19 - پاسەوان بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 20 - پێشنویژ- پێشنویژووتارخوین- قورئان خوین و بانگیژ بپى مووچەى بە پێى بپروانامەى دیارى دەکریت. 21 - ئەندام تیپ (سەماکار ئافرەت) بپى مووچەى 500000 دینار مانگانە. 22 - ئەندام تیپ (سەماکار پیاو) بپى مووچەى 450000 دینار مانگانە. 23 - سترانیژ، ئەندام تیپ (سەماکار ئافرەت) بپى مووچەى 350000 دینار مانگانە. 24 - میوزکژەن، ئەندام تیپ (سەماکار ئافرەت) بپى مووچەى 400000 دینار مانگانە. 25 - نەخشەسازى مالپەر - گۆفەندەکار، بە پێى بپروانامەى مووچەى بۆ دیارى دەکریت. 26 - ئەو ناوینشانانەى کە لە سەرەو نەهاتوو بە پێى بپروانامەى مووچەى بۆ دیارى دەکریت

(2) رێنمایی دارایی ژمارە 2 ی سالی 2015: 1 - وەرگرتنی مۆلەتی ئاسایی بۆ ماوەى 15 رۆژ لە سالیكدا، 2 - وەرگرتنی مۆلەتی نەخۆشی بۆ ماوەى 8 رۆژ لە سالیكدا و بۆ ماوەى 15 رۆژ لە سالیكدا لە حالەتى پتویست بە پێى راپۆرتى پزیشكى پەسەندکراو، 3 - وەرگرتنی مۆلەتی بپى مووچە تاوێکۆ ماوەى 30 رۆژ لە سالیكدا، 4 - کرێ کارى سەرپاوى بە پێى رێنماییەکان و بە پێى پتویستى فەرمانگە. 5 - مۆلەتی پێش دانانی کۆرپە 21 رۆژ بە مووچە و دواى دانانی کۆرپە (51) رۆژ بپى مووچە، 6 - پتویستە لە گریبەستى دامەزراندنی فەرمانبەرەکە بە پێى پتویست و پەيوەندى ئەم مەرجانەى سەرەو رەچاو بکریت و بنوسریتهوه.

بەشی دووهم

ياسای میلاک ژماره 25 ی سالی 1960⁽¹⁾

رینمایی میلاک ژماره 23 ی سالی 1979 رینمایی تهنسیبی فرمانبهران

(1) له ژماره 300 ی رۆژی 1960/2/6 له رۆژنامه ی وهقایی عێراقی بلاو کراوتهوه.

ئامادهکردنی: بهرپوهبهری جێبهجێکار / فتحی مستهفا کاخدر کاکهشین
بهرپوهبهری کارگێری- دیوانی وهزارهتی ناوخواهی ههریمی کوردستان

وهزيفيانه بکات، ههروههها بۆى ههيه بريار بدات له سههر هينانه کايهه
ههنديک ناوينيشانى وهزيفى هاتوو له سيستم يان بنه ماکانى خزمهت له
فهريمانگه نيمچه فهريميهکان بۆ فهريمانگه فهريميهکان، که خاوهدن سروشتى
هاوشيوه بييت له گهل فهريمانگهکانى ئاماژه پى کراو به زياد کردنى بۆ
خشتهکانى پاشکوى ياساى ميلاک له سههر پيشنيارى وهزيرى تايبهتمهند.⁽¹⁾

مادهى چوارهم:

له سههر ههموو وهزيرهکانه که ژماره و پلهکانى فهريمانبهيران بخهملين
که پيوستن بۆ گشت فهريمانگهکانى وهزارهتهکهى له ماوهى سالى دارايى
داهاتوو و ئەم خهملاندنه پيشکەشى وهزيرى داراي دهکات لهو ريکتهوتهى
که ديارى دهکات و پاش پهسند کردنى له لايهن وهزيرى دارايى، خشتهيهکى
تايبهت دهکريته پاشکوى بودجه که تييدا ژمارهکان و پلهکان ديارى دهکات
و دهکريت گۆرانکارى بکريت له ماوهى سالهکه به پى حوکمهکانى مادهى
3 ى ئەم ياسايه.

مادهى پينجهم:

1 - دهکريت ژمارهه وهزيفه سههرقالهکان (مشغول) زياتر بييت له ژمارهه
پله پهسند کراوهکان که يهکسان بييت به ژمارهه وهزيفه بهتالهکان لهو
پلهيهه که له دواى دييت.
2 - دهکريت فهريمانبهر دابمهزريت يان وهزيفهيهکى بهرزتر له وهزيفهکهى
بگريت به يهک پله ئەگەر تواناکانى سهلميندرا به ههمان ريگاي پله بهرز
کردنهوهى پهپهرو کراو به پى حوکمهکانى ياساى خزمهتى شارستانى و
دهکريت پله بهرز کردنهوهى بۆ بکريت له کاتى تهواو کردنى ماوهکهى له
لايهن وهزيرهوه.

(1) ئەم مادهيه به پى ماده 1 له ياساى ژماره 50ى سالى 1977 ههموارى ياساى ميلاک ژماره 25
سالى 1960 راست کرايهوه، بهم شيوهيهى سهروهه نووسرايهوه.

ماده‌ی شه‌شه‌م:

وه‌زیری دارایی بۆی هه‌یه که وه‌زیفه‌کان بگوازیتته‌وه له میلاکێک بۆ یه‌کیکی تر به مه‌به‌ستی گواستنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر له فه‌رمانگه‌یه‌که‌وه بۆ فه‌رمانگه‌یه‌کی تر پاش ره‌چاو کردنی پالێشتی بودجه‌ی ته‌رخان کراو بۆ فه‌رمانگه‌یه‌که که بۆی ده‌گوازریتته‌وه.

ماده‌ی هه‌فته‌م:

بۆ ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران هه‌یه وه‌زیفه‌ی زیاده له پێویست بکوژینیتته‌وه له میلاک له سه‌ر پێشنیاری وه‌زیری دارایی که تێیدا ناوێشانی وه‌زیفه زیاده‌که و ناوی ئه‌وانه‌ی وه‌زیفه‌که‌یان گرتووه، دیاری بکریته‌.

ماده‌ی هه‌شته‌م:

میلاکاتی فه‌رمانبه‌ران له لایه‌ن وه‌زیری داراییه‌وه په‌سند ده‌کریته و کاری پێ ده‌کریته له ماوه‌ی ئه‌و ساڵه داراییه‌ی که تێدا یه و ئه‌گه‌ر ساڵی دارایی نوێ هات و یاسای بودجه‌ی تێیدا ده‌رنه‌چوو، ئه‌م میلاکانه به‌رده‌وام کاری پێ ده‌کریته تا میلاکاتی ساڵی دارایی نوێ په‌سند ده‌کریته به ره‌چاو کردنی ماده‌ی 3 ی ئه‌م یاسایه‌.

ماده‌ی نۆیه‌م:

بۆ ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران هه‌یه له سه‌ر پێشنیاری وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند و پشتگیری وه‌زیری دارایی به دیاری کردنی مووچه و تواناکانی ئه‌وانه‌ی به وه‌زیفه‌ی پله‌ی تایبه‌ت داده‌مه‌زین.⁽¹⁾

ماده‌ی ده‌یه‌م:

ماوه به‌سه‌ربردراو له وه‌زیفه تایبه‌ته‌کان ئه‌ژمار ده‌کریته بۆ مه‌به‌سته‌کانی

(1) ئه‌م ماده‌یه به پێی ماده 1 له یاسای ژماره 107 ی ساڵی 1968 هه‌مواری یازده‌هه‌می یاسای میلاک ژماره 25 ساڵی 1960 هه‌لوه‌شایه‌وه، به‌م شیوه‌یه‌ی سه‌ره‌وه نووسرایه‌وه.

سهرمووچه و پله بهرز کردنه وه له کاتی دامه‌زراندن یان گواستنه‌وه‌ی بۆ یه‌کێک له وه‌زیفه‌کانی تر.

ماده‌ی یازدهه‌م:

له سهر وه‌زیری داراییه که رێنمایی پێویست بۆ جێبه‌جێ کردنی حوکمه‌کانی ئەم یاسایه ده‌ربچوینێ.

ماده‌ی دوازده‌م:

یاسای میلاکی ژماره 56 ی سالی 1956 هه‌ڵده‌وه‌شیته‌وه.

ماده‌ی سێزده‌م:

ئەم یاسایه جێبه‌جێ ده‌کرێت له 1 نیسان 1960.

ماده‌ی چوارده‌م:

له سهر وه‌زیره‌خانه ئەم یاسایه جێبه‌جێ بکه‌ن.

له رۆژی بیست و نۆی مانگی ره‌جه‌بی سالی 1379 ی کۆچی، رێکه‌وتی رۆژی بیست و هه‌شتی مانگی کانوونی دووه‌می سالی 1960 له به‌غدا نووسرا.⁽¹⁾

ئهنجومه‌نی سیاده

(1) له‌م یاسایه باسی به‌کاره‌یتنه‌ران (المستخدمین) یشی کردووه، به‌لام به‌بپاری ئهنجومه‌نی (هه‌لوه‌شاهه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شۆرش ژماره 911 له 1976/8/19 هه‌لوه‌شاهه‌ته‌وه.

رێنمایی میلاک ژماره 23 ی سالی 1979

رێنمایی ته‌نسیبی فه‌رمانبه‌ران

ماده‌ی یه‌که‌م:

وه‌زیری دارایی له‌ سه‌ره‌تای سالی دارایی میلاکاتی فه‌رمانبه‌ران په‌سند ده‌کات له‌ هه‌موو وه‌زاره‌ته‌کان و فه‌رمانگه‌کان به‌ پێی پێویستی بۆ خزمه‌تیان و کاروباره‌کانی پێویست بۆ به‌جێ گه‌یاندنی کاره‌کان و فه‌رمانبه‌ران دیاری ده‌کری له‌ پله‌ په‌سند کراوه‌کان بۆ هه‌ڵسێانیان به‌و کارانه‌ی که‌ ته‌نیا له‌ وه‌زیفانه‌ دیاری کراوه‌، له‌ سه‌ر ئه‌م بنه‌مایه‌ ناكریته‌ فه‌رمانبه‌ر ته‌نسیب بکریته‌ بۆ هه‌ڵسێانی فه‌رمانبه‌ر به‌ هه‌ندیک کار که‌ جیاواز بێت له‌ کاری وه‌زیفه‌که‌ی وه‌کو: هه‌ڵسێانی مامۆستای دواناوه‌ندی به‌ کاروباره‌کانی سه‌ره‌پرشتیاری په‌روه‌رده‌یی یان هه‌ڵسێانی مامۆستای سه‌ره‌تایی به‌ کاری نووسین یان ژمیریاری، ئه‌گه‌ر وا پێویست بکات بۆ ئه‌م رێوشوێنه‌ و پێویسته‌ بگه‌ڕێته‌وه‌ بۆ وه‌زاره‌تی دارایی بۆ راست کردنه‌وه‌ی میلاک به‌ پێی ماده‌ 3 ی یاسای میلاک، جگه‌ له‌ حاله‌ته‌ پێویسته‌کان که‌ ده‌کریت ته‌نسیبه‌که‌ بکریته‌ به‌ ره‌زومه‌ندی وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند له‌ نیوان فه‌رمانگه‌کانی هه‌ر وه‌زاره‌تیک و به‌ ره‌زومه‌ندی هه‌ردوو وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند له‌ نیوان وه‌زاره‌ت و وه‌زاره‌تیکێ تر به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌.

أ- ته‌نسیب کردنی مامۆستایانی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی

1 - ته‌نسیبی مامۆستایانی سه‌ره‌تایی و ناوه‌ندی ئه‌وانه‌ی خاوه‌نی توانای تایبه‌تن و چڕ ده‌کرینه‌وه‌ له‌و حاله‌تانه‌ی که‌ چاره‌سه‌ر ناكرین به‌ گواستنه‌وه‌یان، بۆ کار کردن له‌ نیوان فه‌رمانگه‌کانی یه‌ک وه‌زاره‌ت یان له‌ نیوان فه‌رمانگه‌کانی وه‌زاره‌تی ناوخۆ- کارکێری خۆجێیه‌تی و وه‌زاره‌تی په‌روه‌رده‌.

2 - دهكریت هه لگراڻی بڕوانامه بالای ماستهر به رهو سه رهوه ته نسیب بکړین بۆ کار کردن له ناوهنده کانی سه رکردایه تی (المراكز القيادية) له وهزاره تی په وهرده.

ماوهی ته نسیب کردنی مامۆستایان

3 - ده بیټ ماوهی ته نسیبه که له هه موو حاله تیکدا له 2 سال تیپه نه بیټ دهرباره ی مامۆستایان و ته نسیبه که بۆ ماوهی یه ک ساله له ده سپیکی ره زامه ندی وه زیری تایبه تمه ند یان هه ردوو وه زیری تایبه تمه ند، هه روها دریژ کردنه وهی ئەم ماوهیه بۆ سالیکی تر. ده سه لاتی دریژ کردنه وهی ماوهی ته نسیبه که ده بیټ به کار به یندریټ له حاله تی زور پیوستدا و ده بیټ وهزاره ته که ی یان فه رمانگه تایبه تمه ند که ی ته نسیبه که کو تای ی پی به ینیت له کاتی نه مانی هو یه کانی ته نسیبه که یان پر کردنه وهی پله به تاله که له کاتی دامه زراندن.

4 - ده بیټ ته نسیبی هاتوو له سه رهوه په یوه ندی هه بیټ به پسپوری و کاره کانی فه رمانبه ره ته نسیب کراوه که.

5 - فه رمانگه ی سوو دمه ند ده بیټ مووچه و دهرماله کانی ته نسیب کراو له ئەستۆ بگریټ به دریژیی ماوهی ته نسیبه که ی.⁽¹⁾

6 - فه رمانگه ی په یوه ندیدار پابه ند به کو تای ی هیټان به ته نسیبی مامۆستایانی سه ره تای ی و دواناوه ندی، ئەوانه ی که ماوهی ته نسیبه که یان له دوو سال به رهو سه روو له ریکه وتی جیبه جی کردنی ئەم رینماییه.

(1) تبیینی: به پتی گشتاندنی وهزاره تی دارایی و ئابووری هه ریمی کوردستان ژماره 1 ی سالی 2010 که پالشته به گشتاندنی ئەمینداریه تی گشتی ئەنجومەنی وه زیرانی عیرا قی فیدرال به نووسراویان ژماره 856 له 2009/1/14 سالی یه که م مووچه و دهرماله کانی له لایه ن فه رمانگه بنه رته یبه که ی خه رج ده کریت، ئەگه ر بۆ سالیکی تر دریژ کرایه وه ئەوا خه رج کردنی مووچه و دهرماله کانی ده که ویته سه ر بودجه ی فه رمانگه ی سوو دمه ند له ته نسیبه که.

7 - نابیت کاری هیچ مامۆستایه کی سه ره تای یان دواناوهندی بگۆردریت به شیوازیک که پیچهوانه ی ئەم رینماییه بیت وهکو راسپاردن و فرمان پیدانی و ئینتیداب کردنی به کاریکی تایبه تی له م جوړانه، فرمانبه ری بهرپرس ده بیت مووچه پیدراوهکان به و کهسه ی راسپێردراوه به م شیوازه راسپاردانه، له ئەستۆ بگریت له ماوه ی ئەم راسپاردنه سه رباری سزا کارگیریه کان.

ب - تهنسیبی فرمانبه ران

- 1 - ده کریت فرمانبه ر ته نسیب بکریت له نیوان فرمانگه فهرمییه کان.
- 2 - ده کریت فرمانبه ر ته نسیب بکریت له فرمانگه فهرمییه کانه وه بۆ فرمانگه نیمچه فهرمییه کان یان به پیچهوانه وه.
- 3 - ده کریت فرمانبه ر ته نسیب بکریت له نیوان فرمانگه نیمچه فهرمییه کان ئەگه ر هاتوو میلاکیان هاوشیوه بوو و ملکه چی یه ک یاسا یان سیسته م یان بنه ماکانی خزمه تی شارستانی یان ئەگه ر له نیوان یه ک وهزاره ت بن.

ماوه ی ته نسیب کردنی فرمانبه ران

- 4 - ماوه ی ته نسیب کردن نابیت له (3) سال تیپه ر بیت ده رباره ی فرمانبه ران له هه موو حاله تیکدا و ته نسیبه که بۆ ماوه ی یه ک سال ده بیت له ده ستپیک ی ره زامه ندی وه زیری سه ره وه به مه رجیک ئەم ده سه لات ه (واته ده سه لات ی دریژ کردنه وه) به کار به یندریت له مه ودایه کی زۆر ته سک و له کاتی پۆیست و ده بیت وهزاره ته که ی یان فرمانگه تایبه تمه نده که کار بکات بۆ کو تایی هینان به ته نسیبه که له کاتی نه مانی هۆیه کان و پر کردنه وه ی پله به تاله کان له دامه زراندن.

5 - فه‌رمانگه‌ی سوودمه‌ند، مووچه‌کانی فه‌رمانبه‌ری ته‌نسیب کراو له ئه‌ستو ده‌گریت له حاله‌ته‌کانی 1 و 2 و 3 ی سه‌ره‌وه به دريژایي ماوه‌ی ته‌نسیبه‌که‌ی.

تيبيني: به پي گشتاندني وه‌زاره‌تی دارايی و ئابووری هه‌ري می کوردستان ژماره 1 ی سالی 2010 که پالپشته به گشتاندني ئه‌میداريه‌تی گشتي ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی عیراقی فیدرال به نووسراویان ژماره 856 له 2009/1/14، سالی به‌که‌م مووچه و ده‌رماله‌کانی له لایه‌ن فه‌رمانگه‌ بنه‌ره‌تیبه‌که‌یه‌وه خه‌رج ده‌گریت، ئه‌گه‌ر بۆ 1 یان 2 سالی تر دريژ کرایه‌وه ئه‌وا خه‌رج کردنی مووچه و ده‌رماله‌کانی ده‌که‌ویته سه‌ر بودجه‌ی فه‌رمانگه‌ی سوودمه‌ند له ته‌نسیبه‌که‌.

ماده‌ی دووهم:

فه‌رمانگه‌ی په‌یوه‌ندی‌دار پا‌به‌نده به کۆتایی هینان به ته‌نسیبی فه‌رمانبه‌ران ئه‌وانه‌ی که ماوه‌ی ته‌نسیبه‌که‌یان له سی سال زیاتره له ریکه‌وتی جیبه‌جی کردنی ئه‌م رینماییه.

پرکردنه‌وه‌ی پله به‌تاله‌کان به حاله‌تی ته‌نسیب و ئینتداب و خواستن

ماده‌ی سییه‌م:

نابیت پله‌ی به‌تال پر بکریته‌وه له میلاکاتی په‌سند کراو له ریگای ئینتیدابی فه‌رمانبه‌ر له فه‌رمانگه‌یه‌کی تر یان له ریگای خواستن یان ته‌نسیب ته‌نیا له حاله‌تی زۆر له‌ناکا و نه‌بیت به پي بنه‌ماکانی که له‌م رینماییه هاتوون، و هه‌روه‌ها به پي حاله‌ته‌کانی هاتوو له یاسا تایبه‌ته‌کان وه‌کو یاسای خزمه‌تی دادوه‌ری.

پرکردنه وهی پله به تاله کان به پسپوری جیاواز

مادهی چواره م:

نابیت پلهی به تال پر بکریته وه که پیویستی به توانای زانستی دیاری کراو ههیه یان پروانامه ی خویندنی تایبته که هیچ په یوه ندیه کی به پسپورییه که نه بیت یان خویندنه که له وه زیفه ئاماژه پیکراوه که وه کو (دانه زانندی دهرچووی کولیژی به پیره بردن و ئابووری به وه زیفه ی یاریده دهری کیمیاوی یان دانه زانندی دهرچووی کولیژی ئه ندازیاری به وه زیفه ی یاریده دهری فیزیای).

ته نسیب کردنی فه رمانبه ر بو پله یه ک خوارتر له پله بنه رته یه که ی

مادهی پیتجه م:

نابیت فه رمانبه ر ته نسیب بکریت بو وه زیفه یه ک که ئاستی نزمتر بیت له ناویشانی وه زیفه که ی وه کو: ته نسیب کردنی به پیره به ری به ش بو وه زیفه ی تیینه ر یان ژمیریار بو وه زیفه ی نووسه ر.

مادهی شه شه م:

هه لوه شانده وهی رینماییه کانی میلاک ژماره 3 سالی 1960 و 5 سالی 1962 و 6 سالی 1962 و 7 سالی 1964 و 8 سالی 1968 و 9 سالی 1968 و 10 سالی 1968 و 12 سالی 1969 و 13 سالی 1969 و 14 سالی 1969 و 15 سالی 1969 و 16 سالی 1971 و 17 سالی 1972 و 18 سالی 1973 و 20 سالی 1977.

مادهی حه فته م:

ئه م رینماییه جیه جی ده کریت له روژی بلاو کردنه وهی له روژنامه ی فره می.

بهشی سییه م

شایسته‌ی فرمانبەر له مووچه و دهرماله
یاسای مووچه‌ی فرمانبهرانی میری و کهرتی گشتی
ژماره 22 ی سائی 2008 هه‌موارکراو

مه به سستی ده رچوواندنی ئەم یاسایه

ماده ی یه که م:

مه به سستی له م یاسایه هه موار کردنی مووچه ی ئەوانه ی حوکه کانی ئەم یاسایه ده یانگریته وه بۆ مسۆگەر کردنی ئاستی بژیوی باشتەر به له بهر چاو گرته ی توانای زانستی و پایه ی وه زیفی و شوینی جوگرافی و ترسناکی و سالانی خزمهت و باری کۆمه لایه تی.

ئەوانه ی ئەم یاسایه یان له سه ر جیبه جی ده کریت

ماده ی دووهم:

حوکه کانی ئەم یاسایه په یڕه و ده کریت له سه ر فه رمانبه رانی پله یه کی وه زیفی به ره و خوار به پیی خشته ی مووچه کان و خشته ی سه رمووچه کان که پاشکۆی ئەم یاسایه یه (خشته ی ژماره 1).

پله و سه رمووچه ی سالانه و ماوه ی پله به رز کردنه وه

ماده ی سییه م:

یه که م:

پله کانی فه رمانبه ران و سه رمووچه ی سالانه یان و ماوه ی پله به رز کردنه و هیان به م شیوه یه ده بیت که له خشته ی مووچه کان و سه رمووچه ی سالانه هاتوه که پاشکۆی ئەم یاسایه یه.

دووهم:

بۆ ئەنجوو مه نی وه زی ران هیه بره پارهی مووچه کانی که هاتوه له

خشتهی مووچهکان، که پاشکۆی ئەم یاسایە (خشتهی ژماره 1)، هەموار بکاتەو لەبەر رۆشنایی بەرز بوونەوێ رێژەى هەلاوسان بۆ کەم کردنەوێ کارىگەراییەکانى لە سەر ئاستى بژێوى گشتى فەرمانبەران.⁽¹⁾

سێیهەم:

هەموار کردنەوێ بـرـه پـارەکانى هاتوو لە برـگه دووهمى سەرەوێ لەم مادەیه بە بنەمادانانى سالى بنەپەرتى و رۆژى جیبهجى کردنى ئەم یاسایە دەبیـت سالى بنەپەرتى یەکەم.

مووچهى بنەپەرتى فەرمانبەران لە کاتى دامەزراندنیان بە پێى برۆنامە

مادەى چوارەم: (2)

یەکەم: لەگەڵ رەچاو کردنى حوکمەکانى پەيوەست بە وەسفى وەزىفەکان، هەلگرانى برۆنامەکانى هاتوو لە خوارەوێ یان هاوتاکانیا، دادەمەزرىن بە مووچهکانى هاتوو بە پێى خشتهى مووچه و سەرمووچهى سالانه که پاشکۆى ئەم یاسایە.

أ- ئەوانەى هەلگرى هیچ برۆنامەیهكى خویندن نین لە پله/10 پایه 1 بە مووچهى 140 هەزار دینار.

(1) لە 2013/8/21 ئەنجومەنى وەزیرانى عێراقى فیدرال بە پێى ئەو دەسەلاتەى پێى دراوێ لە یاسای سەرەوێ و بەبپارى ژماره (352 ی سالى 2013) مووچهى فەرمانبەرانى کۆتاپلەکان زیاد کرد لە پله 10 تاكو 4ى ریزبەندى پلهى وەزىفەى لە سەر مووچهى بنەپەرتى (پله 10 بە ریزەى 114%، پله 9 بە ریزەى 78%، پله 8 بە ریزەى 54%، پله 7 بە ریزەى 42%، پله 6 بە ریزەى 27%، پله 5 بە ریزەى 14%، پله 4 بە ریزەى 4% وەكو لە خشتهى نوێى مووچه که لە پاشتر دیارى کراوێ. ئەمەش دەبیته هۆى بەرزکردنەوێ مووچهى ئەو فەرمانبەرانەى کوا مووچهکانیان کەم و بە تاییهتى دواپلەکانى ریزبەندى وەزىفەى و ئەم بپارەش لە 2014/1/1 مووچه جیبهجى دەکرىت بەلام تا ئیستا لە عێراقیش جیبهجى نەکراوێ لەبەر کورت هیتانى بودجه.

هەرەها ئەنجومەنى وەزیرانى عێراق بە بپارى ژماره (366 ی سالى 2015) دەستکاری مووچهى بنەپەرتى کردووە که لە بەشى هەشتەمى ئەم کتێبه باس دەکەین.

(2) بە پێى مادە 1 بـرـگه یەکەم لە یاسای ژماره 103 ی سالى 2012 هەموار کرايوە، که لە ژمارهى 426 لە 2012/12/31 رۆژنامەى وەقايەى عێراقى بلاو کراوێتەو.

ب - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی خویندنی سه‌ره‌تایی له پله/10 پایه 4 به مووچه‌ی 152 هه‌زار دینار.

ج - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی خویندنی ناوه‌ندی له پله/9 پایه 1 به مووچه‌ی 185 هه‌زار دینار.

د - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی خویندنی ئاماده‌یی به هه‌موو لقه‌کانی له نیوانیاندا ئاماده‌ییه پیشه‌ییه‌کان له پله/8 پایه 1 به مووچه‌ی 240 هه‌زار دینار.

ه - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی په‌یمانگا که ماوه‌ی خویندنی پیویست بۆ وه‌ده‌ست هیئانی 2 ساله پاش خویندنی ئاماده‌یی و په‌یمانگه‌ی مامۆستایان که ماوه‌ی خویندنی پیویست بۆ وه‌ده‌ست هیئانی 5 ساله پاش خویندنی ناوه‌ندی داده‌نرین له پله/8 پایه 5 به مووچه‌ی 260 هه‌زار دینار.⁽¹⁾

و - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی به‌رای زانکۆ (به‌کالۆریۆس) له پله/7 پایه 1 به مووچه‌ی 296 هه‌زار دینار.

ز - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی به‌رای زانکۆ له ده‌رمانسازی یان پزشکی ددان یان پزشکی قیترنه‌ری یان ئەندازیاری یان هاوتاکانیان که ماوه‌ی خویندنی پیویست بۆ وه‌ده‌ست هیئانیان له 5 سال که‌متر نییه پاش خویندنی ئاماده‌یی له پله/6 پایه 1 به مووچه‌ی 362 هه‌زار دینار.

ح - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی ماسته‌ر و هاوتاکه‌ی و کۆلیژی پزشکی عێراقی یان هاوتاکه‌ی که ماوه‌ی پیویست بۆ وه‌ده‌ست هیئانی له 6 سال که‌متر نه‌بیت پاش خویندنی ئاماده‌یی له پله/6 پایه 3 به مووچه‌ی 374 هه‌زار دینار.

ط - هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی دکتۆرا که ناتوانریت به‌ده‌ست به‌یترین به که‌متر له 3 سال پاش بر‌وانامه‌ی به‌رای زانکۆ داده‌نرین له پله/5 پایه 3 به مووچه‌ی 443 هه‌زار دینار.⁽²⁾

(1) پاش ته‌واو کردنی یه‌ک سالی خزمه‌ت ناو‌نیشانه‌که‌ی ده‌گۆردریت.

(2) به پشی ماده‌ 1 بېرکه یه‌که‌م له یاسای ژماره 103 ی سالی 2012 هه‌موار کرایه‌وه ، که له ژماره‌ی 426 له

2012/12/31 ی رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی بلاو کراوه‌ته‌وه.

دووهم: سالانی خویندنی تر له سهر ئه و بپروانامانه ی برگه ی یه که می ئه م ماده یه ئه ژمار ده کریت به شیوه ی سهرمووچه ی سالانه بو ههر سالیکی خویندن.

سییه م: (1)

أ- ئه گهر فهرمانبهر بپروانامه یه کی زانکویی به رای ی به ده ست هیئا بوو که ماوه ی خویندنی پیویست بو به ده ست هیئانی (5) سال بیت پاش خویندنی ئاماده یی هاتوو له برگه (ز) له برگه ی یه که می ئه م ماده یه و مابیته وه له یه کییک له وه زیفه کانی ده که ویته پله ی حه فته م له ریزبه ندی پله کان له ریکه وتی 2008/1/1، ده گوازیته وه بو پله ی شه شه م و به مووچه ی پایه ی یه که م له گه ل ئه ژمار کردنی ماوه ی خزمه تی وه زیفی که به سه ری بردوو له پله ی حه فته م بو مه به سه ته کانی سهرمووچه و پله به رز کردنه وه، به لام ئه گهر هاتوو پله ی شه شه می گرتوو به هو ی (پله به رز کردنه وه) به پیی ئه م یاسایه ئه و ته نیا ئه و ماوه ی خزمه تی وه زیفی که به سه ری بردوو له پله ی حه فته م ئه ژمار ده کریت بو مه به سه ته کانی سهرمووچه و پله به رز کردنه وه.

ب- فهرمانبهر که بپروانامه ی ماسته ر یان هاوتاکه ی یان کولیز ی پزیشکی عیراقی یان هاوتاکه ی به ده ست هیئاوه، که هاتوو له برگه ی (ح) له برگه ی یه که م له م ماده یه و پیش 2008/1/1 دامه زراوه و تا ئیستاش ماوه ته وه له یه کییک له وه زیفه کانی که ده که ویته پله ی شه شه م، مووچه ی پایه سییه می له پله حه فته می پی ده دریت له گه ل پاریزگار یکردن له ماوه ی خزمه تی وه زیفی که به سه ری بردوو له پله ی شه شه م بو مه به سه ته کانی سهرمووچه و پله به رز کردنه وه.

ج- فهرمانبهر ی که بپروانامه ی دکتورا یان هاوتاکه ی به ده سه ته هیئاوه و دامه زراوه له پیش 2008/1/1 و تا ئیستا یه کییک له وه زیفه کانی گرتوو له

(1) ئه م برگه یه زیاده کرا ماده ی 1 برگه ی دووم له به پیی یاسای ژماره 103 ی سالی 2012

پله‌ی پینجه‌م، مووچه‌ی پایه سییه‌می ئەم پله‌یه‌ی پی دەدریت و دووباره ته‌سکین ده‌کریته‌وه له ژیر روئشایی ئەم پله‌یه له‌گه‌ل پارێزگاری کردن له ماوه‌ی خزمه‌تی وه‌زیفی که به‌سه‌ریبردووه بۆ مه‌به‌سته‌کانی سه‌رمووچه و پله به‌رز کردنه‌وه.

د- خیرا کردنی به‌رز کردنه‌وه‌ی ناوئیشانی وه‌زیفی ئەو فه‌رمانبه‌ره‌ی که له ماوه‌ی خزمه‌تی وه‌زیفیدا بروانامه‌یه‌کی به‌رزتر به‌ده‌ست ده‌هێنیت له بواری پسپۆرییه وه‌زیفیه‌که‌ی که پیاده‌ی ده‌کات له فه‌رمانگه‌که‌ی به‌ پێدانی ناوئیشانیکی وه‌زیفی بۆ هه‌ردوو سال له رێکه‌وتی ده‌رچوونی (تخرج) تا ده‌گاته پله‌ی ئێستای به‌ پێی ئەم مه‌رجانه‌ی خواره‌وه:

1 - هه‌بوونی ناوئیشانی وه‌زیفی له میلاک که بسازیته له‌گه‌ل په‌یکه‌ری رێکخستنی فه‌رمانگه‌که، که فه‌رمانبه‌ره‌که تییدا کار ده‌کات.

2 - ده‌بیته فه‌رمانبه‌ره‌که خولیکی پیش‌خستن ببریته بۆ هه‌ر ناوئیشانیکی وه‌زیفی له پسپۆی کاره‌که‌ی به‌ مه‌رجیک ماوه‌ی خوله‌که له 2 هه‌فته که‌متر نه‌بیته.

ه- له جێبه‌جێ کردنی بره‌گه‌کانی (أ، ب، ج، د) هیچ جیاوزیه‌کی دارایی خه‌رج ناکریت.

سه‌رمووچه‌ی سالانه

ماده‌ی پینجه‌م:

سه‌رمووچه‌ی سالانه دەدریت به‌ فه‌رمانبه‌ر له کاتی ته‌واو کردنی (1) سال له خزمه‌تی وه‌زیفی به‌ ره‌چاو کردنی ماده 9 ی ئەم یاسایه.

پله بهرز کردنه وهی فرمانبهر

مادهی شه شه م:

یه که م: پله بهرز کردنه وه بریتیه له گواستننه وهی فرمانبهر له وهزیفه یه ی که تییدایه بۆ وهزیفه یه ک که راسته وخۆ ده که ویتته پله یه کی بهرزتر دوا ی پله ی پیشتری له پله به ندنی وهزیفی.⁽¹⁾

مه رجه کانی پله بهرز کردنه وهی فرمانبهر

مادهی شه شه م:

دوو هم: هه بوونی ئەم مه رجانیه ی که له خواره وه هاتوون له کاتی پله بهرز کردنه وه:

أ هه بوونی پله ی به تال یان وهزیفه ی به تال له پله یه کی بهرزتر له وهزیفه ی که تییدایه له نیو (ضمن) میلاکی وهزیفی فرمانگه که ی.

ب_ ته واکردنی ماوه ی بریار دراو بۆ پله بهرز کردنه وه که هاتووه له خشته ی ژماره 1.⁽²⁾

(1) تکایه بروهه ریتیمای دارایی ژماره 2 ی سالی 2011 سه باره ت به پله بهرز کردنه وهی ئەوانه ی که تازه داده مزرین. و هه روه ها به پتویستی ده زانین که واه سهر دانی مالپه پی وهزاره تی دارایی و ئابووری بکن www.mof.krg.org

(2) 1 - له پله کانی (2 و 3 و 4 و 5) بریتیه له ته واکردنی ماوه ی یاسایی که (5) سال به سه ر دوا ریکه وتی پله بهرز کردنه وهی پیشووی تته پریت...

2 - له پله کانی (6 و 7 و 8 و 9 و 10) بریتیه له ته واکردنی ماوه ی یاسایی که (4) سال به سه ر دوا ریکه وتی پله بهرز کردنه وهی پیشووی تته پریت...

3 - گزینی موچه و ناویشانی فرمانبهران له پله 2 بۆ پله 1 به پی نووسراوی وهزاره تی دارایی و ئابووری ژماره 284 له 2015/1/18 ریکخواه. به م شیوه یه ی خواره وه:

1 - دیاری کردنی مه رجه کانی گزینی ناویشان بۆ (شاره زه، راویژکاری یاسایی و دارایی و کارگیزی و هونه ری ... هتد) به م شیوه یه ی خواره وه:

ده رچووی کزلیژ بیت به سه روه، 17 سال خزمه تی وهزیفی کرده یی هیت، 5 سال خزمه تی وهزیفی هیت له پله (2). هه بوونی پله ی به تال له میلاکی په سندرکرا، توژینه وهیه ک پیشکه ش بکات به لیژنه که له بواری پسپۆری خۆیدا =

ج- دهییت فه‌رمانبهر مهرجه‌کان و توانای پیویستی هه‌بییت بۆ ئەو وه‌زیفه‌یه‌ی بۆی کاندید ده‌کریت بۆ پله به‌رز کردنه‌وه.

د- سه‌لماندنی تواناکانی فه‌رمانبهر بۆ وه‌رگرتنی ئەو وه‌زیفه‌یه‌ی که نیاز وایه پله‌که‌ی بۆی به‌رز بکریته‌وه به راسپاردە‌ی سه‌روکی راسته‌وخۆ و په‌سند کردنی سه‌روکی بالا.

پێکهێنانی لیژنه‌ی پله به‌رز کردنه‌وه

ماده‌ی هه‌فته‌م: (1)

یه‌که‌م: به‌ فه‌رمانی وه‌زیر یان سه‌روکی لایه‌نی نه‌به‌ستراو به‌ وه‌زاره‌ت یان که‌سی راسپێردراو لیژنه‌یه‌کی پسیپۆر پیک ده‌هیندریت به‌ سه‌روکایه‌تی فه‌رمانبهریک که‌ پله وه‌زیفه‌یه‌ی له یاریده‌ده‌ری به‌رپوه‌به‌ری گشتی خوارتر نه‌بییت و دوو ئەندام که‌ پله‌ی وه‌زیفییان له به‌رپوه‌به‌ر که‌متر نه‌بییت بۆ بینینی داواکارییه‌کانی پله به‌رز کردنه‌وه له ماوه‌ی 60 رۆژ له ریکه‌وتی وه‌رگرتنی داواکارییه‌که‌ و کاندید کردنی فه‌رمانبهر بۆ پله به‌رز کردنه‌وه پاش د‌ل‌ن‌یا‌بوون له هه‌بوونی مهرجه‌کانی بریاردارا بۆ پله به‌رز کردنه‌وه که هاتوو له برگه‌ دووهم له ماده 6 ی ئەم یاسایه.

=که له لایه‌ن وه‌زاره‌تی خۆیندنی بالاوه په‌سند کراییت و له‌گه‌ل به‌روانامه‌ی خۆیندنی و شوینی کار کردنی بگونجیت، 10 سال به‌سه‌ر به‌روانامه‌ی کۆلیژی تێپه‌ربوو بیت که به‌ده‌ستی هێناوه.

2 - دیاری کردنی مهرجه‌کانی گۆپینی ناوێشان بۆ (یاریده‌ده‌ری به‌رپوه‌به‌ری گشتی): ده‌رچووی کۆلیژ بیت به‌ سه‌ره‌وه، 17 سال خزمه‌تی وه‌زیفی کرده‌یی هه‌بییت، 5 سال خزمه‌تی وه‌زیفی هه‌بییت له پله (2). هه‌بوونی پله‌ی به‌تال له میلاکی په‌سند کراو، گۆپینی ناوێشان به‌ دانان بیت نه‌وه‌ک به‌ هه‌لسان، له هه‌یکه‌لی ریکخستن هه‌بییت.

3 - دیاری کردنی مهرجه‌کانی گۆپینی ناوێشان بۆ (به‌رپوه‌به‌ری جێبه‌جێکار): ده‌رچووی په‌یمانگا به‌ره‌و به‌سه‌ره‌وه، 17 سال خزمه‌تی وه‌زیفی کرده‌یی هه‌بییت بۆ ده‌رچووی کۆلیژ و 20 سال خزمه‌تی وه‌زیفی کرده‌یی هه‌بییت بۆ ده‌رچووانی په‌یمانگا، 5 سال خزمه‌تی وه‌زیفی هه‌بییت له پله (2). هه‌بوونی پله‌ی به‌تال له میلاکی په‌سند کراو، لێرسراوی فه‌رمانگه‌یه‌کی سه‌ربه‌خۆ بیت یاخود لێرسراوی به‌رپوه‌به‌رایه‌تییه‌ک بیت له په‌یکه‌ری ریکخستن هه‌بییت. (1) به‌ پتی ماده‌2 له یاسای ژماره 103 ی سالی 2012 هه‌موار کرایه‌وه ، که له ژماره‌ی 426 له 2012/12/31 رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی بلاو کراوه‌ته‌وه.

دووهم: فرمانی پله بهرز کردنه وه دهردهچیت له لایه ن وهزیری تاییه تمه ند یان سهروکی لایه نی نه به ستر او به وهزاره ت و پله بهرز کردنه وه که شی جیبه جی دهکریت له ریکه وتی شایسته بوونی، نه گهر خودی فرمانبهر روئی نه بووبیت له دواکه وتنی پله بهرز کردنه وه که ی.

ماده ی هه شتم:

یه که م: نه گهر مووچه ی فرمانبهری پله بهرز کراو هاوتا بوو له گه ل یه کی که له پایه کانی پله ی بهرز کراوه که، نه وا مووچه ی پایه تی دواتری پی دهریت که له گه ل مووچه که ی هاوتا بیت.

دووهم: نه گهر مووچه ی فرمانبهری پله بهرز کراو که وته نیوان دوو پایه (مه رته به) له و پله یه ی که بو ی بهرز کراوته وه، نه وا مووچه ی پایه ی بهرزتری پی دهریت.

پله بهرز نه کردنه وه ی فرمانبهر به ههر هوپه ک بیت

ماده ی نۆیه م:

یه که م: نه گهر نه توانرا فرمانبهر پله ی بهرز بکریته وه بو پله ی دواتر یان پیدانی سهرومووچه ی سالانه ی بو گه یشتن به بهرزترین راده ی مووچه ی پله که ی، دهکریت به ردهوام سهرومووچه ی سالانه ی پی بدریت له پله ی دواتری پله که ی خو ی.

دووهم: فرمانبهری پایه 11 ی پله یه کی وهزیفی سهرومووچه ی به ردهوام ده بیت که تیپه ر نه بیت له نزمترین راده ی پله بالاکان (ب) (1)

(1) نه گهر نه توانرا فرمانبهریک پله ی بهرز بکریته وه بو پله یه کی بهرزتر، به ههر هوپه ک بیت یان به هو ی بهوانامه کی بیت نه وا به سهرومووچه ی سالانه ی پی دهریت و به سهرومووچه مووچه ی دهچیه پله یه کی بهرزتر به لام ناویشنی ناگه ردریت.

نمونه: فرمانبهریک خزمه تی زوری هیه و به هو ی نه بوونی بهوانامه ی دبلوم یان بکالو ریوس پله ی بهرزنا بیت وه =

دەرمانلەکان (1)

دەرمانلە ی پایه:

ماده ی دهیه م:

یه که م: 30 % مووچه ی بنه رته ی ئه وانه ی پایه ی یاریده ده ری به ریوه به ری گشتیان هه یه و له په یکه ری ریخستنی فه رمانگه که ی هاتبیت.

دووهم: 25 % مووچه ی بنه رته ی بو سه رپه رشتیارانی پسپوری و سه رپه رشتیارانی په روه ده یی و به ریوه به رانی قوتابخانه کان و په یمانگه کان و فی رکردنی پیشه یی.

سییه م: 25 % مووچه ی بنه رته ی بو ئه وانه ی که پیکهاته یه که به ریوه ده بن که له خوار ئاستی فه رمانگه بیت و له په یکه ری ریخستنی فه رمانگه که ی هاتبیت.

چوارهم: 20 % مووچه ی بنه رته ی بو ئه وانه ی پایه ی به ریوه به رانی به شیان هه یه.

پینجه م: 15 % مووچه ی بنه رته ی بو یاریده ده ری به ریوه به ری قوتابخانه کان و په یمانگه کان و فی رکردنی پیشه یی و یاریده ده ری به ریوه به رانی پیکهاته کانی هاتوو له هه ردوو برکه ی (سییه م و چوارهم) ی ئه م ماده یه و سه روکی هو به کان.

= بق پله 1 ی وه زینی و له پله ی 2 مه رته به 5 دایه، که وا پیویسته پله ی به رز بیته وه به لام به هزی به روانه ناتوانریت پله کی به رز بکریته وه له حالته دا به سه رمووچه ی سالانه مووچه ی ده روات واته (پله 2، مه رته به 6، 7، 8، 9، 10، 11، 12، 13... هتد) • له خشته ی ژماره 1 له هه موو پله کان تنیا تا 11 مه رته به هه یه که واته مه به ست له 12 و 13.. هتد (چییه؟

مه به سته مووچه کی ده چیه مووچه ی پله 1 مه رته به 1 واته تنیا مووچه کی ده بیته پله یه که به لام ناوینشانه کی ناچیه پله 1 و هر له پله 2 ده میته وه واته (پله 2 مه رته به 13، 14، 15، هتد).

(1) تکایه به روانه ریتمای وه زاره تی دارایی و ئابووری هه ری می کوردستان بکریت ژماره 8 ی سالی 2009.

دەرمانلەى برۋانامە

مادەى يازدەيەم:⁽¹⁾

يەكەم: پيئدانى دەرمانلەى برۋانامە بە پيئى ئەم ريژانەى لە خوارەوہ ہاتوون:

أ- 100 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى دکتورا و ھاوتاکەى.

ب- 75 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى ماستەر و ھاوتاکەى.

ج - 55 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى دبلۆمى بالا کە ماوہى خويندەنەکەى لە 1 سالى خويندن کەمتر نەبيت پاش خويندنى زانکو.

د- 45 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى بەرايى زانکو (بكالوريوس).

ه- 35 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى دبلۆمى ھونەرى و مامۆساين کە ھيچيک لەم برۋانامانەى برگەکانى (أ) و (ب) و (ج) و (د) سەرەوہيان بەدەست نەھيئاوہ.

و- 25 % لە مووچەى بنەرەتى بۆ ھەلگرانى برۋانامەى دواناوہندى بە گشت لقەکانى (زانستى، ويژەيى) و ئامادەيى پيشەيىەکان.

دووہم: پيئدانى دەرمانلەى پيشەيى بە ريژەى 15 % مووچەى بنەرەتى کە ھەلگرى برۋانامەکانى ھاتوو لە برگەى (1)ى ئەم مادەيە نين.

(1) تکايە برۋانە ريتمايى وەزارەتى دارايى و ئابورى ھەريمى کوردستان بکريت ژمارە 19ى سالى 2010 تاييت بە برۋانامە..

دەرمالەى شوئنى جوگرافى:

مادەى دواز دەيەم: (1)

دەرمالەى شوئنى جوگرافى دەبەخشرىت بە پىيى كە لە خوارەوہ ہاتوہ:
يەكەم: 60000 دىنار بۆ ئەوانەى لە شوئنە دوورە دەستەكان كار دەكەن.
دووہم: (50000) دىنار بۆ ئەوانەى لە شوئنە لادىيەكان كار دەكەن.
سەيئەم: (40000) دىنار بۆ ئەوانەى لە ناوہندى ناحيەكان كار دەكەن جگە
لە ناحيەكانى دەكەويتە ناوہندى پارىزگاكان و قەزاكان.
چوارەم: (30000) دىنار بۆ ئەوانەى لە ناوہندى قەزاكان كار دەكەن جگە
لە قەزاكانى ناوہندى پارىزگاكان.
پىنجەم: (20000) دىنار بۆ ئەوانەى كە لە ناوہندى پارىزگاكان كار دەكەن
كە ھۆى گوستنەوہى خۆراييان نىيە. (2)

دەرمالەى ترسناكى

مادەى سىزدەيەم:

لە دەسەلاتى وەزىرە يان سەرۆكى لاىەنى نەبەستراو بە وەزارەتە بە
پىدانى دەرمالەى ترسناكى پىشەيى لە نىوان (20 % تا 30 %) ى مووچەى
بنەرەتى بە پىيى رىئمايىيەك كە لە وەزارەتى دارايى دەردەچىت (3) & (4)

(1) تىكايە بىروانە رىئمايى دارايى ژمارە 10 ى سالى 2012 ..

(2) واتە ئەو فەرمانبەرانى بە ئۆتۆمىيلى فەرمانگەكانيان ھاتووچۆ دەكەن ئەم دەرمالەيەيان بۆ خەرج ناكريت.

(3) لە ھەريەمى كوردستان بە چەندىن رىئمايى كە لە لاىەن وەزارەتى دارايىوہ دەرچووہ بە خەرج كردنى دەرمالەى

ترسناكى لەبەر زۆرى رىئمايىيەكان بەپىويستى دەزانين كەوا سەردانى مالىەرى وەزارەتى دارايى و ئابوورى بكن

www.mof.krg.org

(4) لە ھەريەمى كوردستان ئەم دەسەلاتە لە دەسەلاتى ئەنجومەنى وەزىرانە نەك وەزىر و سەرۆكى لاىەنى

نەبەستراو بە وەزارەت.

دەرماله‌ی خیزان و مندال:

ماده‌ی چوارده‌یه‌م: (1) & (2)

یه‌که‌م: دەرماله‌ی خیزان

أ- فەرمانبەر یان هاوسه‌ره‌که‌ی (که فەرمانبەر بیټ) دەرماله‌ی خیزانی پی ددریټ به بری (50000) دینار .

ب- فەرمانبهری ئافره‌ت که هاوسه‌ره‌که‌ی فەرمانبەر نییه واته (کاسبه) دەرماله‌ی خیزانی هاتوو له برکه‌ی (أ) پی ددریټ.

ب - فەرمانبهری ئافره‌تی بیوه‌ژن یان فەرمانبهری پیاوی بیوه‌میڤرد و فەرمانبهری ئافره‌تی ته‌لاق‌دراو دەرماله‌ی خیزانی هاتوو له برکه‌ی (أ) پی ددریټ.

دووهم: دەرماله‌ی مندال

دووهم: پیدانی فەرمانبهری هاوسه‌رگیر (متزوج) دەرماله‌ی مندال به بری (10000) دینار بۆ هەر مندالیک تا مندالی چوارهم (به مندالی چواره‌میشه‌وه)، هه‌روه‌ها پیدانی ئەم دەرماله‌یه به‌و فەرمانبهره ئافره‌ته‌ی که هاوسه‌ره‌که‌ی کاری تر ده‌کات (فەرمانبەر نییه).

سییه‌م:

أ- فەرمانبهری ئافره‌تی بیوه‌ژن یان فەرمانبهری پیاوی بیوه‌میڤرد دەرماله‌ی خیزانی هاتوو له برکه‌ی دووهمی ئەم ماده‌یه‌ی پی ددریټ به مه‌رجیک منداله‌کانی مووچه‌یه‌کی خانه‌نشینی وهرنه‌گرن.

ب- فەرمانبهری ئافره‌تی ته‌لاق‌دراو له کاتی له‌باوه‌ش گرتن و به‌خیو کردنی منداله‌کانی له کاتی ته‌لاق یان جودابوونه‌وه به پیی بریاریکی دادوهری بنبر،

- (1) تکایه بپروانه رێنمایی و هه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ری می کوردستان ژماره 40 و 49 ی سالی 2008
(2) ئەم ماده‌یه به پیی ماده 3 له یاسای ژماره 103 ی سالی 2012 هه‌مواری یه‌که‌می یاسای ژماره 22 ی سالی 2008 هه‌موار کراوه‌ته‌وه.

دەرماله‌ی مندالی پی ددریت و ئەم دەرماله‌یه له میژده‌که‌ی راده‌گیریت
ئەگەر هاتوو تیچووی شه‌ری بۆ دیاری کرا بیت یان نا.

چوارهم:

أ- خەرچ کردنی دەرماله‌کانی هاتوو له بر‌گه‌ی دووهمی ئەم ماده‌یه به‌رده‌وام
ده‌بیت بۆ کوپ تا ته‌مه‌نی 24 سالی ته‌مه‌نی ئەگەر هاتوو به‌رده‌وام بوو له
سه‌ر خویندن و راده‌گیریت له کاتی ته‌واو کردنی 18 سالی ته‌مه‌نی ئەگەر
خویندن به‌جی هیشت بوو.

ب- خەرچ کردنی دەرماله‌کانی هاتوو له بر‌گه‌ی دووهمی ئەم ماده‌یه به‌رده‌وام
ده‌بیت بۆ کچ ئەگەر هاتوو هاوسه‌رگیری نه‌کرد بوو یان فه‌رمانبه‌ر نه‌بوو.

دەرماله‌ی تایبەت:

ماده‌ی پازده‌یه‌م:⁽¹⁾

بۆ ئەنجوومه‌نی وه‌زیران هه‌یه به‌ پیدانی دەرماله‌ی تایبەت که زیاتر نه‌بیت
له (50 %) ی مووچه‌ی بنه‌رته‌ی سه‌رباری دەرماله‌کانی تر که له سه‌ره‌وه
هاتوو بۆ چاره‌سه‌ر کردنی هه‌ر بارودۆخیک یان باریکی تایبەت.

200 % ی دەرماله‌:

ماده‌ی سازده‌یه‌م:

نابیت کوکراوه‌ی گشت دەرماله‌کان له 200 % ی مووچه‌ی بنه‌رته‌ی
تیپه‌ربیت جگه له دەرماله‌کانی (تایبەت و خیزان و مندال)

(1) له هه‌ری کوردستان به‌ چه‌ندین ریتما‌یی که له لایه‌ن وه‌زاره‌تی داراییه‌وه ده‌رچوو به‌ خەرچ کردنی دەرماله‌ی
ترسناکی له‌به‌ر زۆری ریتما‌یی‌کان به‌ پیتی ده‌زانین سه‌ردانی مالپه‌ری وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری بکه‌ن:

www.mof.krg.org

کاری سەرەپایی

مادهی هه‌ژدهیه‌م:

بۆ وه‌زیر یان سەرۆکی لایه‌نی نه‌به‌ستراو به‌ وه‌زاره‌ت یان كه‌سی راسپێردراو له‌ لایانه‌وه‌ هه‌یه‌، كه‌ داوا له‌ فه‌رمانبه‌ران بكات بۆ كاری سەرەپایی پاش كاته‌كانی كار كردنی ئاسایی (به‌ مه‌رجێك له‌ 3 كاتژمێر زیاتر نه‌بێت) و پێدانیان كړی ئه‌م كاتژمێره‌ كار كردنانه‌ به‌ پێی رێنماییه‌ك كه‌ وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری ده‌ری ده‌كات و پێدانی ئه‌م كرێیه‌ش ئه‌ژمار ناكړیت له‌ رێژه‌ی به‌ده‌ری 200 % كه‌ له‌ ماده‌ی 16 باس كراوه‌.⁽¹⁾

ماده‌ی هه‌ژدهیه‌م:

فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌ته‌كان و لایه‌نی نه‌به‌ستراو به‌ وه‌زاره‌ت، ئه‌وانه‌ی یاساكانی خزمه‌تی تایبه‌ت ده‌یانگێڕته‌وه‌، به‌رده‌وام ده‌بن له‌ سه‌ر وه‌رگرتنی ده‌رماله‌كانی كه‌ پێیان دراوه‌ به‌ پێی ئه‌م یاسایانه‌ له‌ گه‌ڵ ره‌چاو كردنی حوكمه‌كانی ماده‌ 16 ی ئه‌م یاسایه‌.

ماده‌ی نۆزدهیه‌م:

فه‌رمانبه‌رانی هه‌ر سێ ده‌سته‌ی سەرۆكایه‌تییه‌كه‌ (ئهنجومه‌نی نوێنه‌رانی عێراق و سەرۆكایه‌تی كۆمار و سەرۆكایه‌تی ئهنجومه‌نی وه‌زیران) و فه‌رمانبه‌رانی وه‌زاره‌تی به‌رگری و وه‌زاره‌تی ناوخۆ له‌ سه‌ربازیه‌كان به‌رده‌وام ده‌بن له‌ وه‌رگرتنی ده‌رماله‌كانی كه‌ پێیان دراوه‌ له‌ شوێنی ئه‌م ده‌رمالانه‌ی له‌م یاسایه‌دا هاتوون تا ده‌رچوونی یاساكانی تایبه‌ت به‌ خۆیان.

ماده‌ی بیسته‌م:

هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی هه‌ردوو ماده‌ی سییه‌م و پینجه‌م له‌ یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره‌ 24 ی ساڵی 1960 هه‌موار كراو.

(1) ت‌كایه‌ به‌رانه‌ رێتمایی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌رێم ژماره‌ 4 ی ساڵی 2009 تایبه‌ت به‌كاری سەرەپایی.

ماده‌ی بیست و یه‌که‌م:

هه‌لۆه‌شان‌دنه‌وه‌ی فه‌رمانی ده‌سه‌لاتی هاوپه‌یمانانی کاتی (هه‌لۆه‌شاوه) ژماره 30 ی سالی 2003.

ماده‌ی بیست و دووهم:

وه‌زیری دارایی هه‌لۆه‌ستیت به‌ ده‌رچوواندنی رینماییه‌کانی پیویست بۆ ئاسان کردنی جیبه‌جی کردنی ئەم یاسایه⁽¹⁾.

ماده‌ی بیسته و سییه‌م:

ئەم یاسایه‌ بۆ ده‌کریت‌ه‌وه‌ له‌ رۆژنامه‌ی فه‌رمی و جیبه‌جی ده‌کریت له 2008/1/1 ه‌وه.

(1) تکیه‌ ب‌ه‌وانه‌ رینمایی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریمی کوردستان ژماره 21 ی سالی 2008 .

ئاماده‌کردنی: به‌ریوه‌به‌ری جیبه‌جیکار / فتحی مسته‌فا کاخدر کاکه‌شین
به‌ریوه‌به‌ری کارگێری- دیوانی وه‌زاره‌تی ناوخوا‌ی هه‌ریمی کوردستان

مووچهی بنه‌ره‌تی پله‌کانی وه‌زیفی له‌م خشته‌یه روون کراوته‌وه

خشته‌ی ژماره (١) سیسته‌می مووچه / هه‌زار دینار

پله‌ی تایبته	سالانی خزمه‌ت - سه‌رمووچه‌ی سالانه											زیاده‌ی سالانه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
أ	2413	2496	2579	2662	2745	2828	2911	2994	3077	3160	6243	83
ب	1500	1583	1665	1749	1832	1915	1998	2081	2164	2247	2330	83

پله‌ی وه‌زیفیه‌کان	سالانی خزمه‌ت - سه‌رمووچه‌ی سالانه											زیاده‌ی سالانه	سالانی پله‌ی به‌رز کړینه‌وه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11		
1	948	968	988	1008	1028	1048	1068	1088	1108	1128	1148	20	
2	758	775	792	809	826	843	860	877	894	911	928	17	5
3	621	633	645	657	669	681	693	705	717	729	741	12	5
4	509	519	529	539	549	559	569	579	589	599	609	10	5
5	429	436	443	450	457	464	471	478	485	492	499	7	5
6	362	368	374	380	386	392	398	404	410	416	422	6	4
7	296	302	308	314	320	326	332	338	344	350	356	6	4
8	240	245	250	255	260	265	270	275	280	285	290	5	4
9	185	190	195	200	205	210	215	220	225	230	235	5	4
10	140	144	148	152	156	160	164	168	172	176	180	4	4

بهشی چوارهم
نهژمارکردنی مووچه له لایهن خودی فهرمانبهر

پێکهاڵه‌ی مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ر

1 - مووچه‌ی بنه‌ره‌تی

2 - ده‌رماڵه‌ (جیگیرو ناجیگیر).

ده‌رماڵه‌ی جیگیر: ده‌رماڵه‌ی بڕوانامه‌ و ده‌رماڵه‌ی خێزان و منداڵ له‌ کاتی وه‌رگرته‌ی مۆله‌تی به‌ مووچه‌ ئه‌گه‌ر مۆله‌ته‌که‌ هه‌ر چه‌ند بیته‌، ئه‌م ده‌رماڵانه‌ خه‌رج ده‌کریه‌.

ده‌رماڵه‌ی ناجیگیر: هه‌موو جووره‌ ده‌رماڵه‌کانی تر (جگه‌ له‌ ده‌رماڵه‌ی بڕوانامه‌ و خێزان و منداڵ) هه‌ر کاتی که‌ مۆله‌تی به‌ مووچه‌ له‌ مانگیگ زیاتر بوو، ئه‌وا ده‌بردریته‌.

3 - لیبرینه‌کان:

۱ - لیبرینی خانه‌نشینی

۲ - لیبرینی تر: هه‌ر لیبرینی که‌ تر وه‌کو لیبرینی باجی ده‌رامه‌ت.. هتد..

جووری ده‌رماڵه‌کان

1 - ده‌رماڵه‌ی بڕوانامه‌ (له‌ ده‌رماڵه‌ جیگیره‌کانه‌)

2 - ده‌رماڵی پایه‌ (منصب) (له‌ ده‌رماڵه‌ ناجیگیره‌کانه‌)

3 - ده‌رماڵه‌ی ترسناکی (له‌ ده‌رماڵه‌ ناجیگیره‌کانه‌)

4 - ده‌رماڵه‌ی شوینی جوگرافی (له‌ ده‌رماڵه‌ ناجیگیره‌کانه‌)

5 - ده‌رماڵه‌ی خێزان و منداڵ (تا چوار منداڵ خه‌رج ده‌کریته‌) (له‌ ده‌رماڵه‌ جیگیره‌کانه‌)

6 - ده‌رماڵه‌ی تایبه‌ت (له‌ ده‌رماڵه‌ ناجیگیره‌کانه‌)

7 - ده‌رماڵه‌ی بڕاوه‌ (مقطوعه‌) (له‌ ده‌رماڵه‌ ناجیگیره‌کانه‌)

* هاوکیشهی ئهژمار کردنی مووچهی فهرمانبه‌ران

مووچهی ته‌واوی فهرمانبه‌ر = (مووچهی بنه‌ره‌تی + ده‌رماله‌کان) - (لیب‌رینه‌کان)

بو زیاتر روون کردنه‌وه چهند نمونه‌یه‌ک ده‌خه‌ینه روو بو ئهژمار کردنی مووچهی فهرمانبه‌ر:

نمونه 1:

فهرمانبه‌ریک بر‌وانامه‌ی به‌کالۆریۆسی (4) سالی به‌ده‌ست هیناوه و له فهرمانگه‌یه‌ک تازه دامه‌زراوه له ناو سه‌نته‌ری پارێزگادایه و هۆی گواستنه‌وه‌ی نییه و سه‌له‌ته، مووچه‌که‌ی به‌م شیوه‌یه ده‌بی‌ت و هیچ ده‌رماله‌یه‌کی مه‌ترسی و ده‌رماله‌ی پایه‌ی نییه:

مووچه‌ی بنه‌ره‌تی: 296000 دینار و له پله 7 مه‌رتبه به 1 جیگیر ده‌کریت به پینی پله‌به‌ندی وه‌زیفی.

ده‌رماله‌ی بر‌وانامه: 45 % له مووچه‌ی بنه‌ره‌تی

ده‌رماله‌ی شوینی جوگرافی: 20 هه‌زار دینار بر‌اوه (مقطوع)

لیب‌رینی خانه‌شینی: 7 % له مووچه‌ی بنه‌ره‌تی

چونیه‌تی ئهژمار کردنی ده‌رماله و لیب‌رینه‌کان:

ده‌رماله‌ی بر‌وانامه = $296000 \times 45\%$ = 133200 دینار

لیب‌رینی خانه‌شینی = $296000 \times 7\%$ = 20720 دینار

که‌واته مووچه‌ی شایسته‌ی که وه‌ریده‌گری‌ت = (مووچه‌ی بنه‌ره‌تی + ده‌رماله‌ی بر‌وانامه + ده‌رماله‌ی شوینی جوگرافی) - (لیب‌رینی خانه‌شینی)

= $(296000 + 133200 + 20000) - (20720)$

= 446480 هه‌زار دینار وه‌رده‌گری‌ت مانگانه.

هه مان نموونه ی سه ره وه ئه گهر خیزاندار بیټ و خاوهن دوو منداڵ بیټ و بهرپرسی به شیک بیټ :

مووچه ی بنه رته ی: 296000 دینار و له پله 7 مه رته به 1 جیگیر ده کریت

دهرما له ی پروانه: 45 % مووچه ی بنه رته ی

دهرما له ی شوینی جوگرافی : 20 هه زار دینار برآوه (مقطوع).

دهرما له ی خیزان = 50000 دینار

منداڵ: 20000 دینار (بۆ دوو منداڵ، هه ر منداڵیک 10000 دینار)

دهرما له ی پۆست : 20 % مووچه ی بنه رته ی

لیبرینی خانه نشینی: 7 % مووچه ی بنه رته ی

چونیه ته ی ئه ژمار کردنی دهرما له و لیبرینه کان:

دهرما له ی پروانه = 45 % $\times$ 296000 = 133200 دینار

دهرما له ی پۆست = 20 % $\times$ 296000 = 59200 دینار

لیبرینی خانه نشینی = 7 % $\times$ 296000 = 20720 دینار

كهواته مووچه ی شایسته ی كه وه ری ده گریت = (مووچه ی بنه رته ی + دهرما له ی پروانه + دهرما له ی شوینی جوگرافی + دهرما له ی خیزان + دهرما له ی منداڵ) - (لیبرینی خانه نشینی)

= (296000 + 133200 + 20000 + 50000 + 59200) - (20720)

= 575680 دینار مانگانه وه رده گریت.

بۆ مامۇستا يان فەرمانبەرى پەرۋەردەيى سەر بە وەزارەتى پەرۋەردە

نمونه 2:

مامۇستايەك خاۋەن بىرونامەي بىكالۆرىۆسى (4) سالى بوو و لە مىلاكى وەزارەتى پەرۋەردە تازە دامەزراۋە لە ناو سەنتەرى پارىزگادايە، ھۆي گواستەنەۋەي لە لايەن فەرمانگەكەي بۆي دابىن كراۋە و سەلتە، موۋچەكەي بەم شىۋەيە دەبىت و لە پلە 7 مەرتەبە 1 بىت و بەرپۆەبەرى قوتابخانەيەك بىت:

موۋچەي بنەپەتى: 296000 ھەزار دىنار پلە 7 مەرتەبە 1

دەرمانلەي بىرونامە: 45 % موۋچەي بنەپەتى

دەرمانلەي بىراۋە: 150000 دىنار⁽¹⁾

دەرمانلەي تايبەت: بۆ پلە (7) برىتتيە لە 100000 دىنار⁽²⁾

دەرمانلەي شۆينى جوگرافى : 20 ھەزار دىنار بىراۋە (مقطوع)

لىبىرىنى خانەشىنى: 7 % موۋچەي بنەپەتى

(1) بۆ ھەموو فەرمانبەران و مامۇستايانى مىلاكى وەزارەتى پەرۋەردە، بە پىي رىتئامى دارايى ژمارە 15 سالى 2012 رىك خراۋە و ئەوانەش دەگريتەۋە كەوا مۆلەتى خويئندن يان نەخشىيان وەرگرتوۋە بەو مەرجەي ئەوانەي مۆلەتى خويئندىيان ھەيە لە دەرمانلە و ھاۋكارى مادى دىكە بۆ خويئندن سوۋدمەند نەبوۋىن، ھەرۋەھا بۆ مامۇستايانى مۆلەلى دايكەيتيان وەرگرتوۋە تا 6 مانگى يەكەمى مۆلەتكەي بۆ خەرچ دەگريت و 6 مانگەكەي تر بۆيان خەرچ ناكريت. ئەم دەرمانلەيە جگە لە فەرمانبەران و مامۇستايانى وەزارەتى پەرۋەردە مامۇستايان و وانەبىژانى وەزارەتكەنى ئەوقاف و تەندروستى و كاروبارى كۆمەلايەتتش دەگريتەۋە.

(۲) بە پىي نووسراۋى وەزارەتى دارايى و ئابوۋرى ژمارە 17985 لە 2009/11/3 بۆ مامۇستايانى وەزارەتى پەرۋەردە خەرچ دەگريت و فەرمانبەرانى پەرۋەردە ناكريتەۋە كە بىرەكەي بەم شىۋەيە:

بىرى (50000) دىنار مانگانە بۆ مامۇستايانى پلە (5 و 6) رىزبەندى پلەي وەزىفى و (100000) دىنار بۆ مامۇستايانى پلە (7 و 8).

چونیه تی ئەژمار کردنی دەرماڵە و لیبرینه کان:

دەرماڵە بڕوانامە = 296000 × 45 % = 133200 دینار

لیبرینی خانە نشینی = 296000 × 7 % = 20720 دینار

کەواتە مووچەی شایستە ی کە وەری دەگریت = (مووچەی بنەرەتی + دەرماڵە بڕوانامە + دەرماڵە شوینی جوگرافی + دەرماڵە بڕاوە + دەرماڵە تایبەت) - (لیبرینی خانە نشینی)

= (100000 + 150000 + 20000 + 133200 + 296000) - (20720)

= 658680 دینار مانگانه وەردەگریت.

هەمان نموونە ی سەرەووە ئەگەر خێزانداریت و خاوەن دوو منداڵ بیت:

مووچەی بنەرەتی: 296000 دینار و لە پله 7 مەرته به 1 جیگیر دەگریت

دەرماڵە بڕوانامە: 45 % مووچەی بنەرەتی

دەرماڵە شوینی جوگرافی: 20000 هەزار دینار بڕاوە (مقطوع)

دەرماڵە خێزان: 50000 دینار

دەرماڵە منداڵ: 20000 (بۆ دوو منداڵ هەر منداڵ و 10000) دینار

دەرماڵە بڕاوە: 150000 دینار

دەرماڵە تایبەت: بۆ پله (7) بریتییه له 100000 دینار

لیبرینی خانە نشینی: 7 % مووچەی بنەرەتی

چونیه تی ئەژمار کردنی دەرماڵە و لیبرینه کان:

دەرماڵە بڕوانامە = $296000 \times 45\% = 133200$ دینار

لیبرینی خانە نشینی = $296000 \times 7\% = 20720$ دینار

کەواتە مووچەی شایستە ی کە وەری دەگریت = (مووچەی بنەرەتی + دەرماڵە بڕوانامە + دەرماڵە شوینی جوگرافی + دەرماڵە بڕاوە + دەرماڵە تایبەت + دەرماڵە خێزان + دەرماڵە منداڵ) - (لیبرینی خانە نشینی)

$= (296000 + 133200 + 20000 + 150000 + 100000) - (20000 + 50000 + 20720)$

$= 728680$ دینار مانگانه وەردەگریت.

ئەژمار کردنی مووچەی وانەبیژان و فەرمانبەرائی خزمەتی زانکۆیی

نموونه 1 (بۆ مامۆستایەکی زانکۆ)

خاوەن بڕوانامە یەکی ماستەر و سەلت بیټ و بە ناوێشانی (وانەبیژی/5) و نازناوی زانستی هەبیټ (مامۆستای یاری دەدەر) لە پله 5 مەرتەبە 1 بیټ مووچە کە ی بەم شیوەیە دەبیټ:

مووچەی بنەرەتی: 429000 دینار

دەرماڵە بڕوانامە: 75% مووچەی بنەرەتی

دەرماڵە نازناوی زانستی: 15% مووچەی بنەرەتی

دەرماڵە خۆتەر خانکردن: 100% مووچەی بنەرەتی

لیبرینه کانی خانە نشینی: 7% مووچەی بنەرەتی

چونیه تی ئەژمار کردنی دەرماڵە و لیبرینه کان:

برێ دەرماڵە بڕوانامە = $429000 \times 75\% = 321750$ دینار

برێ دەرماڵە نازناوی زانستی = $429000 \times 15\% = 64350$ دینار

برێ دەرماڵە خۆتەر خانکردن = $429000 \times 100\% = 429000$ دینار

برێ لیبرینی خانە نشینی = $429000 \times 7\% = 30030$ دینار

کەواتە مووچە شایستە کە وەری دەگریت = (مووچە بنەرەتی + دەرماڵە بڕوانامە + دەرماڵە نازناوی زانستی + دەرماڵە خۆتەر خان کردن + هەر دەرماڵە یەکی تر) - (لیبرینی خانە نشینی)

$$= (429000 + 64350 + 321750 + 429000) - (30030)$$

$= 1214070$ یەک ملیۆن و دوو سەد و چوار دە هەزار و حەفتا دینار مانگانه وەر دەگریت.

ئەگەر خێزاندار بوو و مندالی هەبوو ئەوا دەرماڵە خێزان کە (50000 دینار) هەل 10000 دینار بۆ مندالیک تا چوار مندال) دەخریتە سەر مووچە کە، هەروەها هەر دەرماڵە یەکی تر کە بیگریتەو.

نموونه 2 بۆ (فەرمانبەریکی میلاکی خۆتەندی بالا)

فەرمانبەریک لە سەر میلاکی وەزارەتی خۆتەندی بالا یە و خێزاندارە و 1 مندالی هەیه و دەرچووی پەیمانگایە و لە بواری کارگێڕی کار دەکات و ناوێشیانی وەزیری (سەرۆکی تیببێنەرانی) و لە پله 5 مەرتهبه 3 کە به پیتی خستە مووچە، مووچە بنەرەتی بریتییە لە (443000) دینار، مووچە و دەرماڵە بەم شیوەیە دیاری دەکریت:

مووچهی بنه‌په‌تی: 443000 دینار

ده‌رماله‌ی ب‌روانامه: 35 % مووچهی بنه‌په‌تی

ده‌رماله‌ی فه‌رمانبه‌ری کارگی‌پ‌ری: 75 % مووچهی بنه‌په‌تی

ده‌رماله‌ی خ‌یزان: 50000 دینار

ده‌رماله‌ی من‌دال: 10000 دینار چونکه 1 من‌دالی هه‌یه

لی‌ب‌رینه‌کانی خانه‌نشینی: 7 % مووچهی بنه‌په‌تی

چونیه‌تی نه‌ژمار کردنی ده‌رماله‌ و لی‌ب‌رینه‌کان:

ب‌ری ده‌رماله‌ی ب‌روانامه $= 35\% \times 443000 = 155050$ دینار

ب‌ری ده‌رماله‌ی فه‌رمانبه‌ری کارگی‌پ‌ری $= 75\% \times 443000 = 332250$ دینار

ب‌ری لی‌ب‌رینی خانه‌نشینی $= 7\% \times 443000 = 31010$ دینار

که‌واته مووچه‌ی شایسته‌ی که وه‌ری ده‌گری‌ت = (مووچه‌ی بنه‌په‌تی + ده‌رماله‌ی ب‌روانامه + ده‌رماله‌ی فه‌رمانبه‌ری کارگی‌پ‌ری + هه‌ر ده‌رماله‌یه‌کی تر) - (لی‌ب‌رینی خانه‌نشینی) = $(443000 + 155050 + 332250 + 50000 + 10000) - (31010) = 959290$

= 959290 نو سه‌دو په‌نجاو نو هه‌زار و دوو سه‌د و نه‌وه‌ت دینار مانگانه وه‌رده‌گری‌ت.

هه‌ر ده‌رماله‌یه‌کی تر که به‌ پی‌ی یاسا و ر‌ینماییه‌کان ده‌یگری‌ته‌وه‌ ده‌خ‌ری‌ته‌ سه‌ر مووچه‌که‌ی، به‌ مه‌رجی‌ک دوو ده‌رماله‌ به‌ یه‌ک ناو و یه‌ک ئامانج وه‌رنه‌گری‌ت

بهشی پینجه م
خزمه تی زانکۆی
یاسای خزمه تی زانکۆی ژماره 23 ی سالی 2008 هه موار کراو

کاروباری فه‌رمانبه‌رانی خزمه‌تی زانکۆیی به یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره 23 ی سالی 2008 و یاسای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ران ژماره 22 ی سالی 2008 و یاسای خویندنی بالا و تووژینه‌وه‌ی زانستی ژماره 40 ی سالی 1988 و یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 و یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌رانی میری و که‌رتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 و یاسای خانه‌نشینی یه‌گرتوو ژماره 27 ی سالی 2006 و فه‌رمانی ژماره (6) ی سالی 2005 هه‌مواری یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره 142 ی سالی 1976، ریک خراوه.

ئه‌وانه‌ی ئه‌م یاسایه‌یان له سه‌ر جیبه‌جی ده‌کریت

ماده‌ی یه‌که‌م: بر‌گه یه‌که‌م

یه‌که‌م: حوکه‌کانی ئه‌م یاسایه له سه‌ر فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی جیبه‌جی ده‌کریت.

پیناسه‌کان

ماده‌ی یه‌که‌م: بر‌گه دووهم

وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی خویندنی بالا و تووژینه‌وه‌ی زانستی

وه‌زیر: وه‌زیری خویندنی بالا و تووژینه‌وه‌ی زانستی

دامه‌زراوه: زانکۆ یان په‌یمانگا

زانکۆ: یه‌کیک له زانکۆ فه‌رمییه‌کانی عێراق.

ده‌سته: ده‌سته‌ی فێرکردنی ته‌کنیکی.

مه‌به‌ست له فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی

ماده‌ی یه‌که‌م: بر‌گه‌ سییه‌م

سییه‌م: مه‌به‌ست له فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک هه‌لسی‌ت به‌ پیاده‌ کردنی وانه‌بیژی زانکۆیی و توێژینه‌وه‌ی زانستی و راویژکاری زانستی و هونه‌ری یان کار کردن له‌ دیوان و دامه‌زراوه‌کانی وه‌زاره‌تی خۆپێدنی بالا و توێژینه‌وه‌ی زانستی و دامه‌زراوه‌کانی ئه‌وانه‌ی مه‌رجی ئه‌ندامی ده‌سته‌ی وانه‌بیژیان هه‌یه‌، که له‌ یاسای ژماره‌ 40ی ساڵی 1988 دیاری کراوه‌ یان هه‌ر یاسایه‌کی تر که جیگای بگرتیه‌وه‌.

ده‌سته‌ی وانه‌بیژی

ده‌سته‌ی وانه‌بیژی له‌ زانکۆکان و ده‌سته‌ی په‌یمانگه‌ ته‌کنیکیه‌کان له‌مانه‌ پێک دێت: پروفیسۆر، پروفیسۆری یاریده‌ده‌ر، مامۆستا، مامۆستای یاریده‌ده‌ر.⁽¹⁾

مه‌رجه‌کانی ده‌سته‌ی وانه‌بیژی

مامۆستای یاریده‌ده‌ر

1. مه‌رجی ئه‌وانه‌ی داده‌مه‌زرین به‌ مامۆستای یاریده‌ده‌ر یان نازناوی (مامۆستای یاریده‌ده‌ر) یان پێ ده‌دری‌ت، ده‌بی‌ت بر‌وانامه‌ی ماسته‌ر یان هاوتاکه‌ی به‌ده‌ست هێنا بی‌ت.

2. ئه‌گه‌ر هاتوو مامۆستای یاریده‌ده‌ر پله‌ی به‌رز نه‌کرایه‌وه‌ بۆ پایه‌کی به‌رزتر له‌ ماوه‌ی شه‌ش ساڵ له‌ رێکه‌وتی دامه‌زراندنی، ئه‌وا ده‌گوازی‌ته‌وه‌ ده‌ره‌وه‌ی وه‌زاره‌ت).⁽²⁾

(1) ماده‌ 24 له‌ یاسای وه‌زاره‌تی خۆپێدنی بالا و توێژینه‌وه‌ی زانستی ژماره‌ 20ی ساڵی 1988.

(2) ماده‌ 25 له‌ هه‌مان یاسا.

مامۆستا

ئەوانەى دادەمەزرىن بە مامۆستا يان نازناوى (مامۆستا)يان پى دەدرىت دەبىت يەككە لەم دوو مەرجەى خوارەوہى ھەبىت:

۱- (بروانامەى دکتۆراى باوەر پىکراو يان ھاوتا زانستىھەكەى) يان (بەرزترىن بروانامەى زانستى يان ھونەرى يان تەکنىكى يان پىشەى بە دەست ھىنا بىت لەو پىسپۆرىيانەى كە بروانامەى دکتۆرا يان ھاوتا زانستىھەكەى تىدا نادرىت بە مەرجىك ماوہى خویندى بۆ بە دەست ھىنانى ئەم جۆرە بروانامانە كە مەتر نەبىت لە 3 سالى پاش بروانامەى بەراى زانكۆ).

۲- مامۆستاي يارىدەدەر بىت لە يەككە لە زانكۆكانى ولات يان دەستەى پەيمانگە تەکنىكىھەكان بۆ ماوہىك كە كە مەتر نەبىت لە 3 سالى و لەو ماوہىدا بە لایەنى كەم 3 تويزىنەوہى بەنرخى پىشكەش كەردىت و ھەلسابىت بە كۆششكى باشى وانەگوتنەوہ.⁽¹⁾

پروفسۆرى يارىدەدەر

مەرجى ئەوانەى دادەمەزرىن بە پروفسۆرى يارىدەدەر يان نازناوى (پروفسۆرى يارىدەدەر)يان پى دەدرىت دەبىت يەككە لەم دوو مەرجەيان تىدا بىت كە لە مادە 26ى سەرەوہ ھاووہ و دەبىت پلەى (مامۆستا)ى ھەبوو بىت لە يەككە لە زانكۆكانى ولات يان دەستەى پەيمانگە تەکنىكىھەكان بۆ ماوہىك كە لە 4 سالى كە مەتر نەبىت و لەو ماوہىدا كارا بووبىت لە وانەگوتنەوہ و بە لایەنى كەم 3 تويزىنەوہى زانستى بەنرخ بلاكەردىتەوہ.⁽²⁾

پروفسۆر

ئەوانەى دادەمەزرىن بە پروفیسۆر يان نازناوى (پروفیسۆر)يان پى دەدرىت

(1) مادە 26 لە ياساى پىشوو.

(2) مادە 27 لە ھەمان ياسا.

دهبیت ئەم دوو مەرجەیان تیدا بییت که له ماده 26 ی سەرەوه هاتوو و دهبیت بە لایەنی کهم 6 سال تیپەر بووبیت له پلە ی (پروفسۆری یاریدەدەر) و لەمیانەیدا هەڵساییت بە کۆششیکێ نایاب له وانه گوتنەوه و بە لایەنی کهم 3 توێژینەوه ی رەسەنی بلأو کردبیتەوه.⁽¹⁾

دامەزراندنی پروفسۆری یاریدەدەر بەدەر له حوکمەکانی ئەم یاسایە

(بەدەر له و حوکمانە ی له سەرەوه هاتوو دەکریت هەلگری برۆانامە ی دکتۆرای باوەر پیکراو یان هاوتا زانستییه که ی دابمەزریت له زانکۆ بە پلە ی پروفسۆری یاریدەدەر له یه کێک له م حالە تانە ی خوارەوه و بە راسپاردە ی ئەنجوومە نی زانکۆ:

1 – ئەگەر هاتوو ماوه ی وانه گوتنەوه ی هاوشیۆه ی ماوه کانی هاتوو له سەرەوه پیاده کردبوو له زانکۆ عەرەبی و بیانییه کانی باوەر پیکراو، که شایە تحالی هەبیت له سەرکهوتنی له وانه گوتنەوه و توێژینەوه ی زانستی بەنرخ و داهینە رانە ی بلأو کردبیتەوه.

2 – ئەگەر پیاده ی پسپۆری خۆی کرد بوو بۆ ماوه یه ک هاوشیۆه ی ماوه کان پاش بە دەست هینانی یه کێک له برۆانامە کانی هاتوو له ماده ی 26 ی ئەم یاسایە و توێژینەوه ی زانستی بەنرخ و داهینە رانە ی بلأو کردبیتەوه.

3 – ئەگەر هاتوو خاوەن بەهره یه کی زانستی ناوازه بییت.⁽²⁾

(1) ماده 28 له یاسای پیشوو.

(2) ماده 29 له له هەمان یاسا.

ئەندامانى دەستەى وانەبىژى كۆلىژى ھونەرە جوانەكان

ئەندامانى دەستەى وانەبىژى لە كۆلىژى ھونەرە جوانەكان بەدەر دەكرىن لە مادەكانى (25 و 26 و 27 و 28) ياساى ژمارە 20ى سالى 1988 و بىرى ئەنجومەنى (ھەلۆشاوەى) سەرکردايەتى شۆرش ژمارە 340 لە 1981/3/22 و رىنمايەكانى تايبەت بەم بىرارە جىبەجى دەكرىت لە سەريان.(1) ،

(1) مادە 30 لە ياساى وەزارەتى خويىندى بالا و توژىنەوى زانستى ژمارە 20ى سالى 1988 و بە پى بىرى ئەنجومەنى (ھەلۆشاوەى) سەرکردايەتى شۆرش ژمارە 340 لە 1981/3/22 نازناوى زانستى ئەندامانى دەستەى وانەبىژى لە كۆلىژى ھونەرە جوانەكان (مامۇستاي يارەدەر، مامۇستا، پروفىسۆرى يارەدەر، پروفىسۆر) دىارى كراو:

أ- مەرجى دامەزراندنى ئەوانەى بە پلەى مامۇستاي يارەدەرى ھونەر:

1 - بىرونامەى ئەكادىمىيەى ھونەرە جوانەكان يان ھاوتاكەى بەدەست ھىتايىت،

2 - دبلۆمى بالاي باوەر پىكراوى بەدەستھىتايىت كە ماوەى خويىندەكەى لە 2 سال كەمتر نەبىت پاش بەدەست ھىتاني بىرونامەى ئەكادىمىيەى ھونەرە جوانەكان يان ھاوتاكەى يان بەدەست ھىتاني بەرزترىن بىرونامە لە خانەى پسپۆرىيەكەى يان پلەى ماستەر يان ھاوتاكەى، و مامۇستاي يارەدەرى ھونەرى مافى نامىتەت لە زانكر ئەگەر پلەى بەرز نەبىتەو بۆ پاىەكى ھونەرى بەرزتر لە ماوەى 7 سال لە رىكەوتى دامەزراندنى.

ب- مەرجى دامەزراندنى بە پلەى مامۇستاي ھونەر، پىويستە بەلايەنى كەم 3 سال بەسەر ناوئيشانى مامۇستاي يارەدەر تىپەر بوويىت لەم ماوەيدا بەلايەنى كەم 10 كارى ھونەرى بەنرخى لە خانەى پسپۆرىيەكەى پىشكەش كرىيەت يان پلەى دكتورا يان ھاوتاكەى بەدەست ھىتايىت.

ج- مەرجى دامەزراندنى بە پلەى پروفىسۆرى يارەدەرى ھونەرى، پىويستە بەلايەنى كەم 4 سال بەسەر ناوئيشانى مامۇستاي يارەدەر تىپەر بوويىت لەم ماوەيدا بەلايەنى كەم 10 كارى ھونەرى بەنرخ و بەرچاوى پىشكەش كرىيەت يان توژىنەوى ھونەرى بەنرخى بلاو كرىيەتەو لە خانەى پسپۆرىيەكەى.

د- مەرجى دامەزراندنى بە پلەى پروفىسۆرى ھونەرى، پىويستە بەلايەنى كەم 6 سال بەسەر ناوئيشانى پروفىسۆرى يارەدەر تىپەر بوويىت لەم ماوەيدا كۆششيكى باشى وانەگوتەو ھەبوو يىت و بەلايەنى كەم 15 كارى دامەترانى پىشكەش كرىيەت يان توژىنەوى ھونەرى رەسەن و دامەترانى بلاو كرىيەتەو لە خانەى پسپۆرىيەكەى.

نەرکه‌کانی فه‌رمانبهری خزمه‌تی زانکۆیی

ماده‌ی دووهم:

یه‌که‌م - چاودی‌ری کردنی قوتابیان له لایه‌نی هزری و په‌روه‌رده‌یی به‌وه‌ی که به‌رژه‌وه‌ندی ولات و میلله‌ت به‌جی بگه‌یه‌نیت له به‌رز راگرتنی کۆله‌گه‌کانی کۆمه‌لگه‌ی عێراقی دیموکراتی به‌ره‌و بینا کردنی شارستانیه‌تی مرۆقاهیه‌تی به‌رز که سه‌هرچاوه‌ی گرتبیت له ریگا‌کانی زانستی له بیرکردنه‌وه و پیاده کردنی بۆ به‌جی هینانی ئەم مه‌به‌ستانه.

دووهم: هه‌لسان به‌ وانه‌گوتنه‌وه‌ی پراکتیکی و تیۆری و مه‌یدانی و جیبه‌جی کردن و راهینان و تاقیگه‌کان و کارگه‌کان و کێلگه‌کانی تاقیکردنه‌وه، و پارێزگاری کردن له هه‌بووه‌کان و چاودی‌ری کردنی دروست به‌کار هینانیا و گوتنه‌وه‌ی وانه‌ی پراکتیکی و تیۆری، و شیکاری راهینانه‌کان و وردبینی کردنی راپۆرت‌ه‌کانی قوتابیان و سه‌ره‌پرشتی کردنی توێژینه‌وه و تێزه‌کان. سییه‌م: ئەنجامدانی توێژینه‌وه‌ی زانستی له گشت بواره‌کان.

چوارهم: به‌شداری کردن له چالاکیه‌کانی زانکۆیی وه‌کو وه‌رزه‌ رو‌شن‌بیرییه‌کان و روژی زانکۆ و پێشانگا‌کانی کۆلیژ و ئاهه‌نگه‌کانی ده‌رچوون و چالاکیه‌کانی قوتابیان و ئەوه‌ی داوای لی ده‌کریت که پێی هه‌لسیت له چالاکیه‌ زانستی و فێرکارییه‌کان.

پینجه‌م: به‌شداری کردن له نووسین و وه‌رگێڕان و بلاو کردنه‌وه.

شه‌شه‌م: به‌شداری کردن له ئەنجوومه‌نه‌کان و لیژنه‌ هه‌میشه‌یی و کاتییه‌کان له ناوه‌وه و ده‌ره‌وه‌ی وه‌زاره‌ت.

حه‌فته‌م: به‌شداری کردن له پێشخستنی به‌شه‌ زانستییه‌کان له رووی هزری و په‌روه‌رده‌یی و زانستی و پێشکesh کردنی دیراسات و توێژینه‌وه و راپۆرت و پلان و پرۆگرامه‌کانی خویندن.

ههشتهم: ئەجامدانی تاقیکردنەوهکان و چاودیڤری باش بەرپۆهچوونیان.

نۆیەم: بەشداری کردن لە کۆر و کۆنگرەکان و بازەکانی خویندن لە ناوێه و دەرەوێ عێراق.

دەیهەم: هەڵسان بەو دیراسات و توێژینەوانەیی که فەرمانگەکانی حکومەت و کەرەتی گشتی و تاییبەت پێشنیار دەکەن، لە بواری هاوکاری نیوان دامەزراوەکەیی لەگەڵ ئەم لایەنانە.

یازدەیهەم: پێ راسباردنی بەجێ گەیانندی ئەرکە کارگێڕییەکان که وەزارەت یان دامەزراوەیی فێرکردنی که کاری تێدا دەکات.

دوازدەیهەم: کار کردن لە مەلەبەندەکان یان نووسینگەکانی راویژکاری پەسپۆری سەر بە وەزارەت یان دامەزراوەکانی فێرکردن.

سێزدەیهەم: ئامادەبوونی زانستی لە دامەزراوەکەیی که مەتر نەبێت لە 30 کاتژمێر هەفتانە بۆ بەجێ هێنانی بڕگەکانی سەرەوێ لەم مادەییە.

پێشکەش کردنی راپۆرتی وەزیری لە لایەن ئەندامی دەستەیی وانەبیژی

مادەیی سێیەم:

پروفسیسۆر و یاریدەدەری پروفسیسۆر و مامۆستا پاش هەر وەرزیکی خویندن راپۆرتیک پێشکەش دەکات تێیدا چالاکی وانەبیژیەکەیی و ئەوانەیی تەواوی کردووە لە پروگرامی خویندن و ئەو گێروگرفتەنەیی که رێگر بوون، ئەو راسپاردانەیی پێشنیاریان دەکات بۆ چارەسەر کردنی و توێژینەوهکان و وتارەکانی که بلأویان دەکاتەوێ و وانە گشتییەکان که پێشکەشی کردووە و پێشنیارەکانی بۆ پەرەپێدانی پروگرامەکان و دامەزراوە فێرکردنەکەیی که کاری تێدا دەکات.

وانه گوتنه وه له لایهن قوتاییانی خویندنی بالا

مادهی چوارهم:

یه کهم: ناکریت بۆ مامۆستای یاریده ده ر به وانه گوتنه وه به قوتاییانی خویندنی بالا و سه ره په رشتی کردن له سه ر تووژینه وه و نامه کانیان.

دووه م: ده کریت به بریاری ئه نجوومه نی کۆلیژ له کاتی پووست به راسپاردنی مامۆستا بۆ وانه گوتنه وه و سه ره په رشتی کردنی ته نیا قوتایی ماسته ر.

سییه م: ده کریت به بریاری ئه نجوومه نی کۆلیژ له کاتی پووست به راسپاردنی مامۆستای یاریده ده ر بۆ وانه گوتنه وه ی تیوری له خویندنی به راییی زانکۆ.

ده سه لات ه گشتیه کانی وه زیری خویندنی بالا و تووژینه وه زانسی

مادهی پینجه م:

وه زیری خویندنی بالا و تووژینه وه ی زانستی یان ئه وه ی راده سپێردریت هه لده ستیت به مانه ی لای خواره وه:

یه کهم: دامه زانندن یان دووباره دامه زانندن ئه وانه ی مه رجه کانی دامه زانندان هیه له خزمه تی زانکۆیی له سه نته ری وه زاره ته که ی⁽¹⁾.

دووه م: ره زامه ندی پیشاندان له سه ر گواستنه وه ی فه رمانبه رانی وه زاره ته که ی له فه رمانبه رانی خزمه تی زانکۆیی بۆ میلاکی زانکۆکان و ره زامه ندیدان بۆ وازه ی نانیان (استقاله) و خانه نشین کردنیان به پپی یاسا.

سییه م: ره زامه ندی پیشاندان له سه ر گواستنه وه ی فه رمانبه رانی وه زاره ته که ی له فه رمانبه رانی خزمه تی زانکۆیی بۆ ده ره وه ی وه زاره ته که ی

(1) به لام له هه ری می کوردستان دامه زانندن له ده سه لات ی ئه نجوومه نی وه زیرانی هه ری می کوردستان.

به پئی یاسا.

چوارهم: به دهر له وانەى خەسلەتەکانى زانستیان هەيه له سیستەمى (شیاویى لەش و لار - الجدارة البدنية)، جگە له وانەى تووشى نەخۆشییەکی بەردەوام لە جۆرى قورس (الحاد) یان درێژخایەن بە راپۆرتى لیژنەى پزیشکى فەرمى.

پنجەم: پلە بەرز کردنەو (الترفیع) یان بەرز کردنەو (الترقية) فەرمانبەرى خزمەتى زانکۆیى کە دامەزراوە له ناوەندى وەزارەتەکەى به پئی یاسا.

دەسەلاتە گشتییەکانى سەرۆکى زانکۆ یان دەستە یان سەنتەر

مادەى شەشەم:

یەكەم: سەرۆکى زانکۆ یان دەستە یان سەنتەر یان ئەو (رادهسپێردریت له سەر راسپاردەى ئەنجوومەنى زانکۆ یان دەستە یان سەنتەر هەڵدەستیت به:

1 - دامەزراندن یان دووبارە دامەزراندنى ئەوانەى مەرجەکانى دامەزراندیان هەيه له خزمەتى زانکۆیى.

2 - دامەزراندنى فەرمانبەرانى هونەرى و کارگێرى.

دووهم: هەڵسەنى سەرۆکى زانکۆ یان دەستە یان سەنتەر یان ئەو (رادهسپێردریت به پلە بەرز کردنەو (الترقية) فەرمانبەرى خزمەتى زانکۆیى به پئی یاسا.

سێیەم: هەڵسەنى سەرۆکى زانکۆ یان دەستە یان سەنتەر به بەرز کردنەو (الترقية) فەرمانبەرى خزمەتى زانکۆیى به پئی یاسا.

مافه کانی خۆته رخانکه ر (المتفرغ)

مادهی حهفتهم: بره کانی یه کهم و دووهم و سییه م

یه کهم: فه رمانبه ری خزمه تی زانکویی خۆته رخانکار و خۆته رخاننه کار شایسته ی کرپی وانه کان ده بیته ئه گهر زیاتر بیته له (راده ی بریار دراوی وانه گوتنه وه - النصاب المقرر) و پابه ند بیته به رینماییه کانی تایبته به په یکه ری کار کردن به ره چاو کردنی پایه کانی زانستی (المراتب العلمية).

دووهم: فه رمانبه ری خزمه تی زانکویی به خۆته رخانکار داده ندریته پاش ته و او کردنی (راده ی بریار دراوی وانه گوتنه وه - النصاب) به پیی حوکه کانی ئه م یاسایه له کاتی ده ست به کار بوونی له و وه زیفه یه ی تییدا دامه زراوه یان گه راوه ته وه و دیاری کردنی (راده ی بریار دراوی وانه گوتنه وه) به رینماییه ک که ده رده چیت له لایه ن وه زاره ته وه ده رده چیت که ره چاوی پایه کانی زانستی بکات.

سییه م: ناکریت فه رمانبه ری خزمه تی زانکویی خۆته رخانکار به پیی حوکه کانی ئه م یاسایه، هیچ کاریک بکات له کاره کانی پیشه که ی بو حیسابی تایبته ی ده ره وه ی بواری کاره زانکویییه که ی ئه گهر هاتوو هیچ ده قیک نه بیته ناکوک بیته.

ده رماله ی خۆته رخانکار فه رمانبه ری خزمه تی زانکویی

ماده ی حهفته م بره کانی چواره م و پینجه م و شه شه م و حهفته م و هه شته م و نویه م.⁽¹⁾

چواره م: پیدانی فه رمانبه ری خزمه تی زانکویی خۆته رخانکار و خۆته رخانکاری زانستی به پیی حوکه کانی ئه م یاسایه، ده رماله کانی خزمه تی زانکویی

(1) تکایه بره وانه ریتماییه وه زاره تی دارایی و ئابووری ژماره (22 ب) له سالی 2008.

به ريژهي (100 %) له مووچهي مانگانهي⁽¹⁾ و دهرمالهكاني (پاداشتي راويژكاريي هونهري بو فهرمانگهكاني حكومت و تايهت له بواري پسپورييه زانستيهكه ي نووسين و وهرگيران و بهرهمهيناني زانستي و هونهري) لا نادات و راي ناگرييت.

پينجه م: وهزير بوي ههيه له سهر پيشنياري ئهنجوومهني زانكو يان دهسته يان سهنتهر، فهرمانبهري خزمهتي زانكويي بهدهر بكات له خوتهرخانكار به پيي داواكاري خوي.

شه شه م: فهرمانبهري خزمهتي زانكويي تهنسيب كراو بو دامهزراوهيهكي فيركردن بو يهكيكي تر شايستهي هه مان دهرمالهكان و جياوگهكان دهبييت كه هاوشيوهكانيان وهري دهگرن لهو دامهزراوهي كه بوي تهنسيب كراوه يان ئهو دامهزراوهي لئي هاتوو، كامه يان زياتر بييت.

حه فته م: فهرمانبهري خزمهتي زانكويي ناخوتهرخانكار به پيي حوكمهكاني ئه م ياسايه ئهوانه ي مهرجهكاني ئهندامي دهسته ي وانه بيژييان ههيه، شايسته ي دهرمالهكاني خزمهتي زانكويي هاتوو له برگه چواره مي سهروهه نابييت.

بهردهوام بووني خه رج كردني دهرمالهكان

له كاتي شاندرن و پشووهكان و مؤلهتهكان

هه شته م: خه رج كردني دهرمالهكاني خزمهتي زانكويي بهردهوام دهبييت له ماوهي پشووهكان و مؤلهتهكاني ئاسايي و نهخوشي و مؤلهتهكاني داناني كورپه و شاندرن فهرميهكان و نيوهي مووچه و نيوهي دهرمالهكان دهرييت بهوانه ي مؤلهتهكاني داياكيهتي و مؤلهتي خويندني له ناوهوه و دهرهوهي عيراق و نيذرراوي خويندن و زهماله يان ههيه له دهرهوهي عيراق.

(1) واته مووچه ي بنه پهتي

خویندنی بالا و تووژینهوهی زانستی بو ماوهیهک که زیاتر نهبیّت له 3 سال و ماف و جیاوگهکانی پارێزراو دهبیّت.

خۆتهرخان کاری نیمچهیی (جزئی) بو ئهوانه‌ی دکتۆرا دهخوینن

دوازدهیه‌م: فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی هه‌لگری برانامه‌ی ماسته‌ر بۆی هه‌یه‌ خویندنه‌که‌ی ته‌واو بکات بو به‌دهست هه‌ینانی برانامه‌ی دکتۆرا له ناوه‌وه‌ی عێراق له‌گه‌ڵ به‌رده‌وام بوون له ئه‌رکه‌کانی وه‌زیفه‌که‌ی و به‌ نیمچه خۆته‌رخانکاری (التفرغ الجزئی) داده‌نریّت بو ته‌واو کردنی خویندنه‌که‌ی و کاتژمێره‌کانی کاره‌کانی ده‌هیندریته‌ خواره‌وه به‌وه‌ی یارمه‌تی بدات له به‌رده‌وام بوون له خویندنه‌که‌ی له‌گه‌ڵ پارێزگاری کردن له گشت مافه‌کان و جیاوگه‌کانی له‌ ماوه‌ی خویندنه‌که‌ی به‌ ده‌رماله‌کانی خۆته‌رخانکاری زانکۆیی‌شه‌وه.

چاره‌سه‌ر کردنی فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی له‌ ده‌ره‌وه‌ی وڵات

ماده‌ی هه‌شته‌م:

وه‌زاره‌ت یان دامه‌زراوه‌ی فی‌رکردن خه‌رجیه‌کانی چاره‌سه‌ری فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی له‌ ده‌ره‌وه‌ی عێراق له‌ ئه‌ستۆ ده‌گریّت، ئه‌گه‌ر نه‌توانرا له ناوه‌وه‌ی عێراق چاره‌سه‌ر بکریّت، به‌ پێی راپۆرتیک که له‌ لیژنه‌ی پزیشکی فه‌رمی پسیپۆر ده‌ربچيّت.

تهنسیب کردنی فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی

ماده‌ی نۆیه‌م: بر‌گه‌یه‌که‌م

یه‌که‌م: ده‌کریت فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی تهنسیب بکریت بۆ هه‌ر فه‌رمانگه‌یه‌ک له‌ فه‌رمانگه‌کانی حکومه‌ت به‌ پێی یاسا بۆ ماوه‌ی یه‌ک ساڵ و ده‌تواندری بۆ سالیکی تریش نوێ بکریته‌وه‌ و له‌ سه‌ر ئه‌و فه‌رمانگه‌یه‌ که‌ بۆی تهنسیب کراوه‌ (فه‌رمانگه‌ی سوودمه‌ند) که‌ گشت مووچه‌ و ده‌رماله‌کانی بۆ خه‌رج بکات له‌ بودجه‌ی سالانه‌ی خۆی.⁽¹⁾

ته‌رخان کردنی زانستی بۆ ده‌ره‌وه‌ و ناوه‌وه‌ی وڵات

ماده‌ی نۆیه‌م: بر‌گه‌کانی دووهم و سییه‌م و چواره‌م

دووهم: بۆ وه‌زیر هه‌یه‌ ره‌زامه‌ندی بدات له‌ سه‌ر ته‌رخان کردنی زانستی بۆ ئه‌وانه‌ی له‌ پایه‌ی پرۆفیسۆر یان پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر یان مامۆستا له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق و له‌ ده‌ره‌وه‌ی له‌ حاله‌ته‌کانی که‌ ریگرییه‌ک هه‌بیته‌ له‌ خۆته‌رخان کردن له‌ ناوه‌وه‌، به‌ پێی راسپاردی ئه‌نجومه‌نی زانکۆ یان ده‌سته‌ یان سه‌نته‌ر بۆ ماوه‌ی یه‌ک ساڵی خویندن یان یه‌ک وه‌رزی خویندن هه‌ر پینچ ساڵ جارێک و له‌م ماوه‌یه‌دا هه‌موو مووچه‌ و ده‌رماله‌کانی خۆته‌رخانکاری زانکۆیی بۆ خه‌رج ده‌کریت.

سییه‌م: بۆ وه‌زیر هه‌یه‌ ره‌زامه‌ندی بدات له‌ سه‌ر ته‌رخان کردنی زانستی بۆ ئه‌وانه‌ی له‌ پایه‌ی پرۆفیسۆر یان پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر بۆ ده‌ره‌وه‌ی عێراق، ئه‌گه‌ر هاتوو دوو ساڵ به‌سه‌ر خزمه‌تی کرده‌یی تیپه‌ر بووبیته‌ له‌ سه‌ر خۆته‌رخانکاره‌که‌ی له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق به‌ ره‌چاو کردنی پێویستی راسته‌قینه‌ بۆ خزمه‌ته‌که‌ی له‌ ناوه‌وه‌ی عێراق.

(1) تکیه‌ ب‌روانه‌ بر‌گه‌ 6 له‌ ماده‌ی 7 یاسای خزمه‌تی زانکۆیی.

چوارهم: وهزير ريښمايي پيويست دهردهكات بو ريځخستني كاروباري پهيوهست به تهرخان كړدني زانستي.

مولهتي ئاسايي فهرمانبهري خزمهتي زانكويي

مادهي دهيم: (1)

يهكهه: فهرمانبهري خزمهتي زانكويي شايستهي مولهتي ئاسايي به مووچهي تهواو دهبيت بو ماوهي 15 روژ له هر ساليكي خويندن و دهكريت ئهم مولهتانهي بو كوېكريتهوه به مهريجك نابيت فهرمانبهري له ماوهي يهك سالي خويندن زياتر له 30 روژ مولهتي پي بدريت.

دووهم: مولهتهكاني ئاسايي دهخوليتتهوه بو حسابي فهرمانبهري خزمهتي زانكويي كه شايستهيهتي به پي حوكمهكاني ئهم ياسايه و ياساي خزمهتي شارستاني ژماره 24 ي سالي 1960ي ههموار كراو.

سيئهم: فهرمانبهري خزمهتي زانكويي شايستهي مولهتي پشووي سالانه دهبيت بو ماوهي 60 روژ، و بو وهزير يان سهروكي زانكو يان دهسته ههيه داواي فهرمانبهري خزمهتي زانكويي بكاتهوه له ماوهي پشووي سالانه بو جيپهجي كړدني ههنديك له ئهركه فهرميهكان و قهرهبوو كړدنهوهي به ههمان ماوه له ماوهي سالهكهدا يان ماوهكه بهرامبهري مووچه و دهرمالهكاني مانگانهي بيت، و دووباره ئهو فهرمانبهري راناساپيردريت له ماوهي دوو سالي دواي يهك، تهنيا به رهزامهندي خودي فهرمانبهريكه دهبيت(2).

چوارهم:

- (1) دهربارهي مولهتهكاني تري وهكو مولهتي نهخوشي و پيكان له كار و ناتوانيي تهندروستي و ئهو مولهتانهي كه له بهشي يهكهي ئهم كتيپه، واته يه ياساي خزمهتي شارستاني ژماره 24ي سالي 1960 هاتوه فهرمانبهرياني خزمهتي زانكويي دهكريتهوه، ئهكه دهقيكي روون له ياساي ژماره 23ي سالي 2008 نههاتيت بو ئهم مولهتانه.
- (2) به پي ماده 1 له ياساي ژماره 1ي سالي 2014ي ههمواري دووهي ياساي خزمهتي زانكويي ژماره 23ي سالي 2008 ههمواريكهوه و ئهمي سهروه جيگاي گرتوه.

أ- فه‌رمانبهری خزمه‌تی زانکۆیی خانه‌نشین کراو شایسته‌ی مووچه‌کانی بنه‌رته‌ی ده‌بیت له‌ ماوه‌ی مۆله‌تی پشووی سالانه‌ که (60) رۆژه‌ سه‌رباری مۆله‌ته‌کانی ئاسایی که‌له‌که‌ بوو، به‌ مه‌رجی‌ک له‌ 180 رۆژ تیپه‌ر نه‌کات.

ب- ده‌کریت ماوه‌ی مۆله‌ته‌کانی ئاسایی که‌له‌که‌ بوو ئه‌ژمار بکریت به‌ خزمه‌تی خانه‌نشینی په‌پیی داواکارییه‌کی نووسراو له‌ لایه‌ن فه‌رمانبهری خزمه‌تی زانکۆیی.

ته‌مه‌نی خانه‌نشینی

ماده‌ی یازده‌یه‌م⁽¹⁾: بر‌گه‌ی یه‌که‌م⁽²⁾

یه‌که‌م:

أ: فه‌رمانبهری خزمه‌تی زانکۆیی ئه‌وانه‌ی:⁽³⁾

- 1 - هه‌لگری نازناوی زانستی (مامۆستای یاریده‌ده‌ر) و (مامۆستا)، به‌ته‌واو کردنی ته‌مه‌نی (66) سالی خانه‌نشین ده‌کرین.
- 2 - هه‌لگری نازناوی زانستی (پروفسۆری یاریده‌ده‌ر) و (پروفسۆر)، به‌ ته‌واو کردنی ته‌مه‌نی (70) سالی خانه‌نشین ده‌کرین.

(1) به‌ پێی ماده‌ 1 له‌ یاسای ژماره‌ 1 ی سالی 2014 ی هه‌مواری دووه‌می یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره‌ 23 ی سالی 2008 هه‌موار کرایه‌وه‌ و ئه‌مه‌ی سه‌ره‌وه‌ جیگای گرت‌وه‌.

(2) ده‌قی ئه‌م ماده‌یه‌ هه‌لوه‌شایه‌وه‌ و به‌م شتیه‌یه‌ی سه‌ره‌وه‌ راست کرایه‌وه‌ به‌ پێی یاسای ژماره‌ 32 ی سالی 2012 ی هه‌مواری یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره‌ 23 ی سالی 2008 و یاسای ژماره‌ 12 ی سالی 2013 ی په‌رله‌مانی کوردستان تایبته‌ به‌ جێبه‌جێ کردنی یاسای ژماره‌ 32 ی سالی 2012 سه‌ره‌وه‌ له‌ هه‌ریه‌می کوردستان.

(3) ئه‌م بر‌گه‌یه‌ به‌ پێی یاسای جێبه‌جێ کردنی ژماره‌ 12 ی سالی 2013 ی په‌رله‌مانی کوردستان راست کرایه‌وه‌ که‌ تێیدا ماده‌ی یه‌که‌می یاسای هه‌مواری 32 ی سالی 2012 هه‌لوه‌شایه‌وه‌ و ئه‌وه‌ی سه‌ره‌وه‌ جیگای گرت‌وه‌.

هه‌روه‌ها تکایه‌ ب‌ه‌روانه‌ رێتمایی وه‌زاره‌تی دارایی هه‌ریم ژماره‌ 41 ی سالی 2013 سه‌باره‌ت به‌ نازناوی زانستی که‌ ده‌رچوه‌ بۆ ئاسان کردنی جێبه‌جێ کردنی یاسای ژماره‌ 12 ی سالی 2013 ی هه‌ریه‌می کوردستان.

دریژکردنه وهی ماوهی خزمهت

ب- بۆ ئەنجوومهنی زانکۆیان دەسته ههیه بۆ دریژکردنه وهی خزمهتی مامۆستا و مامۆستای یاریدهدهر ماوهیهک که زیاتر نه بێت له 5 سال به پێی پێویستی بهش یان کۆلیژه که به مهرجیک دریژ کردنه وه که ههر 3 سال جارێک بێت واته بهشیوهی (3 سال به 2 سال).

دووهم: بۆ ئەنجوومهنی زانکۆیان دەسته ههیه دانانی روژی له دایک بوونی فهرمانبهری خزمهتی زانکۆیی بۆ کۆتایی سالی روژمیاری (12/31) له هه مان سال پاش پهسند کردنی له لایه ن وهزیر.

سییهم: له سه ره ئەنجوومهنی زانکۆیه پاش پهسند کردنی له لایه ن وهزیر که فهرمانبهری خزمهتی زانکۆیی دووباره بگهڕێنێته وه سه ره وهزیفه بۆ ئەوانه ی که سالانی خانه نشینی یاساییان تهواو نه کردووه که پله یان مامۆستا یان مامۆستای یاریدهدهرن و به پێی پێویستی دامهزراوه ی فێرکردنه که.

پاریژگاری کردن له نازناوی زانسی

ماده ی یازدهیه م: بر گه چواره م

چواره م: پاریژگاری کردن له لگرانی نازناوی زانسی هه لگرانی بر وانا مه ی دکتورا یان هاوتاکه ی له زانکۆکان و دامهزراوه زانستییه ره سه نه کان له دهره وه ی عێراق له نازناوه زانستییه که ی له کاتی دامهزrandنی له زانکۆکانی عێراق، و ئەژمار کردن مووچه ی تهواوی هاوتای هاوشیوهکانی له فهرمانبه رانی خزمهتی زانکۆیی و ئەژمار کردن ماوه ی خزمهتی زانکۆیی که هه لگری بر وانا مه ی دکتورا یان هاوتاکه ی به سه ره بیردووه له زانکۆکان و دامهزراوه زانستییه ره سه نه کان له دهره وه ی عێراق، بۆ مه به سه تهکانی

خانه‌نشینی له کاتی دامه‌زاندنی له زانکۆکانی عێراق به مهرجیک به لایه‌نی کهم 10 سال خزمه‌تی تیا‌دا بکات.

ده‌رماله‌ی نازناوی زانستی

ماده‌ی یازده‌یه‌م: بر‌گه پینجه‌م

پینجه‌م: پیدانی فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی به‌رده‌وام له‌ تو‌یژینه‌وه‌ی زانستی به‌ پێی ریکاره‌کان که وه‌زاره‌ت دای ده‌نیت، ده‌رماله‌ی نازناوی زانستی به‌رپژه‌ی (15 % بۆ مامۆستای یاریده‌ده‌ر، 25 % بۆ مامۆستا، 35 % بۆ پرۆفیسۆری یاریده‌ده‌ر، 50 % بۆ پرۆفیسۆر) له‌ مووچه‌ی بنه‌رته‌ی⁽¹⁾.

پاداشتیکی دارایی بر‌اوه به‌ بر‌ی چوار ملیۆن دینار

ماده‌ی یازده‌یه‌م: بر‌گه شه‌شه‌م

شه‌شه‌م: پیدانی فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی پاداشتیکی دارایی بر‌اوه به‌ بر‌ی (4000000) چوار ملیۆن دینار بۆ هه‌ر تو‌یژینه‌وه‌یه‌ک که بلاو بکریتته‌وه له‌ گو‌فاره جیهانییه‌کانی خاوه‌ن فاکته‌ره‌کانی ره‌سه‌نایه‌تی Impact Factor که له‌ جیهان به‌ پێوه‌ری هێزی تو‌یژینه‌وه ناسراوه.

50 % ده‌رماله‌ی شوینی جوگرافی

ماده‌ی یازده‌یه‌م: بر‌گه هه‌فته‌م

هه‌فته‌م: بۆ ئه‌نجوومه‌نی زانکۆ هه‌یه‌ پاش په‌سند کردنی له‌ لایه‌ن وه‌زیر،

(1) تکایه‌ بر‌وانه‌ ریتمایی وه‌زاره‌تی دارایی مه‌ریم ژماره 41 یالی 2013 تاییه‌ت به‌ ده‌رماله‌ی نازناوی زانستی.

به پیدانی دهرماله‌کانی شوینی جوگرافی به ریژهی 50% ی مووچهی بنه‌رتهی بۆ فهرمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی له هه‌لگرانی پله‌ی دکتۆرا بۆ ئه‌وانه‌ی ئاره‌زووی وانه‌گوتنه‌وه‌ن له یه‌کیک له زانکۆکان یان ده‌سته‌کان یان کۆلیژه‌کانی ته‌کنیکی یان له‌نۆی دروست بوو بۆ پرکردنه‌وه‌ی که‌می میلاکیان به مه‌رجیک نابیت ماوه‌که‌ی که‌متر بیت له 5 سالی به‌رده‌وام و وه‌زاره‌تیش رینمایی دهرده‌چوینی بۆ جیبه‌جی کردنی ئه‌م بابته‌.

دووباره دامه‌زراندنه‌وه‌ی پله تاییه‌ته‌کان

ماده‌یه یازده‌یه‌م: بر‌گه هه‌شته‌م

هه‌شته‌م: بۆ ئه‌نجوومه‌نی زانکۆ هه‌یه به دووباره دامه‌زراندنه‌وه‌ی وه‌زیره‌کان و ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌نی نوینه‌ران و ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌ی نیشتمانی و خاوه‌ن پله تاییه‌تییه‌کان له هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی دکتۆرا.

ماده‌یه یازده‌یه‌م: بر‌گه نۆیه‌م:

نۆیه‌م: ئه‌ژمار کردنی خزمه‌تی وه‌زیره‌کان و ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌نی نوینه‌ران و ئه‌ندامانی کۆمه‌له‌ی نیشتمانی و خاوه‌ن پله تاییه‌تییه‌کان له هه‌لگرانی بر‌وانامه‌ی دکتۆرا ئه‌وانه‌ی خزمه‌تیان هه‌یه له دامه‌زراوه‌ی فیرکارییه‌کان له ناوه‌وه و دهره‌وه‌ی عیراق که باوه‌ر پیکراو بیت، بۆ مه‌به‌سته‌کانی خانه‌نشینی.

خانه‌نشینی فهرمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی

ماده‌ی دوازه‌یه‌م: (1) & (2)

یه‌که‌م: فهرمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی یان منداڵ و که‌چه‌کانی شایسته‌ی

(1) به پیتی یاسای ژماره 1ی سالی 2014 هه‌موار کرایه‌وه.

(2) ده‌قی ئه‌م ماده‌یه هه‌له‌شایه‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی سه‌ره‌وه راست کرایه‌وه به پیتی یاسای ژماره 32ی سالی 2012 ی هه‌مواری یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره 23ی سالی 2008 و یاسای ژماره 12ی سالی 2013ی پهرله‌مانی کوردستان تاییه‌ت به جیبه‌جی کردنی یاسای ژماره 32ی سالی 2012 سه‌ره‌وه له هه‌ریمی کوردستان.

مووچهیهکی خانهنشینی دهبیټ که یهکسان بیټ لهگهل هاوشیوهکهی که وهری دهگریټ له مووچهی تهواو و دهرمالهکانی خزمهتی زانکویی له کاتی ئیحاله کردنی بو خانهنشینی له یهکیک لهم حالهتانهی خوارهوه:

أ - ئهگهر ئیحالهی خانهنشینی کرا به هوی تهواو کردنی سالی یاسایی⁽¹⁾ و خزمهتی زانکویی ههبیټ کهمتر نهبیټ له 10 سال.

ب - ئهگهر ئیحالهی خانهنشینی کرا به هویهکانی تهندروستی، به هوی پهککهوتنی له بهجی هینانی ئهکرکهکانی به راپورتیک له لایهن لیژنهی تهندروستی فهرمی پسپور به بی گویدانه ماوهی خزمهتهکهی و تهمهنهکهی..

ج - ئهگهر ئیحالهی خانهنشینی کرا له سهر داوای خووی و خزمهتی زانکویییهکهی له 20 سال کهمتر نهبیټ.

د - ئهگهر کوچی دواپی کرد له کاتی خزمهتدا.

دووهم: خزمهتی ههلگرانی برپوانامهی بهکالوریوس که دامهزراون له میلاکی زانکوکان و دهستهکان و سهنتهیری وهزارهت، ئهژمار دهگریټ به خزمهتی زانکویی بو مهبهستی خانهنشینی له سهرهتای دامهزrandنی پاش بهدهست هینانی برپوانامهی ماستهر یان دکتورا، به مهرجیک پاش بهدهست هینانی برپوانامهکه به لایهنی کهم 10 خزمهت بکات و پیش گهیشتنی به تهمهنی یاسایی خانهنشینی که خزمهتهکهی کهمتر نهبیټ له 25 سال.

سییهم: فهرمانبهیری خزمهتی زانکویی ئیحاله کراو بو خانهنشینی به هوی تهواو کردنی تهمهنی یاسایی یان ئهوانهی ئیحاله دهکرین به هویهکانی نهخووشی به راپورتیک له لایهن لیژنهی پزیشکی پسپور یان کوچی دواپی کردن له کاتی خزمهت، پاداشتیکی پی دهریټ که یهکسان بیټ بهوهی که وهری دهگرت له مووچه و دهرمالهکان بو ماوهی 6 مانگ له ریکهوتی ئیحاله کردنی بو خانهنشینی. چوارهم: حوکمی بهندی یهکهم و دووهمی ئهم مادهیه پیاده دهگریټ له

(1) له ماده 11 برگه یهکهم لهم یاسایه دیاری کراوه.

سەر ئەو فەرمانبەرانی خزمەتی زانکۆیی کە ئیحالە کران، پیش جێبەجێ کردنی ئەم یاسایە و لە رێکەوتی 2014/1/1 هەو.

پابەندییەکانی فەرمانبەری خزمەتی زانکۆیی

مادە ٥ سیزدهیه:

فەرمانبەری خزمەتی زانکۆیی پابەند دەبێت بە یاساکان و سیستەمەکان و رێنماییەکانی دەرچوو بەو هەڵبژێرێت دەکات بە داب و نەریتی زانکۆیی و دوور کەوتنەو لە هەموو شتێک کە زیان بە ئەرکەکانی وەزیفە زانستی و پەرەردەیی و کارگێڕییەکی بگەیەنێت کە لەم یاسایەدا هاتوو.

دەرماڵە ٥ فەرمانبەری هونەری و کارگێری

مادە ٦ چواردهیه:

یەکەم: پێدانی دەرماڵە ٥ بە فەرمانبەری هونەری کە کار دەکەن لە وەزارەت و دامەزراوەکانی بە رێژەی 100 % لە مووچەکە.

دووەم: پێدانی دەرماڵە ٥ خزمەتی زانکۆیی بە فەرمانبەری هونەری بەرپێوەبردن کە پێویست بە هەبوونیان دەکات هاوشانی فەرمانبەری خزمەتی زانکۆیی بە رێژەی 75 % مووچەکە.

دەرماڵە ٥ پایە (منصب)

مادە ٧ پازدهیه:

1 - پێدانی دەرماڵە ٥ پایە بە شیوەی برابری مانگانە بە یاری دەدەری راکرەکان و سەرۆکی بەشە زانستیەکان لە زانکۆکان و پەیمانگەکان بە

(1) بڕوانە رێنمایی وەزارەتی داری و ئابووری ژمارە (22) ب) لە سالی 2008

(2) بڕوانە هەمان رێنمایی.

بېرى 250000 دوو سهد و په نجا هه زار دینار.

2 - پیدانی دهرماله ی پایه به شیوه ی براوه ی مانگانه به بریارده رانی به شه زانستییه کان به بېرى 150000 سهد و په نجا هه زار دینار.

3 - پیدانی دهرماله ی پایه به شیوه ی براوه ی مانگانه به سه روکی به شه کارگرییه کان له سه نته رى و هزاره ت و زانکوکان و په یمانگه کان به بېرى 100000 سهد هه زار دینار.

هه ماهه نگی کردن له نیوان وهزاره تی خویندنی بالا و وهزاره ته کان و لایه نه کانی تری نه به ستراو به وهزاره ت

ماده ی شازده یه م:

هه ماهه نگی کردن له نیوان دامه زراوه کانی وهزاره تی خویندنی بالا و توژیینه وه ی زانستی و وهزاره ته کان و لایه نه کانی تری نه به ستراو به وهزاره ت که له خواره وه هاتووه:

یه که م: راسپاردنی هه ندیک له وانه بیژان یان توژیهران له دامه زراوه کانی وهزاره تی خویندنی بالا و توژیینه وه ی زانستی به نه نجامدانی توژیینه وه کان و تاقی کردنه وه کان و هه لسان به چالاکییه کانی په یوه ند به سپوورییه کانی وهزاره ته کان و لایه نه کانی تری نه به ستراو به وهزاره ت به مه به سستی پیشخستنی لایه نه به ره مه مهینه کان و خزمه تگوزارییه کان تییدا به رامبه ر کرییه ک که هه ردوو لا له سه رى ریگ ده که ون و ریژه یه ک زیاتر نه بیت له 80 % ی نه م کرییه ته رخنده کریت بو نه وانه ی به شدارییان تییدا کردوو و ریژه که ی تریش واته 20 % ته رخان ده کریت بو زانکوکه یان کو لیژه که یان ده سته که یان په یمانگه که به پیی رینماییه ک که له لایه ن وه زیره وه ده رده چیت.

دووهم: سوود وهرگرتن له میلاکاتی زانستی و هونه رى که له وهزاره ته کان

و لایه‌نه‌کانی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت هه‌ن بۆ هه‌ل‌سان به وانه‌گوتنه‌وه‌ی تیۆری و زانستی و پیاده‌کردن و مه‌یدانی و راه‌ینان و سه‌ره‌په‌رشتی کردنی نامه‌کانی خویندنی بالا به‌رامبه‌ر کرێیه‌ک یان پاداشتی‌ک که به رینماییه‌ک دیاری ده‌کریت له لایه‌ن وه‌زیره‌وه ده‌رده‌چیت.

به‌ده‌ر کردنی ده‌رماله‌کانی هاتوو له‌م یاسایه

ماده‌ی چه‌فده‌یه‌م:

ده‌رماله‌کانی هاتوو له‌م یاسایه به‌ده‌ر ده‌کرین له به‌رزترین راده‌ی مووچه و ده‌رماله‌کانی هاتوو له هه‌ر یاسایه‌کی تر.

جێبه‌جێ کردنی یاسا‌کانی تری په‌یوه‌ند به‌ خزمه‌تی زانکۆیی

ماده‌ی هه‌ژده‌یه‌م:

یه‌که‌م: جێبه‌جێ کردنی حوکه‌مه‌کانی یاسای خویندنی بالا و توێژینه‌وه‌ی زانستی ژماره 40 ی سالی 1988 و یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 و یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌رانی میری و که‌رتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 و یاسای یه‌ک‌گرتووی خانه‌نشین ژماره 27 ی سالی 2006 و فه‌رمانی ژماره 6 ی سالی 2005 هه‌مواری یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره 142 ی سالی 1976، ئه‌گه‌ر هاتوو هیچ ده‌قیکی تایبه‌ت نه‌هاتبوو له‌م یاسایه. دووهم: جێبه‌جێ کردنی ئه‌م یاسایه رێگر نابیت به‌رامبه‌ر ئه‌وانه‌ی ئه‌م یاسایه ده‌یانگرتیه‌وه سوودمه‌ند بن به هه‌ر یاسایه‌کی تر.

ماده‌ی نۆزده‌یه‌م:

له سه‌ر وه‌زیری تایبه‌تمه‌نده که رینمایي پێویست ده‌ربچوینی بۆ ئاسان

کردنی جیبه جی کردنی ئەم یاسایه.

مادهی بیستهم:

یاسای خزمهتی زانکۆیی ژماره 142 ی سالی 1976 و ههوارهکانی ههڵدهووشیتهوه و ئەو سیستهم و رینمایانهی که به هۆیهوه ده‌رچوونه دەمیننهوه وهکو خۆی تاكو هه‌لوه‌شاندەوه‌ی یان شوینگره‌وه‌یان ده‌رده‌چیت.

مادهی بیست و یه‌که‌م:

له وه‌قایی عێراقی بلاو ده‌کریت‌ه‌وه‌و کاری پێ ده‌کریت له ریکه‌وتی
2008/1/1⁽¹⁾

تییینییه‌کی گ‌رنگ: هه‌ر ماف و ئەرکێک له یاسای خزمه‌تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960 دا هاتوو هه‌رمانبه‌رانی خزمه‌تی زانکۆیی ده‌گریت‌ه‌وه ئە‌گه‌ر ده‌قیکی روون له یاسای ژماره 23 ی سالی 2008 نه‌هاتبیت. هه‌روه‌ها هه‌مان خشته‌ی مووچه و سه‌رمووچه‌ی پاشکۆی یاسای مووچه‌ی هه‌رمانبه‌ران ژماره 22 ی سالی 2008 به‌سه‌ر هه‌رمانبه‌ری خزمه‌تی زانکۆیی‌شدا جیبه‌جی ده‌کریت.

(1) له ژماره 4074 له 2008/5/12 رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی بلاو کراوه‌ته‌وه.

بهشی شهشهم
هه ئسوکهوت و ئهرک و سزاکانی فهرمانبهر

یه کهم: یاسای ریککاری فرمانبهرانی میری و کهرتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 هه مواری کراو⁽¹⁾

بهشی یه کهم: پیناسه کان و جیبه جی کردنی ئەم یاسایه

ماده یه کهم:

مه بهست لهم دهسته واژانه ی لهم یاسایه دا هاتوون ئەو مانایانه دهگه یه نی که بهرام بهریان هاتوو:

یه کهم: وهزیر: وهزیری تایبه تمه ند و سه روکی لایه نی نه به ستراو به وهزارهت، به وهزیر داده نریت بۆ مه بهسته کانی ئەم یاسایه.

دووهم: سه روکی فرمانگه: بریکاری وهزارهت و ئەوانه ی لهم پله یه دان خاوهن پله تایبه ته کان ئەوانه ی که پیکهاته یه کی دیاری کراو به پڕوه ده بن و به پڕوه بهری گشتی یان هه ر فرمان به ریکی تر که وهزیر رای ده سپیریت به دهسه لاتی سه پاندنی سزاکانی هاتوو لهم یاسایه دا.⁽²⁾

سییه م: فرمان بهر: هه ر که سییک وهزیفه یه کی پچ بدریت له ناو میلاکی وهزارهت یان لایه نی نه به ستراو به وهزارهت.

(1) ئەم یاسایه به پتی یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 هه مواری یه کهمی یاسای ریککاری فرمانبهرانی ده ولت و کهرتی ئیشترکی ژماره 14 ی سالی 1991، هه مواری کراوه و به پتی ماده 1 ی یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 دهسته واژه ی (کهرتی ئیشترکی) گوێدراوه بۆ (کهرتی گشتی).

هۆیه کانی ده رچوونی ئەم هه مواریه بریتییه (له بهر ئەو کاریگه ریه نیگه تیغانه ی ده که ویته سه ر سزاکانی پله ی کوتایی (بنبر) سه پتندراو به سه ر فرمان بهر و به مه بهستی بواری دان بۆ فرمان بهری سزا دراو بۆ تانه لیدان به شیوه ی ته مییزی له بریاری ده رچوو له ئەنجومه نی ریککاری گشتی له بهردهم دهسته ی گشتی ئەنجومه نی شواری ده ولت و بۆ دووباره چاوخشاندنه به چینی ئەو فرمان بهرانه ی که حوکمه کانی ئەم یاسایه ده یانگریتوه، هه روه ها قه دهغه کردنی توند کردنی هه ر کاریک یان هه ر بریاریکی کارگێری له تانه لیدان) له لایه ن ده ستوره وه، ئەم یاسایه ده رچویندرا.

(2) بهم شیوه یه به پتی ماده 2 له یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 هه مواری یه کهمی یاسای ریککاری فرمانبهرانی میری و کهرتی گشتی هه مواری کرایه وه.

چوارهم: ئه‌نجوومه‌ن: ئه‌نجوومه‌نی ریککاری گشتی پیکهاتوو به پیتی یاسای
ئه‌نجوومه‌نی شوورای ده‌ولت ژماره 65ی سالی 1979 هه‌موار کراو.

پینجه‌م: لیژنه: لیژنه‌ی لیکۆلینه‌وه که وه‌زیر یان سه‌روکی فه‌رمانگه‌ پیک
ده‌هیئت بو مه‌به‌سته‌کانی ئه‌م یاسایه.

په‌یره‌و کردنی ئه‌م یاسایه

ماده‌ی دووهم: (1)

یه‌که‌م: حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه په‌یره‌و ده‌کرین له سه‌ر گشت فه‌رمانبه‌رانی
ده‌ولت و که‌رتی گشتی.

دووهم: کارمه‌ندانی هی‌زه چه‌کداره‌کان و هی‌زه‌کانی ئاسایشی ناوخو و
ده‌زگای هه‌والگری نیشتمانی و دادوه‌ران و ئه‌ندامانی داواکاری گشتی،
ملکه‌چی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه نابن، ته‌نیا ئه‌گه‌ر له یاساکانیان ده‌قیق
هه‌بوو که ئاماژه‌ی به جیبه‌جی کردنی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه دابیت.

به‌شی دووهم: وه‌زیفه‌ی گشتی

ماده‌ی سییه‌م:

وه‌زیفه‌ی گشتی راسپاردیه‌کی نیشتمانی و خزمه‌ت کردنیکی
کوومه‌لایه‌تییه، مه‌به‌ستی ئه‌وه‌ی پیتی هه‌لده‌ستیت به‌رژه‌وه‌ندی گشتی
و خزمه‌ت کردنی هاوولا‌تیانه له به‌ر رو‌شنایی بنه‌ما یاساییه کار
پیکراوه‌کان.

(1) به‌م شیوه‌یه به پیتی ماده 3 له یاسای ژماره 5ی سالی 2008ی هه‌مواری یه‌که‌می یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌رانی
میری و که‌رتی گشتی هه‌موارکرایه‌وه.

ئەرکەکانی فەرمانبەر

مادهی چوارەم:

فەرمانبەر پابەند دەبێت بەم ئەرکانەى خوارەوه:

یه‌که‌م: جێبه‌جێ کردنی کاروبارەکانی وه‌زیفه‌که‌ی به‌ ئه‌مانه‌ت و هه‌ست کردن به‌ لیپرسراویتی.

دووهم: پابەند بوون به‌ واده‌کانی کار کردن و دوانه‌که‌وێت له‌ کاره‌که‌ی ته‌نیا به‌ روخسه‌ت بێت و ته‌رخانه‌کردنی هه‌موو کاته‌کانی ده‌وامی فهرمی بۆ کارکردن.

سێیه‌م: ریزگرتن له‌ سه‌ره‌ۆکه‌کانی و پابەند بوون به‌ ره‌وشت و گیانی وه‌رزشی له‌ کاتی ئا‌خاوتن له‌گه‌ڵیان و گوێرایه‌لی فەرمانه‌کانیان بێت ده‌رباره‌ی به‌ به‌جێ گه‌یاندنی ئەرکه‌کانیان له‌ سنووری رێگا‌پیدا‌راو له‌ یاسا و په‌یره‌و و رێنماییه‌کان، ئه‌گه‌ر هاتوو ئه‌م فەرمانانه‌ سه‌رپێچی بوون ئه‌وا له‌ سه‌ر فەرمانبه‌ره‌که‌یه‌ که‌ بۆ سه‌ره‌ۆکی خۆی روون بکاته‌وه‌ به‌ نووسین رووی ئه‌م سه‌رپێچیه‌ و پابەند نابێت به‌ جێبه‌جێکردنی ئه‌م فەرمانانه‌، ته‌نیا ئه‌گه‌ر سه‌ره‌ۆکه‌که‌ی به‌ نووسین جه‌ختی له‌ سه‌ر کرده‌وه‌، له‌و کاته‌دا سه‌ره‌ۆکه‌که‌ به‌رپرسیاره‌ له‌ سه‌رپێچیه‌که‌..

چوارهم: مامه‌له‌ کردن له‌گه‌ڵ فەرمانبه‌رانی خوارووی خۆی به‌ باشی به‌وه‌ی که‌وا شکۆمه‌ندیان بپاریزێت.

پنجهم: ریزگرتن له‌ هاوولا‌تیان و ئاسانه‌کاری کردنی به‌جێ گه‌یاندنی مامه‌له‌کانیان.

شه‌شه‌م: پارێزگاری کردن له‌ مو‌لک و ما‌لی ده‌وله‌ت که‌ له‌ لایه‌تی یان له‌ ژێر ده‌ستی (تحت تصرفه‌) و به‌کارهێنانی به‌ شیوه‌یه‌کی راست و دروست..

حه‌فته‌م: نه‌درک‌اندنی ئه‌و زانیاری و به‌لگه‌نامانه‌ی که سه‌یریان ده‌کات به‌حوکمی وه‌زیفه‌که‌ی یان له‌کاتی کاره‌که‌ی، ئه‌گه‌ر هاتوو به‌سروش‌ت نه‌ینی بوو یان (مه‌ترسی درک‌اندنی) بیته‌ زیان گه‌یاندن به‌ده‌وله‌ت، یان به‌که‌سه‌کان یان له‌لایه‌ن سه‌روکه‌کانی فه‌رمانی پی‌کرا بوو که‌وا نه‌یدرک‌ینی، ئه‌م ئه‌رکه‌ به‌رده‌وام ده‌بیته‌ پابه‌ندی بیته‌ تا دوا‌ی ته‌واو بوونی خزمه‌ته‌که‌شی، نابیته‌ به‌هیچ شی‌وه‌یه‌ک له‌دوا‌ی خانه‌نشین کردنی یان کوتایی هینانی خزمه‌ته‌که‌ی دیکۆمیته‌ی فه‌رمی نه‌ینی لای خو‌ی هه‌لبگریت.

هه‌شته‌م: پارێزگاری کردن له‌شکو‌ی وه‌زیفه‌ی گشتی و دوور که‌وته‌نه‌وه‌ له‌هه‌موو شتی‌ک که‌وا زیان به‌ریزگرتنی پی‌ویست بگه‌یه‌نیته‌، جا‌چ ئه‌گه‌ر هاتوو له‌کاتی به‌جی گه‌یاندنی کاره‌کانی بیته‌ یان له‌ده‌روه‌ی کاته‌کانی ده‌وامی فه‌رمی بیته‌.

نۆیه‌م: ریگه‌گرتن له‌به‌دی هینانی هه‌ر ده‌ستکه‌وتیک یان هه‌ر قازانجیکی شه‌خسی بو‌خو‌ی یان بو‌هه‌ر که‌سیکی تر به‌سوود وهرگرتن له‌وه‌زیفه‌که‌ی. ده‌یه‌م: گه‌راندنه‌وه‌ی گشت ئه‌و که‌لوپهل و ئامیرانه‌ی که‌وا له‌ژی‌ر رکیفیدایه‌ بو‌جیگای تایبه‌تی خو‌ی له‌کاتی کوتایی هاتنی کاری روژانه‌ته‌نیا ئه‌گه‌ر سروشتی کاره‌که‌ی وا پی‌ویست بکات.

یازده‌م: ره‌چاو کردنی ئه‌و یاسا و ریسا و رینمایانه‌ی که‌تایبه‌تن به‌پاراستنی ته‌ندروستی گشتی و سه‌لامه‌تی له‌کار کردن و خو‌پاراستن له‌ئاگرکه‌وته‌نه‌وه‌.

دوازده‌م: هه‌لسان به‌ئه‌رکه‌کانی وه‌زیفه‌که‌ی که‌بریاردراره‌ له‌یاسا و ریسا و رینماییه‌کان.

قەدەغە كراوەكان لە فەرمانبەر

مادەى پێنجەم:

ئەمانەى خوارەو لە فەرمانبەر قەدەغە دەكرێت:

یەكەم: كۆكردنەو لە نیوان دوو وەزىفە بە سیفەتى بنەپەتى یان كۆكردنەو لە نیوان وەزىفەىك و ھەر كاریكى تر تەنیا بە پێى حوكمەكانى ئەم یاسایە نەبێت.

دووھەم: پیادە كردنى كارە بازرگانىیەكان و دامەزراندنى كۆمپانىاكان و ئەندام بوون لە ئەنجوومەنى كارگێرى كۆمپانىاكان جگە لە:

أ- كړینی پشكهكانی كۆمپانیا هاوبه شهكان.

ب- ئەو كارانەى كە پەيوەندى بە سامانى فەرمانبەرەو ھەيە كە بە ھۆى میرات بۆى ماوەتەو یان بەرپۆە بردنى پارە و پوولى ھاوسەرى یان نزیکەكانى تا پلە سێ كە بە میرات بۆیان ماوەتەو، لە سەر فەرمانبەرەكەيە كە فەرمانگەكەى خۆى ئاگادار بکاتەو لە ماوەى 30 رۆژ و لە سەر وەزیرە ئەگەر بىنى كاریگەرى دەبێت لە سەر جیبەجی كردنى ئەركەكانى فەرمانبەر یان زیان بە بەرژەوەندى گشتى دەگەيەنیت، سەرپشكى بکات لە نیوان (مانەو لە وەزىفەكەى و پاكتاو كردنى ئەم سامانە یان وازھێنان لە بەرپۆە بردن لە ماوەى سالیك لە ریکەوتى ئاگادارکردنەو) یان (داواكارى وازھێنان -استقالة- یان ئیحالە كردنى بۆ خانەنشینی).

سێیەم: بەشداری كردن لە كەمكردنەوكان (مناقصات).

چوارەم: بەشداری كردن لە زیاد كردنەكان (مزایدات) كە فەرمانگەكانى دەولەت و كەرتى گشتى ئەنجامى دەدەن، بۆ فروشتنى مولك و مالى گواستراوەو نەگواستراوە ئەگەر ھاتوو رینگە پیدرا بوو (مخول) بە پێى

ياسا بۆ پەسەند كەردنى فرۆشتەنە كە بە مەبەستى (ئىحالەى بىنبرى) يان ئەندام بىت لە لیژنەكانى خەملاندن يان فرۆشتن يان بریاری فرۆشتن يان بەكریدانى ئەم مولك و مالانە لە لایەن خودى فەرمانبەرەكەو دەرا بىت، يان ئەگەر فەرمانبەر بىت لەو بەرپۆەبەراییە گشتیە يان هاوتاکەى كە خاوەنداریەتى مولك و مالە فرۆشراو يان بەكریدراوەكەیه..

پینجەم: بەكار هیئانى كەلوپەل و ئامیر و ھۆیەكانى گواستەو و... ھتد كە خاوەنداریەتى بۆ فەرمانگەكانى میرى و كەرتى گشتى دەگەرپیتەو بۆ مەبەستە تاییبەتیەكان.

شەشەم: بەكار هیئانى ھەر مەكینەیک یان ئامیریک یان ھەر ئامیریک لە ئامیرەكانى بەرھەم هیئان، كە لە لایەن سەرۆكى راستەوخۆى رانەسپێردراو بە بەكار هیئانى.

حەفتەم: سوود وەرەگرتنى راست و دروست لە كاتژمیرەكانى كار كەردن و ئامرازەكانى بەرھەم هیئان بە مەبەستى بەجى گەیاندى ئەو كارانەى پىی دراوە يان پشت گوى خستن يان خۆدزینەو لە كار كە ببیتە ھۆى زیان گەیاندى بە بەرھەم هیئان يان خزمەتگوزاریەكان يان مولك و مالەكان..

ھەشتەم: دەستووردان لە پرۆژەیک یان لەكار خستنى ئامیرەكان يان كەرەستەكان يان پىداویستیەكان.

نۆیەم: بە ئەنقەست كەم كەردنەو بەرھەم هیئان و زیان پىگەیاندى ..

دەيەم: دواكەوتن لە بەجى گەیاندى كارەكەى كە ببیتە ھۆى لەكار كەوتنى كارى خەلكانى تر...

یازدەم: قەرز كەردن يان وەرگرتنى پاداشت يان دیارى يان قازانجىك لە ھاوولاتیان يان بەلیندەران يان بەلیندرانى كە گریبەستییان لەگەل فەرمانگەكەى كەردووە يان لە ھەموو شتىكى كارەكەى كە پەيوەندى ھەبیت

به فهرمانبهره وه به هۆی وهزیفهكهی.

دوازدهم: ئاماده بوون له بارهگای وهزیفهكهی له باری سهرخۆشی یان پیوه دیار بوونی حالهتی سهرخۆشی له شوینیکی گشتی.

سیزده: پاریزگاری کردن (بۆ خودی خۆی) له ههر دانهیهکی رهسهنی ههر کاغهزیک یان بهلگهنامهیهکی فهرمی یان دهرهینانی وینه رهسهنهکان له دۆسیهکانی تایبته به هه لگرتیان به مه بهستی بهکار هینانی بۆ مه بهستهکانی نافهرمی.

چواردهم: په رده لادان (پیدانی) ههر لیدوانیک یان بهیانیک له سهر کارهکانی فهرمانگهكهی به هۆیهکانی راگهیاندن و بلاو کردنه وهی، كه بهرکهوتی راسته وخۆی هه بیته به کارهکانی وهزیفهكهی، ته نیا ئه گهر هاتوو ریگای پی درابوو له لایهن سهروکی تایبته مه ند.

کار کردنی فهرمانبهر دواى دهوامى فهرمی

ماده ی شه شه م:

یه كه م: بۆ ئه وه فهرمانبهره هه یه كه یه كیک له وهزیفهکانی گرتوو، كه دهكه ویتته سنووری پله ی حه فته م به خواره وه له پلهکانی یاسای خزمه تی شارستانی ژماره 24 ی سالی 1960، کار بکات له دهره وهی کاتهکانی کار کردنی فهرمی بۆ حیسابی خودی خۆی یان له لای كه سیکی تر به مه رجیک فهرمانگهكهی ئاگادار بکاته وه به شوین و سروشتی کارهكهی سالانه و کارهكهی له دهره وهی کاتهکانی کار کردنی فهرمی کاریگه ری نه بیته له سهر ئه رکهکانی وهزیفهكهی.

دووهم: بۆ وهزیری تایبته مه ند یان ئه وه كه سه ی رای ده سپیریته هه یه، روخسه ت بداته ئه وه فهرمانبهره ی كه حوكمهکانی برگه ی یه كه می سه ره وه

نایانگریتهوه، بۆ کار کردن له دهرهوهی کاتهکانی کار کردنی فهرمی بۆ
ماوهی سالیک و دهتواندری نوێ بکریتهوه.

سییه: ئهم فهرمانبه رانهی خوارهوه به دهر دهکریڻ له حوکمهکانی ئهم
مادهیه:

أ- ئهوانه ی دامهزاون به فهرمانی کۆماری.

ب- کارمهندانی وهزارهتی دهرهوه.

ج- ئهوانه ی کار دهکهن له خزمهتی دهرهوه.

سه ریچی کردنی فهرمانبهر

مادهی حهفتهم:

ئهگهر فهمانبه ریک سه ریچی ئه رکهکانی وهزیفه که ی کرد یان هه لسا به
کاریک له کاره قه دهغه کراوه کان، سزا دهرییت به یه کیک له م سزایانه ی
که له م یاسایه دا هاتووه، ئهمه ش کاریگه ری نابیت له سه ر ئه وه ی که
به رامبه ری وهرده گیریت له ریوشوینهکانی تر به پیی یاساکان.

به‌شی سییه‌م: سزاكان و کاریگه‌ریه‌كاني و ریوشوینی سه‌پاندنی

سزاكان

ماده‌ی هه‌شته‌م:

ئه‌و سزایانه‌ی که ده‌کریت ب‌سه‌پیندریت به‌سه‌ر فه‌رمانبه‌ر بریتیه‌ له:

یه‌که‌م: سه‌رنج راکیشان (لفت النظر):

به‌ ئاگادار کردنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر ده‌بیت به‌ شیوه‌ی نووسراو به‌رامبه‌ر به‌م سه‌رپیچیه‌ی که کردوویه‌تی و ئاراسته‌ کردنی بۆ باش کردنی هه‌لسوکه‌وتی وه‌زیفی و کاریگه‌رییه‌كاني ئه‌م سزایه‌ش بریتیه‌ له دواکه‌وتنی پله‌ به‌رز کردنه‌وه‌ یان زیاده‌ بۆ ماوه‌ی 3 مانگ.

دووه‌م: ئاگادار کردنه‌وه‌ (انذار):

به‌ ئاگادار کردنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر ده‌بیت به‌ شیوه‌ی نووسراو به‌و سه‌رپیچیه‌ی که کردوویه‌تی و ئاگادار کردنه‌وه‌ی له‌ به‌جی نه‌هینانی ئه‌رکه‌كاني وه‌زیفه‌که‌ی و کاریگه‌رییه‌كاني ئه‌م سزایه‌ش بریتیه‌ له‌ دواکه‌وتنی پله‌ به‌رز کردنه‌وه‌ یان زیاده‌ بۆ ماوه‌ی 6 مانگ.

سییه‌م: برینی مووچه‌ (قطع راتب):

به‌ برینی پشکی رۆژانه‌ ده‌بیت له‌ مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ره‌که‌ بۆ ماوه‌یه‌ک که له‌ 10 رۆژ تیپه‌ر نه‌کات به‌ فه‌رمانیکی نووسراو که تیندا ئه‌و سزایه‌ی

که فه‌رمانبه‌ره‌که ئه‌نجامی داوه، دیاری کرا بی‌ت که پی‌ویستی به سه‌پاندنی سزاکه کردبی‌ت و کاریگه‌رییه‌کانی ئه‌م سزایه‌ش بریتییه له دواکه‌وتنی پله به‌رز کردنه‌وه یان زیاده بۆ ماوه‌ی:

أ- پینچ مانگ له حاله‌تی برینی مووچه‌که‌ی له 5 رۆژ تیپه‌ر نه‌کات.

ب- یه‌ک مانگ بۆ هه‌ر رۆژیک له رۆژانی برینی مووچه‌که‌ی له حاله‌تی تیپه‌پاندنی ماوه‌ی سزاکه‌ی له (5) رۆژ.

چوارهم: سه‌ره‌زنه‌نشتکردن (التوبیخ):

به ئاگادار کردنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ره‌ ده‌بی‌ت به شیوه‌ی نووسراو به‌و سه‌رپیچیه‌ی که کردوویه‌تی و ئه‌و هۆیه‌کانی که بووه‌ته هۆی ره‌زامه‌ند نه‌بوون له هه‌لسوکه‌وتی و داوای لی ده‌کریت که دوورکه‌ویته‌وه له‌م سه‌رپیچیه‌ و باش کردنی هه‌لسوکه‌وتی وه‌زیفی و کاریگه‌رییه‌کانی ئه‌م سزایه‌ش بریتییه له دواکه‌وتنی پله به‌رز کردنه‌وه یان زیاده بۆ ماوه‌ی یه‌ک سال.

پینجه‌م: که‌مه‌کردنه‌وه‌ی مووچه (انقاص الراتب):

به برینی بریک له مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ره‌که ده‌بی‌ت به ریژه‌یه‌ک که له (10 %) ی مووچه‌ی مانگانه‌ی تیپه‌ر نه‌بی‌ت بۆ ماوه‌یه‌ک که که‌مه‌تر نه‌بی‌ت له شه‌ش مانگ و زیاتر نه‌بی‌ت له دوو سال و ئه‌مه‌ش ئه‌نجام ده‌دریت به فه‌رمانی‌کی نووسراو بۆ هه‌ست کردنی فه‌رمانبه‌ره‌که به‌و کاره‌ی که کردوویه‌تی و کاریگه‌رییه‌کانی ئه‌م سزایه‌ش بریتییه له دواکه‌وتنی پله به‌رز کردنه‌وه یان زیاده بۆ ماوه‌ی دوو سال.

شه‌شهم: هینانه خواره‌وه‌ی پله (تنزیل درجه):

به فرمانیکی نووسراو ده‌بیت که فرمانبهر هه‌ست بکات به‌و کاره‌ی که کردوویه‌تی و کاریگه‌رییه‌کانی ئەم سزایه:

أ- دهرباره‌ی ئەو فرمانبهرانه‌ی ملکه‌چی یاساکان یان سیسته‌مه‌کان یان بنه‌ماکان یان رینماییه‌کانی خزمه‌تن که پله داراییه‌کان و پله به‌رز کردنه‌وه وهرده‌گرن، هینانه خواره‌وه‌ی مووچه‌ی فرمانبهر راسته‌وخۆ بۆ که‌مترین راده‌ی پله‌ی خوار پله‌که‌ی خۆی له‌گه‌ل پیدانی سه‌رمووچه‌ی سالانه‌ی که وهریده‌گرت له‌و پله‌یه‌ی که لینی هاتۆته خواره‌وه (به‌پیۆهری سه‌رمووچه‌ی بریار دراو له‌و پله‌یه‌ی که بۆی دابه‌زیوه) و ده‌گه‌رپته‌وه سه‌رمووچه‌ی جارانی که وهری ده‌گرت پیش هینانه خواره‌وه‌ی پله‌که‌ی پاش به‌سه‌ربردنی 3 سال به‌سه‌ر ریکه‌وتی سه‌پاندنی سزاکه له‌گه‌ل خولاندنه‌وه‌ی ماوه‌ی به‌سه‌ربردو له‌ دوا مووچه‌ی پیش سه‌پاندنی سزاکه.

ب - دهرباره‌ی ئەو فرمانبهرانه‌ی ملکه‌چی یاساکان یان سیسته‌مه‌کان یان بنه‌ماکان یان رینماییه‌کانی خزمه‌تن که به (سیسته‌می زیاده‌هه‌ر دوو سال جارێک) وهرده‌گرن، که‌م کردنه‌وه‌ی دوو زیاده له‌ مووچه‌ی فرمانبهر و ده‌گه‌رپته‌وه بۆ ئەو مووچه‌یه‌ی که وهری ده‌گرت پیش هینانه خواره‌وه‌ی پله‌که‌ی پاش به‌سه‌ربردنی 3 سال له‌ رۆژی سه‌پاندنی سزاکه له‌گه‌ل خولاندنه‌وه‌ی ماوه‌ی به‌سه‌ربردراو له‌ دوا مووچه‌که‌ی پیش سه‌پاندنی سزاکه.

ج- دهرباره‌ی ئەو فرمانبهرانه‌ی ملکه‌چی یاساکان یان سیسته‌مه‌کان یان بنه‌ماکان یان رینماییه‌کانی خزمه‌تن که به سیسته‌می زیاده‌ی سالانه مووچه وهرده‌گرن، که‌م کردنه‌وه‌ی 3 زیاده‌ی سالانه‌ی له‌ مووچه‌ی فرمانبهر له‌گه‌ل خولاندنه‌وه‌ی ماوه‌ی به‌سه‌ربردراو له‌ دوا مووچه‌که‌ی پیش سه‌پاندنی سزاکه.

حه‌فتهم: ده‌کردن له کار (الفصل):

به لادانی فه‌رمانبهر ده‌بیت له وه‌زیفه بۆ ماوه‌یه‌ک که دیاری ده‌کریت له بریاری ده‌کردنه‌که، که تئیدا هۆیه‌کانی پیویست به سه‌پاندنی سزا‌که روون ده‌کریت‌هوه:

أ- ماوه‌یه‌ک که م‌تر نه‌بیت له یه‌ک سال و زیاتر نه‌بیت له 3 سال ئه‌گه‌ر فه‌رمانبهر سزا درا به (دوو سزا) یان به دوو جار له (یه‌کیک) له‌م سزایانه‌ی خواره‌وه و دووباره‌ی کرده‌وه بۆ سییه‌م جار له ماوه‌ی 5 سالدا له میژووی سه‌پاندنی سزای یه‌که‌م که پیویستی کردووه به یه‌کیکیان سزا بدریت:

1 - سه‌ره‌نشست کردن - ته‌وبیخ

2 - که‌م کردنه‌وه‌ی مووچه - انقاص الراتب

3 - هیئانه خواره‌وه‌ی پله - تنزیل الدرجة

ب- ماوه‌ی مانه‌وه‌ی له به‌ندیخانه ئه‌گه‌ر حوکم درا به به‌ند کردن یان به‌ند کردن به هۆی سزای ئابروونه‌بهر له روژی ده‌رچوونی حوکمه‌که‌ی و ماوه‌ی راگرتنه‌که‌ی داده‌ندریت له نیو ماوه‌ی ده‌کردنه‌که‌ی و ئه‌و نیوه مووچه‌که‌ی که بۆی خه‌رج ده‌کرا له ماوه‌ی ده‌ست کیشانه‌وه‌که‌ی (سحب الید) لی ناسه‌ندریته‌وه.

هه‌شته‌م: دوورخستنه‌وه (العزل):

به لادانی فه‌رمانبهر ده‌بیت له وه‌زیفه‌که‌ی ده‌بیت به شیوه‌یه‌کی کۆتایی و نا‌کریت دووباره وه‌زیفه‌ی پی بدریت‌هوه له فه‌رمانگه‌کانی ده‌وله‌ت و که‌رتی گشتی، ئه‌وه‌ش به بریاریکی سه‌به‌بکار ده‌بیت له لایه‌ن وه‌زیره‌وه له یه‌کیک له‌م حاله‌تانه‌ی خواره‌وه:

- أ- ئەگەر سەلماندرە بە ئەنجامدانی کاریکی ترسناک که مانەوێ لە خزمەت کردنی دەوڵەت دەبێتە ھۆی زیان گەیاندن بە بەرژەوێندی گشتی.
- ب- ئەگەر ھۆکەم درا بە کەتێک که دروست بێت لە وەزێفەکە یان ئەنجامی دا بێت بە سێفەتە فەرمییەکە ی.
- ج- ئەگەر سزا درا بە (دەرکردن- الفصل) و ئینجا گەڕایەو وەزێفە و ھەلسا بە ئەنجام دانی کاریک که بێتە دەرکردنی جاریکی تر.

ماوەی دواکەوتن لە پلە بەرز کردنەو

مادە ی نۆیەم:

یەکەم: جێبەجێ کردنی ماوەکانی دواکەوتن لە پلە بەرز کردنەو یان زیادە که دەکەوێتە سەری بە ھۆی سزاکانی ھاتوو لە مادە 8 ی ئەم یاسایە، لە رێکەوتنی شایستە ی پلە بەرز کردنەو یان زیادە ی فەرمانبەر.

دووەم: ئەگەر فەمانبەر سزا درا بە زیاتر لە سزایەک لە ماوە ی یەک پلە ی وەزێفی ئەوا توندترین سزا دەرھەقی جێبەجێ دەکرێت دەربارە ی دواکەوتنی پلە بەرز کردنەو بە پێی ئەوێ لە بڕگە ی پێشوو بپاری لێ دراو.

لیژنە ی لێکۆڵینەو و مێکانیزمی لێکۆڵینەو

مادە ی دەیەم:

یەکەم: لە سەر وەزیر یان سەرۆکی فەرمانگە ی بە پیکھێنانی لیژنە ی لێکۆڵینەو لە سەرۆک و دوو ئەندامی خاوەن شارەزایی و بە مەرجیک یەکیکیان بپروانامە ی بەرایی زانکۆ ی بە دەست ھێنا بێت لە یاسا.

دووهم: لیژنه هه‌لده‌ستیت به لی‌کۆلینه‌وه به شیوه‌ی نووسراو له‌گه‌ل فرمانبهری سه‌رپێچیکار که ئی‌حاله‌ی لیژنه‌ کراره و بۆ به‌جی‌گه‌یاندنی ئه‌رکه‌کانی، لیژنه‌که‌ بۆی هه‌یه به‌ گوێگرتن و نووسینه‌وه‌ی و ته‌کانی فرمانبهره‌که و شایه‌ته‌کان و تێرمان له‌ گشت دیکۆمینت و زانیاریه‌کان که به‌ پێویستی ده‌بینیت و کۆنووسی‌ک ده‌نوسیته‌وه، که تێیدا ئه‌و رێوشوێنه‌ی گرتوویه‌تییه به‌ر و ئه‌و وتانه‌ی گوێ بیستی بووه له‌گه‌ل راسپاردنه‌کانی سه‌به‌بکار، یان به‌ ئه‌نجام نه‌دانی لێپرسینه‌وه له‌ فرمانبهر و داخستی لی‌کۆلینه‌وه یان سه‌پاندنی یه‌کی‌ک له‌ سزاکانی هاتوو له‌م یاسایه، هه‌موو ئه‌مانه به‌رز ده‌کرێته‌وه بۆ ئه‌و لایه‌نه‌ی که فرمانبهره‌که‌ی ئی‌حاله‌ کردووه.

سییه‌م: ئه‌گه‌ر لیژنه‌که‌ بینی که ئه‌و کاره‌ی که فرمانبهر به‌ هۆیه‌وه ئی‌حاله‌ کراره، تاوانی‌ک پێک ده‌هینیت که سه‌ری هه‌ل‌دابیت له‌ وه‌زیفه‌که‌ی یان ئه‌نجامی دابیت به‌ سیفه‌ته‌ فرمییه‌که‌ی، ده‌بیت لیژنه‌که‌ راسپارد بکات به‌ ئی‌حاله‌ کردنی بۆ دادگا تایبه‌تمه‌نده‌کان.

چوارهم: به‌ده‌ر له‌ حوکمه‌کانی بر‌گه‌کانی (یه‌که‌م و دووهم) له‌م ماده‌یه، بۆ وه‌زیر یان سه‌رۆکی فرمانگه‌ هه‌یه پاش لێپرسینه‌وه له‌ فرمانبهری سه‌رپێچیکار، به‌ سه‌پاندنی سزایه‌کی راسته‌وخۆ به‌ یه‌کی‌ک له‌م سزایانه‌ی که هاتوو له‌ بر‌گه‌کانی (یه‌که‌م و دووهم و سییه‌م) له‌ ماده‌ی 8 ی ئه‌م یاسایه.⁽¹⁾

ده‌سه‌ل‌ته‌کانی سه‌پاندنی سزا

ماده‌ی یازده‌یه‌م:

له‌گه‌ل ره‌چاو کردنی حوکمه‌کانی ماده‌ 10 له‌م یاسایه:

یه‌که‌م: بۆ وه‌زیر هه‌یه به‌ سه‌پاندنی هه‌ر سزایه‌کی هاتوو له‌ ماده‌ 8 له‌م

(1) واته وه‌زیر یان سه‌رۆکی فرمانگه ده‌توانیت سزای (سه‌رنج راکێشان، ئاگادار کردنه‌وه، برینی مووچه) به‌ شیوه‌یه‌کی راسته‌وخۆ به‌ سه‌ر فرمانبهر به‌پێیت به‌جی لیژنه‌ی لی‌کۆلینه‌وه پاش لێپرسینه‌وه له‌ فرمانبهره‌که به‌و سه‌رپێچیه‌ی که کردویه‌تی.

ياسايه له سهر فهرمانبهري سهرپيچيكاري حوكمهكاني ئەم ياسايه.

دووهم: بۆ سهرۆكي فهرمانگه يان فهرمانبهري راسپيژدراو ههيه به سهپاندني يهكيك لهم سزايانهي خوارهوه له سهر فهرمانبهري سهرپيچيكاري حوكمهكاني ئەم ياسايه:

أ- سهرنج راكيشان، ب- ئاگادار كردنهوه، ج- بريني مووچه بۆ ماوهي له 5 رۆژ تپيهر نهبيت، د- سهرزنهشت كردن

سييهه: ئەگەر ليژنه راسپاردەي کرد به سهپاندني سزاي توندتر لهوهي هاتوو له برگه (دووهم) لهم مادهيه، له سهر سهرۆكي فهرمانگه يان فهرمانبهري راسپيژدراو كه رهوانه ي وهزي ري بكات بۆ تيپراماني .

چوارهم و پينجهه: (1)

سهپاندني سزا له سهر پله تايبهتهكان

مادهي دوازدەيهه: (2)

يهكهه: لهگهڵ رهچاو كردني حوكمهكاني مادهي (10) لهم ياسايه، بۆ وهزي ههيه به سهپاندني سزاي (سهرنج راكيشان يان ئاگادار كردنهوه يان بريني مووچه) بهسهر فهرمانبهري كه له وهزيهه بهريوه بهري گشتي به سهرهوه، له كاتي ئەنجامداني كاريك كه سهرپيچي حوكمهكاني ئەم ياسايه بيت.

دووهم: ئەگەر بۆ وهزي رهچاو كردني حوكمهكاني مادهي (10) لهم ياسايه، بۆ وهزي ههيه به سهپاندني سزاي (سهرنج راكيشان يان ئاگادار كردنهوه يان بريني مووچه) بهسهر فهرمانبهري كه له وهزيهه بهريوه بهري گشتي به سهرهوه، له كاتي ئەنجامداني كاريك كه سهرپيچي حوكمهكاني ئەم ياسايه بيت.

(1) هەردوو بڕگەي چوارەم و پینجەم لە ماده 11 بە پێی ماده 4 لە یاسای ژمارە 5ی سالی 2008ی هەمواری یەكەمی یاسای ريككاري فهرمانبهري ميري و كرتي گشتي ههلهشايهوه.

(2) ئەم مادهيه به پێی ماده 5 لە یاسای ژمارە 5ی سالی 2008ی هەمواری یەكەمی یاسای ريككاري فهرمانبهري ميري و كرتي گشتي هەموار كرايهوهوه ئەمەي سەرەوه شوێني گرتەوه.

وهزیره که برپاره که بخاته ږوو بۆ ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران، که پیشنیاری سه‌پاندنی یه‌کیک له‌ سزاکانی هاتوو له‌م یاسایه‌ی تیا‌دا بی‌ت.

سی‌یه‌م: بۆ ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ هه‌یه‌ که حوکمه‌کانی ئه‌م ماده‌یه‌ ده‌یگریته‌وه‌ تانه‌ له‌ سزاکانی بدات (که ده‌سه‌پیندریت له‌ سه‌ری به‌ پێی هه‌ردوو برگه‌ی یه‌که‌م و دووهم له‌م ماده‌یه‌)، به‌ پێی حوکمه‌کانی ماده‌ی 15 له‌م یاسایه‌.

هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی سزاکان

ماده‌ی سی‌زده‌یه‌م: (1)

یه‌که‌م: بۆ وه‌زیر هه‌یه‌ به‌ هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی هه‌ر سزایه‌کی سه‌پیندره‌ به‌سه‌ر فه‌رمانبه‌ره‌ که هاتوو له‌ برگه‌کانی (یه‌که‌م، دووهم، سی‌یه‌م، چواره‌م) (2) له‌ ماده‌ی 8 ی ئه‌م یاسایه‌، له‌ کاتی هه‌بوونی ئه‌م مه‌رجانه‌ی خواره‌وه‌:

أ- تی‌په‌پینی یه‌ک سا‌ل به‌سه‌ر سه‌پاندنی سزاکه‌.

ب- هه‌لسانی به‌ کاره‌کانی به‌ شی‌وه‌یه‌کی نایابتر له‌ هاوه‌له‌کانی.

ج- سزا نه‌دانی به‌ هه‌یج سزایه‌ک ئاماژه‌ پێ کراو له‌ ماوه‌ی که له‌ برگه‌ی-أ- هاتوو.

دووهم: برپاری هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی سزاکه‌ ده‌بی‌ته‌ هو‌ی لادانی کاریگه‌رییه‌کانی سزاکه‌ ئه‌گه‌ر هاتوو به‌سه‌ر نه‌چوو بوو.

(1) ئه‌م ماده‌یه‌ به‌ پێی ماده‌ 6 له‌ یاسای ژماره‌ 5 ی سا‌لی 2008 ی هه‌مواری یه‌که‌می یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌رانی

میری و کهرتی گشتی هه‌لوه‌شایه‌وه‌ و ئه‌مه‌ی سه‌ره‌وه‌ شوینی گرتته‌وه‌.

(2) واته‌ سزاکانی (سه‌نج راکیشان، ئاکادار کردنه‌وه‌، برپینی مووچه‌، سه‌رزنه‌شتکردن)

سەپاندنی سزا له لایەن سەرۆک کۆمار و سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران

مادە ۱ چوار دەیه م: (1)

یه کەم: بۆ سەرۆک کۆمار یان ئەو هی رای دەسپێریت بە سەپاندنی هەر سزایه کی هاتوو له م یاسایه له سەر فەرمانبەرانی سەر به فەرمانگه کە ی.

دوو ه م: بۆ سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران یان وەزیر یان سەرۆکی فەرمانگه ی نه به ستر او به وهزارهت هیه به سەپاندنی یه کی له سزاکانی هاتوو له خواره وه له سەر فەرمانبەرانی وهزارهت ه کی یان فەرمانگه کە ی که حوکمه کانی ئە م یاسایه دهیانگریته وه.

أ) که م کردنه وه ی مووچه

ب) هیتانه خواره وه ی پله

ج) ده رکردن

د) دوورخستنه وه

تانه لیدان

سییه م: بۆ فەرمانبەر هیه به پێی بره گه کانی یه کە م و دوو ه می ئە م ماده یه تانه له بریاری چه سپاندنی سزاکه بدن به پێی حوکمه کانی ماده 15 ی ئە م یاسایه.

(1) ئە م ماده یه به پێی ماده 7 له یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 ی هه مواری یه کە می یاسای ریککاری فەرمانبەرانی میری و کەرتی گشتی هه لوه شایه وه و ئە م ی سەر وه شویت ی گرت ه وه.

به شی چوارهم: تانه لیدان له بریاره‌کانی سه پاندنی سزاگان

ماده‌ی پازده‌یه‌م:⁽¹⁾

ئهنج‌وومهن ئەم پسیپوریانی ده‌بیئت: (2) & (3)

یه‌که‌م: سه‌یر کردنی ئەو په‌لپانه‌ی (الاعتراض) ئاماژه پئ کراو له ماده‌ی 8 ی ئەم یاسایه، پاش بیدادی لی (التظلم منها) به پئی هاتوو له برگه دووهم له‌م ماده‌یه و بۆی هه‌یه که بریار بدات له سه‌ر په‌سندکردنی بریاره‌که یان که‌م کردنه‌وه‌ی سزاکه یان هه‌لوه‌شانندنه‌وه‌ی.

دووهم: پئش پیشکesh کردنی تانه له لای ئهنج‌وومهنی ریککاری گشتی له سه‌ر ئەو بریاره‌ی ده‌رچوو به سه‌پاندنی سزاکه، مه‌رجه (بیدادی: تظلم) له بریاره‌که پیشکesh بکریت به‌و لایه‌نه‌ی که بریاره‌که‌ی ده‌رچوو اندوو، له ماوه‌ی 30 رۆژ له ریکه‌وتی پیراگه‌یاندنی فه‌رمانبه‌رکه به بریاری سه‌پاندنی سزاکه و له سه‌ر لایه‌نی ئاماژه پئ کراوه که سه‌یری (البت) ئەم بیدادیه‌ی بکات له ماوه‌ی 30 رۆژ له ریکه‌وتی پیشکesh کردنی و له کاتی سه‌یرنه‌کردنی و ماوه‌که‌ی ته‌واو بوو، ئەوا به رەت کردنه‌وه‌ی بیدادیه‌که‌ی داده‌نریت.

سێیه‌م: پیشکesh کردنی تانه له ئهنج‌وومهنی ریککاری گشتی مه‌رجه له ماوه‌ی 30 رۆژ بیئت له ریکه‌وتی پئ راگه‌یاندنی فه‌رمانبه‌ر له رەت کردنه‌وه‌ی بیدادیه‌که‌ی.

چوارهم:

أ- بریاری تانه لینه‌دراو له‌م ماوه‌یه‌ی که هاتوو هه‌ردوو برگه‌ی (دووهم

(1) ئەم ماده‌یه به پئی ماده 8 له یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 ی هه‌مواری یه‌که‌می یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌رانی میری و که‌رتی گشتی هه‌لوه‌شایه‌وه و ئەمه‌ی سه‌ره‌وه شویتی گرتنه‌وه.

(2) واته ئهنج‌وومهنی ریککاری گشتی

(3) ئیستا له هه‌ریمی کوردستان لیژنه‌ی ریککاری فه‌رمانبه‌ران له ئهنج‌وومهنی شوورای هه‌ریمی کوردستان پسیپریه‌کانی ئهنج‌وومهنی ریککاری گشتی پیاده ده‌کات.

و سییه‌م) به پله‌ی بنبر واته کو‌تایی داده‌ندریت.

ب- ده‌کریت تانه له بریاری ئه‌نجوومه‌نی ریککاری گشتی بدریت له‌لای ده‌سته‌ی گشتی ئه‌نجوومه‌نی شوورای ده‌وله‌ت له‌ ماوه‌ی 30 رۆژ له رۆژی پێ راگه‌یاندنی و بریاری ده‌سته‌ی گشتی ده‌رچوو له‌ ده‌رئه‌نجامی تانه‌که پله‌ی (بنبر) واته کو‌تاییه و پابه‌ندراوه (ملزمه).

پینجه‌م: ئه‌نجوومه‌نی ریککاری گشتی له‌ کاتی سه‌یر کردنی تانه‌کان ره‌چاوی یاسای شیوازه‌کانی دادگایی کردنی سزاکان (قانون اصول المحاکمات الجزائية) بکات که بگونجیت له‌گه‌ل حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه و دانیشه‌کانیان به‌ نه‌ینی بیت.

شه‌شه‌م: ده‌سته‌ی گشتی ئه‌نجوومه‌نی شوورای ده‌وله‌ت پسپۆرییه‌کانی دادگای ته‌میز هاتوو له‌ یاسای شیوازه‌کانی دادگایی کردنی سزاکان پیاده ده‌کات له‌ کاتی سه‌یر کردنی تانه‌ی پیشکه‌ش کراو له‌ بریاره‌کانی ریککاری گشتی به‌وه‌ی بگونجیت له‌گه‌ل حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه.

حه‌فته‌م: (1)

أ- پارهییه‌کی برپاوه به‌ بری (10000) ده‌ هزار دینار ده‌بیت فه‌رمانبه‌ر بیدات له‌ کاتی په‌له‌یه‌کان له‌ بریاری ده‌رچوو به‌ سه‌پاندنی سزای ریککاری له‌ به‌رده‌م ئه‌نجوومه‌نی ریککاری گشتی.

ب- تانه‌ لیدهر (الطاعن) ده‌بیت پارهییه‌کی برپاوه بدات به‌ بری (4000) چوار هزار دینار له‌ کاتی تانه‌ لیدان به‌ شیوه‌ی ته‌میزی له‌ بریاری ده‌رچوو له‌ داوای هاتوو له‌ برپه‌ (أ) ی سه‌ره‌وه.

(1) ئه‌م برپه‌یه به‌ پێی یاسای ژماره‌ 5ی سالی 2012 یاسای هه‌مواری یاسای ریککاری فه‌رمانبه‌ران زیاد کرا .

به شی پینجه م: دهست کیشانه وه - سجب الید

مادهی شازدهیه م:

ئه گهر فه مانبه ریگ راگیرا له لایه ن لایه نیکی تایبه تمه ند، له سه ر
فه مانگه که یه تی دهستی فه مانبه ره که بکیشینیته وه له وه زیفه به دریژی
ماوهی راگرتنه که ی.

مادهی حه قدهیه م:

یه که م: بو وه زیر یان سه روکی فه مانگه هه یه دهست کیشانه وهی
فه مانبه ر بکات بو ماوهی تیپه ر نه بیته له 60 روژ ئه گهر بینی مانه وهی له
وه زیفه زیان به بهرژه وهندی گشتی دهگه یه نیته یان کاریگهری دهکاته سه ر
به ریوه چوونی لیکۆلینه وه له و ماوهیه ی که له پیناویدا ئیحاله ی لیکۆلینه وه
کراوه و دووباره دهگه ریندریته وه هه مان وه زیفه که ی پاش ته و او بوونی
ماوهی ئاماژه پی کراو ته نیا ئه گهر قه دهغه کراوییه ک هه بوو، ئه و ته نسیب
دهکریته بو وه زیفه یه کی تر.

دووهم: بو لیژنه هه یه راسپاردهی دهست کیشانه وهی فه مانبه ر له هه ر
قوناغیک له قوناغه کانی لیکۆلینه وه ده ر بکات.

نیوه مووچه له ماوهی دهست کیشانه وه

مادهی هه ژدهیه م:

فه مانبه ری دهست کیشاوه نیوهی مووچه کانی پی ددریته له ماوهی
دهست کیشانه وه که ی.

مادهی نۆزدهیه م:

یه که م: ئه گهر فه مانبه ره دهست کیشاوه که ده رکرا یان دوور خرایه وه،

ئەوا هیچ شتیکی پئی نادریت له مووچه راگیراوهکهی به بئی رهچاو کردنی
ئەوهی که دهرکردنهکهی یان دوور خستنهوهکهی پالپشت بیت بهم یاسایه
یان ههر یاسایهکی تر.

دووهم: ئەگەر فهرمانبه‌ری سزا دراو به دهست کیشانه‌وه، سزا درا به
سزای کهم کردنه‌وهی مووچه یان هینانه خواره‌وهی پله، سزاکه جیبه‌جی
ده‌کریت له ریکه‌وتی دهست کیشانه‌وهکهی و نیوهی مووچه ماوه‌کانی
(الباقیه) پئی ده‌دریت.

سییه‌م: ئەگەر ئەنجامی لیکۆلینه‌وه یان دادگایی کردن یه‌کلایی بووه‌وه به
بیتاوانی فهرمانبه‌ر یان ئازاد کردنی یان سزادانی به غهیری سزاکانی هاتوو
له برگه‌ی (دووهم) ی ئەم ماده‌یه، نیوه مووچه راگیراوه‌کانی پئی ده‌دریت‌ه‌وه.

چوارهم: ئەگەر فهرمانبه‌ری دهست کیشاوه کۆچی دوا‌یی کرد پیش بریاری
کۆتایی له لیکۆلینه‌وه یان دادگایی کردن، ئەوا نیوه مووچه راگیراوه‌کانی
ده‌دریت‌ه‌وه ئەو که‌سانه‌ی که مافی وهرگرتنی مافه‌کانی خانه‌نشینی هه‌یه به
پیی حوکمه‌کانی یاسای خانه‌نشینی و له حاله‌تی نه‌بوونیان ئەوا ده‌چیت بۆ
میراتگره‌کانیان.

حوکمه گشتی و کۆتاییه‌کان

یه‌ک سزا بۆ یه‌ک کرده‌وه

ماده‌ی بیستم:

نابیت زیاتر له یه‌ک سزا بیه‌پیندریت به پئی ئەم یاسایه له سه‌ر یه‌ک
کرده‌وه.

سوڤاس و پېژانين و کاریگه رېیه کانی

ماده ی بیست و یه کهم:

یه کهم: ئەگەر فەرمانبەر سوڤاسنامە ی ئاراسته کرا له لایه ن سەرۆکایه تی یان ئەنجومە نی وه زی ران یان وه زی ر یان که سی راسپێر درا و سزا نه درا بی ت یان سزا درا بی ت و کاریگه ری سزا که ی به سه ر چو و بی ت، یه ک مانگ پێشخستنی پێ دهری ت بۆ هه ر سوڤاسنامە یه ک که ئاراسته ی دهری ت و به مه رجی ک ماوه ی پێشخستنه که له 3 مانگ تی پهر نه بی ت له یه ک سال.

دووهم: ئەگەر فەرمانبەر سزا درا بو و ئەوا سوڤاسنامە یه ک سزای سه رنج راکێشان هه لده وه شی نی ته وه و ئەگەر دوو سوڤاسنامە ی به ده ست هی نا ئەوا سزای ئاگادار کردنه وه ی سه پین درا و هه لده وه شی نی ته وه و ئەگەر زیاتر له 3 سوڤاسنامە ی به ده ست هی نا و سزا درا بو و به سزایه کی توندتر له سزای ئاگادار کردنه وه ئەوا ماوه ی دوا که وتنی پله به رز کردنه وه ی یه ک مانگ که م دهری ته وه بۆ هه ر سوڤاسنامە یه ک و به مه رجی ک له 3 مانگ تی پهر نه کات له سالی کدا.

لێپرسی نه وه له فەرمانبهری کۆتا به خزمه ت ها تو و یان گواسترا وه

ماده ی بیست و دووهم: (1)

فەرمانبهری خواسترا و یان را ژه گواسترا وه، رێگرنا بی ت له لێپرسی نه وه ی به پێی حوکمه کانی ئەم یاسایه.

ماده ی بیست و سییه م:

بی تا وانی فەرمانبهر یان ئازاد کردنی له سه ر ئەو کرده وه ی که له پینا ویدا

(1) ئەم ماده یه به پێی ماده 9 له یاسای ژماره 5 ی سالی 2008 ی هه مواری یه که می یاسای رێککاری فەرمانبهرانی میری و که رتی گشتی هه لوه شایه وه و ئەم ی سه ره وه شو ی تی گرته وه.

ئىحالەى دادگا تايىبەتمەندەكان كراوہ بىبەرى ناكريٲ له سەپاندنى يەكيك
لەم سزايانەى ھاتوو لەم ياسايە.

مادەى بىست و چوارەم:⁽¹⁾

ئەگەر بۆ (وہزير يان سەرۆكى فەرمانگە يان فەرمانبەرى راسپىدراو لە
لايەن وہزير يان ئەنجوومەنى ريککاری گشتى) دەرکەوت کە کردەوہى
فەرمانبەرەکە کە پىي ئىحالە کراوہ بۆ ليکۆلينەوہ يان لە پيکھاتەکانى تاوانبار
کردن، تاوانيک بيٲ و دروست بوو بيٲ له وہزيفەکەى يان ئەنجامى دايٲ
بە سيفەتە فەرميىيەکەى دەبيٲ ئىحالەى دادگا تايىبەتمەندەكان بکريٲ.

مادەى بىست و پىنجەم:

ياساى ريککاری فەرمانبەرانى دەولەت ژمارە 69 ى سالى 1936ى
ھەموار کراو ھەلدەوہ شىتەوہ و کار بە ھيچ دەقيک ناکريٲ ريگريٲ لە
بەردەم حوکمەکانى ئەم ياسايە.

مادەى بىست و شەشەم:

ئەم ياسايە جيٲەجى دەکريٲ پاش تيپەر بوونى 90 رۆژ لە ريکەوتى بلاو
بوونەوہى لە رۆژنامەى فەرمى.⁽²⁾

(1) ئەم مادەى بە پىي مادە 10 له ياساى ژمارە 5ى سالى 2008ى ھەموارى يەکەمى ياساى ريککاری فەرمانبەرانى
ميرى و کەرتى گشتى ھەلۆەشايەوہ و ئەمەى سەرەوہ شوپنى گرتەوہ.
(2) لە ژمارە 3356 له 1991/6/3 رۆژنامەى ھەقايەى عىراقى بلاو کراوہتەوہ.

دووهم: سیستهمی بنه‌ماکانی ره‌فتاری و پیشه‌یی فه‌رمانبه‌ران

ژماره (1) ی سالی 2011

پالپشت به حوکمی برگهی (3) له ماده‌ی (8) له یاسای ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان ژماره 3 ی سالی 1992 ی هه‌موار کراو، له به‌ر رۆشنایی حوکمه‌کانی یاسای ریککاری گشتی فه‌رمانبه‌رانی ده‌وله‌ت و که‌رتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 ی هه‌موار کراو و ره‌زامه‌ندی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران له دانیشتنی ئاسایی خۆی ژماره 5 گری دراو له رۆژی 2011/3/28، ئه‌م سیستهمه‌ی خواره‌وه‌مان ده‌رچوواند:

به‌شی یه‌که‌م: پیناسه‌کان و پرهنشیپه‌ گشتیه‌کان

ماده‌ی یه‌که‌م:

مه‌به‌ست له‌م زاراوانه‌ی خواره‌وه ئه‌م مانایانه که به‌رامبه‌ریان هاتووه:

- 1 - هه‌ریم: هه‌ریمی کوردستانی عێراق
- 2 - حکومه‌ت: حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستانی عێراق
- 3 - فه‌رمانبه‌ر: هه‌ر که‌سیک که وه‌زیفه‌یه‌کی پی سپێردرا بی‌ت له ناو میلاکی وه‌زاره‌ت یان لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت.
- 4 - مالی گشتی: خانووبه‌ره و ماله‌ گویزراوه‌کانی ده‌وله‌ت و که‌سایه‌تی مه‌عنه‌وی (الشخصية المعنوية) که ته‌رخان کراوه بو سوودی گشتی به کرده‌یی یان به پیی یاسا.
- 5 - شه‌فافیه‌ت: ریگه‌دان به ئاگادار بوون له به‌ریوه‌چوونی کار و ئاکامه‌کانی له کاری حکومی.

6 - لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت: لایه‌نیکی حکومییه ده‌به‌ستریته‌وه به ئەنجوومه‌نی وه‌زیران، فه‌رمانبه‌ریک سه‌روکایه‌تی ده‌کات به پله‌ی وه‌زیر یان به پله‌ی تایبته‌ت ئەگەر نا‌کوک نه‌بیته‌ت له‌گه‌ل ده‌قه‌کانی یاسا.

وه‌زیفه‌ی گشتی

ماده‌ی دووهم:

وه‌زیفه‌ی گشتی راسپاردنیکی نیشتیمانی و خزمه‌تگوزاری کومه‌لایه‌تییه مه‌به‌ستی ئەوه‌ی پێی هه‌لده‌ستیت به‌رژه‌وه‌ندی گشتی و خزمه‌ت کردنی هاوولاتیانه‌ له‌ به‌ر رو‌شنایی یاسا و ده‌بیته‌ت فه‌رمانبه‌ر به‌رزترین پیوه‌ره‌کانی لیپرسینه‌وه و ره‌وشت تییدا به‌رجه‌سته‌ت بکات که ببیته‌ت چاک کردنی بر‌وای فه‌رمانبه‌ران به‌ ده‌ستپاکی و کاریگه‌ریی کاره‌کانی حکومه‌ت و چه‌سپاندنی ری‌زگرتن له‌ خزمه‌تگوزارییه گشتییه‌کان و فه‌رمانبه‌ران.

پره‌نسییه گشتییه‌کانی که ده‌بیته‌ت فه‌رمانبه‌ر پییه‌وه پابه‌ند بیت

ماده‌ی سییه‌م:

له‌ سه‌ر فه‌رمانبه‌ره‌ پاپه‌ندی پره‌نسییه‌کانی گشتی که له‌ خواره‌وه‌ هاتوو ده‌ بیت له‌ به‌جی هیتانی وه‌زیفه‌که:

1 - شه‌فافیه‌ت، به‌ره‌ت و کرۆکی کاری وه‌زیفیه‌، ئەگەر هاتوو له‌ یاسا نه‌هاتوو که سروشتی نه‌ینییه‌، و له‌ کاتی گومان کردن ده‌بیته‌ت پشت به‌ سیفه‌ته‌ به‌ره‌تییه‌که به‌ستریته‌.

2 - نابیت شارده‌وه‌ی نه‌ینی ده‌ربجیته‌ت له‌ چوارچیوه‌ی به‌رژه‌وه‌ندی گشتی یان زیان گه‌یاندن به‌ به‌رژه‌وه‌ندی و مافه‌کانی هاوولاتیان.

3 - له سهر فەرمانبهره پابه‌ند بښت له ئه‌ركه‌كانى به‌رامبهر هه‌مووان به‌ بڼ جوداكارى يان جياوازيكارى.

4 - هه‌موو فەرمانبهرىك لښسراويه‌تى هه‌له‌كانى هه‌لده‌گرښت و ههر هه‌له‌يه‌كى كه فەرمانبهر ده‌يكات ، كارښه‌رى نابښت له سهر خاوه‌ن به‌رژه‌وه‌ندييه‌كان يان ئه‌و مافانه‌ى كه به‌ ياسا پښيان دراون، بڼ سهرڅو كى راسته‌وخو هه‌يه‌ كه به‌رپرسياريه‌تى و دهره‌نجامه‌كانى به‌ پڼى ياسا بخاته ئه‌ستوى ئه‌نجامده‌رى هه‌له‌كه‌.

5 - ده‌بښت رڼوشوڼه‌ زياده‌كان كه‌م بكرښته‌وه‌ بڼ رڼه‌گرتن له‌ بڼرڅوكراتيه‌تى كارگڼړى.

6 - كارى وه‌زيفى ده‌بښت ته‌نيا له‌ خزمه‌تى به‌رژه‌وه‌ندى گشتيدا بښت.

7 - وه‌زيفه‌، كارڼكى كارگڼړى په‌تڼيه‌ و بڼبه‌رييه‌ له‌ ههر سيفه‌تڼكى تر.

8 - فەرمانبهر نوڼنه‌رايه‌تى حكومه‌ت ده‌كات له‌ چوارچڼوه‌ى پسپورى و ده‌سه‌لاته‌كانى و ههر كه‌مه‌ت‌رخه‌مڼيه‌ك رووبه‌رووى حكومه‌ت ده‌كرښته‌وه‌ له‌ چوارچڼوه‌ى كاره‌كه‌ى و فەرمانبهر دووچارى لښرسڼه‌وه‌ى ياساڼى ده‌بښت.

9 - كارى وه‌زيفى له‌ به‌رامبهر كرڼيه‌كه‌، ئه‌گه‌ر فەرمانبهره‌كه‌ ره‌زامه‌ندى دهره‌بړى بښت به‌ شڼوه‌ى نووسراو بڼ به‌جڼ هڼنانه‌ى كاره‌كانى به‌ بڼ به‌رامبهر.

10 - ده‌بښت فەرمانبهر پښ وخته‌ بزاني‌ت كه‌ رڼوشوڼه‌ گيراوه‌كان يان بړياره‌كانى پارڼزراو نڼيه‌ به‌رامبهر تانه‌ لڼدانه‌ى دادوه‌رى يان كارگڼړى.

به‌شی دووهم: چوارچیوهی جیبه‌جی کردن

ئه‌وانه‌ی ده‌بیت پابه‌ند بن به‌م سیسته‌مه

ماده‌ی چواره‌م:

1 - سه‌رۆک وه‌زیران و جیگره‌که‌ی و وه‌زیره‌کان و ئه‌وانه‌ی له پله‌کانیاندا پابه‌ند ده‌بن به‌ حوکه‌مه‌کانی ئه‌م سیسته‌مه به‌ مه‌رجیک ره‌چاوی ریوشینه‌کان و ری‌ککار و ری‌ه‌وه‌ یاساییه تایبه‌ته‌کان بکریت که په‌پر وه‌ ده‌کریت به‌رامبه‌ریان به‌ پی‌ی یاسا له کاتی پابه‌ند نه‌بوونیان به‌ حوکه‌مه‌کانی ئه‌م سیسته‌مه.

2 - حوکه‌مه‌کانی ئه‌م سیسته‌مه جی به‌جیده‌کریت له سه‌ر گشت فه‌رمانبه‌رانی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران و سه‌رۆکایه‌تییه‌که‌ی و وه‌زیره‌کان و لایه‌نه‌کانی نه‌به‌ستراو به‌ وه‌زاره‌ت ئه‌گه‌ر هاتوو پله‌ی وه‌زیفیان له پله‌ گشتیه‌کان بیت یان تایبه‌تییه‌کان.

3 - بنه‌ماکانی هاتوو له‌م سیسته‌مه که‌مترین راده‌یه له پی‌وه‌ره‌کان و بنه‌ماکانی ره‌فتاری کارگیری باش که ده‌بیت پییه‌وه پابه‌ند بیت ، هه‌روه‌ها پرنسیپه هاتوو وه‌کان له‌م سیسته‌مه ئاراسته‌ی گشت وه‌زیفه‌کانی تری راپه‌راندن (التفیذی) له خزمه‌تی گشتی ده‌کریت ئه‌وانه‌ی که فه‌رمانبه‌ر نین له میلاکی هه‌میشه‌یی.

به شی سییه م: پیاده کردنه کانی کارگیری دروست

رهفتاری فه رمانبه ران

ماده ی پیتجه م:

1 - فه رمانبه ر ده بیئت به شیوهیه کی کارامه و ورد و شه فاف رهفتار بکات و ده بیئت ته نیا ره چاوی به رژه وهندی گشتی بکات و ده بیئت ئه رکه کانی جیبه جی بکات به پی یاسا و کار بکات به پی پیوه ر و بنه ماکانی ده ستپاکی و ره وشت و رهفتاری پیشه یی.

2 - ده بیئت فه رمانبه ر رهفتار بکات به پی یاسا و ده بیئت بابه تیانه و دادوه رانه و شه فافانه بیئت له په یوه ندیه کانی له گهل هاوه له کان و سه روکه کانی و ئه وانیه ئه و سه روکایه تییان ده کات و هاوولاتیان، و ئه رکه کانی به باشترین شیوه ی که له توانای دایه له رووی کارامه یی و دادپه روه ری و تیگه یشتنه وه به جی به یینیت، که ره چاو کردنی به رژه وهندی گشتی و پابه ند بوون به یاسای و سیسته م و رینماییه کار پیکراوه کان له بهر چاوگرت بیئت.

ماده ی شه شه م:

ده بیئت فه رمانبه ر رهفتار بکات به پی بنه ماو ریوشوینه هاتوه کان له م سیسته مه و هه روه ها له یاسا په یوه ندیداره کان، ده بیئت به راستی و رهوانی بنه ما یاساییه کان روون بکاته وه که ده ری ده چوینی که په یوهستن به ماف و به رژه وهندی که سه کان و ده بیئت ناوه روکه که ی له گهل یاسادا گونجاو بن.

ماده ی حه فته م:

ده بیئت فه رمانبه ر رهفتار بکات به پی یاسا له کاتی وه رگرتنی هه ر بریاریک

و ئەو دەسەلاتەى كه پىي راسپىردراوه به كارى بهيىت له چوارچىوهى ياسا به بى دەرچوون له بنه ما بنه رەتییەكان به شیوهیهکی بیلایه نانه و بابەتەکانی په یوه ندىدار به لایه نه یاساییه كان به هه ند وەر بگريت و به رژه وهندی گشتی ئاراسته ی فه رمانبه ر ده گريت نه ك بۆ پشتگيري لایه نگيري تايبه تی بۆ هه ر لایه نيک و كه سيك.

ماده ی نۆیه م:

دهيىت فه رمانبه ر ده سەلاته یاساییه كانى به شیوهیهکی خراپ به كار نه هیيىت كه له میانه ی پيشخستنى مامه له ی كه سيك یان جیاكاری ناشایسته یان پیاده كردنى بۆ هه ر مامه له یه کی جیاكاری یان پيشخستن دژى یان بۆ به رژه وهندی هه ر كه سيك له هاوولاتیان له رووی (نه ته وه یان ره گه ز یان بنه رەتی ئیتنی یان كۆمه لایه تی، یان له سه ر بنه مای ته مه ن یان په ككه وته یی یان ئایین یان ئینتما بوون بۆ خیزانیك یان هۆزیک یان بیروپرای سیاسى یان ئەندام و لایه نگری حزبی یان بیر و باوه ر یان كلتووری یان زمان) یان له سه ر هه ر بنه مایه کی تر كه ناكوک بیت له گه ل پرهنسیپه كانى دادپه روه رى و ده ستپاکی.

به شی چواره م: به ریه ك كه وتنى به رژه وهندییه كان

ماده ی نۆیه م:

دهيىت فه رمانبه ر به رژه وهندی گشتی بخاته سه رووی به رژه وهندی كه سى خۆى له كاتى هه بوونی هه ر حاله تىكى ناكوکی كرده یی یان چاوه رپوان كراو یان به روا له ت له نیوان ئەم دوو به رژه وهندییه، كه له كاتى هه بوونی سیفه تىكى فه رمانبه ره كه به هۆى شوینه وه زیفییه كه ی دیته كایه وه بۆ به رژه وهندی سوودی تايبه تی خۆى.

ماده‌ی دهیم:

1 - ده‌بیت فەرمانبەر پۆسته‌که‌ی یان دەسه‌لاته‌که‌ی (به شیوه‌ی راسته‌وخۆ یان ناراسته‌وخۆ) به‌کار نه‌هێنیت بۆ دابین کردنی وه‌یفه‌یه‌ک یان به‌ده‌ست هێنانی سوودی‌ک وه‌کو گرێبه‌سته‌کان یان پاداشت یان مۆله‌تدان یان زه‌وی و زار بۆ خۆی و بۆ هه‌ر تاکێک له‌ خانه‌واده‌که‌ی له‌ سنووری پله‌ی خزمایه‌تی که به پێی یاسا دیاری کراوه.

2 - ده‌بیت فەرمانبەر دوور بکه‌ویت‌ه‌وه له ئەنجامدانی هه‌ر کرداری‌کی فهرمی که ببیته هۆی کاریگه‌ری دروست کردن له سهر سه‌رکه‌وتی هه‌ر پرۆژه‌یه‌کی بازرگانی یان پیشه‌سازی یان سیاسی یان رۆشنیبری تایبه‌ت که خاوه‌نداریه‌که‌ی ده‌گه‌ریت‌ه‌وه بۆ یه‌کێک له تاکه‌کانی خانه‌واده‌که‌ی له سنووری پله‌ی خزمایه‌تی که به پێی یاسا دیاری کراوه.

3 - نابیت فەرمانبەر خاوه‌نی هیچ کۆمپانیا‌یه‌کی تایبه‌ت بیت چ وه‌کو دامه‌زێنه‌ر یان هاوبه‌ش، هه‌روه‌ها نابیت تێیدا وه‌کو به‌رپوه‌به‌ری رێگه‌ پێدراو یان به‌رپوه‌به‌ر یان فەرمانبەر یان راویژکار یان بریکار یان ئەمیندار یان چاودێر، ته‌نیا له‌ حاله‌ته‌ قه‌تیس کراوه‌کان (الحصری) نه‌بیت که یاسا رێگای پێ داوه.

ماده‌ی یازدهم:

له کاتی هه‌ست کردنی فەرمانبەر به‌ بوونی ناکوکییه‌ک له نیوانی به‌ژه‌وه‌ندی گشتی که پابه‌نده به‌ ره‌چاو کردنی و له نیوان به‌ژه‌وه‌ندی تایبه‌تی خۆی یان یه‌کێک له نزیک و خزمه‌کانی، ده‌بیت ئەم رێوشوێنانه‌ی خواره‌وه بگریت به‌ر:

1 - به‌ په‌له و راسته‌وخۆ به‌ سه‌روکی خۆی رابگه‌یه‌نیت.

2 - له سه‌ر سه‌روکی بالای راسته‌وخۆیه که هه‌لسیت به‌ دانانی پلانی‌ک بۆ به‌رپوه‌بردنی ناکوکییه‌کانی نیوان به‌ژه‌وه‌ندییه‌کان و جێبه‌جێ کردنی

ئەوھى كەوا ھاوتەرىبە لەگەل ياسا.

3 - دەبىت فەرمانبەر ملکہ چى ھەر بىر يارىک بىت كە لەم رووھوھ دەردەچىت بۆ فەرھام کردنى دەستپاکی.

بەشى پىنجەم: رەفتار کردن پاش بەجى ھىشتى وەزىفەى گشتى

مادەى دوازەم:

1 - نابىت فەرمانبەر وەزىفە گشتىيەكەى بە شىوھىەكى خراب بەكار بەيىت بۆ بەدەست ھىنانى كاريک لە دەرھوھى خزمەتى گشتى.

2 - نابىت فەرمانبەر ريگا بدات بە ھەبوونی ھەر وەزىفەيەك يان كاريكى تر كە ببىتە ھۆى بەديار كەوتنى حالەتى ناكوکى کردەيى يان چاوھەروان كراو يان بە روالەت لە نيوان بەژھوھندييەكان، و دەبىت بە پەلە پەردە لادات (لە سەر ھەر دەرخستەيەك لە سەر ئەم بابەتە كە ببىتە ھۆى دروست کردنى ناكوکى لە نيوان بەژھوھندييەكان) بۆ سەرۆكەكەى، ھەروھەا لە سەريەتى پەردە لادات لە سەر رەزامەندى دان بۆ ھەر دەرخستەيەكى ھەر وەزىفەيەك (عرض لوظيفة).

بەشى شەشەم: ديارىيەكان و سوودمەنديەكانى تر

مادەى سێزەم:

1 - نابىت فەرمانبەر وەزىفەكەى بەكار بەيىت بۆ بەدەست ھىنانى سوود يان قازانجى كەسيەتى بۆ دەولەتمەند کردنى خۆى يان كەسانى تر بە شىوھىەكى ناياسايى.

2 - نابىت فەرمانبەر بە ھىچ شىوھىەك خۆى بخاتە نيو حالەتيكى وا كە

تییدا ناچار بیت چاکه ی که سیکي تر بداته وه، پیویسته خوی به دوور بگریت له هر جور رهفتاریکی گشتی یان تایه تی که تییدا بکهوئته ژیر کاریگری کاریکی نادرست یان گومان لیکراو.

3 - نابیت فرمانبر داوی هیچ یان قبولی هیچ دیارییهک، خه لاتیگ، چاکه یهک، قهرزیک یان میواندارییهک یان دوور کهوتنه وه له زهره رهنندی یان هر سوودیکی تری هاوشیوه، که فرمانبر بخاته ژیر یان نیمچه کاریگری نادرست یان دهرکهوتنی به شیوه یهک له چوارچیوهی ئهرکه فرمانیه کانی.

4 - نابیت فرمانبر هیچ دیارییهک یان به خشینیکی رهمزی قبول بکات له میانه ی چالاکییه فرمانیه کانی به نوئنه رایه تی حکومت، و ده بیت ئهم دیارییه بخرینه نیو توماری هه بووه کانی حکومت (موجودات الحكومة).

به شی حه فته م: چالاکي سياسي و بیلايه ني

ماده ی چوارده یه م:

1 - ده بیت فرمانبر بیلايه ن بیت له به جیهینانی ئهرکه کانی وه زیفه که ی و بو خزمه تی به رژه وهندییه گشتیه کان بیت به پیی یاسا کار پی کراوه کان و ده بیت دوور بکهوئته وه له لایه نگیری کردن له سهر بنه مانی ئه ندامیه تی یان به شداری کردن له هر حزبیکی سیاسی یان له هر گروپیکی تایه ت که به شدار بیت له چالاکییه سیاسیه کانی له ناوه وه و دهره وهی حکومت و ده بیت به شداری نه کات له هر چالاکییه که هه ره شه یان هه ره شه ئامیز بیت بو سهر بیلايه نی وه زیفی.

2 - نابیت فرمانبر هه لسیته به هیچ چالاکییه کی سیاسی له ناو باره گای حکومی یان له میانه ی کاتژمیره کانی کاری فره می و نابیت سوود وهر بگریت

له سه‌رچاوه گشتیه‌کان بۆ چالاکییه‌کانی سیاسی یان حزبی.

4 - فه‌رمانبهر بۆی هه‌یه له چوارچیوه‌ی مافه سیاسییه‌کانی بچینه‌ریزی ریک‌خراویکی یان حزبیکی سیاسی و به‌شداری له گفتوگو و چالاکی سیاسی و گشتی بکات، به‌لام به‌مه‌رجیک کار نه‌کاته سه‌ر متمانه‌ی گشتی له جیبه‌جی کردنی ئه‌رکه فه‌رمیه‌کانی به‌بیلایه‌نانه.

به‌شی هه‌شته‌م: په‌رده‌لادان له سه‌ر زانیاری و شه‌فافیه‌ت و وه‌لام دانه‌وه‌ی گشتی

ماده‌ی پانزهم:

1 - پێویسته له سه‌ر فه‌رمانبهر ئه‌و زانیارییه‌ نه‌ینییانه‌ی لایه‌تی یان به‌هۆی کاره‌که‌یه‌وه ئاگاداریانه نه‌درکێنی، ناشیی به‌هیچ شیوه‌یه‌کی نادروست به‌کاریان به‌یئیت.

2 - فه‌رمانبهر له‌کاتی کار کردنی له‌ده‌زگایه‌کی حکومی له‌دوای ده‌رچوونی له‌بهر هه‌ر هۆیه‌ک بی‌ت، بۆی نییه هیچ نه‌ینیه‌ک یان زانیارییه‌کی زاره‌کی یان نووسراو که به‌هۆی پۆسته‌که‌ی ئاگاداری بووه پان په‌یوه‌ندی به‌فه‌رمانگه‌ یان ئه‌رکه فه‌رمیه‌کانیه‌وه له‌هه‌ر دامه‌زراوه یان ده‌زگایه‌کی حکومیه‌وه هه‌بی‌ت، ئاشکرایان بکات، مه‌گه‌ر به‌نووسراو رینگای درا بی‌ت به‌بلاوکردنه‌وه‌یان، ئه‌وه‌ش ئه‌گه‌ر یاسا رینگه‌ی پێ دابی‌ت یان ئه‌و زانیارییه‌یه‌ له‌لایه‌ن ده‌سه‌لاتی دادوه‌رییه‌وه به‌پێی یاسا داوا کرا بی‌ت.

3 - ئه‌و زانیارییه‌یه‌ که فه‌رمانبهر ئاشکرایان ده‌کات ده‌بی‌ت به‌شیوه‌یه‌کی یاسایی گونجاو بیاندرکێنی، بۆی نییه ئه‌و زانیارییه‌یه‌ گومان له‌راستیان ده‌کات یان به‌لگه‌ی له‌سه‌ر نادروستیان له‌لا هه‌یه، بلاویان بکاته‌وه.

ماده‌ی شازدهم:

سه‌رۆکی وه‌زیران و جیگره‌که‌ی و وه‌زیره‌کان و هاوپله‌کانیان خاوه‌ن پله تاییه‌تییه‌کان و به‌رپۆه‌به‌ره گشتیییه‌کان و هاوپله‌کانیان ده‌بیّت راپۆرتیک پیش‌که‌ش بکه‌ن که تییدا به‌ژوه‌ندی داراییان (استمارة کشف المصالح المالية) پیش‌که‌ش به لایه‌نی په‌یوه‌ن‌دیدار له رووی یاساییه‌وه بکه‌ن، به پیی ئه‌و کار و بنه‌ما و ئوسول و پیوه‌ر و مه‌رجانه‌ی به یاسا دیاری کراون.

ماده‌ی هه‌فده‌م:

1 - فه‌رمانبه‌ر ده‌بیّت گرنگی به خزمه‌ت بدات و له مامه‌له کردنی له‌گه‌ل هاوکاره‌کانی و هاوولاتیان پیویسته وردبین و ره‌وشت به‌رز و ده‌ستپاک بیّت.

2 - پیویسته له سه‌ر ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی نووسراویک یان سکا‌لایه‌ک بۆ ده‌زگایه‌کی حکومی به‌ده‌ست ده‌گات ئاگادارییه‌ک به وه‌رگرتنی له کاتیکی گونجاودا بدات و له وه‌لام دانه‌وه‌ی نووسراو و پرسپاری ته‌له‌فۆنی و نامه‌ی ئه‌لیکترۆنیدا، پیویسته هه‌ولی پیش‌که‌ش کردنی یارمه‌تی به پیی توانا بدات و له وه‌لام دانه‌وه‌شدا به وردی و به قه‌د توانا وه‌لامی ته‌واوی ئه‌و پرسپارانیه‌ی لیی کراون بداته‌وه، نابێ زانیاری هه‌له یان گومان لیکراو به که‌سیک بدات.

3 - پیویسته له سه‌ر ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی گوتاریک یان سکا‌لایه‌کی به‌ده‌ست ده‌گات، ناوی خووی و ناوینیشانی پۆسته‌که‌ی و ژماره‌ی ته‌له‌فۆنی و ناوی ئه‌و ده‌زگا حکومییه‌ی کاری تێداده‌کات روون بکاته‌وه. ئه‌گه‌ر ئه‌و فه‌رمانبه‌ره به‌رپرسی ئه‌و بابته‌ نه‌بوو، ده‌بی که‌سی خاوه‌ن داوا یان سکا‌لاکار ئاراسته‌ی فه‌رمانبه‌ری به‌رپرسی بکات.

4 - پیویسته له سه‌ر فه‌رمانبه‌ر بریار له سه‌ر هه‌ر داوایه‌ک یان سکا‌لایه‌ک پیش‌که‌شی ده‌کریت له چوارچێوه‌ی ئه‌و ده‌سه‌لاتانه‌ی هه‌یه‌تی له ماوه‌یه‌کی

گونجاودا دهسته بهر بکات.

5 - له حاله تی دهرچوونی بریاریک له لایه ن دهسه لاتیک حکومیی په یوه نندیداره وه که رهنګه به شیوه یه کی نه ریتی کار بکاته سهر ماف یان بهر ژه وهندی هاوولاتیان، فرمانبه ری په یوه نندیدار ده بی ئه و پرهنسیپه یاساییانه ی پستی پی به ستوون بو دهرهینانی ئه و بریاره هه موو لایه نه کانی راشکاوانه بو که سی په یوه نندیدار روون بکاته وه.

6 - ههر بریاریک که له لایه ن دهسه لاتی حکومیی په یوه نندیداره وه دهرده چی که رهنګه به شیوه یه کی نه ریتی کار بکاته سهر ماف یان بهر ژه وهندی هاوولاتی، پیویسته له سهر فرمانبه ری ګه ی تانه لیدانی یاسایی بو روون بکاته وه، به تاییه تی شیوه ی داوای وهرگرته وهی ئه و مافه له ګه ل دیاری کردنی ئه و ماوه یه ی به پیی یاسا بو ی دهست نیشان کراوه.

7 - فرمانبه ری بو ی نییه سکالای که سیکی په یوه نندیدار له سهر بریاریک یان ریککاریکی ئیداری وهرنه ګریت، ده بی کارئاسانیش بو وهرگرتنی سکالاکه ی بکات.

به شی نویم: خراپ به کارهینانی دهسه لات و رهفتاری تاکه که سی

ماده ی هه ژدهم:

1 - پیویسته فرمانبه ری له چوارچیوه ی ئه و دهسه لاتیه ی پیی دراوه رهفتار بکات، ئاستیکی بالای دهستپاکی و پیشه یی هه بییت، نابی ئه و دهسه لاتیه وهزیفیه فرمانیه ی بو بهر ژه وهندی خو ی به کار بهییت.

2 - فرمانبه ری پیویسته ئاګاداری هه موو مولک و سامانی ګشتی بکات و بیانپاریزی، ئه وه به لګه فرمانیه کانیش ده ګریته وه، نابی سوودیان لی وهربرګریت یان ریګه به سوود لی وهرگرتنیان بدات، ئه ګه له چوارچیوه ی یاسادا نه بییت.

3 - پيويسته له سهر فرمانبر رهوشتيكي وا بنويښي كه بښته مايه ي زياد كړدني متمانې هاوولاتيان به دهسټپاكي و بيلايهني و كارامه يي كاروباري حكومي.

ماده ي نوزدهم:

فرمانبر بهرپرسه له بهر دهم نهو كه سه ي له رووي پايه و پله ي كارگيريدا لهو بالاتره، پيويسته پابه ند بښت به هر ئاراسته يه كي ياسايي ماقوول، كه له لايه ن دهسه لاتي په يوه نديدار به پي ياسا دهرچوو بښت.

ماده ي بيسته م:

1 - پيويسته له سهر نهو فرمانبره ي داواي رهفتاريكي نياسايي لي دهكريت كه ناگونجيت له گهل حوكمي نهو پيره وه و ياساكانى تر، ئاگاداري لايه ني په يوه نديدار بكاته وه به پي ياساي ريكراري فرمانبره راني دهولت و كه رتي گشتي ژماره 14 ي سالي 1991 ي هه موار كراو.

2 - پيويسته له سهر فرمانبر لايه نه په يوه نديداره كان ئاگادار بكت به هر به لگه يه ك يان داواكاريه كي نه گونجاو له گهل چالاكيه كانى نياسايي يان تاوانباري په يوه ندي به خزمه تي گشتيه وه هه يه و له ريگه ي كاره كه يه وه پي دهراني، له م حالته دا ليكولينه وه لهو راستيانه ي لتيان ئاگادار كراون له لايه ن لايه ني په يوه نديدار له چوارچيوه ي ياسادا دهكريت.

4 - پيويسته حكومت دهسته بهري روونه داني زيان بهو فرمانبرانه بكت كه بابته ي لهو شيويه له سهر بنه مايه كي ماقوول و به نيازپاكي ده خاته پروو، گرته بهري هر ريكراريكي ديسيپليني يان جياوازي دژي هر فرمانبره ريكر كه بهو كار هه لدهستيت به پيچه وانه ي حوكمه كانى نه م ريكره يه.

5 - پيويسته فرمانبر برياره كانى يان ريكراره كارگيريه كانى به پشت به ستن و له سهر زانياري كه سيكي ناديمار بنيات نه نيت، فرمانبر ده بي وردبين و ئاگادار بښت له وهرگرتي زانياري نادرست، نه وه ي به مبه ستي

خراپه‌کاری و زیان‌گهیاندن به‌کەسانی تر دەدریڻ.

ماده‌ی بیست و یه‌که‌م:

ئەگەر فەرمانبەر سەرپێچی لە ئەركەکانی سەرشرانی یان نایاسایی بکات، ئەوا بە پێی ئەو سزایانەی لە یاسای رێککاری فەرمانبەرانە دەولەت و کەرتی گشتی ژماره 14 ی سالی 1991 ی هه‌موار کراو، بە پێی ئەو رێکار و بنه‌ما یاساییانەی له‌ویدا هاتوو سزا دریت، ئەو سزادانه رێگر نابن له‌وه‌ی رێککاری یاسایی و دادوهریی تر دژی فەرمانبەر بگریتە بەر.

ماده‌ی بیست و دووهم:

1 - پێویسته له‌ سەر فەرمانبەر سەیری ده‌قه‌کانی ئەم په‌یره‌وه بکات و پابه‌ند بیت به‌ حوکمه‌کانی، بۆی هه‌یه داوای راویژ و روون کردنه‌وه له‌ لایه‌نی په‌یوه‌ندیدار له‌ کاتی خۆیدا بکات.

2 - ئەم سیسته‌مه داوی تیپه‌ر بوونی (90) نه‌وه‌ت روژ له‌ بلاو کردنه‌وه‌ی له‌ روژنامه‌ی (وه‌قایی کوردستان)، جێبه‌جی ده‌کریت⁽¹⁾.

(1) له‌روژنامه‌ی وه‌قایی کوردستان ژماره 128 له 2011/6/26 بلاو کراوه‌ته‌وه.

بهشی چه فته م
ياساكانى خانه نشينى فه رمان به ران

یه‌که‌م: یاسای خانه‌نشینی یه‌گرتوو ژماره 27 سالی 2006 هه‌موار کراو (1) & (2)

ده‌روازه‌ی یه‌که‌م

به‌شی یه‌که‌م

ئیه‌حاله‌کردن بۆ خانه‌نشینی

پیناسه‌کان

ماده 1: یه‌که‌م⁽³⁾

مه‌به‌ست له‌م وشه و زاراوانه‌ی خواره‌وه هاتوووه ئه‌م مانایانه‌ی به‌رامبه‌ریان هاتوووه بۆ مه‌به‌سته‌کانی ئه‌م یاسایه:

أ- وه‌زاره‌ت: وه‌زاره‌تی دارایی

ب- ده‌سته: ده‌سته‌ی خانه‌نشینی نیشتمانی⁽⁴⁾

ج- سه‌روۆکی ده‌سته: فه‌رمانبه‌ریک به‌ پله‌ی بریکاری وه‌زاره‌ت.

د- فه‌رمانبه‌ر: هه‌ر که‌سیک په‌یمانی پێ درابیت به‌ وه‌زیفه‌یه‌کی ناو میلاکی شارستانی یان سه‌ربازی و هیزه‌کانی ئاسایشی ناوخۆ که‌ مووچه‌یه‌ک وه‌ربگریت له‌ ده‌وله‌ت و راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی له‌ مووچه‌که‌ی بپردریت و فه‌رمانبه‌ری که‌رتی گشتییش ده‌گریته‌وه ئه‌گه‌ر هیچ ده‌قیکی تایبه‌ت

(1) ئیستا له‌ هه‌ریمی کوردستان جێبه‌جێ ده‌کریت و هه‌لنه‌وه‌شاوه‌ته‌وه و له‌ عێراق یاسایه‌کی نوێ ده‌رچوو به‌ ژماره‌ 9 سالی 2014 تایبه‌ت به‌ یاسای یه‌گرتوو خانه‌نشینی، به‌لام ئه‌م یاسایه‌ له‌ به‌ر بارودۆخی دارایی تا ئیستا جێبه‌جێ نه‌کراوه‌ له‌ هه‌ریمی کوردستان.

(2) تکایه‌ بپوانه‌ رێتمایی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریم ژماره‌ 37ی سالی 2008 بکه‌ن ده‌رباره‌ی خانه‌نشینی.

(3) ئه‌م ماده‌یه‌ به‌ پێی ماده‌ 1 له‌ یاسای ژماره‌ 27ی سالی 2007 هه‌موارکرایه‌وه، وه‌کو له‌ سه‌روه‌ هاتوووه.

(4) له‌ هه‌ریمی کوردستان به‌ پێوه‌به‌رایه‌تی گشتی خانه‌نشینی هه‌یه‌ سه‌ر به‌ وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری له‌ شوێنی ئه‌م ده‌سته‌یه‌.

نه هاتبوو له م یاسایه که ناکووک بیت.

ه - مووچه ی وهزیفی: مووچه ی بنه رته تی به بی دهرماله کان که فه رمانبه ر وه ریده گریت له خزمه تی خانه نشینی.

و- وهچه (خلف): تاکه کانی خیزانی فه رمانبه ر یان خانه نشین ئه وانه ی له دوا ی به جی دهمین له کاتی مردنی به پیی ئه وه ی دیاری کراوه له م یاسایه.

ز- لیژنه ی پزیشکی: لیژنه ی پزیشکی فه رمی پیک هیئراو له لایه ن وه زاره تی ته ندروستی.

ح- مافه کانی خانه نشینی: مووچه ی خانه نشینی یان پاداشتی خانه نشینی.

ط- خزمه تی خانه نشینی: ئه و خزمه ته ی که ئه ژمار ده کریت بو مه به سستی خانه نشینی به پیی حوکمه کانی ئه م یاسایه.

ک- داهاتی تایبه ت: بره پاره یه ک یان مووچه یه ک که که متر نه بیت له مووچه ی که مترین راده ی مووچه ی خانه نشینی خیزان.

ل- شایسته دار: ئه وه ی شایسته ی مافه کانی خانه نشینی ده بیت له (خلف) له که ی به پیی حوکمه کانی ئه م یاسایه.

م- پشکی خانه نشینی: پشکی مانگانه که ده گه ریته وه بو شایسته داری مووچه ی فه رمانبه ری.

خانه نشین کردنی فه رمانبه ر به شیوه ی ناچاری (حتمی)

ماده 1: دووه م

فه رمانبه ر ئی حاله ی خانه نشینی ده کریت به ناچاری له یه کیک له م حاله تانه ی خواره وه:

أ- له كاتی تەواو بوونی تەمەنی (63) سال⁽¹⁾ و ئەمەش تەمەنی خانەنشینیە بۆ خانەنشینی بەچاوپۆشین لە ماوەی خزمەتەکە ی ئەگەر دەقیك نەهاتبێت لەم یاسایە ناکۆک بێت.

ب- ئەگەر لیژنە ی پزیشکی فەرمی پسیۆر بریاری دا بە دەست نەدانی بۆ خزمەت.

دریژ کردنەوێ ماوێ خزمەت

مادە 1: سییەم

بۆ سەرۆکی ئەنجوومەنی وەزیران هەیه بە پیشنیاری وەزیر تایبەتمەند یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت بە دریژ کردنەوێ ماوێ خزمەتی فەرمانبەر بۆ ماوێەک زیاتر نەبێت لە (3) سال⁽²⁾ لە کاتی تەواو کردنی تەمەنی خانەنشینی بۆ ئیحالە کردنی خانەنشینی بە رهچاو کردنی کەمی پسیۆرییەکە ی و وشیری وەزیری و پیویستی فەرمانگەکە ی بە خزمەتەکانی.

(1) بە پێی یاسای جێبەجێ کردنی ژمارە 12 ی سالی 2013 ی پەرلەمانی کوردستان کە تییدا مادە ی یەکەمی یاسای هەمواری 32 ی سالی 2012 ی یاسای هەمواری خزمەتی زانکویی (1-هەلگری نازناری زانستی (مامۆستای یاریدەدەر) و (مامۆستان) بە تەواو کردنی تەمەنی (66) سالی خانەنشین دەکری، 2 - هەلگری نازناری زانستی (پروفسۆری یاریدەدەر) و (پروفسۆر)ن، بە تەواو کردنی تەمەنی (70) سالی خانەنشین دەکری.

- هەروەها بە پێی یاسای یاسای خانەنشینی خاوەن وەزیفە بالاکانی هەری می کوردستان ژمارە 36 ی سالی 2004 ئەم ناوینشانانە ی 1 - بریکاری وەزارەت، 2 - پارێزگار، 3 - راویژکار، 4 - بەرپۆهەری گشتی، 5 - شارەزا، 7 - سەرۆکی زانکۆکان و دەستە ی پیمانگاکانی تەکنیکی و ئەندامانی دەستە ی وانه بیژی زانکۆ و پیمانگەکان، ئەوانە ی پلە ی پروفسۆریان هەیه، 7 - خاوەن پلە تایبەتەکان، 8 - سەرۆک و ئەندامانی ئەکادیمیای کوردستان). لە تەمەنی 65 سالی خانەنشین دەکری و دەشتواند ریت بۆ 3 سالی تر دریژ بکری تەو بۆ حالەتی زۆر پیویست.

(2) لە یاسای دریژ کردنەوێ خزمەتی دادوهران ژمارە 39 ی سالی 2012 عێراقی هاتوو (مادە ی 1، یەکەم: بۆ ئەنجوومەنی دادوهری بالا هەیه بە دریژ کردنەوێ خزمەتی دادوهران و داواکارانی گشتی لە کارمەندانە ی ئەنجوومەنەکە ئەوانە ی کە 63 سالی تەمەنیان تەواو کردووێ پاش رەزامەندی بە شیوێ نووسراو بۆ ئەم ماوێە ی کە ئەنجوومەنەکە بریار دەدا بۆ تەواو کردنی 66 سالی تەمەنی بە پێی پیویست و بە راپۆرتیکی پزیشکی کە پشتگیری تواناکانی جەستە ی و هزری بکات. دووهم: حوکمەکانی برکە ی یەکەمی ئەم مادە یە لە سەر سەرۆکی دادکای تەمیز و جێگرانی و ئەندامانی دادکاکە پیادە دەکری تا هەر یەکەیان تەمەنی 68 سالی تەواو دەکات بە پێی پیویست و بە راپۆرتیکی پزیشکی کە پشتگیری تواناکانی جەستە ی و هزری بکات.

خانه نشین کردن له سەر داوای فەرمانبەر

ماده 1: چوارەم

بۆ فەرمانبەر هەیه داوای ئیحالە کردن بۆ خانه نشینی بکات ئەگەر هاتوو تەمەنی 50 سالی تەواو بکات له تەمەنی یان زیاتر یان ئەگەر خزمەتی خانه نشینی هەبوو له 25 سال کەمتر نەبوو و له سەر وەزیری تایبەتمەند یان سەرۆکی لایەنی نەبەستراو بە وەزارەت یان ئەوەی رای دەسپێریت بۆ سەیر کردنی (البت) داواکەیی له ماوهی 45 رۆژ له رێکەوتی تۆمار کردنی داواکارییه کەیی له فەرمانگەیی فەرمانبەرە که و به پێچهوانه وه به تەواو بوونی، فەرمانبەرە که به ئیحالە کراو بۆ خانه نشینی داده ندریت.

شایستەیی خانه نشینی

له کاتی دوور خستنه وهی فەرمانبەر یان دەرکردنی یان به جی هێشتن

ماده 1: پێنجەم

رێگری ناکریت له فەرمانبەری دوورخراوه (العزل) یان دەرکراو (الفصل) یان ئەوانەیی خزمەت به جی دەهێلن به هۆیه کانی ناچاری جگه له وازهێنان (الاستقاله) به بی رەزامەندی لایەنی تایبەتمەند یان حوکمەکان، له شایستەکانی مافەکانی خانه نشینی و مووچەیی خانه نشینی بۆ خەرج ناکریت تەنیا ئەگەر تەمەنی (50) سالی له تەمەنی تەواو کردبیت.

خانه نشین کردنی فه‌رمانبه‌ری دامه‌زراو به فه‌رمانی کۆماری وه‌کو پله تایبه‌ته‌کان

ماده 1: شه‌شه‌م

ئێحاله کردنی فه‌رمانبه‌ری دامه‌زراو به فه‌رمانی کۆماری یان به فه‌رمانی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران یان سه‌روۆکی وه‌زیران یان ده‌سته‌ی سه‌روۆکیه‌تی ئه‌نجوومه‌نی نوێنه‌رانی عێراق، بۆ خانه‌نشینی، به هه‌مان میکانیزمی دامه‌زراندنی ده‌بیٲ (واته ده‌بیٲ به ره‌زامه‌ندی ئه‌م داموده‌زگایانه بیٲ) جگه له ئێحاله کردنی بۆ خانه‌نشینی به هۆی ته‌واو کردنی ته‌مه‌نی یاسایی یان به هۆیه‌کانی ته‌ندروستی که ده‌کرٲ ئێحاله بکرٲ بۆ خانه‌نشینی له لایه‌ن وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند یان سه‌روۆکی لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت و ئه‌مه‌ش بریکاری وه‌زاره‌ت ناگرٲته‌وه.

به‌شی دووهم: ئێحاله کردن بۆ خانه‌نشینی به هۆیه‌کانی ته‌ندروستی

ماده 2:

یه‌که‌م: ئه‌گه‌ر فه‌رمانبه‌ر له کاتی خزمه‌تدا تووشی نه‌خۆشییه‌ک هات و چاره‌سه‌ری ماوه‌یه‌کی درٲژی پٲویست بوو یان له وه‌خۆشیانه بوو که چاره‌سه‌ری نه‌بوو و پالٲشت بیٲ به راپۆرتی ده‌رچوو له لیژنه‌ی پزیشکی پسپۆر که تییدا بریار بدات به ده‌ست نه‌دان به شیوه‌یه‌کی کۆتایی بۆ کار کردن، ئێحاله ده‌کرٲ بۆ خانه‌نشینی ئه‌گه‌ر خزمه‌ته‌که‌ی هه‌رچه‌ند بیٲ.

دووهم: خزمه‌تی خانه‌نشینی ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی برگه‌ی یه‌که‌می ئه‌م ماده‌یه ده‌یگرٲته‌وه، ده‌گه‌یه‌ندریٲه 15 سال ئه‌گه‌ر هاتوو له‌م ماوه‌یه که‌متر بوو و له‌خۆش بوون له دانی راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی له‌و ماوه‌یه‌ی که بۆی زیاد ده‌کرٲ.

به‌شی سییه‌م: راگیراوه‌کانی (لیبرینه‌کانی) خانه‌نشینی

ماده 3:

یه‌که‌م: برینی ریژهی 7 % له مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ر بۆ راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی له ماوه‌ی خزمه‌تی خانه‌نشینی.

دووهم: ئە‌گەر خزمه‌تی فه‌رمانبه‌ریک خواسترا بۆ فه‌رمانگه‌یه‌کی تر و مووچه‌ی له‌و فه‌رمانگه‌ وه‌رگرت که خواستوو‌یه‌تی و لایه‌نی خوازه‌ر(المستعيرة) پابه‌ند ده‌بی‌ت به‌ بژاردنی راگیراوه‌کانی (توقیفات)ی خانه‌نشینی به‌ پێی بر‌گه‌ یه‌که‌م له‌م ماده‌یه‌.

سییه‌م: بۆ ئە‌نجوومه‌نی وه‌زیران هه‌یه‌ له‌ سه‌ر پێشنیاری وه‌زیری دارایی به‌ که‌م کردنه‌وه‌ی ریژهی لیبرین له‌به‌ر رۆشنایی باری دارایی بۆ سندووقی خانه‌نشینی فه‌رمانبه‌رانی ده‌ولەت که به‌ پێی حوکمه‌کانی ئە‌م یاسایه‌ داده‌مه‌زری‌ت.⁽¹⁾

جۆره‌کانی خزمه‌تی خه‌نه‌نشینی و ئە‌ژمار کردنی

ماده 4: (2)

یه‌که‌م: خزمه‌تی خانه‌نشینی بۆ فه‌رمانبه‌ر ئە‌ژمار ده‌کری‌ت له‌م حاله‌تانه‌ی خواره‌وه‌:

أ- خزمه‌تی کرده‌یی فه‌رمانبه‌ر که له‌ ده‌ولەت کردوو‌یه‌تی که راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی ماوه‌ی خزمه‌ته‌که‌ی بژارد بی‌ت (استيفاء الاستقطات التقاعدية).

ب- ماوه‌ی مانه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر له‌ ده‌ره‌وه‌ی خزمه‌تی ئە‌ژمار کراو بۆ مه‌به‌ستی خانه‌نشینی به‌ پێی حوکمه‌کانی یاسای (ده‌رکراوانی سیاسی-

(1) ئە‌م بر‌گه‌یه‌ به‌ پێی ماده 2 له‌ یاسای ژماره 27ی سالی 2007 هه‌موارکرایه‌وه ، وه‌کو له‌ سه‌روه هاتووه.

(2) ئە‌م ماده‌یه‌ به‌ پێی ماده 3 له‌ هه‌مان یاسا، وه‌کو له‌ سه‌روه هاتووه.

المفصولین السیاسیین) ژماره 24 ی سالی 2005 پاش وەرگرتنی پشکی
فهرمانبەر له راگیراوهکانی خانه‌شینی بریار دراو (المقررة) به پئی
حوکمه‌کانی یاسا له سهر بنه‌مای که‌مترین راده‌ی مووچه بو پروانامه‌ی
خویندنی به‌دهست هاتوو له ریکه‌وتی دووباره گه‌رانه‌وه‌ی بو خزمه‌ت و
پشکی فهرمانگه‌که له ماوه ئه‌ژمار کراوه‌که ناگه‌ریندریته‌وه.

ج- ماوه‌ی خویندنی نیزامی بو سهرباز و کارمه‌ندی هیزه‌کانی ئاسایشی
ناوخو له کۆلیژه‌کان و خویندنی بالا که تییدا به‌دهست هیئانی پروانامه‌ی
خویندن به ئه‌نجام بگه‌یه‌نیت پيش په‌یوه‌ندی کردن به خزمه‌ت که زیاتر
نه‌بیت له نیوه‌ی خزمه‌تی سهربازی له سوپا یان له هیزه‌کانی ئاسایشی
ناوخو به مهرجیک راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی ئه‌م ماوه‌یه دابیت به پئی
ریژه‌کانی بریار دراو له یاسا له بهر روشنایی مووچه‌که‌ی که له ریکه‌وتی
پیشکesh کردنی داواکاری ئه‌ژمار کردنه‌که‌ی وهری ده‌گرت.

دووهم: هیچ ماوه‌یه‌ک به خزمه‌تی خانه‌نشینی داناندریت ئه‌گه‌ر راگیراوه‌کانی
خانه‌نشینی نه‌دابیت به پئی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه و ده‌کریت فهرمانبەر
پشکی فهرمانگه‌که‌ی بدات ئه‌گه‌ر خزمه‌ته‌که‌ی خواسترا بوو بو سهر
لایه‌نیکی ناعیراقی به ره‌زامه‌ندی فهرمانگه‌که‌ی.

سییه‌م: بو ئه‌و فهرمانبهره‌هه‌یه که خزمه‌تی به‌جی هیشتوو یان وازی
هیناوه یان ئی‌حاله‌ی خانه‌شینی کراوه هیچ له مافه‌کانی خانه‌نشینی
وه‌رنه‌گرتوو به‌رامبەر به خزمه‌ته‌کانی وه‌زیفه‌که‌ی، به خستنه‌سهری
خزمه‌ته‌که‌ی که کردوو‌یه‌تی له ده‌وله‌ت بو خزمه‌ته‌کانی داهاتوو‌ی له
که‌رتی تاییه‌تی.

ئەو خزمەتە تانەى كە ئەژمار ناكړيڼ بۆ مەبهستى خانه نشينى

ماده 5: (1)

ئەژمار نه كړدى خزمەتى خانه نشين بۆ مەبهسته كانى ئەم ياسايه:

يه كه م: ماوه كانى نه هاتن بۆ دهوام و مۆله ته كانى بى مووچه و ماوه كانى دواى ريكه وتى وەرگرتنى حوكمى سزاكان پلهى بنبرى كه ريگا نه دات فهرمانبەر له خزمەت بمينيتته وه.

دووهم: ماوه كانى راگيراو كه دهكه ويته نيو ماوه كانى بهند كردن و گرتن.

سييه م: ماوهى خزمەتى فهرمانبەر پيش ته واو كړدى ته مەنى 18 سالى ئەگەر هيچ دهقيكى ناكوك نه هاتبوو له ياسا .

چوارهم: ماوهى خزمەتى فهرمانبەر پاش ته واو كړدى ته مەنى ياسايى خانه نشينى كه له برگه دووهم - 1 له ماهى 1ى ئەم ياسايه دا هاتوو به رهچاو كړدى حوكمه كانى برگه سييه م له هه مان ماده.

خانه نشين به هه بوونى خزمەتى 15 سال

ماده 6: (2)

يه كه م: فهرمانبەر ئىحاله دهكريت بۆ خانه نشينى و شايستهى مووچهى خانه نشينى ده بن ئەگەر هاتوو خزمەتى خانه نشينى له 15 سال كه متر نه بيت و ته مە نيشى له 50 سال كه متر نه بيت.

دووهم: ئەگەر فهرمانبەر كوچى دوايى كرد له نيو خزمەتدا، ئەوا خزمەتى خانه نشينى به 15 سال بۆ ئەژمار دهكريت ئەگەر هاتوو كه متر بيت له م

(1) هردوو برگه 3 و 4ى ئەم ماده به پتي ماده 4 له ياساى ژماره 27ى سالى 2007 هه لوه شايه وه، به م دهقى سهره وه گوڤردا و زنجيره 3 و 4 راست كرايه وه به پتي ماده 2 له به يانى راست كړدنه وه كه له سالى 2006

(2) ئەم ماده به پتي ماده 5ى هه مان ياسا، ئەم دهقى سهره وه جيگاي گرتوه.

ماوهیه و ده‌به‌خشریت له راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی له ماوه‌ی زیادکراوه‌که.

ماده 7: (1)

یه‌که‌م: مووچه‌ی خانه‌نشینی فه‌رمانبهر له سه‌ر بنه‌مای ریژه‌یه‌کی که‌له‌که بوو ئەژمار ده‌کریت به بری (5ر2%) له تیکرای مووچه‌ی وه‌زیفی له خزمه‌تی خانه‌نشینی کوتایی بو هه‌ر سالیکی خزمه‌ت کردنی خانه‌نشینی له‌م حاله‌تانه‌ی خواره‌وه (2).

أ- ئەگەر ته‌مه‌نی فه‌رمانبهر له ریکه‌وتی خانه‌نشین کردنیدا له 60 سال که‌متر نه‌بوو و خزمه‌تی خانه‌نشینی هه‌بوو له 25 سال که‌متر نه‌بوو.

ب- ئەگەر ته‌مه‌نی له رۆژی خانه‌نشین کردنیدا له 55 سال که‌متر نه‌بیئت و خزمه‌تی خانه‌نشینی له 30 سال که‌متر نه‌بیئت.

ج- ئەگەر هاتوو خانه‌نشین بکریت به هۆیه‌کانی ته‌ندروستی.

د- ئەگەر فه‌رمانبهر له کاتی خزمه‌تدا کوچی دوا‌یی بکات.

د- ئەگەر ته‌مه‌نی کارمه‌ندانی سه‌ربازی و هیژه‌کانی ئاسایش له ریکه‌وتی خانه‌نشین کردنیاندا له 50 سال که‌متر نه‌بیئت و خزمه‌تیکی خانه‌نشینیان هه‌بیئت له بواره‌که‌یان که له 20 سال که‌متر نه‌بیئت.

دووهم: (3) له حاله‌ته‌کانی که حوکمه‌کانی برگه‌ی یه‌که‌می ئەم ماده‌یه‌ی به‌سه‌ر جیبه‌جی نابیئت، مووچه‌ی خانه‌نشینیان بو ئەژمار ده‌کریت له سه‌ر بنه‌مای ریژه‌یه‌کی که‌له‌که بوو به بری 2% له تیکرای مووچه وه‌زیفه‌که‌ی له خزمه‌تی خانه‌نشینی کوتایی بو هه‌ر سالیکی خزمه‌تی خانه‌نشینی.

سییه‌م: ئەژمار کردنی مووچه‌ی خانه‌نشینی بو ئەوانه‌ی حوکمه‌کانی

(1) ئەم ماده‌یه به پتی ماده 6 له یاسای ژماره 27ی سالی 2007 هه‌لوه‌شایه‌وه، ئەم ده‌قی سه‌ره‌وه جیکای

کرته‌وه. و تکایه‌ تییینی ریتمای داری و ئابوری هه‌ریمی کوردستان ژماره 37ی سالی 2008

(2) مووچه‌ی خانه‌نشینی = تیکرای مووچه‌که‌ی × ژماره‌ی سالانی خزمه‌ت × 5ر2%

(3) واته مووچه‌ی خانه‌نشینی = تیکرای مووچه‌که‌ی × ژماره‌ی سالانی خزمه‌ت × 2%

ماده‌ی 1 /پینجه‌می⁽¹⁾ ئەم یاسایه له سەر بنه‌مای تیکرای مووچه‌ی وه‌زیفی له مووچه‌ی پایه‌ی یه‌که‌می پله‌ی وه‌زیفی خوارتر له پله‌که‌ی.

چوارهم: مه‌به‌ست له تیکرای مووچه‌ی وه‌زیفی له خزمه‌تی خانه‌نشینی کۆتایی بۆ مه‌به‌سته‌کانی ئەژمار کردنی مووچه‌ی خانه‌نشینی بریتیه له:

أ - دوا مووچه‌ی وه‌زیفی که فه‌رمانبه‌ر وه‌ریگرتوو له خزمه‌تی خانه‌نشینی ئەگەر هاتوو ریکه‌وتی ده‌ست له کار هه‌لگرتنه‌که‌ی له خزمه‌ت پیش سالی 2008 بی‌ت.

ب - تیکرای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ر له ماوه‌ی 12 مانگ له خزمه‌تی کۆتایی خانه‌نشینی ئەگەر هاتوو ریکه‌وتی ده‌ست له کار هه‌لگرتنه‌که‌ی له خزمه‌ت پیش سالی 2010 بی‌ت.

ج - تیکرای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ر که هاتوو له برگه‌ ب له‌م ماده‌یه، ده‌خریته سەر تیکرای مووچه‌ی 12 مانگ بۆ هەر سالی‌ک له سه‌ره‌تای سالی 2010 به‌مه‌رجیک یه‌کسان بکری‌ت له‌گه‌ل ریژه‌ی زیاد کراوی تیکرای مووچه.

د- ئەو خزمه‌ت و مووچانه له‌به‌ر چاو ناگیرین ئەگەر هاتوو له مووچه‌ی ته‌واو که‌متر بی‌ت بۆ مه‌به‌ستی ئەژمار کردنی تیکرای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ران. **پینجه‌م:**

أ- مووچه‌ی خانه‌نشینی خه‌رج نا‌کری‌ت بۆ خانه‌نشین کراو ته‌نیا ئەگەر ته‌مه‌نی 50 سالی ته‌واو کردبی‌ت و له گشت حاله‌ته‌کاندا ئەو ماوه‌یه‌ی پیش ریکه‌وتی ته‌واو کردنی ته‌مه‌نی ئاماژه‌ پێ کراو بۆی خه‌رج نا‌کری‌ت.

ب- ئەگەر فه‌رمانبه‌ری (وازهینه‌ر- مستقیل) به‌ره‌زانه‌ندی ئاسایی یان

(1) ماده‌ی 1 - پینجه‌م: دوورخستنه‌وه‌ی فه‌رمانبه‌ر یان ده‌رکردنی یان به‌جی هیشتنی خزمه‌ت به‌هۆیه‌کانی ناچاری جگه له وازهینه‌ن (الاستقاله) به‌بێ ره‌زانه‌ندی لایه‌نی تایه‌تمه‌ند یان که له حوکمه‌کانیدا هیه‌ریگر نای‌ت له شایسته‌کانی مافه‌کانی خانه‌نشینی و مووچه‌ی خانه‌نشینی بۆ خه‌رج نا‌کری‌ت ته‌نیا ئەگەر (50) سالی له ته‌مه‌نی ته‌واو کردبی‌ت.

ئىحاله كراو بۆ خانەنشینی پاش پچرانی پەيوەندى بە خزمەتەمەى، كۆچى دوايى كرد و خزمەتتىكى خانەنشینی ھەبوو كە لە 15 سال كەمتر نەبىت، ئەوا مووچەى خانەنشینی خەرج دەكرىت بۆ شايستەدارەكانى لە منداڵەكانى لە رىكەوتى كۆچى دوايى كردنى ئەگەر ھاتوو مردنەكە رووى دا پيش تەواو كردنى تەمەنى 50 سال.

ج- ئىحاله كراو بۆ خانەنشینی بە ھۆيەكانى تەندروستى و ئىحاله كراو بۆ خانەنشینی لە ماوەى نۆوان 2006/1/17 تا رىكەوتى دەرچوونى ئەم ياسايە و مووچەى خانەنشینیان بۆ خەرج دەكرىت بە پىي ھوكمەكانى ئەم ياسايە. شەشەم: ماوەى خزمەتى كە لە 6 مانگ كەمتر نەبىت بە سالى تەواو دادەندرىت بۆ مەبەستى ئەژمار كردنى مووچەى خانەنشینی و ئەگەر ھاتوو لە 6 مانگ كەمتر بوو فەرماوش دەكرىت و لە گشت حالەتەكاندا تەواوكەرى سال ئەژمار ناكرىت بۆ مەبەستەكانى شايستە بوونى مووچەى خانەنشینی. ھەفتەم: نابىت مووچەى خانەنشینی زياتر بىت لە رىژەى 80% ى دوايى مووچەى ھەزىفى كە فەرمانبەر ھەريگرتووہ لە خزمەتى خانەنشینی.

مووچەى خانەنشینی نابىت لە 150 ھەزار دىنار كەمتر بىت

ھەشتەم: نابىت مووچەى خانەنشینی فەرمانبەرى كە ھوكمەكانى ئەم ياسايە ھەيگريتەوہ لە 150000 سەد و پەنجا ھەزار دىنار كەمتر بىت. نۆيەم: مووچەى خانەنشینی ئىحاله كراو بۆ خانەنشینی ئەژمار دەكرىت لە 2006/1/17 بە پىي ھوكمەكانى ئەم مادەيە بە مەرجىك كەمتر نەبىت كە پيش دەرچوونى ئەم ھەموارە ھەريگرتووہ.

پاداشتی خانه نشینی

ماده 8:

یه که م: ئە گەر هاتوو خزمه ته کانی فه رمان به ری ئی حاله کراو بۆ خانه نشینی له 15 سالی خزمه تی خانه نشینی که متر بوو ئەوا پاداشتی کی خانه نشینی پێ ده دریت.

دووهم: پاداشتی خانه نشینی هاتوو له بر گه ی یه که می ئەم ماده یه ئە ژمار ده کریت له ری گای ئە نجامی لیکدانی ژماره ی مانگه کانی خزمه تی ته واو 14 % له تیکرای مووچه ی فه رمان به ر له ماوه ی خزمه ته که ی و ئە نجامه که ی ده بیته بری پاداشتی شایسته.⁽¹⁾

به شی چوارهم: دووباره دامه زرانده وه ی خانه نشین کراو

ماده 9:

یه که م:⁽²⁾

أ- ئە گەر هاتوو فه رمان به ر پێشتر پاداشتی خانه نشینی به پێی هه ر یاسایه کی خانه نشینی پێ درابوو و دووباره دامه زرایه وه، خزمه ته که ی ئە ژمار ده کریت بۆ مه به سته کانی خانه نشینی که پێشتر پاداشتی له به رام به ر وه رگرتوو ه پاش پێژاردنه وه ی راگیراوه کانی خانه نشینی که یه کسان بیت به راگیراوه کانی خانه نشینی ئەوانه ی به رده وامن له خزمه ت.

ب- مه به ست له وه زیفه بۆ مه به سته کانی ئەم یاسایه ئەو وه زیفه یه که

(1) پاداشتی خانه نشینی = ژماره ی ته راوی مانگه کانی خزمه ت $\times 14\%$ $\times$ تیکرای (معدل) مووچه ی فه رمان به ر له ماوه ی خزمه ته که ی

(2) سه باره ت به وه رگرتنه وه ی پاداشتی خانه نشینی له خانه نشین کراوی که پراوه بۆ وه زیفه تکایه به وانه ریتمایی وهزاره تی دارایی هه ریم ژماره 6 سالی 2011

خزمه‌تی کرده‌یی تیی‌دا به خزمه‌تی خانه‌نشینی داده‌ندریّت به مهرجی ئه‌وه‌ی که به‌سه‌ری بردیّت له فه‌رمانگه‌کانی ده‌ولّه‌ت و راگیراوه‌کانی خانه‌نشینی دابیّت.

دووهم: ئه‌که‌ر بریار درا به گه‌راندنه‌وه‌ی پاداشت له فه‌رمانبه‌ر به شیوه‌ی ریژه‌ی چاره‌کی (ربع) مووچه‌که‌ی ده‌بیّت به مهرجیک له ماوه‌ی پینج سال‌دا بیداته‌وه له ریکه‌وتی ده‌رچوونی بریاری فه‌رمانگه‌ی خانه‌نشینی به گه‌راندنه‌وه‌ی پاداشته‌که و ده‌کریت به یه‌ک جار بیداته‌وه.

سییه‌م: ئه‌که‌ر فه‌رمانبه‌ر کوچی دوا‌یی کرد یان دووباره خانه‌نشین کرایه‌وه پیش پی‌نژاردنه‌وه‌ی (تس‌دید) پاداشت ئه‌وا پاداشته‌که ده‌گیردریته‌وه له مووچه‌ی خانه‌نشینی‌که‌ی یان مووچه‌ی من‌دال و وه‌چه‌کانی به ریژه‌ی چاره‌ک (ربع) ی مووچه‌ی خانه‌نشینی‌که‌ی ئه‌که‌ر هاتوو شایسته‌ی مووچه‌یه‌کی خانه‌نشینی بوو، به یه‌ک جار ئه‌که‌ر هاتوو شایسته‌ی پاداشتی خانه‌نشینی بوو.

ماده 10: (1)

یه‌که‌م: ئه‌که‌ر دووباره خانه‌نشین کراو دامه‌زرایه‌وه له وه‌زیفه‌یه‌کی گشتی له سه‌ر فه‌رمانگه‌که‌یه‌تی که هه‌ل‌س‌یّت به ئاگادار کردنه‌وه‌ی فه‌رمانگه‌ی خانه‌نشینی بۆ برینی مووچه‌ی خانه‌نشینی له ریکه‌وتی ده‌ست به کاربوونی و ده‌توانیّت هه‌ر کاتیک بیه‌ویّت خۆی خانه‌نشین بکات به بی ره‌چاو کردنی ته‌مه‌نی یان ماوه‌ی خزمه‌ته‌که‌ی.

دووهم: بۆ وه‌زاره‌ت یان لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت هه‌یه که فه‌رمانبه‌ری گه‌راوه بگه‌رینیته‌وه خانه‌نشینی و ئه‌که‌ر هاتوو دووباره دامه‌زاندنه‌وه‌ی

(1) ئه‌م ماده‌یه به پێی ماده 4 له یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه‌لوه‌شایه‌وه، ئه‌م ده‌قی سه‌روه جیکای کرت‌وه.

به وهزيفه‌ی به‌پيوه‌به‌ری گشتی یان پله تایبه‌ته‌کان بیټ، ئەوا حوکمه‌کانی برځه شه‌شهم له ماده 1 ی ئەم یاسایه‌یان له سهر جیبه‌جی ده‌گریټ.⁽¹⁾

سییه‌م: فه‌رمانبه‌ری گه‌راوه بوو خانه‌نشینی به پیی برځه‌کانی یه‌که‌م و دووهم ئەم ماده‌یه شایسته‌ی مووچه‌ی خانه‌نشینی ده‌بیټ به پیی حوکمه‌کانی ئەم یاسایه و دوا خزمه‌تی خانه‌نشینی ده‌خریته سهر خزمه‌تی خانه‌نشینی پیشتری و نابیټ دوا مووچه‌ی خانه‌نشینی که‌متر بیټ له مووچه‌ی خانه‌نشینی له ریکه‌وتی دووباره دامه‌زاندنه‌وه‌ی.

ماده 11:

یه‌که‌م: خانه‌نشین کراوی که دووباره داده‌مه‌زریته‌وه له فه‌رمانگه‌کانی ده‌وله‌ت به ههر سیفه‌تیکی وه‌زیفی بیټ جگه له خانه‌نشینی یان به گریبه‌ست یان به گریبه‌ستی تایبه‌ت، مووچه‌ی خانه‌نشینی یان پاداشتی مانگانه له‌گه‌ل ده‌رماله‌کانی ئەو وه‌زیفه‌ی دووباره تییدا دامه‌زراوه‌ته‌وه وه‌رده‌گریټ کامه‌یان زیاتر بوو و نابیټ هه‌ردووکیان به یه‌که‌وه وه‌ربگریټ.

دووهم: کریی وانه گوته‌وه له قوتابخانه‌کان و په‌یمانگه‌کان و کولێژه‌کان و زانکۆکان و ناوه‌نده‌کانی راهیټان، به‌ده‌ر ده‌کریټ له حوکمی برځه یه‌که‌می ئەم ماده‌یه.

1) ماده 1: شه‌شهم: ئیحاله کردنی فه‌رمانبه‌ری دامه‌زریندراو به فه‌رمانی کرماری یان به فه‌رمانی ئەنجومنه‌ی وه‌زیران یان سه‌رۆکی وه‌زیران یان ده‌سته‌ی سه‌رۆکایه‌تی ئەنجومنه‌ی نوێنه‌رانی عێراق، بوو خانه‌نشینی، به‌چۆنیه‌تی دامه‌زاندنی تییدا جگه له ئیحاله‌کردنی بوو خانه‌نشینی به هوی ته‌واوکردنی ته‌مه‌نی یاسایی یان به هویه‌کانی ته‌ندروستی که ده‌گریټ ئیحاله بکریټ بوو خانه‌نشینی له لایه‌ن وه‌زیری تایبه‌تمه‌ند یان سه‌رۆکی لایه‌نی نه‌به‌ستراو به وه‌زاره‌ت و ئەمه‌ش بریکاری وه‌زاره‌ت ناگریټه‌وه.

بەشی پینجەم: خانەنشینی خیزان

مادە 12:

یەكەم:

ئەگەر فەرمانبەر كۆچى دوايى كرد لە كاتى خزمەت بە ھەر ھۆيك بىت ئەوا خزمەتى بە 15 سال بۆ ئەژمار دەكرىت بۆ مەبەستەكانى خانەنشینی ئەگەر كەمتر بوو لەم ماوەیە.

دووھەم:

أ- ئەگەر فەرمانبەر يان خانەنشین كراو كۆچى دوايى كرد ئەوا ھەچەكانى ئەوانەى شایستەى مووچەى خانەنشینی دەبن داواى تەرخان كردنى بکەن بۆ شایستەدارەكانى مافەكانى خانەنشینی لە ریکەوتى كۆچى دوايى كردنى بە پى كەوا دیارى كراوە لەم یاسایە.

ب- مەبەست لە خانەنشین كراو بریتیىە لە ھەر كەسێك مووچەىەكى خانەنشینی شایستە ھەربگریت بە پى ھوكمەكانى ئەم یاسایە يان شایستەى پاداشتی خانەنشینی بوو بەرامبەر خزمەتەكانى (ئەوانەى كە شایستەى مووچەى خانەنشینی نابن).

ئەو ھەچانەى (خلف) كە شایستەى مووچەى خانەنشینی دەبن

مادە 13: (1)

یەكەم: ھەچەكانى كۆچ كردوو (خلف) كە شایستەى مووچەى خانەنشینی دەبن ئەمانەن: 1- مێرد و ژن، 2- كۆر، 3- كچ، 4- دایك، 5- باوك، 6- برا يان خوشك ئەگەر ھاتوو كۆچ كردوو سەلت بوو و دایك و باوكى

(1) ئەم مادەى بە پى مادە 4 لە یاسای ژمارە 27 یى سالى 2007 ھەلەشایەو، ئەم دەقەى سەرھە جىگای گرتەو.

پیشی خوی کوچی دوا بیان کردبوو.

دووهم: وهچه شایستهی مووچهی خانه نشینی خیزانی ده بیئت ئه گهر مووچهی خزمهت یان مووچهیه کی خانه نشینی وهرنه گریت و هیچ پیشهیه کی یان کاریکی نه بوو له کهرتی تایبهت سه رباری مه رجه کانی هاتوو له م یاسایه وهکو ئه مهی خواره وه:

أ- کوڕ یان کچ یان برا یان خوشکی پینه گه یشتوو (قاصر) ئه وانهی ته مه نی 18 سالیان ته واو نه کردوو و تا 22 سال بۆ ئه وانهی که به رده وامن له خویندنی ئاماده یی یان تا ته مه نی 26 سالی ئه گهر هاتوو به رده وام بوو له خویندنی زانکو یان په یمانگه بالاکان.

ب- هاوسهر (ژن) یان کچ یان خوشک ئه گهر له ژیر سه ره په رشتی میردی نه بوو.

ج - میرد و باوک ئه گهر په ککه وته بوون به شیوهیه کی ته واو و به رده وام و توانای کارکردنیان نه بیئت به پیی راپورتی پزیشکی له ریکه وتی کوچی دوا یی به خپوکه ریان، که داوا ی مووچهی خانه نشینی خیزان بکه ن و حوکمی په ککه وته بۆ ئه م مه به سته بۆ ئه وانهی که ته مه نی 63 سالی ته مه ن ته واو ده که ن.

د- دایک ئه گهر هاتوو هیچ داهاتیکی تایبه تی نه بوو.

ه - کچ یان خوشک ئه گهر هیچ به خپوکه ریکی شه رعییان نه بوو.

سییه م: خه رج کردنی خانه نشینی وه چه به رده وام ده بیئت بۆ کوڕ و کچ پاش هاتنی واده ی برینی مووچهی خانه نشینی به پیی ئه مهی خواره وه:

أ- بۆ کوڕ له حاله تی نه بوونی هیچ به خپوکه ریک به پیی یاسا و هه روه ها په ککه وته ی ته واوی به رده وام بوو له کار کردن به راپورتی پزیشکی به مه رجیک دووباره پشکنینی بۆ بکریت له لایه ن لیژنه ی پزیشکی

پاش پینج سال و برینی مووچهی خانه نشینی خیزانی له حاله تی به ده ست هینانی داهاتیکی تایبته و به په ککه وتن ئه ژمار ناکریت له دواي ته مه نی 50 سالی بۆ مه به ستی شایسته بوونی مووچهی خانه نشینی خیزانی.

ب- بۆ کچ ئه گهر هاتوو هاوسه رگیری نه کردبوو و هیچ داهاتیکی تایبته تی و به خيوکه ری شهرعی نه بوو به مهرجیک دووباره هه لسه نگاندنی حاله تی کومه لایه تی و مادی بۆ بکریت له کاتی گه یشتنی ته مه نی به 35 سال و 45 سالی ته مه نی.

چوارهم: مووچهی خانه نشینی خیزانی ده بردریت له هاوسه ر (ژن) یان کچ یان خوشک له کاتی دامه زرانندیان و ئه گهر هاتوو بووه خاوه نی داهاتیکی تایبته یان له کاتی هاوسه رگیری کردن و له کاتی ته لاقدانی هاوسه ر (ژن) یان کچ یان بیوه ژن به ره چاو کردنی هه بوونی مهرجه کانی شایسته بوونی هاتوو له م ماده یه مووچهی خانه نشینی خیزانی بۆ ده گه ریته وه.

برینی مووچهی خانه نشینی

ماده 14:

یه که م: مووچهی خانه نشینی خیزانی ده بردریت له شایسته داره کان له کاتی دامه زراندن له وه زیفه یه کی خانه نشینی ئه گهر هاتوو شایسته ی مووچهی خانه نشینی بوو یان شایسته نه بوو.

دووهم: مه به ست له شایسته داران بۆ مه به سته کانی ئه م یاسایه بریتیه له وه چه کانی خانه نشینی شایسته دار بۆ مووچهی خانه نشینی.

شایسته دار، یهک پشکی خانه نشینی وهرده گریټ

ماده 15: (1)

نابیت بۆ شایسته دار زیاتر له پشکیکی خانه نشینی وهر بگریټ و ئه گهر شایسته ی زیاتر بوو له به خیوکه ری ئه و بۆی هه یه پشکه گه وره که هه لبریریټ و ته نیا بۆ یهک جار و پینه گه یشتووی (قاصر) ی شایسته داری پشکی خانه نشینی له (باوک و دایک) له مردوو هه که ی به دهر ده کریټ بۆ وهر گرتنی پشکی زیاتر.

دابه ش کردنی مووچه ی فه رمانبه ر یان خانه نشین کراو

له کاتی کوچی دوایی کردنی

ماده 16: (2)

یه که م: له کاتی کوچی دوایی کردنی فه رمانبه ر یان خانه نشین کراو ئه و مووچه ی خانه نشینی هه که ی دابه ش ده کریټ به سه ر شایسته داره کانی له وه چه کانی به ریژه ی 60 % ئه گه ر ته نیا یهک شایسته دار هه بوو و به ریژه ی 75 % ئه گه ر هاتوو دوو شایسته دار هه بوو له نیوانیان به یه کسانی دابه ش ده کریټ و به ریژه ی 100 % ئه گه ر له 3 شایسته دار زیاتر بوو و له نیوانیان به یه کسانی دابه ش ده کریټ.

دووهم: دووباره دابه ش کردنه وه ی مووچه ی خانه نشینی له نیوان شایسته داره کان له وه چه کانی به پیی هاتوو له برگی یه که می ئه م ماده یه له کاتی برینی مووچه ی خانه نشینی خیزانی له هه ر یه کیکیان و به مه رجیک کووی مووچه ی خانه نشینی خیزانی که متر نه بیټ له 130 هه زار دینار و

- (1) ئه م ماده یه به پیی ماده 9 له یاسای ژماره 27 سالی 2007 هه لوه شایه وه، ئه م ده قه ی سه ره وه جیکای گرتوه.
(2) ئه م ماده یه به پیی ماده 10 له یاسای ژماره 27 سالی 2007 هه لوه شایه وه، ئه م ده قه ی سه ره وه جیکای گرتوه. و برگی سییه می ئه م ماده یه راست کرایه وه به پیی ماده 3 له به یانی راست کردنه وه ی سالی 2006

ههتا ئەگەر هاتوو یهك شایسته داریش مایه وه.

سێیه م: ئەگەر هاتوو یهكێك له تاكهكانی وهچهكان خانه نشین کراو بوو بۆی ههیه ههلبژێریت بۆ یهك جار له نیوان پارێزگاری کردن له مووچهی خانه نشینییه که یان وهگرتنی مووچهی خانه نشینی خێزانی و زیاتره که شایستهی دهبیته به پێی حوكمهکانی ئەم یاسایه ئەگەر هاتوو خانه نشین کراو نه بوو.

ماده 17:

لیکۆلینه وه دهگریته لهو کهسانه ی که داوای خانه نشینی خێزان یان پاداشت دهکهن و ههروهها رادهی بهجێ گه یاندنی مه رجهکانی شایسته بوون به پێی سیسته مهکان و رینماییهکانی که به پێی ئەم یاسایه دهردهچیت.

بهشی شه شه م: سندووقی خانه نشینی فه رمان به رانی ده ولته

ماده 18: (1)

یه که م: دهسته ی خانه نشینی نیشتمانی هاتوو له م یاسایه شوینی فه رمانگه ی خانه نشینی دهگریته وه له هه ر شوینیک ناوی هاتبیته و گشت هه بووهکانی فه رمانگه ی خانه نشینی و مافهکانی و پابه ند بوونهکانی بۆ ده گوازیته وه و دهسته که سه روکیکی دهبیته به پله ی بریکاری وهزارهت.

دووه م: سندووقیک داده مه زریته به ناوی (سندووقی خانه نشینی فه رمان به ری ده ولته) و ده به ستریته وه به دهسته که و که سایه تییه کی مه عنه وی هه یه و سه روکی دهسته نوینه رایه تی دهکات و کاروبارهکانی ریک دهخات به په رپوه یکی ناوخۆ به پیشنیاری وهزارهت و رهزامه ندی ئەنجوومه نی وهزیران.

(1) ئەم ماده یه به پێی ماده 11 له یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه لوه شایه وه، ئەم دهقه ی سه ره وه جیکای گرتوه.

سێیه‌م: ئەم سندووقە بەرپۆه دەبردیت لە لایەن ئەنجومەنێکی کارگێری کە ئەندامان و پیکهاته‌کان و کارەکانی و بەرپۆه‌چوونی کاروبارەکانی و بوارەکانی وەبەرھێنانی پارە و پوولی، دیاری دەکریت لە پەرەوی ناوڤۆی ئاماژە پێ کران لە برگەیی دووھمی سەرھوہ.

چوارەم: داھاتەکانی ئەم سندووقە پێک دێت لە :

أ- برە پارەیی راگیراوەکانی خانەنشینی کە دەبردیت لە مووچەیی فەرمانبەرانی دەولەت.

ب- بەشداری کردنی دەولەت بە رێژەییەکی یەکسان بێت بە (12%) ی مووچەیی فەرمانبەری دەولەت.

ج- برە پارەکانی راگیراوەکانی خانەنشینی کە فەرمانبەر دەیدات بەرامبەر ئەژمار کردنی خزمەتە زیادەکانی بۆ مەبەستی خانەنشینی.

د- برە پارەکانی ھاتوو لە وەبەرھێنانی پارەو پوولی سندووقەکە.

ه- برە پارەکانی مووچەکانی خانەنشینی خەرچ کران بەدەر لە ھوکمەکانی ئەم یاسایە بۆ ئەوانەیی ئیحالەیی خانەنشینی کران پاش 2006/1/17 و ھەزارەتی دارایی ھەلدەستت بە گیرانەوہی برە پارەکان بۆ سندووقەکە سالانە.

و- بەخشینەکان و ھاوکارییەکان کە ھەزارەتی دارایی پێشکەشی سندووقەکە دەکات.

ز- بەخشینەکان و دیارییەکان لە ناوہوہی عێراق و ئەگەر لە دەرہوہی عێراق بێت ئەوا پێویستە رەزامەندی لایەنی پەرہندیداری وەرگیریت.

پینجەم: دانانی گشت لێبڕینەکانی خانەنشینی کە لە فەرمانبەرانی دەبردیت دەخریتە ناو سندووقی ھاتوو لە برگەیی دووھمی ئەم مادەیی، ھەرہوہا ئەو لایەنەیی کە فەرمانبەرەکە لە لای کار دەکات ھەلدەستت بە دانی رێژەییەکی

که یه کسان بیت به 12 % له مووچه ی فه رمانبه ر بۆ سندووقه که مانگانه له بودجه ی خۆی.

شه شه م: به خشینیکی سالانه له لایه ن وه زارته ی داراییه وه خه رج ده کریت بۆ سندووقی خانه نشینی به ناوی (به خشینی هاوکاری کردنی سندووق) که بره که ی دیاری ده کریت به هه ماههنگی له گه ل به پڕوه به رانی سندووقه که و فه رمانگه ی بودجه له وه زارته ی دارایی.

حه فته م: له م سندووقه گشت مووچه کانی خانه نشینی و پاداشته کانی که شایسته دار ده بن پاش ریکه وتی جیبه جی کردنی ئەم یاسایه، ده دریته ئەو فه رمانبه رانه ی که حوکمه کانی ئەم یاسایه ده یانگریته وه.

هه شته م: ده سته که له سالی یه که می ده ست پێ کردنی سندووقه که به کاره کانی، هه لده ستیت به دانانی بنه مایه کی زانیاری تایبته به فه رمانبه رانی ده ولته و خانه نشینیان که حوکمه کانی ئەم یاسایه ده یانگریته وه بۆ دلنایی شه فافیه ت و ئاسانکاری به ده ست هینانی خه ملیندراوه ورده کان له راده ی جیگیر بوونی دارایی بۆ سندووقه که و له سه ر وه زارته کان و لایه نه کانی نه به ستراو به وه زارته به پیدانی زانیاری تایبته له سه ر فه رمانبه رانیان.

نۆیه م: کردنه وه ی لقه کانی به پڕوه بردنی کاروباره کانی سندووقه که له فه رمانگه لاوه کتیه کانی ده سته که له پارێزگاگان و وه زارته ی دارایی هه لده ستیت به ئاماده کردنی پیداو یستیه داراییه کان و مرویه کان و خانووبه ره بۆ ئەم بابته.

ده یه م: ده سته هه لده ستیت به ریکخستنی بودجه ی سالانه ی سندووقه که و پیشکەشی ده کات بۆ وه زارته ی دارایی بۆ په سند کردنی و هه روه ها وه زارته ی دارایی هه لده ستیت به هه لگرته ی ژمیاریه ی کۆتایی سندووقه که له نیو ژمیاریه ی کۆتایی ده ولته بۆ ئەنجوومه نی وه زیران بۆ خستنه پرووی له به رده م ئەنجوومه نی نوینه ران بۆ بریار له سه ر دانی.

ماده 19: (1)

یه که م: بودجه ی گشتی ده ولت ئه مانه ی خواره وه له ئه ستۆ ده گریت:

أ- مووچه کانی خانه نشینی بو خانه نشین کراوان پیش جیبه جی کردنی یاسا له نیویشیاندا پاداشتی خانه نشینی.

ب- مووچه کانی خانه نشینی شایسته به در له حوکه کانی ئه م یاسایه له ریکه وتی 2006/1/17 ه وه.

دو وه م: دهسته به دره وام ده بیّت له ئه ژمار کردن و خه رج کردنی مووچه کانی خانه نشینی و پاداشته کانی خانه نشینی هاتوو له برگه ی یه که می ئه م ماده یه به ره چاو کردنی حوکه کانی به شی پینجه می ئه م یاسایه له کاتی به خشیانی مووچه ی خانه نشینی خیزانی به وه چه.

به شی حه فته م: په لپه کان (الاعتراضات)

ماده 20: (2)

یه که م:

أ- لیژنه یه ک پیک ده هیندریّت به ناوی لیژنه ی وردبینی کیّشه کانی خانه نشین کراوان به سه روکایه تی دادوه ریّک له پۆلینی دو وه م که ئه نجوومه نی دادوه ری ئینتیدابی ده کات و دوو ئه ندام له فه رمانبه رانی یاسایی که پله ی وه زیفیان له به ریّوه بهر که متر نه بیّت و یه کیکیان له وه زارته ی دارایی و ئه وی تر له وه زارته ی بهرگری بیّت و بریاره کانیان

(1) ئه م ماده یه به پتی ماده 12 له یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه لوه شایه وه، ئه م ده قه ی سه ره وه جیکای کرتوه.

(2) ده قی برکه ب له برکه ی یه که م و برکه ی سیّهم له ماده یه به پتی ماده 13 له یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه لوه شایه وه، ئه م ده قه ی سه ره وه جیکای کرتوه.

به زۆرىنه دهردهكەن و تيرامانى گشت كيشهكانى ئەو خانه نشين كراوهى كه په لپ پيشكهش دهكات كه رووى داوه له جيبه جى كردنى حوكمهكانى ئەم ياسايه.

ب- بو خاوهنى په يوه نديدار ههيه تانه بدات له بهردهم ليژنهكه له ماوهى 90 رۆژ له ريكهوتى پى راگهيانندهكه يان زانينى (بريارى وهزيرى تايبهتمههاند يان سهروكى فهرومانگه يان دهسته).

دووهم: ئەوهى په لپ پيشكهش دهكات دهبيت پارهيەك بدات كه ديارى دهكريت له لايەن وهزارهتى داراييهوه و ئەو پارهيە دهگهريندريتهوه ئەگەر ههقدار بوو له په لپهكهى يان له به شيكى پاش وهگرتنى بريارى ئەنجومەن به پلهى كوتايى و ئەم حوكمه جيبه جى دهكريت له سهر په لپهكانى پيشكهش كراو له ريكهوتى جيبه جى كردنى ئەم ياسايه.

سييه م:

أ- بو په لپلپيدهر (المعترض) و په لپلپيدراو (المعترض عليه) بريارى ليژنهى وردبينى كيشهكانى خانه نشين كراوان ته مييز بكاتهوه له لاي دادگاي ته مييز له ماوهى 60 رۆژ له ريكهوتى پى راگهياندى به بريارى ليژنهى ئاماژه پى دراو و بريارى دادگاي ته مييز كوتاييه.

ب- جگه لهو بره پارهيەى هاتووه له برگهى دووهم لهم مادهيه، داواكاريهكانى مافهكانى خانه نشينى و بريارهكان دهرچوو و تانهكان كه له سهرى دهكريت و بريارهكانى دهرچوو به هوى تانهكان و گشت ريوشوينهكانى پى راگهياندن، به بى بهرامبهه دهبيت له ههر پارهيەكى تر به پارهى پووليشهوه.

چوارهم: ئەگەر خانه نشين كراو مووچهى خانه نشين يان پاداشتى وهگرته و په لپى پيشكهش نه كرد له بهرامبهه ئەژمار كردنى يان ئەو راستيانەى كه

پالپشتی ئەژمار کردنەکه بووینە لە ماوەی 90 رۆژ لە ریکەوتی وەرگرتنی مافەکانی خانەنشینی، مافی پەلپ پێشکەش کردنی نامینیت و بریاری فەرمانگە ی خانەنشینی دەبیتە کۆتایی.

بەشی هەشتەم: حوکمە جیا جیاکان

لی خوش بوون لە مافەکانی خانەنشینی بۆ یەکیکی تر

ماده 21:

نابیت لە مافەکانی خانەنشینی خوش بیت بۆ کەسیک یان لایەنیکی تر و ئەم جورە خوش بوونە بە پوچەل دادەنریت و هیچ حیسابیکی بۆ ناکریت.

گلدانەوهی مووچە و پاداشتی خانەنشینی

ماده 22:

نابیت گلدانەوه دابنریت لە سەر مووچە و پاداشتی خانەنشینی بە هۆی قەرزاری کە لە ئەستۆی خانەنشین کراوە تەنیا لە یەکیک لەم دوو حالەتە ی خوارەوه نەبیت:

یەکەم: ئەگەر هاتوو بە هۆی خەرجی شەری بیت

دووهم: ئەگەر هاتوو قەرزدەکه بگەریتەوه بۆ گەنجینە ی دەولەت.

ماده 23:

نابیت گلدانەوه بە ریزە ی زیاتر 50 % دابنریت لە سەر مووچە و پاداشتی خانەنشینی بە هەر هۆیەک بیت.

به سه رچوونی مافه کانی خانه نشینی

ماده 24: (1)

یه که م: مافه کانی خانه نشینی به سه ر ناچیت، مادام خانه نشین کراو یان شایسته دار مه رجه کانی شایسته بوونی له ده ست نه دا بیت له کاتی له ژیاندا یه به ره چاو کردنی حوکه مانی ئەم یاسایه.

دووهم: ئەگەر هاتوو خانه نشین کراو یان بریکاره یاساییه که ی داواکاری پیشکەش نه کرد به پیدانی مووچه ی خانه نشینی له ماوه ی یه ک سال له ریکه وتی ده ست هه لگرتنی له کار له وه زیفه که ی که پی ئی حاله کراوه بو خانه نشینی و هیچ مووچه یه کی خانه نشینی وه رنه گرت له ماوه ی ئاماژه پیدراو ئەوا مووچه ی خانه نشینی بو خه رج ده کريت له روژی پیشکەش کردنی داواکاریه که ئەگەر هاتوو هوکاری پیشکەش نه کردنی داواکاری یان وه رگرتنی مووچه ی خانه نشینی به بی هیچ هو یه کی رهوا و پینه گه یشتوو (قاصر) به دهر ده کريت.

جیگیر کردنی ته مه نی راسته قینه ی فه رمانبه ر

ماده 25:

ئەو به لگه نامه ی که پی داده مه زريت یان که چه سپاندنی ته مه نی پی کراوه، کاری پی ده کريت بو مه به ستی چه سپاندنی ته مه نی راسته قینه ی فه رمانبه ر یان خانه نشین کراو و پشت نابه ستريت به هیچ راست کردنه وه یه کی دادوه ری یان کارگیری که له پاشان دهرده چیت. (2)

(1) ئەم ماده یه به پیتی ماده 1 ی به یانی راست کردنه وه ی سالی 2006 زیاد کرا.

(2) تکیه به روانه ریتمای وه زارته ی دارایی و ئابووری هه ریم ژماره 53 سالی 2008

هینانهوهی خزمهتی شارستانی پاش وەرگرتنی مافی خانه‌نشینی

ماده 26:

مافی خانه‌نشین کراو نییه پاش وەرگرتنی بری پاداشتی خانه‌نشینی به زیاد کردنی هەر خزمه‌تیکی خانه‌نشینی و مافی تیییدا نامینیت ته‌نیا ئە‌گەر دووباره دامه‌زرایه‌وه له یه‌کیک له فهرمانگه‌کانی ده‌وله‌ت.

ماده 27: (1)

یه‌که‌م: بۆ ئە‌نجوومه‌نی وه‌زیران هه‌یه له سهر پێشنیاری وه‌زیری دارایی و له ماوه‌ی یه‌ک سال له ریکه‌وتی ده‌رچوونی یاساکه، فهرمانبه‌رانی کۆمپانیاکانی که‌رتی تیکه‌لاو که دامه‌زراون پێش 2003/4/9 حوکمه‌کانی ئە‌م یاسایه بیانگریته‌وه.

دووه‌م: فهرمانگه‌ی خانه‌نشینی و ده‌سته‌به‌ری کۆمه‌لایه‌تی بۆ کریکاران که سهر به وه‌زاره‌تی کار و کاروباری کۆمه‌لایه‌تین ده‌گوازرینه‌وه سهر ده‌سته‌ی خانه‌نشینی به هه‌موو هه‌بووه‌کان و مافه‌کان و پابه‌ندییه‌کان و فهرمانبه‌ران و ده‌بیته پیکهاته‌یه‌ک له‌م ده‌سته‌یه له رۆژی 2010/1/1 و له سهر لایه‌نه په‌یوه‌ندیداره به ئاماده کردنی پێداویستییه‌کان و کار کردن به جیبه‌جی کردنی.

ئه‌ژمار کردنی خزمه‌تی کرده‌یی

ماده 28: (2)

بۆ فهرمانبه‌ر هه‌یه که داده‌مه‌زری‌ت یان دووباره داده‌مه‌زریته‌وه داوای

(1) ئە‌م ماده‌یه به پێی ماده 14 له یاسای ژماره 27ی سالی 2007 هه‌لوه‌شایه‌وه، ئە‌م ده‌قه‌ی سهره‌وه جیگای کرته‌وه.

(2) ئە‌م ماده‌یه به پێی ماده 15 له یاسای ژماره 27ی سالی 2007 هه‌لوه‌شایه‌وه، ئە‌م ده‌قه‌ی سهره‌وه جیگای کرته‌وه.

ئەژمار کردنی خزمەتی کردەیی پیشتری بکات لە ریکەوتی دامەزراندنەکە ی که کردووێتە لە فەرمانگەکانی دەوڵەت پیش جێبەجێ کردنی ئەم یاسایە، پاش دانی راگیراوەکانی خانەنشینی لە بەرامبەر خزمەتەکە ئەگەر هاتوو پیشتر راگیراوەکانی خانەنشینی نەدا بوو بە پێی حوکمەکانی ئەم یاسایە و لە سەر بنەمای مووچەکە ی لە کاتی دامەزراندنی.

ماده 29: (1)

یەكەم:

أ- مووچە یەکی خانەنشینی دەدریٲ بە کارمەندانی سوپای پیشوو و قەوارە هەلۆهشاوەکان بە پێی یاساكانی کارپێکراو پیش دەرچوونی ئەم یاسایە بو ئەوانە ی که خزمەتی خانەنشینیان هە یە که که مەتر نە بیٲ لە 15 سال و ئەوانە ی خزمەتی خانەنشینی که مەتریان هە یە لە م ماو هە ئەوا پاداشتی خانەنشینیان پێ دەدریٲ، ئەژمار دەرکریٲ لە سەر بنەمای مووچە ی دوو مانگ لە هەر سالێکی خزمەتی کردەیی لە که مەترین رادە ی مووچە ی ئەو پلە وەزیفییە یان پایە یە ی بە پێ ی ریزبەندی مووچە ی فەرمانبە رانی کار پێکراو لە 2004/1/1.

ب- بەندی أ لە م بڕگە یە پیادە دەرکریٲ لە سەر ئەوانە ی که حوکمەکانی فەرمانی 91 ی سالی 2004 (2) دەیانگریٲه وە که نەگەر اوە ته وە خزمەتی دەوڵەت پاش 2006/4/9.

دووهم:

أ- هەلۆهشانه وە ی یاسای خانەنشینی شارستانی ژمارە 33 ی سالی 1966 و حوکمەکانی تاییبەت بە خانەنشینی هاتوو لە یاسای خزمەت و خانەنشینی هیژەکانی ئاسایشی ناوخو ژمارە 1 ی سالی 1975 و لە یاسای خزمەت و

(1) ئەم مادە یە بە پێ ی ماده 16 لە هەمان یاسا، ئەم دەقە ی سەر وە جێکای گرتە وە.

(2) یاسای ریکخستنی هیژە چەکارەکان و میلیشیاکانی عێراق.

خانه‌نشینی هیزه‌کانی ئاسایشی ناوڤو ژماره 1 ی سالی 1978 و له یاسای ده‌زگای هه‌والگری ژماره 161 ی سالی 1975 و له بنه‌ماکانی خزمه‌ت و خانه‌نشینی ده‌سته‌ی پیشه‌سازی سه‌ربازی.

ب- مافه‌کانی خانه‌نشینی که دراوه بو ئه‌وانه‌ی ئی‌حاله‌ کران بو خانه‌نشینی و ده‌ستی له‌کار هه‌ل‌گرتوو له وه‌زیه‌ خانه‌نشینی‌که‌ی یان بو خیزانه‌که‌ی پیش جیه‌جی کردنی یاساکه، به‌کو‌تایی داده‌نری‌ت، ته‌نیا ئه‌گه‌ر ده‌قیکی تایبه‌ت هاتی‌ت له‌م یاسایه.

سییه‌م: حوکه‌کانی ئه‌م یاسایه په‌ی‌په‌و ده‌کری‌ت له‌ سه‌ر ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی که ئی‌حاله‌ ده‌کری‌ت یان ده‌گه‌ریندیری‌ته‌وه بو خانه‌نشینی له‌ کاتی یان له‌ پاش ری‌که‌وتی جیه‌جی کردنی.

چوارهم: حوکه‌کانی هاتوو له‌م یاسایه جیه‌جی ده‌کری‌ت له‌ سه‌ر گشت کاروباره‌ تازه‌کانی له‌ بارودوخی خانه‌نشین کران و وه‌چه‌کانیان له‌ ری‌که‌وتی جیه‌جی کردنی به‌ بی‌ ره‌چاو کردنی ئه‌و یاسایه‌ی که جیه‌جی ده‌کرا له‌ سه‌ریان پیش جیه‌جی کردنی.

راست کردنه‌وه‌ی مووچه‌ی خانه‌نشین کرانی پیش ده‌رچوونی ئه‌م یاسایه

ماده 30: (1)

یه‌که‌م: أ- مووچه‌ی خانه‌نشین کرانی پیش جیه‌جی کردنی ئه‌م یاسایه راست ده‌کری‌ته‌وه بو ئه‌و رادانه‌ی که له‌ خسته‌ی پاشکوی ئه‌م یاسایه له‌ ری‌که‌وتی 2007/10/1 به‌ بی‌ ده‌ست بردن بو مافه‌ به‌ده‌ست هاتوو‌ه‌کانیان.

ب- ئه‌ژمار کردنی مووچه‌ی خانه‌نشین کرانی که ئه‌م یاسایه ده‌یانگری‌ته‌وه که ئی‌حاله‌ی خانه‌نشینی کران له‌ 2006/1/17 له‌ سه‌ر بنه‌مای مووچه‌ی

(1) ئه‌م ماده‌یه به‌ پێی ماده 17 له‌ یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه‌ل‌وه‌شایه‌وه، ئه‌م ده‌قه‌ی سه‌ره‌وه جیکای گرتوه.

وهزيفى ريزبه ندى مووچهى وهزيفى هه موار كراو له 2007/1/1 و
جياوازييه كان خه رج دهكرىت له ريكهوتى 2007/10/1 هه وه.

زياد كردنى مووچهى خانه نشينى

مادهى 30 :

دووهم:

بو ئه نجوومه نى وهزيران هه يه به پيشنيارى وهزيرى دارايى بو رهزامه ندى
دهربرين له سهر ئه مهى خواره وه:

أ- زياد كردنى مووچه كانى خانه نشينى ئاماژه پى كراو له برگهى يه كه م له م
مادهيه و هه روه ها مووچه كانى خانه نشين كراوانى كه پاش جي به جى كردنى
ئهم ياسايه ئىحالهى خانه نشينى كراون به پى زياد بوونى هه لاوسانى
سالانه به مه رجىك زياده كه تيپه نه بيت له ريژهى هه لاوسانه كه و ئه مه ش
ئهم مووچه خانه نشينيانه ناگريته وه كه به جياواز زياد دهكرين.

ب- راست كردنه وهى ريژهى كه له كه بووى هاتوو له ماده 7ى ئهم ياسايه
به پى ديراسه كردنى ئىكتيوارى دهست پى دهكات پاش 3 سالى يه كه م
له ريكهوتى جي به جى كردنى ئهم ياسايه و پاش هه 5 سال جارىك
هه لسه نگادن بو ئهم ديراسه كردنه دهكرىت له لايه ن لايه نى وردبينى
بيلايه ن بو مسوگه ر كردنى جيگيرى سندووقى خانه نشينى و دهكرىت
ريژهى تىكراى راگيراوه كانى خانه نشينى بو تىكراى ماوهى پيشينى كراو له
ژيانى خانه نشين كراو به هه ند وه ربگريت بو مه به ستى راست كردنه وهى
ريژهى كه له كه بوو به مه رجىك ئه نجوومه نى نوينه ران لى ئاگادار بكرىته وه.

هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی گشت ده‌قه یاساییه‌کان

ماده 31: (1)

یه‌که‌م: هه‌لۆه‌شاندنه‌وه‌ی گشت ده‌قه یاساییه‌کان که برپار ده‌دات به برینه‌وه‌ی مووچه‌ی خانه‌نشینی بۆ خانه‌نشین کراوان یان شایسته‌داره‌کان جیاواز له حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه جگه له:

- یاسای ناتوانایی (په‌که‌وته‌یی) ته‌ندروستی بۆ فه‌رمانبه‌ران ژماره 11 ی سالی 1999.

- فه‌رمانی ژماره 17 ی سالی 2004 تایبته به مافه‌کانی خانه‌نشینی به‌خشاو به فه‌رمانبه‌ری شه‌هید و بریندار و مردوو.

- فه‌رمانی ژماره 6 ی سالی 2005 تایبته به راست کردنه‌وه‌ی یاسای خزمه‌تی زانکۆیی ژماره 142 ی سالی 1976.

- فه‌رمانی ژماره 9 ی سالی 2005 هه‌موار کراو به فه‌رمانی ژماره 31 ی سالی 2005 تایبته به خه‌رج کردنی مووچه‌کانی خانه‌نشینی بۆ خاوه‌ن پله تایبته‌ییه‌کانی هاتوو له‌م فه‌رمانه.

- یاساکانی تایبته به خانه‌نشینی دادوه‌ران (برپاره‌کانی ئه‌نجوومه‌نی (هه‌لۆه‌شاوه‌ی) سه‌رکردایه‌تی شو‌رپش ژماره 1021 له 1983/9/13 و 120 له 1997/8/20 و 145 له 2001/6/18 و فه‌رمانی ژماره 52 ده‌رچوو له ده‌سه‌لاتی هاوپه‌یمانی کاتی بۆ سالی 2004).

- بره‌گی دووهم له ماده 6 له فه‌رمانی ژماره 30 ی سالی 2005 یاسای دادگای فیدرالی بالا.

- یاسای ئه‌نجوومه‌نی نیشتمانی کاتی ژماره 14 ی سالی 2005.

(1) ئه‌م ماده‌یه به پێی ماده 18 له یاسای ژماره 27 ی سالی 2007 هه‌لۆه‌شایه‌وه، ئه‌م ده‌قی سه‌ره‌وه جێگای گرتوه.

- یاسای کۆمهلهی نیشتمانی ژماره 3 ی سالی 2005.
- یاسای شههیدان ژماره 3 ی سالی 2006.
- یاسای دهزگای زیندانیانی سیاسی ژماره 4 ی سالی 2006.
- یاسای ئهنجومهنی نوینهران ژماره 50 ی سالی 2007.

نابیت مووچهی خانهنشینی 80 % ی مووچه و دهرمالهکان تیپهر بیت

دووهم: کۆی شایستهکانی خانهنشینی مانگانه به هیچ حالهتیک بۆ خانهنشین کراوی که حوکمهکانی یاساکان و بریارهکان و فهرمانهکانی هاتوو له برگه ی یه کهم له م مادهیه دهیانگریتهوه، نابیت زیاتر بیت له 80 % ی کۆی مووچه و دهرمالهکان یان مووچه یان پاداشتی مانگانه که وهری دهگرت له دوا مانگی خزمهتی خانهنشینییه که ی جگه له شههید به رهچاو کردنی حوکمهکانی برگه ی دووهم له مادهی 30 هه موار کراو له م یاسایه و کار به هیچ دهقیکی یاسایی ناکریت پیچهوانه بیت.

سییه م: حوکمهکانی برگه ی دووهمی ئه م مادهیه پهیره و دهکریت له سه ر ئیحاله کراو بۆ خانهنشینی یان وهچهکانی پیش ده رچوونی ئه م یاسایه که مووچهیه کی خانهنشینی وهردهگریت هاوتا یان یه کسان به مووچه که ی یان مووچه ی هاوشیوهکانی یان مووچه و دهرمالهکانی هاوشیوهکانی که بهردهوامن له خزمهت و مووچه ی خانهنشینی دیاری دهکریت بهوه که زیاتر نه بیت له 80 % که وهری دهکریت له مووچه ی ئیستای خانهنشینی به رهچاو کردنی حوکمهکانی برگه ی دووهم له م مادهی 30 هه موار کراو له م یاسایه و جیاوازییهکانی خانهنشینی پیشتری ناگیریتتهوه و کار به هیچ دهقیکی یاسایی ناکریت پیچهوانه ی بیت.

چوارهم: مووچه ی خانهنشینی دابهش دهکریت بۆ وهچه ی فهرمانبه ر یان

خانه‌نشین کراوی کۆچ کردوو که حوکمه‌کانی برڭه‌ی دووهم و سییه‌می
ئهم یاسایه ده‌یانگریته‌وه وه‌روه‌ها مووچه‌ی شه‌هید به پئی حوکمه‌کانی
ماده‌ی 16 ی ئهم یاسایه و جیاوازییه‌کانی پیشتر لیان ناگیردريته‌وه.

پینجه‌م:

أ- وشه‌ی (فرمانبه‌ر) ی هاتوو له فرمانی ژماره 17 ی سالی 2004
کارمه‌ندانی هیزه چه‌کداره‌کان له سه‌ربازان و هیزه‌کانی ئاسایشی ناوخو
و بو کارمه‌ندانی پاراستنی دام و ده‌زگاگان ده‌گریته‌وه و بو فرمانبه‌ری
که کار ده‌کات به پئی گریبه‌ستیک له فرمانگه‌کانی ده‌وله‌ت و مووچه‌ی
خانه‌نشینیان راست ده‌گریته‌وه به پئی حوکمه‌کانی فرمانی سه‌روه‌ه له
ریکه‌وتی ده‌رچوونی ئهم یاسایه.

ب- ئه‌ژمار کردنی مووچه‌ی خانه‌نشیني ئه‌و فرمانبه‌ره‌ی که حوکمه‌کانی
برڭه‌ی أ ی سه‌روه‌ه ده‌یگریته‌وه که کار ده‌کات به پئی گریبه‌ستیک له
فرمانگه‌کانی ده‌وله‌ت له سه‌ر بنه‌مای مووچه‌ی شایسته‌ی به پئی پروانامه‌ی
خویندنی که به‌ده‌ستی هیناوه به ره‌چاو کردنی حوکمه‌کانی ئهم یاسایه.

ج- حوکمه‌کانی برڭه‌ی أ جیبه‌جی ده‌کریت له سه‌ر ئه‌وانه‌ی ده‌یانگریته‌وه
له ریکه‌وتی 2003/4/9 و جیاوازییه‌کانی مووچه‌ی خانه‌نشیني پیشتریان
بو خه‌رج ناکریت.

شه‌شهم: ده‌کریت ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران به‌ده‌ر له حوکمه‌کانی ئهم یاسایه،
مووچه‌ی خانه‌نشیني دیاری بکات که له 250000 دینار مانگانه تیپه‌ر
نه‌کات بو عیراقی یان منداڵه‌کانی هاتوو له ماده 13 له یاسایه ئه‌گه‌ر
هاتوو هیچ مووچه‌یه‌کی نه‌بوو له ده‌وله‌ت یان مووچه‌یه‌کی خانه‌نشیني
وه‌رده‌گرت که‌متر بوو به هۆی کوشتن یان مردنی یان پیکانی به په‌که‌وته‌ی
ته‌واو به هۆی هه‌لسوکه‌وته نیشتمانییه‌کانی به ره‌چاو کردنی حوکمه‌کانی

ماده 16 ی ئەم یاسایە هەروەها دەکرێت ئەنجوومەنی وەزیران مووچەی خانەنشین راست بکاتەوێ بۆ هەندیک لە کەسایەتییە نیشتمانییەکان کە زیانمەند بوون لە رژییمی پێشوو و بگونجیت لەگەڵ شوینی کۆمەڵایەتییان.

ماده 32:

لە سەر وەزیری داراییە بە دەرچوواندنێ رینماییەکان بۆ ئاسان کردنی جیبەجی کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە.

ماده 33:

ئەم یاسایە جیبەجی دەکرێت لە ریکەوتی بلاو کردنەوێ لە رۆژنامەیی فەرمی.⁽¹⁾

(1) لە رۆژنامەیی وەقایی عێراقی ژمارە 4015 لە 2006/7/1 بلاو کراوەتەو، و بە پێی یاسای ژمارە 27 ی سالی 2007 هەموار کرایەو.

دووهم: خانه نشینی سه روک و جیگرو سکر تیرو ئەندامانی پەرلەمانی کوردستان
یاسای ژماره 13 ی سالی 1999 هه‌موار کراو (1)

ماده‌ی یه‌که‌م:

مه‌به‌ست له‌م گوزارشتانه‌ی خواره‌وه ماناکانی ته‌نیشتیانه بۆ مه‌به‌ستی ئەم
یاسایه:

- 1 - هه‌رێم: هه‌رێمی کوردستانی عێراق
- 2 - ئەنجوومه‌ن: ئەنجوومه‌نی نیشتیمانی هه‌رێم (2)
- 3 - ئەندام: ئەندامی ئەنجوومه‌ن (ئەندامی پەرلەمان)
- 4 - مووچه: مووچه‌ی بنه‌په‌تی که ئەندامی پەرلەمان له‌ خزمه‌تدا وه‌ری
ده‌گرێت.
- 5 - ده‌رماله: ئەو ده‌رماله‌یه‌ی ئەندامی به‌رده‌وامی پەرلەمان له‌ خزمه‌تدا
وه‌ری ده‌گرێت (خیزانداری و مندال و میوانداری و شوینی نیشته‌جی بوون).
- 6 - مووچه‌ی خانه‌نشینی: تیکرای ئەو مووچه‌یه‌ی ئەندام پاش به‌کو‌تا هاتنی
ئەندامیه‌تی یان له‌ده‌ست دانی ئەندامه‌تییه‌که‌ی وه‌ریده‌گرێت.

(1) به‌ پیتی یاسای هه‌مواری یه‌که‌می ژماره 35 ی سالی 2004 هه‌موار کرایه‌ره که له ژماره 49 له 2004/9/4 له
رۆژنامه‌ی وه‌قایی کوردستانی بلاو کراوه‌ته‌وه، هه‌روه‌ها یاسای هه‌مواری دووهمی ژماره 12 ی سالی 2008 که له
ژماره 89 له 2008/7/28 رۆژنامه‌ی وه‌قایی کوردستانی بلاو کراوه‌ته‌وه.
(2) ناوه‌که‌ی گۆردرا بۆ پەرلەمانی کوردستان - عێراق.

ماده‌ی دووهم: (1)

أ - (2)

یه‌که‌م: سه‌رۆکی ئەنجوومەن و جیگره‌گهی و سکریتێر و ئەندامان له کاتی ته‌واو بوونی ئەندامیه‌تی یان نه‌توانینی جێبه‌جێ کردنی کاره‌که‌ی یان نه‌مانی ئەندامیه‌تی به‌ ره‌ژدی (80%) ی سه‌رجه‌م مووچه و ده‌رماله‌ی مانگانه‌ی هاوه‌له‌کانی که به‌رده‌وامن له ئەنجوومەن و ده‌رده‌گری، هه‌روه‌ها دوا‌ی کۆچی دوا‌ییشی پاشه‌واری شایسته هه‌مان ره‌ژد هه‌رده‌گرن.

دووهم: ئەو ئەندامه‌ی ئەنجوومەن که واز دێنی ئەو مووچه‌یه‌ی خانه‌نشینی و ده‌رده‌گری که له بر‌گه‌ یه‌که‌می سه‌ره‌وه‌دا هاتووه، ئەگه‌ر چوار ده‌وره‌ی به‌ستنی ئەنجوومەن به‌سه‌ر ئەندامیه‌که‌یدا تیپه‌ر بووبیت و 60% ی کۆی مووچه و ده‌رماله‌ی مانگانه‌ی ئەو هاوه‌له‌کانه‌ی و ده‌رده‌گری که له ئەنجوومەندا به‌رده‌وامن، ئەگه‌ر به‌سه‌ر ئەندامیه‌که‌یدا که‌متر له‌و ماوه‌یه‌ تیپه‌ر بووبیت، هه‌روه‌ها له کاتی مردنیشیدا پاشه‌وه‌ره‌کانی (خلف) هه‌مان ره‌ژد هه‌رده‌گرن.

ب - سه‌رۆکی ئەنجوومەن و جیگره‌گهی و سکریتێر و ئەندام له کاتی به‌کۆتا هاتنی ئەندامیه‌تی به‌که‌ی، یان له‌ده‌ست دانی ئەو ئەندامیه‌تی به‌پاداشتیکی پێ دهریت که به‌رامبه‌ره به‌ مووچه و ده‌رماله‌کانی شه‌ش مانگی و دوامووچه و ده‌رماله‌کانیشی به‌ بنه‌ما و ده‌رده‌گری بۆ حساب کردنی ئەمه و بۆ ته‌نیا یه‌ک جاره، هه‌رچه‌نده ئەندامیه‌تی له خوله‌کانی هه‌لبژاردندا دووباره ده‌بیته‌وه.

(1) ئەم بر‌گه‌یه به‌ پێی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره 35 ی سالی 2004 هه‌مواری یه‌که‌می خانه‌نشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سکریتێری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 هه‌موار کرایه‌وه و دوا‌جار هه‌مان ماده هه‌موار کرایه‌وه به‌ پێی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره 12 ی سالی 2008 هه‌مواری دووهمی خانه‌نشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سکریتێری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 و ئەوه‌ی سه‌ره‌وه جیکای گرت‌وه.

(2) تکایه‌ ب‌ه‌روانه رێنمایی و ه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌رێم ژماره 56 ی سالی 2008 بر‌گه‌/1 سه‌باره‌ت به‌ خانه‌نشینی سه‌رۆک و جیگر و سکریتێر و ئەندامانی په‌رله‌مانی کوردستان.

ماده‌ی سییه‌م:⁽¹⁾

یه‌که‌م: ناشییت کۆکردنه‌وه له نیوان مووچه‌ی خانه‌نشینی که له‌م یاسایه‌دا هاتوو له‌گه‌ل مووچه‌یه‌کی تر که له خه‌زینه‌وه خه‌رج بکریت.

دووهم: هاوسه‌ری ئەندامی کۆچ کردوو که مووچه‌یه‌کی تر وهرده‌گری مافی هه‌لبژاردنی هه‌یه له نیوان ئەو مووچه‌یه‌ی به پێی ئەم یاسایه وه‌ری ده‌گریت و ئەوه‌ی ده‌یکه‌وێ له مووچه‌ی فه‌رمانه‌که‌ی خۆی یاخود خانه‌نشینییه‌که‌ی خۆی و کامیان باشت‌ر بێ بۆی.

(برگه‌ أ له ماده‌ی دووهم و ماده‌ی سییه‌می ئەم یاسایه‌دا خانه‌نشینه‌کان له ئەندامانی ئەنجوومه‌ن ده‌گریته‌وه و مووچه‌کانیان له میژووی جیبه‌جی کردنییه‌وه هه‌موار ده‌کریت)⁽²⁾

ماده‌ی چواره‌م:

ئەندامی خانه‌نشین له هه‌موو مافیکی که له‌و یاسایه‌دا ده‌قی گرتوو به‌ی به‌ری ده‌کری له کاتی حوکم به‌سه‌ردا دانی له تاوان یان که‌تنیکی ئاب‌رووبه‌ردا، یان حوکم به‌سه‌ردا دانی به‌ به‌ند کردنی هه‌تا هه‌تایه، یان کاتی، یان ئیعدام له یه‌کیک له‌و تاوانانه‌ی که ئاسایشی ناوخۆ یان ئاسایشی ده‌ره‌وه‌ی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

(1) ئەم ده‌سته‌واژه‌یه به پێی ماده‌ی سییه‌م له یاسای ژماره 12 ی سالی 2008 هه‌مواری دووهمی خانه‌نشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سه‌کرته‌ری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 زیاده‌کرا و ئەوه‌ی سه‌ره‌وه جیگای گرتوه.

(2) ئەم برگه‌یه به پێی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره 35 ی سالی 2004 هه‌مواری یه‌که‌می خانه‌نشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سه‌کرته‌ری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 هه‌موار کرایه‌وه و دوا‌جار هه‌مان ماده هه‌موار کرایه‌وه به پێی ماده‌ی یه‌که‌م له یاسای ژماره 12 ی سالی 2008 هه‌مواری دووهمی خانه‌نشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سه‌کرته‌ری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 و ئەوه‌ی سه‌ره‌وه جیگای گرتوه.

ماده‌ی پێنجەم: (1)

بە پێی رێژە دیاری کراوەکان که له یاسا بەکاره‌کاندا هاتوو، بەشی خانەنشینی مانگ بە مانگ له مووچه‌ی مانگانه‌ی ئەندام داده‌شکێندریّت.

ماده‌ی شەشەم:

له کاتی کۆچی دوا‌یی ئەندامی خانەنشین، میراتگران مووچه‌ی خانەنشینیان ده‌که‌وێ به پێی ئەم یاسایه و به پێی حوکمه‌کانی یاسای خانەنشینی مه‌ده‌نی به‌رقه‌راریش به سه‌ریاندا دابه‌ش ده‌کری.

ماده‌ی هه‌فته‌م:

1 - ئەندامی خانەنشینی ئەنجوومه‌ن حوکمه‌کانی یاسای خانەنشینی شارستانی ژماره 33 ی سالی 1966 ی هه‌موار کراو ده‌یگریته‌وه، ئەگەر ده‌قیگ له‌م یاسایه‌دا نه‌هاتبی.

2 - حوکمه‌کانی ئەم یاسایه ئەندامه خانەنشینه‌کانی ئەنجوومه‌ن ده‌گریته‌وه و مووچه‌کانیان له رۆژی به‌کارخستنی ئەم یاسایه‌وه هه‌موار ده‌کری. (2)

ماده‌ی هه‌شته‌م:

کار به هیچ ده‌قیگ ناکریّت که له‌گه‌ڵ حوکمه‌کانی ئەم یاسایه‌دا نا‌کۆک بیّت.

ماده‌ی نۆیه‌م:

له سه‌ر ئەنجوومه‌نی وه‌زیرانه حوکمه‌کانی ئەم یاسایه جێبه‌جێ بکات.

ماده‌ی ده‌یه‌م:

حوکمه‌کانی ئەم یاسایه له 1992/6/4 هه‌وه جێبه‌جێ ده‌کریّت و له رۆژنامه‌ی ره‌سمیشدا بلاو ده‌کریته‌وه.

(1) ئەم ماده‌یه به پێی ماده‌ی دووهم له یاسای ژماره 35 ی سالی 2004 هه‌مواری یه‌که‌می خانەنشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سه‌کرته‌ری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 هه‌موار کراوه‌وه و ئەوه‌ی سه‌ره‌وه جێگای گرتوه‌وه.
(2) بڕگه‌ی 2 به پێی ماده‌ی سییه‌م له یاسای ژماره 35 ی سالی 2004 هه‌مواری یه‌که‌می خانەنشینی سه‌رۆکی په‌رله‌مان و جیگر و سه‌کرته‌ری و ئەندامانی په‌رله‌مان ژماره 13 ی سالی 1999 زیادکرا و ئەوه‌ی سه‌ره‌وه جێگای گرتوه‌وه.

سێیه‌م: خانەنشینی پله تایبەتەکان و بەرپۆه‌به‌ری گشتی

فەرمانی دەسەڵاتی هاو‌په‌یمانان ژماره 9 ی سالی 2005 ی هه‌موار کراو
تایبەت به پله تایبەتەکان⁽¹⁾

پالێشت

پالێشت به حوکمه‌کانی به‌شی دووهم له پاشکۆی یاسای به‌رپۆه‌بردنی ده‌وله‌تی
عیراق بۆ قوناغی گواستنه‌وه و له سهر ره‌زامه‌ندی ئه‌نجوومه‌نی سه‌رۆکایه‌تی،
ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران بریارێ دا به‌ ده‌رکردنی ئه‌م فەرمانه‌ی خواره‌وه:

ماده 1: (2)

به‌خشینی مووچه‌یه‌کی خانەنشینی به (هه‌موو ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌نی حوکمی
هه‌لۆه‌شاوه و منداڵه‌کانی ئه‌و ئه‌ندامانه‌ی شه‌هید بوون و جیگره‌کانیان و
ئهمینداری گشتی ئه‌م ئه‌نجوومه‌نه) و ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌نی سه‌رۆکایه‌تی
و سه‌رۆکی وه‌زیران و جیگره‌که‌ی و وه‌زیره‌کان و ئهمینداری گشتی
ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران و ئه‌وانه‌ی پله‌ی وه‌زیر و بریکاری وه‌زاره‌ته‌کان
و راویژکاران⁽³⁾، (به‌رپۆه‌به‌ری گشتی)⁽⁴⁾، به‌ رێژه‌ی 80% کۆی مووچه

(1) ئه‌م فەرمانه به پیتی یاسای یه‌کگرتووی خانەنشین ژماره 27 ی سالی 2006 هه‌موار کراو هه‌لۆه‌شاوه‌ته‌وه و
له هه‌ریمی کوردستان کاری پێ ده‌کریته، به‌لام له یاسای نویی خانەنشینی یه‌کگرتوو ژماره 9 ی سالی 2014 ئه‌م
فەرمانه هه‌لۆه‌شاوه‌ته‌وه، به‌لام یاسای ژماره 9 ی سالی 2014 له هه‌ریمی کوردستان کاری پێ ناکریته و راگیراوه.
(2) ئه‌م ماده‌یه به فەرمانی ژماره 31 ی سالی 2005 راست کراپه‌وه و ئه‌مه‌ی سه‌ره‌وه چێکای گرته‌وه.
(3) ده‌قی رێنمایی دارایی ژماره 18 ی سالی 2009 (مووچه‌ی خانەنشینی وه‌زیر و ئه‌وانه‌ی له پله‌ی وه‌زیر و بریکاری
وه‌زاره‌ت و راویژکار به پله‌ی بریکاری وه‌زاره‌ت و ئه‌وانه‌ی له پله‌ی ده‌یان (واته بریکاری وه‌زاره‌ت) به رێژه‌ی 80 %
مووچه و ده‌رماله‌یان ده‌بیته هاوشیوه‌ی ئه‌وانه‌ی به‌رده‌وامن له خزمه‌ت جگه له حاله‌تی لا‌بردن و دوورخستنه‌وه واته (العزل
والفصل)، هه‌روه‌ها ئه‌وانه ناگرتنه‌وه که ده‌ستیان له کار کێشانه‌وه به پێ وه‌رگرتنی ره‌زامه‌ندی لایه‌نی په‌یوه‌ندیدار.
(4) ناوینشانی (به‌رپۆه‌به‌ری گشتی) له‌م فەرمانه رێنمایی دارایی ژماره 18 ی سالی 2009 نه‌هاتوه به‌لام به پیتی رێنمایی
ژماره 5 ی سالی 2010 پالێشت به فەرمانی سه‌رۆکایه‌تی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریم ژماره 798 له 2010/4/4 و
به‌رپۆه‌به‌ری گشتیش به هه‌مان رێژه خانەنشین ده‌کریته.

و دەرماله‌کان که وهریان ده‌گرت مانگانه پیش دابرانیان له وه‌زیفه به‌هر
هویه‌ک بوو بیت جگه له حاله‌ته‌کانی دوورخستنه‌وه یان دهرکردن یان
وازهینان به بی ره‌زامه‌ندی لایه‌نی په‌یوه‌ندیدار.

ماده 2:

نابیت مووچه‌ی خانه‌نشین و هر مووچه‌یه‌کی تر به یه‌که‌وه وهربگریت که
خه‌رج ده‌گریت له ده‌وله‌ت و ئه‌وانه‌ی ئه‌م باب‌ه‌ته ده‌یانگریته‌وه سه‌رپشک
ده‌کرین له نیوان مووچه‌ی خانه‌نشینی یان مووچه‌ی که وهری ده‌گرت و
کامه‌یان باشتتر بوو.

ماده 3:

1 - به‌پویه‌به‌رایه‌تی گشتی خانه‌نشینی هه‌لده‌ستیت به خه‌رج کردنی
مووچه‌ی خانه‌نشینی.

2 - بو سه‌ره‌وکی وه‌زیران هه‌یه به پیشنیاری وه‌زیری دارایی به زیاد
کردنی مووچه‌ی خانه‌نشینی له کاتی پیوستدا.

ماده 4:

پیوسته له‌سه‌ر وه‌زاره‌تی دارایی یان لایه‌نی که فه‌رمانبه‌ره‌که‌ی ئه‌م
فه‌رمانه ده‌یگریته‌وه به:

1 - دابین کردنی ژماره‌ی پاسه‌وانه که‌سییه‌کان و به پیی بارودوخی ئه‌منی
بو دابین کردنی پاسه‌وانی بو هر یه‌کی له‌وانه‌ی ئه‌م فه‌رمانه ده‌یگریته‌وه.

2 - دابین کردنی یه‌ک ئۆتۆمبیل بو به‌کاره‌ینانی که‌سی بو هر یه‌ک له‌وانه‌ی
ئه‌م فه‌رمانه ده‌یانگریته‌وه به مه‌رجیک خاوه‌نداریه‌تی بو ده‌وله‌ت بمینیتته‌وه.

ماده 5:

1 - ئه‌م فه‌رمانه جیبه‌جی ده‌گریت به کاریگه‌ری پیشخوویی (اثر رجعی)

له ریکهوتی 2003/4/9 جگه له بریکاران و وەزارەت و راویژکاران که ئەم فەرمانە له سەریان جێبەجێ دەکریت له رۆژی جێبەجێ کردنی ئەم فەرمانەوه.

2 - جیاوازییە داراییەکانی خەرج ناکریت بۆ ئەوانەى ئەم فەرمانە دەیانگریتهوه له ماوەکانی پیشتری رۆژی دەرچوونی.

ماده 6:

ئەم فەرمانە له رۆژی دەرچوونییهوه جێبەجێ دەکریت و له رۆژنامەى فەرەمى بڵاو دەکریتهوه.

چوارەم: یاسای مووچه و خانەنشینی دادوهر و ئەندامانی داواکاری گشتی ژماره 27 ی سالی 2008 ی هه‌موار کراو (1)

پالپشت

له سەر ئه‌وه‌ی ئەنجوومه‌نی نوێنه‌ران ب‌پاری داوه به جیبه‌جی کرنی حوكمه‌كانی ماده (61/یه‌كه‌م) له ده‌ستوور و پالپشت به حوكمه‌كانی ب‌رگه‌ی (پینجه‌م/أ) له ماده‌ی 138 ی ده‌ستوور.

ئەنجوومه‌نی سه‌رۆكایه‌تی له دانیشتنی رۆژی 2008/6/16 ئەم یاسایه‌ی خواره‌وه‌ی ب‌پار دا:

ماده 1:

مووچه‌ی بنه‌رته‌ی دادوهران و ئەندامانی داواکاری گشتی له ئەنجوومه‌نی بالا‌ی دادوهری به پیتی كه له خواره‌وه هاتووه:

پۆلینی چواره‌م: 1500000 یه‌ك ملیۆن و پینج سه‌د هه‌زار دینار

پۆلینی سییه‌م: 1750000 یه‌ك ملیۆن و چه‌فت سه‌د و په‌نجا هه‌زار دینار

پۆلینی دووه‌م: 2000000 دوو ملیۆن دینار

پۆلینی یه‌كه‌م: 2250000 دوو ملیۆن و دوو سه‌د و په‌نجا هه‌زار دینار

ماده 2:

پیدا‌نی دادوهران و ئەندامانی داواکاری گشتی ده‌رماله‌كانی پیشه‌یی به ریژییه‌ی 150 % له مووچه.

(1) له ژماره 4079 له 2008/6/23 وه‌قایمی عیراقی بلاو کراوه‌ته‌وه و به پیتی یاسای ژماره 7 ی سالی 2010 هه‌موار کراوه‌ته‌وه، كه له رۆژنامه‌ی وه‌قایمی عیراقی ژماره (4144 شوباتی 2010) بلاو بۆته‌وه.
* هه‌روه‌ها ب‌ه‌روانه ریتما‌ی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریم ژماره (17) ی سالی 2010 سه‌باره‌ت به خانەنشینی دادوهر و داواکاری گشتی كه له ژێر رۆشنایی یاسای سه‌روه‌ه ده‌رچوو.

ماده 3:

سەرۆک و ئەندامانی دادگای فیدرالی بالا و سەرۆک و ئەندامانی دادگای تەمییە فیدرالی بەدەر دەکرێن لە حوکمەکانی هەردوو مادەی (1 و 2) ی ئەم یاسایە و ئەژمار کردنی مووچە و دەرماڵەیان ملکەچی حوکمەکانی یاسا و فەرمانەکانی کارپێکراو دەبێت.

ماده 4: (1)

یەكەم:

دادوهر و ئەندامی داواکاری گشتی شایستەیی مووچە یەکی خانەنشینی دەبن بە رێژەی 80 % ی ئەو مووچە یە و دەرماڵانەیی کە هاوشیۆەکانیان وەریدەگرن کە بەردەوامن لە خزمەت لەم حالەتەنەیی خوارەو:

أ- ئەگەر ئیحالەیی خانەنشین کرا بە هۆی تەواو کردنی (تەمەنی یاسایی ئیحالە کردنی خانەنشینی).

ب- ئەگەر ئیحالەیی خانەنشین کرا بە هۆیەکانی پەككەوتنی لە بەجی گەیانندی ئەركەکانی بە راپۆرتی لیژنەیی پزیشکی فەرمی پەسپۆر.

ج- ئەگەر هاتوو لە کاتی خزمەت كۆچی دوايي کرد.

دووهم:

بۆ دادوهر و ئەندامی داواکاری گشتی هەیه ئەوانەیی کە خزمەتیان هەیه لە دادوهری یان لە داواکاری گشتی کە کەمتر نەبێت لە 30 سال داوای ئیحالە کردن بۆ خانەنشینی بکەن و لەم حالەتە شایستەیی 80 % ی مووچە و دەرماڵەکانی دەبن کە لە کۆتا مانگ لە خزمەتەكەیی وهری گرتوو.

(1) ئەم مادەیی بە پێی ماده 1 لە یاسای هەمواری یەكەمی یاسای مووچەیی دادوهران و ئەندامانی داواکاری گشتی ژماره 7ی سالی 2010 هەلەشایەو، وئەو دەقەیی سەهروه جیگای گرتەو.

سێیه م:

حوکمهکانی برهه یه که م له م ماده یه جیبه جی دکریت له سه سه روک و ئەندامانی دادگای بالای فیدرالی و سه روک و جیگران و ئەندامانی دادگای ته مییزی فیدرالی و دادوهران و ئەندامانی دادوهری گشتی که ئی حاله ی خانه نشینی کراون پیش جیبه جی کردنی ئەم یاسایه یان له سه سه مندال و وه چه کانیان و به ده ر کردنی ئەو دادوهر و ئەندامانی داواکاری گشتی که کاریان کردووه له دادگا تایبه تییه کان که رژی می پیشووی به عس دایمه زراند بوون.

ماده 5:

بو ئەنجوومه نی وه زیران هیه به راست کردنه وه ی بری مووچه و ده رماله کانی هاتوو له هه ردوو ماده 1 و 2 ی ئەم یاسایه هه رکاته ی پیویست بکات.

ماده 6:

کار به هیچ ده قیکی تر ناکریت ناکوک بیت له گه ل حوکمه کانی ئەم یاسایه.

ماده 7:

ئەم یاسایه له ریکه وتی 2008/1/1 جیبه جی دکریت و بلاو ده کریته وه له روژنانه ی فه رمی.

پینجهم: یاسای خانەنشینی خاوەن وەزیفە بالاکانی هەریمی کوردستان ژمارە 36 ی سالی 2004⁽¹⁾

مادە یەكەم:

ئەم یاسایە، ئەم ناوێشانە وەزیفیانە ی خوارەو لەخۆ دەگرێت:

1 - بریکاری وەزارەت، 2 - پارێزگار، 3 - راویژکار، 4 - بەرپۆڵەبەری گشتی، 5 - شارەزا، 6 - سەرۆکی زانکۆکان و دەستە ی پەیمانگاکانی هونەری و ئەندامانی دەستە ی وەنەبیژی زانکۆ و پەیمانگەکان، ئەوانە ی پلە ی پرۆفیسۆریان هەیە، 7 - خاوەن پلە تایبەتەکان، 8 - سەرۆک و ئەندامانی کۆپی زانیاری کوردستان.⁽²⁾

مادە ی دووهم:

ئەوانە ی لە سەرەو ناوبراون، تەمەنیان بگاتە 65 سال خانەنشین دەکری و لە حالەتی ئەوپەری پێویستدا لە سەر داوای وەزیری پەیوەندیار، ئەنجوومەنی وەزیران بۆی هەیە خزمەتیان بۆ ماوە ی 3 سال درێژ بکاتەو، داوای ئەو ماوەیەش چار نییە و دەبی خانەنشین بکری.

مادە ی سێهەم:

1 - ئەو ی بە پێی ئەم یاسایە خانەنشین بکری، مووچە یەکی خانەنشینی پێ دەدری بە رێژە ی 50% ی داوایی مووچە و دەرمالەکە ی و بۆ هەر سالێک لە سالەکانی خزمەتی ی لە وەزیفە ناوبراوەکانی سەرەو هەدا رێژە ی 5% بۆ مووچە خانەنشینی یەکی زیاد دەکری، بە مەرجێک مووچە ی

(1) تکایە برۆانە رێنمایی وەزارەتی دارایی و ئابووری هەریم ژمارە 12 ی سالی 2011 سەبارەت بە جێبەجێ کردنی ئەم یاسایە.

(2) لە ئێستادا تەنها ناوێشانە ی (شارەزا) بەم یاسایە خانەنشین دەکری چونکە ناوێشانەکانی سەرەو یاسای تایبەت بەخۆیان دەرچوو بۆ خانەنشینی لە داوای ئەم یاسایە.

خانه‌نشینی‌ه‌که‌ی له‌ ریژ‌ه‌ی (75% دوا‌یین موو‌چه و ده‌رمال‌ه‌ی تی‌په‌ر نه‌بی‌ت).
2 - ئه‌وانه‌ی که‌ ئه‌م یاسایه ده‌یانگری‌ته‌وه و به‌ هو‌کاری ته‌ندروستی
خانه‌نشین ده‌کری‌ن یان کو‌چی دوا‌یی ده‌که‌ن، ریژ‌ه‌ی 75% ی دوا‌یین
موو‌چه و ده‌رمال‌ی پی‌ ده‌دری‌ت، به‌ بی‌ گو‌یدانه‌ ماوه‌ی خزمه‌ته‌ فی‌علیه‌که‌ی
له‌و وه‌زیفانه‌دا.

ماده‌ی چواره‌م:

ئه‌گه‌ر که‌سی‌ک له‌وانه‌ی له‌ ماده‌ی یه‌که‌می سه‌روه‌دا هاتوون، خانه‌نشین
بکری‌ت، ئه‌وا سه‌رپشک ده‌کری‌ت که‌ به‌ پی‌ی ئه‌م یاسایه موو‌چه‌ی
خانه‌نشینی‌ه‌که‌ی وه‌ربگری‌ت یان به‌ پی‌ی یاسایه‌کی خانه‌نشین دیکه‌ که‌
بیگری‌ته‌وه.

ماده‌ی پینجه‌م:

ئه‌وانه‌ی به‌ پی‌ی ئه‌م یاسایه خانه‌نشین ده‌کری‌ن، ده‌رمال‌ه‌ی هاوسه‌ری و
مندالانیان به‌ر ده‌که‌وی‌ت و ئه‌وا به‌ پی‌ی ئه‌و ریژانه‌ پی‌یان ده‌دری‌ت که‌ له‌ یاسا
کار پی‌کراوه‌کاندا هاتووه‌.

ماده‌ی شه‌شه‌م:

ئه‌وه‌ی خانه‌نشین بکری‌ت، بارته‌قای کو‌ی موو‌چه و ده‌رمال‌ه‌ی 6 مانگی پی‌
ده‌به‌خشی‌ری‌ت به‌ پی‌وانه‌ی دوا‌یین موو‌چه و ده‌رمال‌ه‌که‌ی، ئه‌و به‌خششه‌ له‌
هه‌ری‌مدا ته‌نیا یه‌ک جاره‌.

ماده‌ی هه‌فته‌م:

مافی خانه‌نشین دوا‌ی مردن بو‌ میراتگره‌، ئه‌و میراتگرانه‌ش که‌ مافی
خانه‌نشینیان به‌ر ده‌که‌وی‌ت به‌ پی‌ی هو‌که‌م‌ه‌کانی یاسای خانه‌نشینی شارستانی
ژماره‌ 33 ی سالی 1966 ی هه‌موار کراو و ئه‌و بریارانه‌ی که‌ له‌م باره‌یه‌وه

دهچوون، پييان دهرتت.

مادهي ههشتهم:

ئهوانهي حوكمهكاني ئهم ياسايه دهيانگريتهوه لهم حالهتانهي خوارهوهدا له مافي خانهنشين بيبهش دهكرين:

1 - ئهگهر تاوانيكي كرد بيت زيانى به ئاسايشي ههريم يان به ئابوورى نيشتيماي گهياند بيت.

2 - ئهگهر به كهتنيك يان به تاوانيكي ئابرووبهر حوكم درا بيت.

3 - ئهگهر له سهري ساغ بووبيتهوه كه به ئهقهست زيانى به بهرژهوهندي ههريم گهياندووه لهگهل دهولهتيكي بيانيدا دهستي تيكهل كرد بيت.

مادهي نويهه:

1 - راگيراوهكاني خانهنشيني لهو كهسانهي حوكمهكاني ئهم ياسايه دهيانگريتهوه به پيي ئهو ريژانهي دادهشكيندريين كه له ياسا كار پيگراوهكاندا هاتووه.

2 - راگيراوهكاني خانهنشين، ماوهي پيش بهكارخستني حوكمهكاني ئهم ياسايه، ههمووي بهسهريهكهوه دادهشكيندريين يان دهكرين به پشكي مانگانه، به مهرجيك له ساليك زياتر نهبيت.

مادهي دهيهه:

ئهوانهي حوكمهكاني ئهم ياسايه دهيانگريتهوه مافي ئهويان ههيه به پيي حوكمهكاني ياساي ژماره 33ي سالي 1966 له ههر كهه و كورتييهكي مافي خانهنشيني خويان پهلهپ بگرن.

ماده‌ی یازدهم:

ئه‌وانه‌ی له لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریمه‌وه به‌ر له ده‌رچوونی ئه‌م یاسایه خانه‌نشین کراون و به‌ر ماده‌ی یه‌که‌می ئه‌م یاسایه که‌وتوون حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه ده‌یانگریته‌وه و مووچه‌کانیان له رۆژی به‌کارخستنی ئه‌م یاسایه هه‌موار ده‌کریّت.

ماده‌ی دوازدده‌هه‌م:

هه‌ر ده‌قیق پیچ‌ه‌وانه‌ی حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه بیّت کاری پێ ناکریّت.

ماده‌ی سی‌زده‌هه‌م:

پیویسته له سه‌ر ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان حوکمه‌کانی ئه‌م یاسایه بخاته‌کار.

ماده‌ی چوارده‌:

ئه‌م یاسایه له رۆژی بلاو کردنه‌وه‌ی له وه‌قایی کوردستان جێبه‌جێ ده‌کریّت.⁽¹⁾

(1) له‌رۆژنامه‌ی وه‌قایی کوردستان ژماره 49 له 2004/9/4 بلاو کراوه‌ته‌وه .

بهشی ههشتهم

ئهو یاسا و بریارانهی که یاسا و بریاری جیبه جی کردنیان دهرنه چوو،
ئێستا له ههریمی کوردستاندا جیبه جی ناکرین

تییینی: له بهر ئهوهی تا کاتی ئاماده کردنی ئهم کتێبه ئهم یاسا و بریارانه
له ههریمی کوردستان جیبه جی نهکراون به پێویستمان زانی به کورتی باس
بکهین تهنیا بۆ زانیاری.

یه کهم: یاسای نوئی خانه نشینی یه کگرتووی عیراقی فیدرال ژماره 9 سالی 2014

خانه نشین به ناچاری (حتمی)

لهم دوو حاله ته فرمانبهر و کارمەندان به ناچاری خانه نشین ده کرین
کاتیک:

- 1 - ته مه نی (63) سالی ته و او کرد به بی گوئی دانه سالانی خزمه تی.
- 2 - ئەگەر هاتوو لیژنه ی پزیشکی فه رمی بریاری دا که و او بو خزمه ت
ده ست نادات.

دریژکردنه وهی ماوهی خزمه ت

ده رباره ی دریژ کردنه وهی ماوهی خزمه ت له ده سه لاتی سه روکی
ئه نجوومه نی وه زی رانه به پیش نیاری وه زی ری تایبه تمه ند یان سه روکی
لایه نی نه به ستراو به وه زاره ت و پاریزگار ده کریت ماوه که ی (پاش 63
سال) بو دریژ بکریته وه که له (3) سال زیاتر نه بیّت به له به رچاو گرتنی
که می پسپورییه که ی و شاره زاییه که ی و پیویستی فرمانگه که ی، واته له
هه موو حاله تی ک نابیت ته مه نی له 66 سال زیاتر بیت و له وه زیفه بیت..

له چ کاتیک فه‌رمانبه‌ر ده‌توانیټ داوای خانه‌نشینی بکات؟

1 - ته‌مه‌نی بگاته 50 سال و 25 سال خزمه‌تی خانه‌نشینی هه‌بیټ.

2 - بۆ فه‌رمانبه‌ری ئافره‌ت یان ته‌لاقدراو هه‌یه که‌وا داوای خانه‌نشینی بکات به‌مه‌رجی (هه‌بوونی 15 سال خزمه‌ت، منداڵه‌کانی له 3 منداڵ زیاتر نه‌بیټ و ته‌مه‌نیان نه‌گه‌یشتیټه 15 سال، یان خۆی ته‌رخان بکات بۆ سه‌ره‌په‌رشتی کردنی منداڵه‌کانی).

* هه‌ر فه‌رمانبه‌ریک مانگانه (25%) ی مووچه‌ی بنه‌په‌تی ده‌ب‌د‌ریټ وه‌کو بر‌او‌ه‌ی خانه‌نشینی به‌م شیوه‌یه (10% له مووچه‌که‌ی ده‌ب‌د‌ریټ، 15% گه‌نجینه‌ی حکومه‌ت له ئه‌ستۆی خۆی ده‌گریټ).

* خزمه‌تی پێشمه‌رگایه‌تی ئه‌ژمار ده‌کریټ بۆ مه‌به‌ستی خانه‌نشینی بۆ ئه‌و کارمه‌ندانه‌ی که‌وا له وه‌زاره‌ته‌کانی ناوخۆ و به‌رگری عی‌راق کار ده‌که‌ن، هه‌روه‌ها به‌ پێچه‌وانه‌شه‌وه. مۆله‌تی که‌له‌که‌ بووش بریتییه له (180 رۆژ) که‌وا له کاتی خانه‌نشینی پێی ده‌د‌ریټ واته مووچه‌ی 6 مانگ وه‌کو پاداشت.

* هه‌روه‌ها خزمه‌تی رۆژنامه‌نووسی و پارێزه‌رایه‌تی و گریبه‌ست (پاش 2003/4/9) له کاتی دامه‌زراندنی ئه‌ژمار ده‌کریټ.

* ئه‌و فه‌رمانبه‌ره‌ی که‌ خانه‌نشینی ده‌کریټ مووچه‌ی خانه‌نشینی وه‌رده‌گریټ ئه‌گه‌ر هاتوو ته‌مه‌نی گه‌یشته 50 سال و 15 سال خزمه‌تی هه‌بیټ).

مووچه‌ی خانه‌نشینی به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه ئه‌ژمار ده‌کریټ:

$$\text{مووچه‌ی خانه‌نشینی} = \{\text{تیکرای (معدل) مووچه‌ی 36 مانگی کوتایی} \times 2.5 \times (\text{ژماره‌ی مانگه‌کانی خزمه‌ت} \setminus 12) \} \div 100$$

نمونه (1): واته ئەگەر فەرمانبەرێک لە کاتی خانەنشینی مووچەی بنەرەتی (500000) دینار بوو، خزمەتی 15 ساڵ و 2 مانگی هەبوو، مووچەکەی بەم شیۆهیه دەبیّت:

تیکرای مووچەی = 500000 دینار

ژمارەی مانگەکانی خزمەت = 182 مانگ

مووچەی خانەنشینی = $\{ 500000 \times 2.5 \times (12/182) \} \div 100$

= 189000 سەد و دوو هەزار دینار

لەگەڵ رێژەی 1 % بۆ هەر سالیکی خزمەت وەکو بژێوی ژيان، بەلام بۆی دەکریتە (400000) چوار سەد هەزار دینار.

*** ئەگەر ماوەی خزمەت لە 6 مانگ کەمتر نەبوو بە سالیکی ئەژمار دەکریت.**

*** نابیت مووچەی خانەنشینی 100 %ی دوا مووچەکەی لە وەزیفە تێپەریت.**

*** نزمترین ئاستی مووچەی خانەنشینی نابیت لە 400000 چوار سەد هەزار**

دینار کەمتر بیت لەگەڵ دەرمانەلی بژێوی. واتە ئەگەر مووچەی خانەنشینی کەمتر بوو لەم بڕە، بۆی دەگەیهندریتە 400000 چوار سەد هەزار دینار.

*** ئەگەر هاتوو فەرمانبەرێک تەمەنی گەشتە 63 ساڵ و خزمەتی وەزیفی**

لە نیوان 10 ساڵ و کەمتر لە 15 ساڵ بوو، ئەوا فەرمانبەرەکە دەبیّت

یەکیک لەم دوو حالەتە هەلبژیریت:

1 - یان بە شیۆهی یەک جار و بە شیۆهی بپراوه وەرگیریت کە بەم شیۆهیه ئەژمار دەکریت:

مووچەکەی لە کاتی وەزیفە $\times 2 \times$ ژمارەی سالانی خزمەت

بۆ نموونەى (۱)ى سەرەو: مووچهكهى 500000 پىنج ھەزار دىنار، خزمەتى:
12 سالى ھەبىت

$12000000 = 12 \times 2 \times 500000$ دوازده مليون دىنار واتە بۆ ھەر
سالىك يەك مليون و بۆ يەك جار وەرەدەگرىت..

2 - يان:

أ- ئەگەر خزمەتەكهى لە 10 سال كەمتر نەبوو ئەوا مانگانە 150000
دىنارى پى دەدرىت.

ب- ئەگەر خزمەتەكهى لە 11 سال كەمتر نەبوو ئەوا مانگانە 200000
دىنارى پى دەدرىت.

ج - ئەگەر خزمەتەكهى لە 12 سال كەمتر نەبوو ئەوا مانگانە 250000
دىنارى پى دەدرىت.

د- ئەگەر خزمەتەكهى لە 13 سال كەمتر نەبوو ئەوا مانگانە 300000
ھەزارى پى دەدرىت.

ه - ئەگەر خزمەتەكهى لە 14 سال كەمتر نەبوو ئەوا مانگانە 350000
دىنارى پى دەدرىت.

پاداشتى كۆتايى خزمەت

* ئەو فەرمانبەرەى كە خانەنشین دەكرىت بە ھۆى تەمەنى ياسايى يان
بە ھۆى تەندروستى و لە 30 سال خزمەتى كەمترى نىيە، پاداشتى كۆتايى
خزمەتى پى دەدرىت بەم شىۆەيەى خوارەو:

دوا مووچهى بە تەواوەتى واتە بە دەرمالەكانىەو $12 \times$

* ئەو فەرمانبەرەى كەوا خزمەتى لە 15 سال كەمترە بەم شیۆەیه پاداشتی خانەنشینی وەر دەگریت:

دوا مووچەى بنەپەرتى $\times 2 \times$ ژمارەى سالانى خزمەت

* لە كاتى مردنى فەرمانبەرى خانەنشین كراو، بەم شیۆەیهى خوارەو وە بۆ وەچە و میراتگرەكانى دەگەریتەو:

أ- 80 % مووچەى خانەنشینیەكەى ئەگەر كەسى شایستە واتە میراتى 1 كەس بوو.

ب- 90 % مووچەى خانەنشینیەكەى ئەگەر كەسى شایستە واتە میراتى 2 كەس بوو و دابەش دەكریت بە یەكسانى لە نیوانیان.

ج- 100 % مووچەى خانەنشینیەكەى ئەگەر كەسى شایستە واتە میراتى 3 كەس و زیاتر بوو، دابەش دەكریت بە یەكسانى لە نیوانیان.

* دادوەر و ئەندامى داواكارى گشتى یان كەسانى میراتگریان شایستەى مووچەیهكى خانەنشین بە رێژەى (80 %) ی دوا مووچەكەى بە دەرمالەو كە لە كاتى وەزیفەدا وەرى دەگرت (بە مەرجێك دەرمالەكانیان زیاتر نەبیت لە 150 % ی مووچەى بنەپەرتیان) بەم شیۆەیهى خوارەو:

أ- ئەگەر بە ھۆى تەواو كردنى تەمەنى یاسایى خانەنشینی بیت (63 سال).

ب- ئەگەر بە ھۆى نەخۆشییەو خانەنشین كرا بیت.

ج- ئەگەر لە كاتى وەزیفیدا كۆچى دواى كرد بە بى رەچاو كردنى خزمەت و تەمەنى.

د- ئەگەر خۆى داواى خانەنشینی بكات بە مەرجێك نابیت لە 30 سال خزمەتى كەمتر ھەبیت لە دادگا و داواكارى گشتى.

ه- بڕگەى أ جیبەجى دەكریت لە سەر سەرۆك و ئەندامانى دادگای فیدرالى

بالا و سه‌رۆک و ئەندامانی دادگای تەمیز و دادوەران، کە پێش دەرچوونی ئەم یاسایە خانەنشین کران، جگە لەوانەی کەوا لە دادگا تاییبەتیەکان و تاییبەتیەکانی رژیمی لەناوچوو.

*** فەرمانبەری خزمەتی زانکۆیی یان کەسانی میراتگری شایستەیی مووچەییەکی خانەنشینییە بە رێژەی (80%) ی مووچەیی بێرەتی بە دەرماڵەکانیانێوە (بە مەرجێک دەرماڵەکانیان لە 200 % تێپەر نەکات):**

1 - ئەگەر خانەنشین کرا بە ھۆی تەواو کردنی تەمەنی یاسایی و خزمەتی کەمتر نەبێت لە (25) سال لەناویشیاندا 10 سال خزمەتی زانکۆیی ھەبێت.

2 - ئەگەر خانەنشین بکریت بە ھۆی نەخۆشییەوە.

3 - ئەگەر بۆ ھۆی داوای خانەنشین بکات و خزمەتی زانکۆیی کەمتر نەبێت لە 20 سال.

4 - ئەگەر لە کاتی خزمەتدا کۆچی دوایی بکات، بە بێ گۆی دانە خزمەتی و تەمەنی.

*** بالیۆزەکان لە کاتی خانەنشینیان شایستەیی مووچەییەکی خانەنشین بە رێژەی (80%) لە مووچەکەیی بە دەرماڵەکانیەوە (بە مەرجێک دەرماڵەکانی لە 100 % تێپەر نەکات) لەم حالەتانەیی خوارەوە:**

1 - ئەگەر خانەنشین کرا بە ھۆی تەواو کردنی تەمەنی یاسایی و خزمەتی کەمتر نەبێت لە (25) سال ھەبێت.

2 - ئەگەر خانەنشین بکریت بە ھۆی نەخۆشی بە بێ گۆی دانە خزمەتی و تەمەنی.

3 - ئەگەر لە کاتی خزمەتدا کۆچی دوایی بکات بە بێ گۆی دانە خزمەتی و تەمەنی.

* به پړیوه به رانی گشتی له هه موو فه رمانگه کانی ده ولت شایسته ی مووچه یه کی خانه نشینین به ریژهی (80 %) له کوی دوا مووچه ی به دهرماله کانیه وه..

* به خشی نی دهرماله یه کی بژیوی بو خانه نشینان به ریژهی 1 % بو هر سالی کی خزمه ت به مهرجیک نه وانه ی خانه نشینه کانیان له سر بنه می کوی مووچه کانیان (مووچه و دهرماله یه) نایان گریته وه.

* به خشی نی دهرماله ی پروانه به شیوه ی (پروانه می دلو 5 %، بکالوریوس 10 %، دلو می بالا و ماستر 15 %، دکتورا 20 %) له سر مووچه ی خانه نشینی ه کی و هاو تا کانیان که له پیش و له کاتی وه زیفه کی.

* ده سه لات دراوه به نه جوومه نی وه زیران بو زیاد کردنی مووچه ی خانه نشینی به پی زیاد بوونی ریژهی هه لاوسان به مهرجیک زیاد کردنه که زیاتر نه بیت له ریژهی هه لاوسان.

* به به دهر مووچه ی خانه نشینی نه ژمار ده کریت بو (سه روک کومار و سه روکی نه جوومه نی نوینه ران و سه روکی نه جوومه نی وه زیران و جیگره کانی و نه دامانی نه جوومه نی نوینه ران و وه زیره کان و نه وانه ی له م پله یه دان و نه دامانی نه جوومه نی پاریزگا کان و نه دامانی نه جوومه نی نیش تیمانی کاتی و سه روک و نه دامانی کومه له ی نیش تیمانی و بریکاری وه زارته کان و نه وانه ی له م پله یه دان و نه وانه ی که مووچه ی بریکاری وه زارته وهرده گرن و راویژکاران و خاوه ن پله تایبه تییه کان و نه وانه ی له پله ی به پړیوه به ری گشتی و نه وانه ی مووچه ی به پړیوه به ری گشتی وهرده گرن) له حاله ته کانی خانه نشین و کوچی دوا یی کردن و وازه یان به ره زامه ندی لایه نی په یوه ندیدار به م شیوه یه ی خواره وه ده بیت..

1 - 25 % دوا مووچه یان پاداشت و دهرماله کانی که له کاتی وه زیفه دا

بۆی خەرج دەکرا..

2 - رێژەی 2.5 % بۆ هەر سالیکی لە دوا مووچە یان پاداشت و دەرمالەکانیان بۆ هەر سالیکی خزمەت بە مەرجیک 80 % ی تێپەر نەکات.

* هەروەها ئەوانە ی که پیشتر فەرمانبەر بوون دەگەرێنەووە سەر کارەکانیان و واز هێنانەکانیان هەڵدەوێت و خزمەتی دابڕانیان بۆ ئەژمار دەکریت بە مەبەستی پلە بەرز کردنەووە و خانەنشینی.

هەروەها ئەو کەسانەش دەگەرێتەووە که خانەنشین کراوەن پیش جێبەجی کردنی ئەم یاسایە پاش 2003/4/9.

* بەرپۆهەری ناحیە و ئەندامانی ئەنجومەنە خۆجێیەکان و قەزا و ناحیەکان و ئەنجومەنی شارەوانییەکان و ئەوانە ی که خزمەتیان لە 15 سال کەمتر نییە، خانەنشین دەکرین و مووچە ی خانەنشینیان پێ دەدریت بە پێی مووچە ی پلە 2 مەرتەبە 1 (که 758 000 هەزار دینارە) وەکو چۆنیەتی ئەژمار کردنی مووچە ی خانەنشینی فەرمانبەران که پیشتر باسما ن کرد.

* بەدەر لە حوکمەکانی ئەم یاسایە و بە پیشنیاری سەرۆک کۆمار یان سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران و پەسند کردنی لە لایەن ئەنجومەنی نوێنەران مووچە یەکی خانەنشینی دەبەردرێتەووە بۆ سیمبۆلە نیشتمانییەکانی عێراق یان میراتگرەکانیان بە مەرجیک لە 2000000 دوو ملیۆن دینار زیاتر نەبێت .

دووهم: زیاد کردنی مووچهی کۆتا پلهکانی ریزبەندی وهزیفی فهرمانبهران

له 2013/8/21 ئهنجوومهنی وهزیرانی عێراقی فیدرال به پێی ئهوه دهسهلاتهیی پێی دراوه له یاسای مووچهی فهرمانبهران ژماره 22 ی سا 2008. و به برپاری ژماره (352 ی سالی 2013) مووچهی فهرمانبهرانی کۆتا پلهکان زیاد کرد له پله 10 تا کو 4 ی ریزبەندی پلهی وهزیفی له سهەر مووچهی بنه‌رتهی (پله 10 به رێژهی 114 %، پله 9 به رێژهی 78 %، پله 8 به رێژهی 54 %، پله 7 به رێژهی 42 %، پله 6 به رێژهی 27 %، پله 5 به رێژهی 14 %، پله 4 به رێژهی 4 %) وهکو له خشتهی نوێی مووچه که لی‌ره به‌دواوه دیاری کراوه. ئهمه‌ش ده‌بیته هۆی به‌رزکردنه‌وهی مووچهی ئهوه فهرمانبهرانهی که‌وا مووچه‌کانیان که‌مه به‌تایبه‌تی دوا پله‌کانی ریزبەندی وهزیفی و ئهم برپاره‌ش له 2014/1/1 هوه جێبه‌جێ ده‌کریت وهکو له خشتهی دادی مووچهی بنه‌رته‌ییان دیاری کراوه.(1)

(1) به‌لام ئهم خشته نوێیه له هه‌ریمی کوردستان و له حکومه‌تی عێراقی فیدرالی جێبه‌جێ نه‌کرا و حکومه‌تی عێراق به‌پێی برپاری ئه‌نجوومه‌نی وهزیرانی عێراق ژماره 366 ی سالی 2015 و پالپشت به یاسای مووچهی فهرمانبهران دووباره خشتهی مووچه گۆرانکاری تیدا کرا .

خشته‌ی ژماره (2) سیستهمی مووچه / هه‌زار دینار

پله‌ی تایبته	سالانی خزمهت - سه‌رمووچه‌ی سالانه											زیاده‌ی سالانه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
أ	2413	2496	2579	2662	2745	2828	2911	2994	3077	3160	6243	83
ب	1500	1583	1665	1749	1832	1915	1998	2081	2164	2247	2330	83

پله‌ی وه‌زیفیه‌کان	سالانی خزمهت - سه‌رمووچه‌ی سالانه												زیاده‌ی سالانه	پله‌ی به‌رز کردنه‌وه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
1	948	968	988	1008	1028	1048	1068	1088	1108	1128	1148	20		
2	758	775	792	809	826	843	860	877	894	911	928	17	5	
3	621	633	645	657	669	681	693	705	717	729	741	12	5	
4	530	540	550	560	570	580	590	600	610	620	630	10	5	
5	490	497	504	511	518	525	532	539	546	553	560	7	5	
6	460	466	472	478	484	490	496	502	508	514	520	6	4	
7	420	426	432	438	444	450	456	462	468	474	480	6	4	
8	370	375	380	385	390	395	400	405	410	415	420	5	4	
9	330	335	340	345	350	355	360	365	370	375	380	5	4	
10	300	304	308	312	316	320	324	328	332	336	340	4	4	

به دوو نمونه روون دهكهينهوه:

نمونه 1: فرمانبهریک هیچ پروانامهیهکی نه بیټ و خیزاندار نه بیټ:

1 - پیشتر به پئی یاسای 22 ی سائی 2008 دادهمهزرا به شیوهی:

مووچهی بنه پرتی 140000 دینار

پلهی 10 ی ریزبهندی پلهی وهزیفی وهردهگرت

دهرمالهی پروانامه: 15 % دهرمالهی له مووچهی بنه پرتی: واته 15 % ×
140000 = 21000 دینار

لیبرینی خانه نشینی: 7 % واته : 7 % × 140000 = 9800 دینار

کۆی مووچه کهی دهبووه: 140000 + 21000 - 9800 = 151200 دیناری
وهردهگرت

2 - پاش ئەم زیاد کردنه به پئی بریاری سه رهوه که له 2014/1/1 هوه ئەژمار
دهکریټ

مووچهی بنه پرتی 300000 دینار

پله 10 ی ریزبهندی پلهی وهزیفی

دهرمالهی پروانامه: 15 % دهرمالهی له مووچهی بنه پرتی: واته 15 % ×
300000 = 30000 دینار

لیبرینی خانه نشینی 7 % واته : 7 % × 300000 = 21000 دینار

کۆی مووچه کهی ده بیټه: 300000 + 30000 - 21000 = 309000 دینار
وهردهگریټ

واته: 156800 دینار له ههر مانگیکدا زیاد ده بیټ

نموونه 2: فرمانبهریک بروانامه‌ی به‌کالۆریۆسی هه‌بیّت و سه‌لت بیّت، تازه دامه‌زرا بیّت:

1 - پیشتر به پێی یاسای 22 ی سالی 2008 مووچه‌که‌ی به‌م شیوه‌یه بوو:

مووچه‌ی بنه‌رته‌ی 296000 دینار

پله 7 ی ریزبه‌ندی پله‌ی وه‌زیفی

ده‌رمائه‌ی بروانامه: 45 % ده‌رمائه‌ی بروانامه له مووچه‌ی بنه‌رته‌ی: واته 45 % ×
296000 = 133200 دینار

لیبیرینی خانه‌نشینی 7 % واته : 7 % × 296000 = 20720 دینار

کۆی مووچه‌که‌ی ده‌بووه: 296000 + 133200 - 20720 = 408480 دیناری وه‌رده‌گرت

2 - پاش ئهم زیاد کردنه به پێی بریاری سه‌رده‌وه که له 2014/1/1 وه‌ ئه‌ژمار ده‌کریت

مووچه‌ی بنه‌رته‌ی 420000 دینار

پله: 10 ی ریزبه‌ندی پله‌ی وه‌زیفی

ده‌رمائه‌ی بروانامه: 45 % ده‌رمائه‌ی بروانامه له مووچه‌ی بنه‌رته‌ی: واته 45 % ×
420000 = 189000 دینار

لیبیرینی خانه‌نشینی: 7 % واته : 7 % × 420000 = 29400 دینار

کۆی مووچه‌که‌ی ده‌بیته: 420000 + 189000 - 29400 = 579600 دینار وه‌رده‌گرت

واته: 171120 دینار له هه‌ر مانگی‌کدا زیاد ده‌بیّت

تییینی:

1 - ئەمە ی پێشوو دوو نموونه بوون که سەلت بوون و هیچ دەرمالەیهکی تریان نییه، وهک (دەرمالە ی مەرته به، دەرمالە ی ترسناکی ... هتد).

بۆ ئەوانە ی که وا خێزاندان و مندالیان هیه (50000 دیناری هاوسەری و 10000 بۆ هەر مندالیک) دیتە سەر مووچه که ی و ئەوانە ی دەرمالە ی تریان هیه وهک (دەرمالە ی مەرته به، دەرمالە ی ترسناکی ... هتد) له سەر دەرمالە ی بنه پەتی زیاد دهکریت .

2 - ئەم زیاد کردنه ئەو وهزارهت و دام و دهزگایانه ناگریته وه که یاسای تایبه تیان هیه بۆ مووچه.

سێیه‌م: زیاد کردنی مووچه‌ی بنه‌رته‌ی پله‌ نزمه‌کان و که‌م کردنه‌وه‌ی مووچه‌ی بنه‌رته‌ی پله‌ به‌رزه‌کانی ریزبه‌ندی وه‌زیه‌ی فه‌رمانبه‌ران

له‌ 2015/10/15 ئه‌نجومه‌نی وه‌زیرانی عێراقی فیدرال به‌ پێی ئه‌و ده‌سه‌لاته‌ی پێی دراوه‌ له‌ یاسای مووچه‌ی فه‌رمانبه‌ران ژماره‌ 22 سا‌ 2008. و به‌ برپاری ژماره‌ (366 ی سا‌ی 2015)⁽¹⁾ سه‌باره‌ت به‌ که‌مکردنه‌وه‌ی مووچه‌ی پله‌ بالاکان و زیادکردنی مووچه‌ی پله‌ نزمه‌کان به‌پێی خشته‌ی ژماره‌ (3).

ئه‌وه‌ی تێبینی ده‌کری‌ت له‌م خشته‌ نوێیه‌ له‌ پله‌ 1 تا‌کو 6 مووچه‌کان به‌ریژه‌ی جیاوا‌ز که‌م کراونه‌ته‌وه‌و به‌لام پله‌ 7 وه‌کو خۆی ماوه‌ته‌وه‌ و پله‌کانی 8 تا‌کو 10 مووچه‌یان زیادکراوه‌ به‌ریژه‌ی جیاوا‌ز.

به‌لام ئه‌و گۆرانه‌کاریه‌ی که‌ له‌ 2013 ئه‌نجامدرا زۆر به‌ دیراسه‌تر بوو له‌م برپاره‌ چونکه‌ مووچه‌ی پله‌نزمه‌کان به‌ریژه‌یه‌کی به‌رچاو زیاد کرا بوو و هیچ فه‌رمانبه‌ریکیش له‌ پله‌ به‌رزه‌کان هیچ بره‌ مووچه‌یه‌کی لێ نه‌ده‌بردرا.

* ئه‌م برپاره‌ له‌ 2015/11/1 ه‌وه‌ ده‌چیته‌ بواری جێبه‌جێ کردنه‌وه‌.⁽²⁾

(1) له‌ رۆژنامه‌ی وه‌قایی عێراقی ژماره‌ 4385 له‌ 2015/11/2 بلا‌و کراوه‌ته‌وه‌.

(2) جێبه‌جێ کردنی ئه‌م برپاره‌ له‌ ه‌ری‌می کوردستان تا ئیستا دیار نییه‌ که‌ ئایا جێبه‌جێ ده‌کری‌ت یان ه‌ر خشته‌ کۆنه‌که‌ کاری پێی ده‌کری‌ت.

خشته‌ی ژماره (3) سیستهمی مووچه / هه‌زار دینار

پله‌ی تاییه‌ت	سالانی خزمه‌ت - سه‌رمووچه‌ی سالانه											زیاده‌ی سالانه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
أ	2413	2496	2579	2662	2745	2828	2911	2994	3077	3160	6243	83
ب	1500	1583	1665	1749	1832	1915	1998	2081	2164	2247	2330	83

پله‌ی وه‌زیفیه‌کان	سالانی خزمه‌ت - سه‌رمووچه‌ی سالانه												پله‌ی به‌رز کردنه‌وه
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	زیاده‌ی سالانه	
1	910	930	950	970	980	990	1010	1030	1040	1050	1060	20	
2	723	740	757	774	791	808	825	842	859	876	893	17	5
3	600	610	620	630	640	650	660	670	680	690	700	10	5
4	498	506	514	522	530	538	546	554	562	570	578	8	5
5	428	434	440	446	452	458	464	470	476	482	488	6	5
6	362	368	374	380	386	392	398	404	410	416	422	6	4
7	296	302	308	314	320	326	332	338	344	350	356	6	4
8	260	263	266	269	272	275	278	281	284	287	290	3	4
9	210	213	216	219	222	225	228	231	234	237	240	3	4
10	170	173	176	179	182	185	188	191	194	197	200	3	4

چوارهم: یاسای ئهنجوومهنی گشتی راژه له ههریمی کوردستان- عێراق
ژماره 7 ی سالی 2011 (1)

بهشی یهکههه

پیناسهکان

مادهی یهکهه:

مه بهست لهه زاراه و دهستهواژانهی دادین واتاکانی بهرامبهریانه بۆ
مه بهستی ئهه یاسایه:

یهکهه: ههریم: ههریمی کوردستانی عێراق

دووهم: ئهنجوومهه: ئهنجوومهنی گشتی راژه له ههریم

سییهه: سهروکی ئهنجوومهه: سهروکی ئهنجوومهنی گشتی راژه له ههریم.

بهشی دووهم

دامهزاندن و ئامانج

مادهی دووهم:

(1) تا ئیستا جیهه نهکراه

له هه‌ڕی‌مدا ئه‌نجوومه‌نیک به‌ناوی (ئه‌نجوومه‌نی راژه‌ی گشتی له هه‌ری‌می کوردستان) داده‌مه‌زیت و خاوه‌ن که‌سایه‌تی مه‌عه‌وی و سه‌ربه‌خۆیی دارایی و کارگێری ده‌بی‌ت، سه‌رۆکه‌که‌ی یان هه‌ر که‌سیک ئه‌و رای ده‌سپێریت نوینه‌رایه‌تی ده‌کات و سه‌ر به‌ ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران ده‌بی‌ت.

ماده‌ی سییه‌م:

ئامانجی ئه‌نجوومه‌نی پێک دێت له‌مانه‌ی خواره‌وه:

یه‌که‌م: به‌رز کردنه‌وه‌ی ئاستی وه‌زیفه‌ی گشتی و په‌ره‌پێدانی راژه‌ی گشتی و ده‌سته‌به‌ر کردنی ده‌رفه‌تی یه‌کسان و مسو‌گه‌ر کردنی بنه‌مای یه‌کسانی بۆ که‌سانی شیاو به‌ پرکردنه‌وه‌یان.

دووه‌م: نه‌خشه‌ کێشان بۆ کاروباری وه‌زیفه‌ی گشتی و سه‌ره‌پرشته‌ی کردنی.

سییه‌م: په‌ره‌پێدانی ده‌زگای کارگێری و به‌رز کردنه‌وه‌ی ئاستی په‌یکه‌ری وه‌زیفه‌ی دامه‌زراوه‌کانی هه‌ری‌م و په‌ره‌پێدانی توانای فه‌رمانبه‌رانی راژه‌ی گشتی بۆ ئه‌وان به‌ هه‌ماهه‌نگی له‌گه‌ڵ لایه‌نی په‌یوه‌ندیدار.

به‌شی سییه‌م

په‌یکه‌ری رێکخستن

ماده‌ی چواره‌م:

ئه‌نجوومه‌نی بریتیه‌ له‌م پێکهاتانه‌ی خواره‌وه:

یه‌که‌م: فه‌رمانگه‌ی کاروباری کارگێری و دارایی و یاسایی.

دووهم: فهريمانگه‌ي تويزينه‌وه و ليكولينه‌وه‌ي كارگيري.

سييه‌م: فهريمانگه‌ي پهره‌پيداني كارگيري.

چوارهم: فهريمانگه‌ي هه‌ماهه‌نگي و به‌دواداچوون.

پينجه‌م: راويژكاري ئه‌نجوومه‌ن.

مادده‌ي پينجه‌م:

جيگري سه‌روك جيگاي سه‌روك ده‌گريته‌وه و له‌كاتي ئاماده‌ نه‌بوونيشيدا ده‌سه‌لاته‌كاني پياده‌ ده‌كات.

مادده‌ي شه‌شه‌م:

يه‌كه‌م: ئه‌نجوومه‌ن به‌ بانگه‌يشتني سه‌روك يان جيگره‌كه‌ي له‌كاتي ئاماده‌ نه‌بووني سه‌روكدا، كو ده‌بيته‌وه.

دووهم: ئه‌نجوومه‌ن به‌ ئاماده‌ بووني زورينه‌ي ئه‌نداماني كو ده‌بيته‌وه و برياره‌كاني ئه‌نجوومه‌نيش به‌ زورينه‌ي ده‌نگي ئه‌نداماني ئاماده‌بوو ده‌درين، ئه‌گه‌ر ده‌نگه‌كانيش يه‌كسان بوون ئه‌و لايه‌ قبول ده‌كريت كه سه‌روك ده‌نگي له‌گه‌ل داوه‌.

به‌شي چوارهم

ئه‌ركه‌كاني ئه‌نجوومه‌ن

مادده‌ي چه‌وته‌م:

ئه‌نجوومه‌ني به‌ هه‌ماهه‌نگي له‌گه‌ل لايه‌ناني پسپور يان په‌يوه‌نديدار، ئه‌م ئه‌ركانه‌ي دادين ده‌گريته‌ ئه‌ستو:

يه‌كه‌م: دامه‌زراندن و دامه‌زراندنه‌وه و به‌رز كردنه‌وه له‌ راژه‌ي گشتي و

له سه ر بنه مای پیوه ری پیشه یی و توانا و پیویستی به و جوړه ی له گهل
پسپورایه تی ئه نجوومه نه کانی خو جییی یه که کانی کارگیریدا ناکوک نه بیت
له گهل به دی هیئانی هاوسه نکى له نیوان پاریزگاگاندا.

دووه م: دارشتنی سیاسه تی راژه ی گشتی و دیاری کردنی ئامرازه کانی
وه زیفه ی گشتی یان را دهربرین تییدا.

سییه م: پیشنیار کردنی یاسا و ریسیای ریځستن و پهره پیدانی کاروباری
وه زیفه ی گشتی یان را دهربرین تییدا.

چوارهم: ئاماده کردنی په یکه ری وه زیفی وه زارته کان و لایه نانی گری
نه دراو به وه زارته و هه موو دامه زراوه یه که وه زیفه ی گشتی تییدا بیت.
پینجه م: شیکردنه وه و وه سف کردنی وه زیفه ی گشتی و دانانی مه رجه کانی
پر کردنه وه ی.

شه شه م: دانانی سیاسه تی تایبته به مه شق و شیاندنی فه رمانبه رانی
راژه ی گشتی.

حه فته م: دانانی سیاسیه ت و پرهنسیپ که به دی هیئانی هاوسه نکى له
نیوان ژماره ی فه رمانبه ران له فه رمانگه کانی جوړبه جوړی هه ریم و راژه ی
پیشکه ش کراو مسوگه ر ده کات.

هه شته م: ئه نجام دانی لیکولینه وه و تویرینه وه ی په یوه ندیدار به پهره پیدانی
وه زیفه ی گشتی و پیشکه ش کردنی راسپارده له باره یه وه به لایه نی
په یوه ندیدار له هه ریمدا.

نویه م: ئاماده کردنی راپورتیکی سالانه له باره ی کاره کانی ئه نجوومه ن که
بریتی بیت له پیداچوونه وه به پرؤسه کانی دامه زراندن و ئه و راسپاردانه ی
به پیویستیان ده زانیته بو به رز کردنه وه ی ئاستی راژه ی گشتی و

بەرز کردنەوہی بۆ سەرۆکایەتیی ھەریم و سەرۆکایەتیی پەرلەمان و سەرۆکایەتیی ئەنجوومەنی وەزیران.

دەیهەم: ئامادە کردنی راپۆرتی سالانە لە بارەى ھەر وەزارەتیک یان ئەو لایەنەى گریڤراوی وەزارت نییە و بەرز کردنەوہی بۆ سەرۆکایەتیی ھەریم و سەرۆکایەتیی پەرلەمان و سەرۆکایەتیی ئەنجوومەن وەزیران، بریتیش بیټ لە راسپاردە و پێشنیاری پێویست بۆ مسۆگەر کردنی باش بەجی گەیانندی کار.

یازدەیهەم: ئامادە کردنی پرۆژە بودجەى تایبەت بە ئەنجوومەن بۆ تۆمار کردنی لە نیو بودجەى گشتیی ھەریم.

دوازدەم: بەجی گەیانندی روومال و لیکۆلینەوہ و ئامار و پێشکەش کردنی ئەو پێشنیارانەى پەيوەندیان بە بەدى ھینانی ھاوسەنگی لە نیوان پەیکەرى مووچە و ئاستی گشتی بژیویەوہ ھەیه، لەبەر رووشنایی خەرجیی گوزەران و نرخى کالاً و خزمەت و پێوہەرەکانى ئابوورى و دیاری کردنی ئاستی ھەرە نزمی گوزەرانى تاک لە وەزىفەى گشتیدا.

سێزدەیهەم: ئەنجوومەن بۆى ھەیه شیانى ئەو کەسانە تاقى بکاتەوہ، کە دەخوازىت دابمەزرىن یان دابمەزرىندرىنەوہ، چ بە دیمانە یان تافى کردنەوہى بە نووسین یان بە ھەردووکیان پیکەوہ، بۆ ئاشنابوون بە خەسلەت و توانستى جەستە و شیانەکانیان، ئەوانەش لەوہ بەدەر دەبن کە راژەى پێشوویان لە وەزىفەى کدا ھەیه و تێیدا چەسپاون یان ھەلگری بڕوانامەى بالان، تەنیا مەگەر ژمارەى ئەوانەى بۆ بەدەست ھینانی ئەو وەزىفانەى داوا کراو پر بکرىتەوہ لەو وەزىفانە زیاتر بیټ.

چواردەم: بايەخ دان بە دامەزراندنی خاوەن پێداویستى تایبەت لەو وەزىفانەى لەگەل توانا و شیاناندا دەگونجیٲ.

بەشى پىنچەم

پەيكەرى ئەنجوومەن و ميكانيزمى كار

ماددەى ھەشتەم:

پەيكەرى ئەنجوومەن و ميكانيزمى كار

يەكەم: ئەنجوومەن پىك دىت لە:

1 - سەرۆكى ئەنجوومەن.

2 - جيگرى سەرۆكى ئەنجوومەن.

3 - بەرپوۋەبەرانى گشتى لە ئەنجوومەن.

4 - راويژكارى ئەنجوومەن.

دووەم:

1 - سەرۆكى ئەنجوومەن بە پلەى (برىكارى وەزارەت) دەيىت.

2 - جيگرى سەرۆكى ئەنجوومەن و ئەندامانى بە پلەى بەرپوۋەبەرانى گشتى دەبن.

سەيئەم: ئەنجوومەنى وەزيران سەرۆك و جيگرەكەى و ئەندامان كانديد دەكات و بەپيى ئەم مەرجانەى دادىن بە فەرمانىكى ھەريمى دادەمەزرىن:

1 - ھاۋلاتى ھەريم بىن و تىيدا نىشتەجى بىت.

2 - ھەلگىرى برۋانامەى بەرايى زانكۆ بىت و خاۋەن شارەزايى و شيان بىت كە شايستە بە ۋەرگرتنى ۋەزىفەكە بىت و لەبۋارى پسپۇرىي خۇيدا راژەى ھەبىت.

3 - ژياننامە و رەفتارى باش بىت.

4 - به تاوان یان که تنیکی ئابرووبه‌ری حوکم نه‌درا بیټ.

چوارهم: ئه‌و کاندید کردنه‌ی له برگه‌ی (سییه‌م) ی ئه‌م ماده‌یه‌دا هاتوو به پئی ئه‌م میکانیزمه‌ی دادی ده‌بیټ.

1 - ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیران ده‌رگای هاتنه پيش له هه‌موو ده‌زگاکی راگه‌یاندن (بینراو و بیسترا و خویندراو) بۆ ماوه‌یه‌ک که له سی رۆژ زیاتر نه‌بیټ راده‌گه‌یه‌نیټ.

2 - راگه‌یاندنه‌که هه‌موو مه‌رجه‌کانی کاندید که له‌م یاسایه‌دا هاتوون، ده‌گریته خو.

پینجه‌م: سه‌رۆک و جیگری سه‌رۆک و ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌ن به پئی یاسا بۆ ماوه‌ی (5) سال که بۆ یه‌ک جار قابیلی نوێ کردنه‌وه‌یه داده‌مه‌زین.

شه‌شه‌م: سه‌رۆک، هینده‌ی په‌یوه‌ندی به کاروباری کارگیری و دارایی تایبته به ئه‌نجوومه‌نه‌وه هه‌بیټ، ده‌سه‌لاتی وه‌زیری تایبته‌مه‌ند پیاده ده‌کات، بۆی هه‌یه هه‌ندی‌ک له ده‌سه‌لاته‌کانی به‌جیگره‌که‌ی بدات.

ماده‌ی نۆیه‌م:

یه‌که‌م: ئه‌ندامانی ئه‌نجوومه‌ن ئه‌رکی به‌پۆه‌بردنی ئه‌و فه‌رمانگانه‌ی له به‌نده‌کانی (یه‌که‌م و دووهم و سییه‌م و چوارهم) له ماده‌ی هه‌شته‌می ئه‌م یاسایه‌دا هاتوون، ده‌گر نه‌ ئه‌ستۆ.

دووهم: فه‌رمانبه‌ریک به‌ پله‌ی به‌پۆه‌به‌ر که به‌لای که‌مه‌وه بر‌وانامه‌ی به‌رای ی زانکۆی هه‌بیټ، نووسینگه‌ی سه‌رۆکی ئه‌نجوومه‌ن به‌پۆه ده‌بات.

بهشی شه شهه حوکه کوئییهکان

مادهی دهیه:

ئهنجوومهن بۆی هیه پهیرهوی پیویست بۆ ئاسان جیبهجی کردنی
حوکهکانی ئهه یاسایه دهر بکات.

مادهی یازدهیه:

ئهنجوومهن بۆی هیه له کاتی پیویستدا بهرپوه بهرایهتی یان هۆبه یان
بهش له نوێ بکاتهوه یان ههلوهشینیتتهوه یان تیکهلیان بکات.

مادهی دوازدهیه:

کار به هیچ دهقیکی یاسایی ناکریت که له گهه حوکهکانی ئهه یاسایه دا
ناکۆک بیت.

مادهی سیزدهیه:

ئهه یاسایه دواي تیپه ربوونی (60) رۆژ به سههه بلاو کردنهوهی له
رۆژنامهی فهرمیی (وهقایی کوردستان) دا جیبهجی دهکریت.⁽¹⁾

(1) له رۆژنامهی وهقایی کوردستان ژماره 132 له 2011/8/11 بلاو کراوهتهوه

**پینجهم: هاوتا کردنی مووچه و دهرماله‌ی فه‌رمانبه‌رانی شارستانی سه‌ر میلاکی
هه‌میشه‌یی وه‌زاره‌تی ناوخۆ وه‌ک هاوشیوه‌کانیان له هیزه‌کانی ئاسایشی ناوخۆ**

به پێی یاسای ژماره 22ی سالی 2013 تایبەت به هه‌مواری یه‌که‌می یاسای خزمەت و خانه‌نشینی هیزه‌کانی ئاسایشی ناوخۆ ژماره 18ی سالی 2011، هه‌موو فه‌رمانبه‌رانی خزمه‌تی شارستانی سه‌ر میلاکی هه‌میشه‌یی وه‌زاره‌تی ناوخۆ و پارێزگا و قه‌زا و ناحیه‌کان و فه‌رمانگه‌کانی تری سه‌ر به وه‌زاره‌تی ناوخۆ هاوشیوه‌ی هاوه‌له‌کانیان له هیزه‌کانی ئاسایشی ناوخۆ مووچه و دهرماله‌کانیان هاوتا ده‌کری‌ن.

ئێستا زۆربه‌ی فه‌رمانبه‌رانی شارستانی حکومه‌تی هه‌رێم به یاسای ژماه 22ی سالی 2008 مووچه وه‌رده‌گرن به فه‌رمانبه‌رانی شارستانی وه‌زاره‌تی ناوخۆوه، به‌لام له‌ حاله‌تی جێبه‌جێ کردنی ئەم یاسایه‌ی سه‌ره‌وه، کار به یاسای ژماره 18ی سالی 2011 و هه‌مواره‌که‌ی ژماره 22ی سالی 2013 ده‌کری‌ت، بۆ فه‌رمانبه‌رانی شارستانی وه‌زاره‌تی ناوخۆ..

**ئهم زیاده‌یه‌ش خۆی له دهرماله‌ی ترسناکی و خواردن و زیاد کردنی
دهرماله‌ی خێزان و منداڵ ده‌بینی‌ته‌وه.**

به نووسراوی وهزارهتی ناوخوی بهغدا ژماره 10548 له 2013/10/2 له بهغدا جیبهجی کراوه بهم شیوهیهی دادی، بهلام به گویرهی یاسای هاوتا کردنهکه نییه که دهبوايه زیاتر بووايه خشتهی مووچهی هیژهکانی ئاسایشی ناوخو:

دهرمالهی ترسناکی: (پله 1 تاكو پله 5: 485000 دینار)، (پله 6: 470000 دینار)، (پله 7: 455000 دینار)، (پله 9: 410000 دینار)، (پله 10: 380000 دینار)

دهرمالهی خیزان: 70000 دینار

دهرمالهی مندال: 15000 دینار بو هر مندالیک تا 4 مندال

دهرمالهی خواردن: 330000 دینار

بو نموونه: فهزمانبهریکی پله 10 که سهلت بیئت ئهم بره پارهیهی بو زیاد دهبیئت:

دهرمالهی ترسناکی: 380000 دینار

دهرمالهی خواردن: 330000 دینار

کۆی زیادهکه: 710000 دیناری بو زیاد دهبیئت

له حالهتی جیبهجی کردنی ئهم یاسایه، یاسای مووچه و خزمهتی فهزمانبهرانی شارستانی وهزارهتی ناوخو دهبیته یاسای خزمهت و خانهنشینی هیژهکانی ئاسایشی ناوخو ژماره 18 ی سالی 2011 نهک ژماره 22 ی سالی 2008 یاسای مووچهی فهزمانبهرانی میری، ئهوا بریاری زیاد کردنی مووچهی دواپلهکان له سهر فهزمانبهرانی شارستانی میلاکی وهزارهتی ناوخو جیبهجی ناکریت، له بهر ئهوهی بریاری زیاد کردنی مووچهی دوا پلهکان ته نیا له سهر ئهوانه جیبهجی دهکریت که یاسای ژماره (22) ی سالی 2008 ی یاسای مووچهی فهزمانبهرانی میری دهیانگریتهوه.

پاشکۆی

ناونیشانەکانی وهزیری فهرمانبه‌ران

تییینی ده‌کریت جیاوازی له ناونیشانەکان هه‌یه له پارێزگایه‌ک بۆ پارێزگایه‌کی تر یان فه‌رمانگه‌یه‌ک بۆ فه‌رمانگه‌یه‌کی تر هه‌ندیکیان به‌هۆی دوو ئیداره‌یی حکومه‌تی پیشووی هه‌ریم و هه‌ندیکێ تریش له نه‌بوونی شاره‌زایی پێویست، له‌به‌ر ئه‌وه پێویسته وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریمی کوردستان خسته‌یه‌کی گشتگیر ده‌ربچوینیت بۆ ئه‌م مه‌به‌سته.

ناونيشانه وهزيفيه كان⁽¹⁾

ز	پله	العنوان الوظيفي	ناونيشانى كار
1	تاييهت-أ	وزير	وهزير
2	تاييهت-أ	رئيس محكمة التمييز	سهروكى دادگای پيداچوونه وه
3	تاييهت-أ	رئيس ديوان الرقابة المالية	سهروكى ديوانى چاوديرى دارايى
5	تاييهت-أ	رئيس مجلس الخدمة العامة	سهروكى نهجومه نى راژهى گشتى
6	تاييهت-أ	نائب رئيس محكمة التمييز	جيگرى سهروكى دادگای پيداچوونه وه
7	تاييهت-أ	(عضو) قاضى محكمة التمييز	(ئهندام) قازى دادگای پيداچوونه وه
8	تاييهت-ب	وكيل وزارة	بريكارى وهزارهت
9	تاييهت-ب	رئيس جامعة	سهروكى زانكو
10	تاييهت-ب	رئيس هيئة المعاهد الفنية	سهروكى دهسته ي پيمانگانى تهكنيكى
11	تاييهت-ب	محافظ	پاريژگار
12	تاييهت-ب	نائب رئيس ديوان الرقابة المالية	جيگرى سهروكى ديوانى چاوديرى دارايى
13	تاييهت-ب	عضو مجلس تخطيط	ئهندامى نهجومه نى پلاندانان
14	تاييهت-ب	رئيس الادعاء العام	سهروكى داواكارى گشتى
15	تاييهت-ب	رئيس الاشراف العدلى	سهروكى سهرپه رشتياري داد
16	تاييهت-ب	رئيس ديوان التدوين القانونى	سهروكى ديوانى ياسانووسى

(1) ئهم خشته يه له وهزارهتى دارايى و ئابوورى- ئيداره ي سليمانى(پيشوو) ريکخراوه بهه نديک دهستکاريه وه جيگامان کردوته وه بهلام پيويسته زياتر ريکبخريت چونکه ناونيشانه وهزيفيه کى بهکارهاتوو له فرمانگه کاني ئيداره ي هوليز (پيشوو) جياوازي بهدى دهکريت.

17	تایبەت-ب	مدیر عام	بەرپوه بهری گشتی
18	تایبەت-ب	قائممقام	قایمقام
19	تایبەت-ب	عمید کلیه	راگری کولیز
20	تایبەت-ب	عمید معهد	راگری پهیمانگا
21	تایبەت-ب	نائب محافظ	جیگری پاریزگار
22	تایبەت-ب	مستشار	راویژکار
23	تایبەت-ب	مساعد رئیس جامعه	یاریده دهری سهروکی زانکو
24	تایبەت-ب	نائب رئیس الادعاء العام	جیگری سهروکی داواکاری گشتی
25	تایبەت-ب	مشرف عدلی	سهرپه رشتیاری داد
26	تایبەت-ب	مدون قانونی	یاسانوس
27	1	تدریسی/1	وانه بیژ/1
28	1	معاون محافظ	یاریده دهری پاریزگار
29	1	مدیر ناحیه	بهرپوه بهری ناحیه
30	1	مدیر بلدية ممتاز	بهرپوه بهری نایابی شارهوانی
31	1	مدیر بلدية صنف/1	بهرپوه بهری پولین (1)ی شارهوانی
32	1	صیدلی استشاری	دهرمانسازی راویژکار
33	1	طبيب استشاری	پزیشکی راویژکار
34	1	طبيب استشاری اسنان	پزیشکی راویژکاری ددان
35	1	طبيب بيطری ستشاری اقدام	پزیشکی راویژکاری فیترنه ری / پیشکەوتوو
36	1	مدیر تنفيذی	بهرپوه بهری جیبه جیکار
37	1	معاون مدیر عام	یاریده دهری بهرپوه بهری گشتی
38	1	خبیر	شارهزا

39	1	مستشار اداری	راویژکاری کارگیزی
40	1	مستشار قانونی	راویژکاری یاسایی
41	1	مستشار مالی	راویژکاری دارایی
42	1	مستشار فنی	راویژکاری هونه‌ری
43	1	رئیس اختصاصی تربوی اقدم	سه‌روکی پسیپوری په‌روه‌دهیی / پیشک‌وتوو
44	1	رئیس مشرف تربوی اقدم	سه‌روکی سه‌ره‌رشتیاری په‌روه‌دهیی / پیشک‌وتوو
45	2	تدریسی/2	وانه‌بیژی/2
46	2	مدیر بلدية صنف/2	سه‌روکی پۆلینی 2 شاره‌وانی
47	2	رئیس معاون طبی اقدم	سه‌روکی یاریده‌ده‌رانی پزشکی / پیشک‌وتوو
48	2	رئیس مصور شعاعی اقدم	سه‌روکی وینه‌گرانی تیشک / پیشک‌وتوو
49	2	طبيب اخصائی اقدم	پزیشکی پسیپور / پیشک‌وتوو
50	2	رئیس صیدلی اقدم	سه‌روکی ده‌رمانساز / پیشک‌وتوو
51	2	طبيب بيطری استشاری	پزیشکی راویژکاری فیترنه‌ری
52	2	رئیس اطباء عمومین اقدم	سه‌روکی پزیشکی گشتی / پیشک‌وتوو
53	2	رئیس اطباء ممارس اقدم	سه‌روکی پزیشکانی کارامه / پیشک‌وتوو
54	2	رئیس تقنین طبی اقدم	سه‌روکی ته‌کنیکارانی پزشکی / پیشک‌وتوو
55	2	رئیس أطباء اسنان اقدم	سه‌روکی پزیشکانی ددان / پیشک‌وتوو
56	2	رئیس ممرضات جامعیات اقدم	سه‌روکی په‌رستارانی زانکویی / پیشک‌وتوو

57	2	رئیس ممرضین جامعین اقدام	سەرۆکی پەرستارانی زانکۆیی/ پیشکەوتوو
58	2	رئیس مفتشین اقدام	سەرۆکی پشکنه ران/پیشکەوتوو
59	2	رئیس مخمن کمرک اقدام	سەرۆکی خەملێنه رانی گومرگ/ پیشکەوتوو
60	2	رئیس مأمور کمرک اقدام	سەرۆکی فەرمان پیدراوی گومرگ/ پیشکەوتوو
61	2	رئیس مخمن ضربیه اقدام	سەرۆکی خەملێنه ری باج/پیشکەوتوو
62	2	رئیس مهندسین زراعتین اقدام	سەرۆکی ئەندازیارانی کشتوکالی/ پیشکەوتوو
63	2	مشاور قانونی اقدام	راویژدەری یاسایی/پیشکەوتوو
64	2	رئیس مشغل حاسبة اقدام	سەرۆکی کارپیکه ری کۆمپیوتەر/ پیشکەوتوو
65	2	رئیس مشرف بیانات اقدام	سەرۆکی سەرپەرشتیاری داتا / پیشکەوتوو
66	2	امام وخطیب اقدام	پیش نوێژ و وتارخوین/پیشکەوتوو
67	2	امام اقدام	پیش نوێژی/پیشکەوتوو
68	2	رئیس رسامین هندسی اقدام	سەرۆکی وێنه کێشی ئەندازەیی/ پیشکەوتوو
69	2	رئیس عدادین اقدام	سەرۆکی بژمی ران/پیشکەوتوو
70	2	رئیس مصمم اقدام	سەرۆکی نه خشه سازان/پیشکەوتوو
71	2	رئیس کاتب تعداد اقدام	سەرۆکی نوسه رانی سەرژمی ر/پیشکەوتوو
72	2	مدیرتحریر اقدام	بەرپوهه ری نووسین/پیشکەوتوو
73	2	رئیس کیمیاوی اقدام	سەرۆکی کیمیاوی/پیشکەوتوو
74	2	رئیس فیزیای اقدام	سەرۆکی فیزیای/پیشکەوتوو
75	2	رئیس بایولوجی اقدام	سەرۆکی بایولوجی/پیشکەوتوو

76	2	رئیس بکتریولوجی اقدام	سەرۆکی به کتریولوجی /پیشکەوتوو
77	2	رئیس احسائیین اقدام	سەرۆکی ئامارزان /پیشکەوتوو
78	2	رئیس مبرمجین اقدام	سەرۆکی پرۆگرامەر /پیشکەوتوو
79	2	رئیس مذیعین اقدام	سەرۆکی بیژهران /پیشکەوتوو
80	2	رئیس مترجمین اقدام	سەرۆکی وەرگیران /پیشکەوتوو
81	2	رئیس ابحات اقدام	سەرۆکی توێژهران /پیشکەوتوو
82	2	رئیس اثاریین اقدام	سەرۆکی شوینەوارناس /پیشکەوتوو
83	2	رئیس مهندسین اقدام	سەرۆکی ئەندازیاران /پیشکەوتوو
84	2	رئیس محللین اقدام	سەرۆکی شیکەرەوهی /پیشکەوتوو
85	2	رئیس اختصاصی نظم و معلومات اقدام	سەرۆکی پسپۆرانی سیستەم و زانیاریەکان /پیشکەوتوو
86	2	رئیس امناء سجل مدنی اقدام	سەرۆکی ئەمیندارانی تۆماری شارستانی /پیشکەوتوو
87	2	رئیس اختصاصی ألغام اقدام	سەرۆکی پسپۆری مین /پیشکەوتوو
88	2	رئیس هیئة رقابة مالية اقدام	سەرۆکی دەستە ی چاودیری دارایی /پیشکەوتوو
89	2	مدیر حسابات اقدام	بەرێوەبەری ژمیریاری /پیشکەوتوو
90	2	مدیر تدقیق اقدام	بەرێوەبەری وردبینی /پیشکەوتوو
91	2	مدیر اقدام	بەرێوەبەری پیشکەوتوو
92	2	مدیر فنی اقدام	بەرێوەبەری تەکنیکی /پیشکەوتوو
93	2	رئیس مساحین هندسی اقدام	سەرۆکی روویۆکاری ئەندازەیی /پیشکەوتوو
94	2	مدرب العاب اقدام	راھینەری یاری /پیشکەوتوو
95	2	منفذ عدلی اقدام	جێبەجێکاری داد /پیشکەوتوو

96	2	ریاضی ممتاز	وهرزکاری نایاب
97	2	فنان اقدام	هونه رهنه ند/پیشکه وتوو
98	2	رئیس طباعین اقدام	سهروکی چاپکار/پیشکه وتوو
99	2	رئیس مأمور تسجیل اقدام	سهروکی فه رمان پیدراوی تومارکردن/پیشکه وتوو
100	2	قس اقدام	قه شه/پیشکه وتوو
101	2	رئیس امناء صندوق اقدام	سهروکی خه زنه داران /پیشکه وتوو
102	2	رئیس امناء مکتبه اقدام	سهروکی ئەمیندارانی کتیبخانه پیشکه وتوو
103	2	رئیس امناء مخزن اقدام	سهروکی ئەمیندارانی کۆگا پیشکه وتوو
104	2	رئیس منبئ جوی اقدام	سهروکی پیشبینیکاری که ش/ پیشکه وتوو
105	2	رئیس اعلامی اقدام	سهروکی راگه یاندنکاران/پیشکه وتوو
106	2	رئیس جیولوجی اقدام	سهروکی جیولوجی پیشکه وتوو
107	2	رئیس مدرب فنی اقدام	سهروکی راهینه ری ته کنیکی پیشکه وتوو
108	2	مدیر مختبر اقدام	به پیره به ری تاقیگه - پیشکه وتوو
109	2	مدیر تقاریر طیران اقدام	به پیره به ری راپورته کانی فروکه وانی - پیشکه وتوو
110	2	مدیر مراقبین جویین	به پیره به ری چاودیسانی ئاسمان
111	2	مدیر مرشدی طائرات	به پیره به ری ریبه رانی فروکه
112	2	مدیر مراقبی مطار	به پیره به ری چاودیسانی فروکه خانه
113	2	مدیر موظفی أمن مطار	به پیره به ری فه رمانبه رانی ئاسایشی فروکه خانه
114	2	رئیس مهندسین تطبیقین اقدام	به پیره به ری ئەندازیارانی پیاده کار - پیشکه وتوو

115	2	اختصاصی تربوی اقدام	پسپوری پەروردهی - پیشکەوتوو
116	2	مشرف تربوی اقدام	سەرپەرشتیاری پەروردهی - پیشکەوتوو
117	2	مدرس اقدام	مامۆستای ئامادهی - پیشکەوتوو
118	2	معلم اقدام	مامۆستای سەرەتایی - پیشکەوتوو
119	2	مدیر زراعی اقدام	بەرپۆه‌به‌ری کشتوکال - پیشکەوتوو
120	2	مدیر صحة بیطریه اقدام	بەرپۆه‌به‌ری تەندروستی فیتیرنه‌ری - پیشکەوتوو
121	2	معاون قضائی اقدام	یاریده‌ده‌ری دادوهری - پیشکەوتوو
122	2	محقق عدلی اقدام	لێکۆڵه‌ره‌وه‌ی داد - پیشکەوتوو
123	2	کاتب عدل اقدام	دادنووس - پیشکەوتوو
124	2	رئیس کاتب طابعه اقدام	سەرۆکی تایپەر - پیشکەوتوو
125	2	رئیس محصلین اقدام	سەرۆکی به‌ده‌سته‌ینی پیشکەوتوو
126	2	رئیس مونتیر اقدام	سەرۆکی مۆنتیر - پیشکەوتوو
127	2	رئیس مرشد غابات اقدام	سەرۆکی رێپیشاندهری دارستانه‌کان - پیشکەوتوو
128	2	سادن اقدام	مجپۆر - پیشکەوتوو
129	3	تدریسی ۳/	وانه‌بیژ/3
130	3	مدیر بلدية صنف/3	بەرپۆه‌به‌ری پۆلینی 3ی شاره‌وانی
131	3	رئیس معاون طبی	سەرۆکی یاریده‌ده‌ری پزشکی
132	3	رئیس مصور شعاعی	سەرۆکی وینه‌گری تیشکی
133	3	طبيب اخصائی	پزیشکی پسپۆر
134	3	رئیس اطباء عمومیین	سەرۆکی پزیشکانی گشتی
135	3	رئیس اطباء ممارسین	سەرۆکی پزیشکانی پیاده‌کار
136	3	رئیس اطباء اسنان	سەرۆکی پزیشکانی ددان

137	3	رئیس اطباء ممارس بفرع	سەرۆکی پزیشکانی پیادهکاری لق
138	3	طیب بيطری اختصاصی اقدام	پزیشکی ڤیتیرنه‌ری پسرور/ پیشکه‌وتوو
139	3	رئیس مساعد طیب بيطری اقدام	سەرۆکی یاریده‌ده‌ری پزیشکی ڤیتیرنه‌ری / پیشکه‌وتوو
140	3	رئیس موظفین صحیین بيطری اقدام	سەرۆکی فه‌رمانبه‌رانی ته‌ندروستی ڤیتیرنه‌ری پیشکه‌وتوو
141	3	رئیس مضمدين بيطريين اقدام	سەرۆکی په‌رستارانی ڤیتیرنه‌ری پیشکه‌وتوو
142	3	رئیس مضمدين جامعین	سەرۆکی په‌رستارانی زانکویی
143	3	رئیس صیادله	سەرۆکی ده‌رمانسازان
144	3	رئیس ممرض ماهر	سەرۆکی په‌رستاری کارامه
145	3	رئیس ممرضة قابلة	سەرۆکی په‌رستارانی مامانی
146	3	رئیس ممرضات اقدام	سەرۆکی په‌رستارانی پیشکه‌وتوو
147	3	رئیس مفتشین	سەرۆکی پشکنه‌ران
148	3	رئیس مخمن گمرگ	سەرۆکی خه‌ملینه‌ری گوکرگ
149	3	رئیس مأمور گمرگ	سەرۆکی فه‌مانپیده‌ری گومرگ
150	3	رئیس مخمن ضريبة	سەرۆکی خه‌ملینه‌ری باج
151	3	رئیس مهندسین زراعیین	سەرۆکی ئەندازیارانی کشتوکالی
152	3	رئیس مرشدین زراعیین اقدام	سەرۆکی رابه‌رانی کشتوکالی پیشکه‌وتوو
153	3	رئیس کتاب طابعة	سەرۆکی تایپه‌وان
154	3	رئیس کاتب تعداد	سەرۆکی نووسه‌ری سه‌رژمیری
155	3	رئیس طباعین	سەرۆکی چاپکه‌ران
156	3	قس/1	قه‌شه/1

157	3	مشاور قانونی/1	راویژدەری یاسایی/۱
158	3	رئیس کیمیاوی	سەرۆکی کیمیاوی
159	3	رئیس فیزیای	سەرۆکی فیزیای
160	3	رئیس بایولوجی	سەرۆکی بایۆلۆجی
161	3	رئیس بکتریولوجی	سەرۆکی بەکتریۆلۆجی
162	3	رئیس احصائیین	سەرۆکی ئامارکاران
163	3	رئیس مبرمجین	سەرۆکی پرۆگرامەران
164	3	رئیس مذیعین	سەرۆکی بیژەرەن
165	3	رئیس مترجمین	سەرۆکی وەرگیژان
166	3	رئیس ابحاث	سەرۆکی توێژینه‌وه‌کان
167	3	رئیس اثاریین	سەرۆکی شوێنه‌وارناسان
168	3	رئیس مهندسین	سەرۆکی ئەندازیاران
169	3	رئیس محللین	سەرۆکی شیکەرەوان
170	3	رئیس اختصاصی نظم و معلومات	سەرۆکی پسیپۆری سیستەمه‌کان و زانیارییه‌کان
171	3	رئیس اختصاصی الغام	سەرۆکی پسیپۆری مین
172	3	رئیس هیئة رقابة مالية	سەرۆکی دەستە ی چاودیری دارایی
173	3	مدیر حسابات	بەرپێوه‌بەری ژمیریاری
174	3	مدیر تدقیق	بەرپێوه‌بەری وردبینی
175	3	مدیر	بەرپێوه‌بەر
176	3	مدیر فنی	بەرپێوه‌بەری تەکنیکی
177	3	رئیس امناء صندوق	سەرۆکی خەزنەداران
178	3	رئیس امناء المكتبة	سەرۆکی ئەمینداری کتێبخانه
179	3	رئیس امناء المخزن	سەرۆکی ئەمینداری کۆگا

180	3	رئیس رسامین هندسی	سەرۆکی وینه‌کێشه‌رانی ئەندازەیی
181	3	رئیس مساحین هندسی	سەرۆکی روویوکارانی ئەندازەیی
182	3	مشرف تربوی/1	سەرپەرشتیاری پەرۆردەیی/۱
183	3	معلم/1	مامۆستای سەرەتایی/۱
184	3	رئیس محصلین	سەرۆکی وەدەستەین
185	3	رئیس عەدەدین	سەرۆکی بژمی‌ران
186	3	رئیس مۆنتیر	سەرۆکی مۆنتیر
187	3	سادن/1	مجیۆر /۱
188	3	احتصاصی تربوی/1	پسپۆری پەرۆردەیی/۱
189	3	مدرس/1	مامۆستای ئامادەیی/۱
190	3	مدرب العاب/1	راھینەری یارییەکان/۱
191	3	ریاضی اقدم	وەرزشوانی پیشکەوتوو
192	3	امام/1	پیشنوێژ/۱
193	3	امام و خطیب/1	پیشنوێژ و وتار خوین/۱
194	3	رئیس مرشدی غابات	سەرۆکی رابەرانی دارستان
195	3	فنان/1	هونەرمانەند/۱
196	3	رئیس مبنی جوی	سەرۆکی کەشناسان
197	3	معاون قضائی/1	یاریدەدەری دادوەری/۱
198	3	محقق عدلی/1	لێکۆڵەرەوه‌ی داد
199	3	کاتب عدل/۱	دادنووس/۱
200	3	منفذ عدلی/1	جێبەجێکاری داد/۱
201	3	رئیس اعلامی	سەرۆکی راگەیانداران
202	3	رئیس جیۆلۆجی	سەرۆکی جیۆلۆجی

203	3	رئیس امناء سجل مدنی	سەرۆکی ئەمینداری تۆماری شارستانی
204	3	رئیس مدرب فنی	سەرۆکی راهێنەری تەکنیکی
205	3	مدیر مختبر	بەرپێوەبەری تاقیگە
206	3	رئیس تقنینی طبی	سەرۆکی تەکنیکارانێ پزیشکی
207	3	مدیر تقاریر طیران	بەرپێوەبەری راپۆرتەکانی فرین
208	3	رئیس مراقبین جویین اقدام	سەرۆکی چاودێرانی ئاسمانی پیشکەوتوو
209	3	رئیس مرشدی طائرات اقدام	سەرۆکی رابەرانی فرۆکە پیشکەوتوو
210	3	رئیس موظفی امن مطار اقدام	سەرۆکی فەرمانبەرانێ ئاسایشی فرۆکەخانە پیشکەوتوو
211	3	رئیس مهندسین تطبیقین	سەرۆکی ئەندازیارانێ پیاوەکار
212	3	رئیسە ممرضات فنیات اقدام	سەرۆکی پەرستارانێ تەکنیکی پیشکەوتوو
213	3	رئیس مأمور تسجیل	سەرۆکی فەرمانبەردەری تۆمارکردن
214	3	رئیس مشغل حاسبة	سەرۆکی کارپێکەری کۆمپیوتەر
215	3	رئیس مشرف بیانات	سەرۆکی سەرپەرشتیاری داتا
216	3	رئیس مصمم	سەرۆکی نەخشەسازان
217	3	مدیر تحریر	بەرپێوەبەری نووسین
218	4	تدریسی/4	وانەبیژ/4
219	4	مساعِد مختبر اقدام	یاریدەدەری تاقیگە پیشکەوتوو
220	4	مدیر بلدية صنف/4	بەرپێوەبەری پۆلینێ 4ی شارەوانی
221	4	معاون رئیس معاون طبی	یاریدەدەری سەرۆکی یاریدەدەری پزیشکی

222	4	معاون رئیس مصور شعاعی	یاریده‌دهری سه‌روکی وینه‌گری تیشک
223	4	طیب عمومی اقدام	پزیشکی گشتی پیشکه‌توو
224	4	طیب ممارس اقدام	پزیشکی پیاده‌کار پیشکه‌وتوو
225	4	طیب اسنان ممارس	پزیشکی ددانی پیاده‌کار
226	4	طیب ممارس بفرع	پزیشکی پیاده‌کاری لق
227	4	طیب اخصائی اسنان	پزیشکی پسپوری ددان
228	4	طیب بیطری اختصاصی	پزیشکی قیتیرنه‌ری پسپور
229	4	رئیس موظفین صحی بیطری	سه‌روکی فرمانبه‌رانی ته‌ندروستی قیتیرنه‌ری
230	4	رئیس مضمدين بیطری	سه‌روکی په‌رستارانی قیتیرنه‌ری
231	4	معاون رئیس ممرض ماهر	یاریده‌دهری سه‌روکی په‌رستاری کارامه
232	4	معاون رئیس ممرضة قابله	یاریده‌دهری سه‌روکی په‌رستاری مامانی
233	4	رئیس ممرضات	سه‌روکی په‌رستاران
234	4	معاون رئیس ممرضین جامعین	یاریده‌دهری سه‌روکی په‌رستارانی زانگوی
235	4	صيدلی اختصاصی اقدام	ده‌مانسازی پسپوری پیشکه‌وتوو
236	4	معاون رئیس صیادله	یاریده‌دهری سه‌روکی ده‌مانسازان
237	4	معاون رئیس مفتشین	یاریده‌دهری سه‌روکی پیشکنه‌ران
238	4	معاون رئیس مخمن گمرگ	یاریده‌دهری سه‌روکی خه‌ملینه‌ری گومرگ
239	4	معاون رئیس مأمور گمرگ	یاریده‌دهری سه‌روکی فه‌رمانپیده‌ری گومرگ
240	4	معاون رئیس مخمن ضریبه	یاریده‌دهری سه‌روکی خه‌ملینه‌ری باج

241	4	معاون رئیس مهندسين زراعيين	ياریدهدهرى سەرۆكى ئەندازيارانى كشتوكال
242	4	رئيس مرشدين زراعيين	سەرۆكى رابه رانى كشتوكالى
243	4	معاون رئیس مأمور تسجيل	ياریدهدهرى سەرۆكى فهرمانپندهرى تۆمارکردن
244	4	معاون رئیس مشغل حاسبة	ياریدهدهرى سەرۆكى كارپيكره كۆمپيوتهر
245	4	معاون رئیس مشرف باينات	ياریدهدهرى سەرۆكى سهپه رشتياري داتاكان
246	4	مأمور بدالة اقدام	فهرمانپندهرى بگور پيشكه وتوو
247	4	رئيس مصورين اقدام	سەرۆكى وينه گران پيشكه وتوو
248	4	سادن/2	مجيور/2
249	4	مشاور قانوني/2	راويژدهرى ياسايي/2
250	4	معاون رئیس كيمياوى	ياریدهدهرى سەرۆكى كيمياوى
251	4	معاون رئیس بايولوجى	ياریدهدهرى سەرۆكى بايولۇجى
252	4	معاون رئیس فيزيائى	ياریدهدهرى سەرۆكى فيزيائى
253	4	معاون رئیس بكتريولوجى	ياریدهدهرى سەرۆكى بهكتريولۇجى
254	4	معاون مدير احصائيين	ياریدهدهرى به پيوه بهرى ئاماركاران
255	4	معاون رئیس مبرمجين	ياریدهدهرى سەرۆكى پروگرامه ران
256	4	معاون رئیس مذييعين	ياریدهدهرى سەرۆكى بيژهران
257	4	معاون رئیس مترجمين	ياریدهدهرى سەرۆكى وەرگيران
258	4	معاون رئیس ابحاث	ياریدهدهرى سەرۆكى تويژينه وه كان
259	4	منقب آثار اقدام	دۆزهره وهى شوينه وار پيشكه وتوو
260	4	معاون رئیس مهندسين	ياریدهدهرى سەرۆكى ئەندازياران
261	4	معاون رئیس محللين	ياریدهدهرى سەرۆكى شيكه رهوان

262	4	معاون رئیس اختصاصی نظم و معلومات	یاریده‌دهری سه‌رۆکی پسیپۆری سیسته‌مه‌کان و زانیارییه‌کان
263	4	معاون رئیس اختصاصی الغام	یاریده‌دهری سه‌رۆکی پسیپۆری مین
264	4	معاون رئیس هیئة رقابة مالیة	یاریده‌دهری سه‌رۆکی دهسته‌ی چاودیتری دارایی
265	4	معاون مدیر حسابات	یاریده‌دهری به‌پۆیه‌به‌ری ژمیاری
266	4	معاون مدیر تدقیق	یاریده‌دهری به‌پۆیه‌به‌ری وردبینی
267	4	معاون مدیر	یاریده‌دهری به‌پۆیه‌به‌ر
268	4	معاون مدیر فنی	یاریده‌دهری به‌پۆیه‌به‌ری ته‌کنیکی
269	4	معاون رئیس امناء الصندوق	یاریده‌دهری سه‌رۆکی خه‌زنه‌داران
270	4	معاون رئیس امناء المكتبة	یاریده‌دهری سه‌رۆکی ئەمینداری کتیبخانه
271	4	معاون رئیس امناء المخزن	یاریده‌دهری سه‌رۆکی ئەمینداری کۆگا
272	4	معاون رئیس رسامین هندسی	یاریده‌دهری سه‌رۆکی وینه‌کیشانی ئەندازه‌یی
273	4	معاون رئیس مساحین هندسی	یاریده‌دهری سه‌رۆکی رووپۆکارانی ئەندازه‌یی
274	4	مشرف تربوی/2	سه‌رپه‌رشتیاری په‌روه‌رده‌یی/2
275	4	معلم/2	مامۆستای سه‌ره‌تایی/2
276	4	مدیر مدرسه‌ ثانویه	به‌پۆیه‌به‌ری قوتابخانه‌ی ناوه‌ندی
277	4	معاون رئیس طباعین	یاریده‌دهری سه‌رۆکی چاپکه‌ران
278	4	معاون رئیس کاتب تعداد	یاریده‌دهری سه‌رۆکی نووسه‌ری سه‌رژمیتری
279	4	معاون رئیس کاتب مونیتیر	یاریده‌دهری سه‌رۆکی نووسه‌رانی مونیتیر

280	4	رئیس حفارین اقدام	سەرۆکی هه‌ڵکینه‌ران پێشکه‌وتوو
281	4	رئیس سواقین اقدام	سەرۆکی شوفیران پێشکه‌وتوو
282	4	معاون مدیر تحریر	یاریده‌ده‌ری به‌رپوه‌به‌ری نووسین
283	4	اختصاصی تربوی	پسپۆری په‌روه‌ده‌یی
284	4	مدرس/2	مامۆستای ئاماده‌یی/2
285	4	مدیر العاب/2	به‌رپوه‌به‌ری یارییه‌کان/2
286	4	ریاضی/1	وه‌رزشوان/2
287	4	امام و خطیب/2	پیشنوێژ و وتارخوین/2
288	4	معاون رئیس مصمم	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی نه‌خشه‌سازان
289	4	فنان/2	هونه‌رمه‌ند/2
290	4	معاون رئیس منبئ جوی	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی که‌شناسان
291	4	معاون قضائی/2	یاریده‌ده‌ری دادوه‌ری/2
292	4	محقق عدلی/2	لێکۆله‌ره‌وه‌ی داد/2
293	4	کاتب عدل/2	دادنوس/2
294	4	منفذ عدلی/2	جێبه‌جێکاری داد/2
295	4	معاون رئیس اعلامی	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی راگه‌یاندنکار
296	4	معاون رئیس جیولوجی	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی جیۆلۆجی
297	4	معاون رئیس امناء سجل مدنی	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی ئه‌مینداری تۆماری شارستانی
298	4	معاون رئیس مرشدی غابات	یاریده‌ده‌ری سەرۆکی رابه‌رانی دارستان
299	4	رئیس مساعد طبیب بیطری	سەرۆکی یاریده‌ده‌ری پزیشکی فیتیرنه‌ری
300	4	امام/2	پیشنوێژ/2

301	4	معاون رئیس مدرب فنی	یاریده‌دهری سه‌رۆکی راهینه‌ری ته‌کنیکی
302	4	معاون رئیس تقنین طبی	یاریده‌دهری سه‌رۆکی ته‌کنیکارانی پزیشکی
303	4	معاون مدیر تقاریر طیران	یاریده‌دهری به‌پۆه‌به‌ری راپۆرت‌ه‌کانی فرین
304	4	رئیس مراقبین جویین	سه‌رۆکی چاودی‌رانی ئاسمان
305	4	رئیس مرشدی طائرات	سه‌رۆکی رابه‌رانی فرۆکه
306	4	رئیس مراقبی المطار	سه‌رۆکی چاودی‌رانی فرۆکه‌خانه
307	4	رئیس موظفی أمن المطار	سه‌رۆکی فه‌رمانبه‌رانی ئاسایشی فرۆکه‌خانه
308	4	معاون رئیس مهندسين تطبیقین	یاریده‌دهری سه‌رۆکی ئەندازیارانی پیاده‌کار
309	4	رئیس ممرضات فنیات	سه‌رۆکی په‌رستارانی ته‌کنیکی
310	4	معاون رئیس کتاب طابعة	یاریده‌دهری سه‌رۆکی نووسه‌ری چاپ
311	4	معاون رئیس محصلین	یاریده‌دهری سه‌رۆکی وه‌ده‌سته‌هین
312	4	معاون رئیس عدادین	یاریده‌دهری سه‌رۆکی بژمی‌ران
313	4	موظف خدمات اقدام	فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تگوزار پیشکه‌وتوو
314	4	رئیس حرفیین اقدام	سه‌رۆکی پیشه‌وه‌ران پیشکه‌وتوو
315	4	قس/2	قه‌شه/2
316	5	تدریسی/5	وانه‌بیژ/5
317	5	مشاور قانونی مساعد	راویژده‌ری یاسایی یاریده‌دهر
318	5	معاون طبی اقدام	یاریده‌دهری پزیشکی پیشکه‌وتوو
319	5	مصور شعاعی اقدام	وینه‌گری تیشک پیشکه‌وتوو
320	5	ممرض ماهر	په‌رستاری کارامه

321	5	ممرضة قابلة اقدم	په‌رستاری مامان پیشکه‌وتوو
322	5	ممرض جامعی اقدم	په‌رستاری زانکویی پیشکه‌وتوو
323	5	تقنی طبی اقدم	ته‌کنیکاری پزشکی پیشکه‌وتوو
324	5	طبيب تدرج	پزیشکی پله‌به‌ند
325	5	رئيس مقيمین دوریین	سه‌روکی پزیشکانی نیشته‌جیی نوبه‌دار
326	5	طبيب بیطری اقدم	پزیشکی فیتیرنه‌ری پیشکه‌وتوو
327	5	معاون رئیس موظف صحی بیطری	یاریده‌ده‌ری سه‌روکی فه‌رمانبه‌رانی پزیشکی فیتیرنه‌ری
328	5	معاون رئیس مضم‌دین بیطریین	یاریده‌ده‌ری سه‌روکی په‌رستارانی فیتیرنه‌ری
329	5	طبيب اسنان عمومی	پزیشکی گشتی ددان
330	5	مفتش اقدم	پشکنه‌ری پیشکه‌وتوو
331	5	مخن گمرگ اقدم	خه‌ملینه‌ری گومرگی پیشکه‌وتوو
332	5	مأمور گمرگ اقدم	فه‌رمانپیده‌ری گومرگ پیشکه‌وتوو
333	5	مخن ضریبه اقدم	خه‌ملینه‌ری باج پیشکه‌وتوو
334	5	مهندس زراعی/1	ئهندازیاری کشتوکال/1
335	5	مرشد زراعی اقدم	راه‌ری کشتوکال پیشکه‌وتوو
336	5	کیمیای اقدم	کیمیای پیشکه‌وتوو
337	5	فیزیای اقدم	فیزیای پیشکه‌وتوو
338	5	بایولوجی اقدم	بایولوجی پیشکه‌وتوو
339	5	بکتریولوجی اقدم	به‌کتریولوجی پیشکه‌وتوو
340	5	احصائی اقدم	ئامارسازی پیشکه‌وتوو
341	5	مبرمج اقدم	پۆوگرامه‌ری پیشکه‌وتوو
342	5	مذیع اقدم	بیژه‌ری پیشکه‌وتوو

343	5	مترجم اقدام	وه رگپری پیشکه وتوو
344	5	کاتب تعداد اقدام	نووسه ری سه رژمیری پیشکه وتوو
345	5	سادن/3	مجپور/3
346	5	باحث اقدام	تویژه ری پیشکه وتوو
347	5	منقب آثار/1	دۆزه ره وهی شوینه وار/1
348	5	مهندس اقدام	ئه ندازیاری پیشکه وتوو
349	5	محلل اقدام	شیکه ره وهی پیشکه وتوو
350	5	اختصاصی نظم و معلومات اقدام	پسپوری سیسته مه کان و زانیارییه کان پیشکه وتوو
351	5	اختصاصی الغام اقدام	پسپوری مین پیشکه وتوو
352	5	رقیب مالی اقدام	چاودی ری دارایی پیشکه وتوو
353	5	محاسب اقدام	ژمیریاری پیشکه وتوو
354	5	مدقق اقدام	وردبینی پیشکه وتوو
355	5	رئیس ملاحظین	سه روکی تیینه ران
356	5	رئیس ملاحظین فنین	سه روکی تیینه رانی ته کنیک
357	5	امین صندوق اقدام	خه زنه داری پیشکه وتوو
358	5	امین مکتبه اقدام	ئه مینداری کتبخانه پیشکه وتوو
359	5	امین مخزن اقدام	ئه مینداری کوگا پیشکه وتوو
360	5	رسام هندسی اقدام	وینه کیشی ئه ندازه یی پیشکه وتوو
361	5	مساح هندسی اقدام	رووپوکاری ئه ندازه یی پیشکه وتوو
362	5	مدرس/3	ماموستا/3
363	5	مدیر مدرسه ابتدائی	به ریوه به ری قوتابخانه ی سه ره تایی
364	5	مشرف تربوی	سه ره رشتیاری په ره رده یی
365	5	معلم/3	ماموستای سه ره تایی/3

389	5	طباع اقدام	چاپکاری پیشکەوتوو
390	5	مصمم اقدام	نەخشەسازى پیشکەوتوو
391	5	مونیتیر اقدام	مونیتیری پیشکەوتوو
392	5	معاون رئیس مساعد طیب بيطرى	ياریدهدهرى سەرۆكى هاریکاری پزیشكى فیتیرنهرى
393	5	معاون قضائى/3	ياریدهدهرى دادوهرى/3
394	5	محقق عدلى/3	لیکۆله رهوهى داد/3
395	5	کاتب عدل/3	دادنوس/3
396	5	منفذ عدلى/3	جێبهجێکاری داد/3
397	5	اعلامى اقدام	راگه یاندنکاری پیشکەوتوو
398	5	جیولوجى اقدام	جیۆلۆجى پیشکەوتوو
399	5	امین سجل مدنى اقدام	ئەمىندارى تۆمارى شارستانى پیشکەوتوو
400	5	مرشد غابات اقدام	رابهرى دارستان پیشکەوتوو
401	5	مدرّب فنى/1	راهینهرى تهکنیکی/1
402	5	رئيس قراء و مؤدنین اقدام	سەرۆكى قورئان خوین و بانگدهران پیشکەوتوو
403	5	رئيس ملاحظى تقارير طيران	سەرۆكى تيبينه رانى راپورته كانى فرین
404	5	معاون رئیس مراقبین جويين اقدام	ياریدهدهرى سەرۆكى چاودی رانى ئاسمانى پیشکەوتوو
405	5	معاون رئیس مرشدی طائرات	ياریدهدهرى سەرۆكى رابه رانى فرۆكه
406	5	معاون رئیس مراقبى مطار	ياریدهدهرى سەرۆكى چاودی رانى فرۆكه خانه
407	5	معاون رئیس موظفى أمن مطار	ياریدهدهرى سەرۆكى فه رمانبه رانى ئاسایشى فرۆكه خانه

408	5	مهندس تطبیقی اقدام	ئەندازیاری پیاوێز کار پیشکەوتوو
409	5	رئیس حفارین	سەرۆکی هەلکێنەرەن
410	5	موظف خدمات/1	فەرمانبەری خزمەتگوزاری/1
411	5	محصل اقدام	وەدەستەن پێشکەوتوو
412	5	رئیس شماسین اقدام	سەرۆکی شەماسانی پێشکەوتوو
413	6	تدریسی/6	وانەبیژ/6
414	6	قانونی	یاسایی
415	6	معاونة رئيسة ممرضة	یاریدەدەری سەرۆکی پەرستاران
416	6	مصور شعاعی ممارس	وینەگری تیشکی کارامە
417	6	معاون طبي ماهر	یاریدەدەری پزیشکی کارامە
418	6	معاون ممرض ماهر اقدام	یاریدەدەری پەرستاری کارامە پێشکەوتوو
419	6	ممرضة فنية ممارسة	پەرستاری تەکنیکی کارامە
420	6	معاون ممرضة قابلة اقدام	یاریدەدەری پەرستاری مامانی پێشکەوتوو
421	6	معاون ممرضة ماهرة اقدام	یاریدەدەری پەرستاری کارامە پێشکەوتوو
422	6	ممرض جامعی	پەرستاری زانکۆیی
423	6	تقنی طبي/1	تەکنیکاری پزیشکی/1
424	6	طبيب اسنان تدرج	پزیشکی ددانی پلەبەند
425	6	مساعد مختبر ماهر	هاریکاری تاقیگە کارامە
426	6	مرشد زراعی/1	رابەری کشتوکالی/1
427	6	موظف صحي بیطری/1	فەرمانبەری تەندروسی فیتیرنەری/1
428	6	مفتش	پشکنەر
429	6	مخمن گمرگ	خەملینەری گومرگ

430	6	مأمور گمرگ/1	مهئمور گومرگ/1
431	6	مخمن زراعی	خهملینهری کشتوکال
432	6	مهندس زراعی	ئهندازیاری کشتوکال
433	6	کیمیای	کیمیای
434	6	فیزیای	فیزیای
435	6	بایۆلۆجی	بایۆلۆجی
436	6	بکتریۆلۆجی	بکتریۆلۆجی
437	6	احصائی	ئامارساز
438	6	مبرمج	پرۆگرامه </td
439	6	محصل/1	ودهستهئین/1
440	6	کاتب تعداد/1	نوسههری سههژمیری/1
441	6	سادن/4	مجیۆر/4
442	6	مذیع	بیژه </td
443	6	مترجم	وههگیر
444	6	باحث	تویژه </td
445	6	منقب آثار	دۆزهروهی شوینهوار
446	6	مهندس	ئهندازیار
447	6	محلل	شیکهروهه </td
448	6	اختصاصی نظم و معلومات	پسپۆری سیسته مهکان و زانیارییهکان
449	6	اختصاصی الغام	پسپۆری مین
450	6	رقیب مالی	چاودیتری دارایی
451	6	محاسب	ژمیریار
452	6	مدقق	وردبین

453	6	ملاحظ	تییینه
454	6	ملاحظ فنی	تییینه ری تهکنیکی
455	6	أمین صندوق/1	خهزنه دار/1
456	6	امین مکتبه/1	ئهمینداری کتیبخانه/1
457	6	امین مخزن/1	ئهمینداری کؤگا/1
458	6	رسام هندسی/1	وینه کیشی ئه اندازهیی/1
459	6	مساح هندسی/1	رووپوکاری ئه اندازهیی/1
460	6	مدرس/4	مامؤستا/4
461	6	معلم/4	مامؤستای سه رهتایی/4
462	6	مدرب العاب/4	راهینه ری یارییه کان/4
463	6	فنان/4	هونه رمه ند/4
464	6	عداد/1	بژمیر/1
465	6	معاون رئیس حرفیین	یاریده ده ری سه روکی پیشه وهران
466	6	مأمور بدالة/2	مهئور بگور/2
467	6	قس/4	قه شه/4
468	6	معاون رئیس محررین/2	یاریده ده ری سه روکی نووسهران/2
469	6	مشغل حاسبة	کارپیکه ری کؤمپیوتەر
470	6	مشرف بیانات	سه ره رشتیاری داتا کان
471	6	معاون رئیس سواقین	یاریده ده ری سه روکی شوفیران
472	6	کاتب طابعة/1	نووسه ری چاپ/1
473	6	منبئ جوی	که شناس
474	6	مأمور تسجيل/1	مهئوری تۆمارکردن/1
475	6	مضمد بیطری اقدام	په رستاری قییتیرنه ری پیشکه وتوو

476	6	طباع/1	چاپکار/1
477	6	مونیتیر/1	مونیتیر/1
478	6	مصمم/1	نەخشەساز/1
479	6	طیب بيطرى/1	پزىشكى فیتیرنەرى/1
480	6	معاون قضائى/4	ياریدهدهرى دادوهرى/4
481	6	محقق عدلى/4	لیکۆلەرەوهرى داد/4
482	6	کاتب عدل/4	دادنووس/4
483	6	منفذ عدلى/4	جیبه جیکارى داد/4
484	6	اعلامى	راگه یاندنکار
485	6	جیولوجى	جیۆلۆجى
486	6	امین سجل مدنى/1	ئەمىندارى تۆمارى شارستانى/1
487	6	مرشد غابات/1	رابهرى دارستان/1
488	6	مدرّب فنى/2	راهینەرى تەکنیکى/2
489	6	رئيس قراء و مؤدنین	سەرۆكى قورئانخوین و بانگدهران
490	6	طیب مقيم دورى	پزىشكى نیشه جیى نۆبه دار
491	6	ملاحظ تقارير طیران	تیینهرى راپۆرتەکانى فرین
492	6	مراقب جوى اقدام	چاودیرى ئاسمان پیشکەوتوو
493	6	مرشد طائرات اقدام	رابهرى فرۆکه کان پیشکەوتوو
494	6	مراقب مطار اقدام	چاودیرى فرۆکه خانه پیشکەوتوو
495	6	موظف امن مطار اقدام	فەرمانبەرى ئاسایشى فرۆکه خانه پیشکەوتوو
496	6	مهندس تطبیقى	ئەندازیارى پیاده کار
497	6	معاون رئیس حفارین	ياریدهدهرى سەرۆكى هەلکینه ران
498	6	موظف خدمات/2	فەرمانبەرى خزمەتگوزارى/2

499	6	رئیس شماسین	سه‌وۆکی شه‌ماس
500	7	تدریسی/7	وانه‌بیژ/7
501	7	معاون قانونی	یاریده‌ده‌ری یاسایی
502	7	ممرضة تدرج	په‌رستاری پله‌به‌ند
503	7	معاون مصور شعاعی تدرج	یاریده‌ده‌ری وینه‌گری تیشگی پله‌به‌ند
504	7	معاون طبی تدرج	یاریده‌ده‌ری ته‌ندروستی پله‌به‌ند
505	7	ممرض ماهر تدرج	په‌رستاری کارمه‌ی پله‌به‌ند
506	7	ممرضة قابلة تدرج	په‌رستاری مامامی پله‌به‌ند
507	7	ممرض جامعی متدرب	په‌رستاری زانکۆیی مه‌شق‌دار
508	7	تقنی طبی/2	ته‌کنیکاری پزیشکی/2
509	7	مرشد زراعی	رابه‌ری کشتوکال
510	7	مضمد بيطری	برینیچی قیتیرنه‌ری
511	7	موظف صحی بيطری	فه‌رمانبه‌ری ته‌ندروستی قیتیرنه‌ری
512	7	معاون مفتش	یاریده‌ده‌ری پشکنه‌ر
513	7	معاون مخمن گمرگ	یاریده‌ده‌ری خه‌ملینه‌ری گومرگ
514	7	معاون مخمن ضریبة	یاریده‌ده‌ری خه‌ملینه‌ری باج
515	7	مأمور گمرگ	مه‌ئموری گومرگ
516	7	معاون مهندس زراعی	یاریده‌ده‌ری ئەندازیاری کشتوکال
517	7	معاون کیمیاوی	یاریده‌ده‌ری کیمیاوی
518	7	معاون فیزیایوی	یاریده‌ده‌ری فیزیایوی
519	7	معاون بایولوجی	یاریده‌ده‌ری بایۆلۆجی
520	7	معاون بکتریولوجی	یاریده‌ده‌ری به‌کتریۆلۆجی
521	7	معاون احصائی	یاریده‌ده‌ری ئامارساز

522	7	معاون مبرمج	یاریده‌دهری پرۆگرامەر
523	7	معاون مذیع	یاریده‌دهری بیژەر
524	7	معاون مترجم	یاریده‌دهری وەرگیڕ
525	7	معاون باحث	یاریده‌دهری توێژەر
526	7	معاون رئیس شماسین	یاریده‌دهری سه‌روکی شه‌ماس
527	7	معاون منقب آثار	یاریده‌دهری دۆزهره‌وه‌ی شوینه‌وار
528	7	معاون مهندس	یاریده‌دهری ئەندازیار
529	7	معاون محلل	یاریده‌دهری شیکه‌ره‌وه
530	7	معاون اختصاصی نظم و معلومات	یاریده‌دهری پشیپۆری سیسته‌مه‌کان و زانیارییه‌کان
531	7	معاون اختصاصی الغام	یاریده‌دهری پسپۆری مین
532	7	معاون رقیب مالی/1	یاریده‌دهری چاودیڤری دارایی/1
533	7	معاون محاسب	یاریده‌دهری ژمیڤیار
534	7	معاون مدقق	یاریده‌دهری وردبینی
535	7	معاون ملاحظ	یاریده‌دهری تیینه‌ر
536	7	معاون ملاحظ فنی	یاریده‌دهری تیینه‌ری ته‌کنیکی
537	7	امین صندوق/2	خه‌زنه‌دار/2
538	7	امین مکتبه‌/2	ئه‌مینه‌داری کتیبخانه‌/2
539	7	امین مخزن/2	ئه‌مینه‌داری کۆگا/2
540	7	رسام هندسی/2	وینه‌کێشی ئەندازه‌یی/2
541	7	مساح هندسی/2	روویۆکاری ئەندازه‌یی/2
542	7	مدرس/5	مامۆستا/5
543	7	مدرب العاب/5	راهینه‌ری یارییه‌کان/5
544	7	مصور اقدم	وینه‌گری پیشکه‌وتوو

545	7	عداد/2	بژمیر/2
546	7	کاتب تعداد/2	نووسه‌ری سه‌رژمیری/2
547	7	ریاضی/4	وهرزشوان/4
548	7	امام/5	پیشنوئژ/5
549	7	امام و خطیب/5	پیشنوئژ و وتارخوین/5
550	7	فنان/5	هونه‌رمه‌ند/5
551	7	حرفی اقدام	پیشه‌وه‌ری پیشکه‌وتوو
552	7	ممرضة فنية تدرج	په‌رستاری هونه‌ری پله‌به‌ند
553	7	مسجل بیانات/1	تۆمارکه‌ری داتاگان/1
554	7	مراجع بیانات/1	پیداچه‌ری داتاگان/1
555	7	کاتب طابعة/2	نووسه‌ری چاپ/2
556	7	سادن/5	مجیور/5
557	7	معاون منبئ جوي	یاریده‌ده‌ری که‌شناس
558	7	مأمور تسجيل/1	مه‌ئموری تۆمارکردن/1
559	7	طباع اوفسیت	چاپکاری اوفسیت
560	7	مأمور بدالة/3	مه‌ئموری بگۆر/3
561	7	محصل/2	وده‌سته‌هین/2
562	7	سائق اقدام	شوفیری پیشکه‌وتوو
563	7	معلم/5	مامۆستای سه‌ه‌رتایی/5
564	7	طباع/2	چاپکار/2
565	7	مونیتیر/2	مونیتیر/2
566	7	مصمم/2	نه‌خشه‌ساز/2
567	7	معاون رئیس قراء ومؤذنین	یاریده‌ده‌ری سه‌رۆکی قورئان خوین و بانگده‌ران

568	7	مساعدا طیب بىطرى/2	ياریدهدهرى پزىشكى قىتئىرنهرى/2
569	7	معاون قضائى/5	ياریدهدهرى دادوهرى/5
570	7	محقق عدلى/5	لىكۆله رهوهى داد/5
571	7	معاون اعلامى	ياریدهدهرى راگه ياندنكار
572	7	معاون جىولوجى	ياریدهدهرى جىؤلۆجى
573	7	امین سىجل مدنى/2	ئهمىندارى تۆمارى شارستانى/2
574	7	مرشد غابات/2	رابهرى دارستان/2
575	7	مدرب فنى/3	راهینهرى تهكنىكى/3
576	7	مساعدا مختبر تدرج	ياریدهدهرى تاقىگه پله بهند
577	7	معاون ملاحظه تقاریر طيران	ياریدهدهرى تىيینهرى راپۆرته كانى فرین
578	7	مراقب جوى	چاودیرى ئاسمان
579	7	مرشد طائرات	رابرى فرۆكه
580	7	مراقب مطار	چاودیرى فرۆكه خانه
581	7	موظف امن مطار	فهرمانبهرى ئاسایشى فرۆكه خانه
582	7	معاون مهندس تطبیقى	ياریدهدهرى ئەندازىارى پيادهكار
583	7	حفار اقدام	ههلكینهرى پيشكه وتوو
584	7	موظف خدمات/3	فهرمانبهرى خزمه تگوزارى/3
585	7	قس/5	قه شه/5
586	7	محرر	نووسىار
587	8	مصور شعاعى متدرب	وینهگرى تيشكى مه شقدار
588	8	ممرض ماهر متدرب	پهرستارى كارامهى مه شقدار
589	8	ممرضة قابلة متدربة	پهرستارى مامانى مه شقدار
590	8	ممرضة فنية متدربة	پهرستارى هونهرى مه شقدار

591	8	معاون مرشد زراعي	ياریده‌دهری رابه‌ری کشتوکال
592	8	معاون مضمد بیطري	ياریده‌دهری برینیچی قیتیرنه‌ری
593	8	معاون موظف صحي بیطري	ياریده‌دهری فه‌رمانبه‌ری ته‌ندروستی قیتیرنه‌ری
594	8	معاون مأمور کمرک	ياریده‌دهری مه‌ئمور گومرگ
595	8	معاون رسام هندسي	ياریده‌دهری وینه‌کیشی ئەندازه‌یی
596	8	معاون مساح هندسي	ياریده‌دهری رووپیوکاری ئەندازه‌یی
597	8	کاتب	نوسەر
598	8	کاتب حسابات	نوسه‌ری ژمیریاری
599	8	فني	ته‌کنیکار
600	8	مصور/1	وینه‌گر/1
601	8	مراسل صحفي	په‌یامنی‌ری رۆژنامه‌نوسی
602	8	امین صندوق/3	خه‌زنه‌دار/3
603	8	امین مخزن/3	ئه‌مینداری کۆگا/3
604	8	امام/6	پیشنوێژ/6
605	8	امام و خطیب/6	پیشنوێژ و وتارخوین/6
606	8	فنان/6	هونه‌رمه‌ند/6
607	8	حرفي/1	پیشه‌وه‌ر/1
608	8	مسجل بیانات	تۆمارکاری داتاكان
609	8	مراجع بیانات	پیداچه‌ری داتاكان
610	8	کاتب طابعة/3	نوسه‌ری چاپ/3
611	8	مأمور بدالة/4	مه‌ئمور بگۆر/4
612	8	محصل/3	وه‌ده‌سته‌هین/3
613	8	سائق/1	شوفیر/1

614	8	معلم/6	مامۆستای سهه‌رتایی/6
615	8	عداد/3	بژمیڤ/3
616	8	طباع/3	چاپکار/3
617	8	مونیتیر/3	مونیتیر/3
618	8	مصمم/3	نه‌خشه‌ساز/3
619	8	معاون رقیب مالی/2	یاریده‌دهری چاودیڤری دارایی/2
620	8	امین مکتبه/3	ئهمینداری کتیبخانه/3
621	8	قس/6	قه‌شه/6
622	8	مساعدا طبیب بیطری	یاریده‌دهری پزشکی فیتیرنه‌ری
623	8	مأمور تسجیل/3	مه‌ئموری تۆمارکردن/3
624	8	معاون قضایی/6	یاریده‌دهری دادوه‌ری/3
625	8	معاون تقنی طبي	یاریده‌دهری ته‌کنیکاری پزشکی
626	8	مرشد غابات/3	راهبه‌ری دارستان/3
627	8	معاون طبي متدرب	یاریده‌دهری پزشکی مه‌شقدا
628	8	ممرض متدرب	په‌رستاری مه‌شقدا
629	8	مساعدا مختبر	یاریده‌دهری تاقیگه
630	8	مدرب فنی/4	راهینه‌ری ته‌کنیکی/4
631	8	قاری و مؤذن اقدام	قورئانخوین و بانگده‌ر پی‌شکه‌وتوو
632	8	معاون مرشد طائرات	یاریده‌دهری راهبه‌ری فروکه
633	8	معاون مراقب مطار	یاریده‌دهری چاودیڤری فروکه‌خانه
634	8	حفار/1	هه‌لکینه‌ر/1
635	8	موظف خدمات/4	فه‌رمانبه‌ری خزمه‌تگوزاری/4
636	8	کاتب تعداد/3	نوسه‌ری سه‌رژمیڤی/3

637	8	شماس اقدم	شەماس پيشكه وتوو
638	8	سادن/6	مجيور/6
639	9	معاون ممرضة تدريس	ياریدهدهری په رستاری مه شقدار
640	9	مصور/2	وینه گر/2
641	9	حرفي/2	پیشه وەر/2
642	9	معاون کاتب طابعة	ياریدهدهری نووسه ری چاپ
643	9	معاون مأمور بدالة	ياریدهدهری مه ئمور بگور
644	9	معاون محصل	ياریدهدهری ودهسته ئین
645	9	سائق/2	شوفیر/2
646	9	موظف خدمات/5	فهرمانبه ری خزمه تگوزاری/5
647	9	معاون عداد	ياریدهدهری بژمیر
648	9	طباع/4	چاپکار/4
649	9	مونیتیر/4	مونیتیر/4
650	9	مصمم/4	نه خشه ساز/4
651	9	معاون مأمور تسجيل	ياریدهدهری مه ئموری تومارکردن
652	9	قارئ و مؤذن/1	قورئانخوین و بانگدهر/1
653	9	معاون مرشد غابات	ياریدهدهری رابه ری دارستان
654	9	حفار/2	هه لکینه ر/2
655	9	معاون امين صندوق	ياریدهدهری خه زنده دار
656	9	معاون امين مخزن	ياریدهدهری ئه مینداری کؤگا
657	9	معاون امين مكتبة	ياریدهدهری ئه مینداری کتیبخانه
658	9	کاتب تعداد/4	نووسه ری سه رژمیری/4
659	9	شماس/1	شەماس/1

660	10	مصور/3	وینه‌گر/3
661	10	حرفی/3	پیشه‌وهر/3
662	10	حفار/3	هه‌لکینه‌ر/3
663	10	مشغل بدالة/1	کارپیکه‌ری بگۆپ/1
664	10	سائق/3	شوفیر/3
665	10	موظف خدمات/6	فهرمانبهری خزمه‌تگوزاری/6
666	10	معاون طباع	یاریده‌ده‌ری چاپکار
667	10	معاون مونیتیر	یاریده‌ده‌ری مونیتیر
668	10	معاون مصمم	یاریده‌ده‌ری نه‌خشه‌ساز
669	10	قارئ و مؤذن	قورئانخوین و بانگ‌ده‌ر
670	10	شماس	شه‌ماس

ناونیشان وهزيفى به پيى ياساى ميلاک ژماره 25 ی سالى 1960 ی هه موار کراو

وهزيفه ی پله تاييه ته کان - وظائف الدرجات الخاصة

خشته ی ژماره 1

ز	العنوان الوظيفي	ناونیشانی وهزيفى
1	أمين السر العام لمجلس قيادة الثورة	هه لوه شاو ه ته وه
2	رئيس ديوان رئاسة الجمهورية	سه روکى ديوانى سه روکايه تى کومار
3	سكرتير خاص لرئيس الجمهورية	سكرتيرى تاييه تى سه روک کومار
4	رئيس مكتب في مجلس قيادة الثورة	هه لوه شاو ه ته وه
5	عضو مكتب في مجلس قيادة الثورة	هه لوه شاو ه ته وه
6	مستشار مكتب في مجلس قيادة الثورة	هه لوه شاو ه ته وه
7	مدير عام مكتب نائب رئيس مجلس قيادة الثورة	هه لوه شاو ه ته وه
8	مستشار في رئاسة ديوان رئاسة الجمهورية	راويژکار له ديوانى سه روکايه تى کومار
9	رئيس تشریفات رئاسة الجمهورية	سه روکى ته شريفاتى سه روکايه تى کومار
10	رئيس مجلس الرقابة المالية	سه روکى نه نجوومه نى چاو ديڤرى دارايى
11	رئيس مجلس الخدمة العامة	سه روکى نه نجوومه نى راژه ی گشتى
12	رئيس الجامعة	سه روکى زانکۆ
13	رئيس المجلس الأعلى للبحوث العلمية	سه روکى نه نجوومه نى بالا بۆ تويژينه وه ی زانستى
14	رئيس ديوان التدوين القانوني	سه روکى ديوانى ياسانووسى

15	رئيس الادعاء العام	سەرۆکی داواکاری گشتی
16	رئيس ديوان الأوقاف	سەرۆکی دیوانی ئەوقاف
17	وكيل وزارة	بریکاری وەزارەت
18	سفير	بالیۆز
19	عضو لجنة المتابعة في رئاسة ديوان رئاسة الجمهورية	ئەندامی لیژنەی بەدواداچوون لە سەرۆکایەتی دیوانی سەرۆکایەتی کۆمار
20	عضو مجلس الرقابة المالية	ئەندامی ئەنجومەنی چاودێری دارایی
21	عضو مجلس الخدمة العامة	ئەندامی ئەنجومەنی راژەبی گشتی
22	نائب رئيس الجامعة	جیگری سەرۆکی زانکۆ
23	محافظ	پاریزگار
24	محاسب قانوني أول	ژمێریاری یاسایی یەكەم
25	خبير في شؤون النفط	شارەزا لە کاروباری نەوت
26	مستشار في وزارة.	راویژکار لە وەزارەت

خشته‌ی ژماره 2

یه‌که‌م: وه‌زیه‌ی گشتی - الوظائف العامة

ز	عنوان الوظيفة	ناونیشانی وه‌زیه
1	مدیر عام	به‌رئوه‌به‌ری گشتی
2	مفتش عام	پشکنه‌ری گشتی
3	سکریتیر عام مجلس	هه‌لوه‌شاوه
4	خبیر	شاره‌زا
5	مشاور قانونی للوزارة	راویژده‌ری یاسایی وه‌زاره‌ت
6	معاون مدیر عام	یاریده‌ده‌ری به‌رئوه‌به‌ری گشتی
7	معاون مفتش عام	یاریده‌ده‌ری پشکنه‌ری گشتی
8	مشاور قانونی	راویژده‌ری یاسایی
9	سکریتیر	سکریتیر
10	مدیر	به‌رئوه‌به‌ر
11	رئیس أبحاث أول	سه‌رۆک تویژینه‌وه‌ی یه‌که‌م
12	مبرمج أقدم	پرۆگرامه‌ر پێشکه‌وتوو
13	مبرمج	پرۆگرامه‌ر
14	مساعد مبرمج	یاریده‌ده‌ری پرۆگرامه‌ر
15	محلل أنظمة	شیکه‌ره‌وه‌ی سیسته‌م
16	مساعد محلل أنظمة	یاریده‌ده‌ری شیکاری سیسته‌م
17	رئیس أبحاث	سه‌رۆک تویژینه‌وه
18	رئیس ملاحظین	سه‌رۆک تییینه‌ران
19	باحث	تویژه‌ر
20	ملاحظ	تیینه‌ر
21	مساعد باحث	یاریده‌ده‌ری تویژه‌ر

22	معاون ملاحظ	یاریده‌دهری تیینه‌ر
23	مدقق	وردبین
24	معاون مدقق	یاریده‌دهری وردبین
25	مراقب میاه	میراو
26	کاتب	نووسه‌ر
27	کاتب طابعة بلغتين	نووسی‌ه‌ری چاپ به دوو زمان
28	کاتب طابعة بلغة واحدة	نووسه‌ری چاپ به‌یه‌ک زمان
29	عداد	بژمیر
30	مأمور تبلیغ	مه‌ئموری په‌یامده‌ر
31	مباشر	راسته‌وخو
32	مبلغ	په‌یامده‌ر
33	رزام	به‌سته‌به‌ند
34	مأمور استنساخ	مه‌ئمور فوتوکۆپی
35	مأمور مختبر	مه‌ئمور تاقیگه
36	متسلم بضائع	وه‌رگری که‌لوپهل
37	مرشد	رابه‌ر
38	مثقّف اجتماعي	رۆشنییری کۆمه‌لایه‌تی
39	ساعي	په‌یک
40	عازف	ژهنیار
41	عضو فرقة تمثيل	ئه‌ندامی تیپی نواندن
42	رئيس رزامين	سه‌رۆکی به‌سته‌به‌دان
43	رئيس مبلغين	سه‌رۆکی په‌یامده‌ران
44	موزع	دابه‌شکه‌ر
45	خطاط	خۆشنووس
46	ناسخ خرائط	نه‌خشه‌ کیش

47	مأمور بدالة	مهئمور بگور
48	مأمور تسجيل	مهئمورى تۆمارکردن
49	مأمور حمام	مهئمورى گهرماو
50	رئيس مأموري ساحة	سهروك مهئمورى گۆرهپان
51	مأمور ساحة	مهئمور گۆرهپان
52	رئيس مأموري فحص	سهروك مهئمورانى پشكنين
53	مأمور فحص	مهئمورى پشكنين
54	مختبر محلي	تاقىگه‌ى خوجيى
55	معاون مأمور	ياريدهدهرى مهئمور
56	مشرح	تويكار
57	ملقح	كه‌لدهر
58	رئيس مراقبين	سهروكى چاوديران
59	مراقب	چاودير
60	مراقب مطار	چاوديرى فروكه‌خانه
61	مندارية	
62	مربي	به‌خيوكهر
63	قارئ مقياس	پيوهرخوين
64	معاون ناظر محطة	ياريدهدهرى ئيشكه‌وانى ويستگه
65	مدرب مهني	راهينه‌رى پيشه‌يى
66	محصل	وه‌رگر
67	مراسل	په‌يامنير
68	مراقب ري	چاوديرى ئاوديرى
دووه‌م: وه‌زيفه‌ى گشتى ژميريارى و وردينى		
1	مدیر حسابات	به‌پيوه‌به‌رى ژميريارى
2	محاسب	ژميريار

3	معاون محاسب	یاریده‌دهری ژمی‌ریار
4	کاتب حسابات	نوسه‌ری ژمی‌ریاری
5	مدیر تدقیق حسابات	به‌پۆه‌به‌ری وردبینی ژمی‌ریاری
6	مدقق حسابات أفدم	وردبینی ژمی‌ریاری پیشکه‌وتوو
7	مدقق حسابات	وردبینی ژمی‌ریاری
8	معاون مدقق حسابات	یاریده‌دهری وردبینی ژمی‌ریاری
سییه‌م: وه‌زیفه‌ی نه‌ستۆدار - الوظائف الحیازیه		
1	مدیر مخازن	به‌پۆه‌به‌ری کۆگاکان
2	أمین مخزن	کۆگادار
3	أمین صندوق	خه‌زنه‌دار
4	معاون أمین صندوق	یاریده‌دهری خه‌زنه‌دار
5	جابی	پاره‌ستین
6	معاون أمین مخزن	یاریده‌دهری کۆگادار
چواره‌م: وه‌زیفه‌ی نه‌ندازه‌یی -الوظائف الهندسیة		
1	رئیس مهندسین	سه‌رۆک نه‌ندازیاران
2	معاون رئیس مهندسین	یاریده‌دهری سه‌رۆک نه‌ندازیاران
3	مهندس أقدم	نه‌ندازیاری پیشکه‌وتوو
4	معاون مهندس	یاریده‌دهری نه‌ندازیار
5	مهندس تطبیقی	نه‌ندازیاری پیاده‌کار
6	معاون مهندس تطبیقی	یاریده‌دهری نه‌ندازیاری پیادکار
پینجه‌م: وه‌زیفه‌ی کشتوکالیی -الوظائف الزراعیة		
1	مهندس زراعی أول	نه‌ندازیاری یه‌که‌می کشتوکال
2	مهندس زراعی	نه‌ندازیاری کشتوکال

3	معاون مهندس زراعي	ياریده‌دهری ئەندازياری کشتوكال
4	مرشد زراعي أول (خريج معهد زراعي)	رابه‌ری يه‌که‌می کشتوكال (ده‌رچووی په‌يمانگه‌ی کشتوكال)
5	مراقب زراعي (خريجو ثانوية)	چاوديري کشتوكال (ده‌رچووی ناوه‌ندی)
6	مرشد زراعي (الزراعة)	رابه‌ری کشتوكال
7	مراقب حقل	چاوديري کيلگه
وه‌زيفه‌ی زانکۆ و فيرکرن- الوظائف الجامعية والتعليمية		
1	عميد	راگر
2	أستاذ	پروفيسۆر
3	أستاذ مشارك	پروفيسۆری به‌شدار
4	أستاذ مساعد	پروفيسۆری ياریده‌دهر
5	مدرس في الجامعة	وانه‌بيژ له زانکۆ
6	معيد	په‌يوه‌ست
7	باحث جامعي	تويژه‌ری زانکۆیی
8	مساعد باحث جامعي	ياریده‌دهری تويژه‌ری زانکۆیی
9	اختصاص تربوي	پسپۆری په‌روه‌رده‌یی
10	مشرف تربوي	سه‌ره‌رشتياری په‌روه‌رده‌یی
11	مدير قسم فني أو علمي	به‌رپۆه‌به‌ری به‌شی ته‌کنیکی يان زانستی
12	مدير تربية محافظة	به‌رپۆه‌به‌ری په‌روه‌رده‌ی پارێزگا
13	معاون مدير تربية محافظة	ياریده‌دهری به‌رپۆه‌به‌ری په‌روه‌رده‌ی پارێزگا
14	مدرس	مامۆستا (ناوه‌ندی و دواناوه‌ندی)
15	معلم جامعي يحمل شهادة جامعية أولية	مامۆستای زانکۆ خاوه‌ن بر‌وانامه‌ی به‌رایي زانکۆ
16	معلم	مامۆستا (سه‌ره‌تايي)
17	مدير معهد فني	به‌رپۆه‌به‌ری په‌يمانگه‌ی ته‌کنیکی
18	طبيب اختصاصي	پزیشکی پسپۆر

19	طبيب أسنان اختصاصي	پزیشکی پسروری ددان
20	مدیر مستشفی	به‌ریوه‌به‌ری نه‌خوشخانه
21	رئيس صحة	سه‌روک ته‌ندروستی
22	مدیر عيادة	به‌ریوه‌به‌ری نورینگه
23	اختصاصي بکتریولوجی	پسروری به‌کتریولوجی
24	بکتریولوجی	به‌کتریولوجی
25	اختصاص بایولوجی	پسروری بایولوجی
26	بايولوجي	بايولوجی
27	طبيب	پزیشک
28	طبيب (مفتش)	پزیشک (پشکنه‌ر)
29	طبيب أسنان	پزیشکی ددان
30	طبيب أسنان (مفتش)	پزیشکی ددان (پشکنه‌ر)
31	طبيب بيطري	پزیشکی فیتیرنه‌ری
32	طبيب بيطري(مفتش)	پزیشکی فیتیرنه‌ری (پشکنه‌ر)
33	صيدلی	ده‌رمانساز
34	رئيس ممرضات جامعه	سه‌روکی په‌رستاران‌ی زانکویی
35	ممرضة جامعه	په‌رستاری زانکویی
36	رئيس ممرضات فنيات	سه‌روکی په‌رستاران‌ی ته‌کنیکی
37	ممرضة فنية	په‌رستاری ته‌کنیکی
38	ممرضة مأذونة	په‌رستاری ریپیدراو
39	قابلة فنية	مامانی ته‌کنیکی
40	قابلة مأذونة	مامانی ریپیدراو
41	رئيس مضمدين	سه‌روک برینپیچان
42	ممرض فني	برینپیچی ته‌کنیکی
43	مضمد	برینپیچ

44	مضمد بیطري	برینپیچی فیتیرنه‌ری
45	معاون بیطري	یاریده‌ده‌ری فیتیرنه‌ری
46	معاون طبي	یاریده‌ده‌ری پزشکی
47	معاون صیدلی	یاریده‌ده‌ری دهرمانساز
48	معاون وقائی	یاریده‌ده‌ری خو‌پاراستن
49	معاون صحي فیزیائی	یاریده‌ده‌ری فیزیای تهن‌دروستی
50	فاحص بصر	پشکنه‌ری بینایی
51	مصور اشعاعي	وینه‌گری تیشک
52	مساعد معهد	هاوکاری په‌یمانگا
53	محال مختبر (خریج کلیه)	شیکاری تاقیگه (ده‌رچووی کولیژ)
54	مساعد مختبر	یاریده‌ده‌ری تاقیگه
55	مساعد صیدلی	یاریده‌ده‌ری دهرمانساز
56	مراقب صحي	چاودی‌ری تهن‌دروستی
57	مثقّف صحي	رۆشنده‌ری تهن‌دروستی
58	معالج طبيعی	چاره‌سه‌رکه‌ری سروشتی
59	موظف صحي	فه‌رمانبه‌ری تهن‌دروستی
60	معالج أشعاعي	چاره‌سه‌رکه‌ری تیشک
61	مساعد مخدر	یاریده‌ده‌ری سرکار
62	مساعد طبيب أسنان	یاریده‌ده‌ری پزشکی ددان
63	مجبر فني	ئیشکه کاری ته‌کنیکی
64	زائر صحیة	میوانانی تهن‌دروستی
65	مساعد مختبر بیطري	یاریده‌ده‌ری تاقیگه‌ی فیتیرنه‌ری
66	مفتش مجزرة	پشکنه‌ری سه‌ربرگه
67	موظف صحي بیطري	فه‌رمانبه‌ری تهن‌دروستی فیتیرنه‌ری
68	مساعد طبي بیطري	یاریده‌ده‌ری پزشکی فیتیرنه‌ری

69	مسئولة تغذية (خريجة مدرسة الفنون المنزلية)	لپرسراوی خوراک (دەرچووی قوتابخانهی تهکنیکی مال)
70	مسجل تذاکر	بلیتېر
71	مرکب اسنان	ددانساز
72	معاون اخصائي	ياریدهدهری پسیپور
73	اختصاصي فيزيائي	پسیپوری فیزیای
74	معاون فيزيائي	ياریدهدهری فیزیای
75	فيزيائي	فیزیای
76	اختصاصي كيمياوي	پسیپوری کیمیاوی
77	کیمیاوي	کیمیاوی
78	معاون کیمیاوي	ياریدهدهری کیمیاوی
79	أختصاص جيولوجي	پسیپوری جیولوجی
80	جيولوجي	جیولوجی
81	معاون جيولوجي	ياریدهدهری جیولوجی
82	اختصاصي جيوفيزيائي	پسیپوری جیوفیزیای
83	جيوفيزيائي	جیوفیزیای
84	معاون جيوفيزيائي	ياریدهدهری جیوفیزیای
85	باحث علمي	تویژدهری زانستی
86	مساعد باحث علمي	ياریدهدهری تویژدهری زانستی
87	اختصاصي مفرقات	پسیپوری تهقه مهنی
88	رئيس طيارين	سەرۆک فرۆکه‌وانان
89	طيار	فرۆکه‌وان
90	مترجم أول	وهرگيری يه کهم
91	مترجم	وهرگير
92	مفتش مساحة	پشکنه‌ری وویپو
93	أمين مكتبة	ئەمینداری کتیبخانه

94	ملاحظ فنی	تیئینه‌ری هونه‌ری
95	معاون ملاحظ فنی	یاریده‌ده‌ری تیئینه‌ری هونه‌ری
96	مساح أول	رووپۆکاری یه‌که‌م
97	رسام	وینه‌کیش
98	معاون رسام	یاریده‌ده‌ری وینه‌کیش
99	مصور	وینه‌گر
100	نقاش	نه‌خشکار
101	مصلح	چاککه‌ره‌وه
102	مساح	رووپۆکار
103	مصور سینمائی	وینه‌گری سینهما
104	معاون مصور سینمائی	یاریده‌ده‌ری وینه‌گری سینهما
105	معاون مصور	یاریده‌ده‌ری وینه‌گر
106	مأمور لاسلکی	مه‌ئموری بیتهل
107	مأمور خطوط	مه‌ئموری هیل
108	مأمور هوائیات	
109	مأمور مخابرة	مه‌ئموری هه‌والگری

خشته‌ی ژماره 3

- برځه‌ی (چوارهم) له‌م خشته‌یه به‌پي‌ی ماده‌ی 4 له یاسای هه‌لوه‌شاندنه‌وه‌ی یاسای پشکیننی دارایی 2481، به ژماره 106 له ریکه‌وتی 1975/7/8 راست کرایه‌وه.

- برځه‌ی (چوارهم) له‌م خشته‌یه به‌وه‌ی که وه‌زیفه‌ی (پیشنویژ) به‌پي‌ی یاسای هه‌مواری نۆزده‌یه‌می یاسای میلاک راست کرایه‌وه و به‌م شیوه‌یه‌ی خواره‌وه‌ی لی هات:

یه‌که‌م: وه‌زیفه گشتیه‌کان- الوظائف العامة

ز	عنوان الوظيفة	ناونیشانی وه‌زیفی
1	معاون مستشار مكتب في مجلس قيادة الثورة	هه‌لوه‌شاوه
2	سكرتير خاص لنائب رئيس مجلس قيادة الثورة	
3	ثانیا- رئاسة الجمهورية	
4	نائب رئيس ديوان رئاسة الجمهورية	
5	نائب رئيس تشريفات رئاسة الجمهورية	
6	معاون رئيس ديوان رئاسة الجمهورية	
7	معاون رئيس تشريفات رئاسة الجمهورية	
8	تشريفاتي	
9	المحاسب القانوني الثاني	ژمیریاری یاسایی دووهم
10	رئيس هيئة الرقابة المالية	سه‌روکی ده‌سته‌ی چاودی‌ری دارایی
11	مفتش الرقابة المالية	پشکینه‌ری چاودی‌ری دارایی

12	باحث الرقابة المالية	تویژه‌ری چاودی‌ری دارایی
13	الرقیب مالی	چاودی‌ری دارایی
14	المحاسب القانوني الثالث	ژمی‌ریاری یاسایی سییه‌م
15	مفتش	پشکنه‌ر
16	معاون مفتش	یاریده‌ده‌ری پشکنه‌ر
17	مدیر واردات	به‌ریوه‌به‌ری داهات
18	مدیر ضريبة العقار	به‌ریوه‌به‌ری باجی خانووبه‌ره
19	مخمن ضريبة العقار	خه‌ملینه‌ری باجی خانووبه‌ره
20	مدیر مال	به‌ریوه‌به‌ری دارایی
21	مامور مال	مه‌ئموری دارایی
22	مأمور تحقق	مه‌ئموری دروستناس
23	مأمور حجز	مه‌ئموری گلدانه‌وه
24	مدیر كمرک و مكوس منطقة	به‌ریوه‌به‌ری بنكه‌ی گومرگ و مه‌كووسی ده‌قه‌ر
25	مدیر مركز كمرک و مكوس	به‌ریوه‌به‌ری بنكه‌ی گومرگ و مه‌كووس
26	مفتش كمرک و مكوس	پشکنه‌ری گومرگ و مه‌كووس
27	معاون مدیر كمرک و مكوس	یاریده‌ده‌ری به‌ریوه‌به‌ری گومرگ و مه‌كووس
28	مخمن كمرک	خه‌ملینه‌ری گومرگ
29	مامور كمرک	مه‌ئمور گومرگ
30	مراقب كمرک	چاودی‌ری گومرگ
31	مخبر	هاوالده‌ر
32	مدیر خزينة	به‌ریوه‌به‌ری گه‌نجینه
33	مفتش ضريبة الدخل	پشکنه‌ری باجی ده‌رامه‌ت
34	مخمن ضريبة الدخل	خه‌ملینه‌ری باجی ده‌رامه‌ت
35	مدیر أملاك	به‌ریوبه‌ری مولک

36	مستشار مرور	راویژکاری هاتووچۆ
37	مفتش أداری	پشکنه‌ری کارگیری
38	نائب محافظ	جیگری پاریزگار
39	معاون محافظ	یاریده‌ده‌ری پاریزگار
40	قائمقام	قائمقام
41	مدیر مصلحة نقل الركاب	به‌ریوه‌به‌ری گواستنه‌وه‌ی که‌سان
42	مدیر ناحية	به‌ریوه‌به‌ری ناحیه
43	مدیر تحریر	به‌ریوه‌به‌ری نووسین
44	کاتب تحریر	نووسینکار
45	کاتب ناحية	نووسه‌ری ناحیه
46	مدیر أحوال مدنية	به‌ریوه‌به‌ری کاروباری شارستانی
47	أمين سجل مدني	ئهمنیداری تۆماری شارستانی
48	نائب رئیس التدوين القانوني	جیگر سه‌رۆکی نووسینه‌وه‌ی یاسایی
49	مدون قانوني	یاسانووس
50	المدعي العام	داواکاری گشتی
51	نائب المدعي العام	جیگری داواکاری گشتی
52	مفتش عدلي	پشکنه‌ری داد
53	مدیر أموال القاصرين	به‌ریوه‌به‌ری سامانی نه‌وجه‌وانان
54	الكاتب العدل	دادنووس
55	مأمور تنفيذ	مه‌ئموری جیبه‌جیکردن
56	معاون قضائي	یاریده‌ده‌ری دادوه‌ری
57	محقق عدلي	لیکۆله‌ره‌وه‌ی دادی
58	مدیر تسجيل عقاري أول	به‌ریوه‌به‌ری تۆماری خانووبه‌ره‌یه‌که‌م
59	مفتش تسجيل عقاري	پشکنه‌ری تۆماری خانووبه‌ره
60	مدیر تدقيق عقاري	به‌ریوه‌به‌ری وردبینی خانووبه‌ره

61	مدیر هندسة التسجيل العقاري	بەڕێوەبەری ئەندازەى تۆمارى خانووبەرە
62	معاون مدير تدقيق عقاري	ياریدەدەرى بەڕێوەبەرى وریبىنى خانووبەرە
63	مدیر تسجيل عقاري ثاني	بەڕێوەبەرى تۆمارى خانووبەرە دووهم
64	معاون مدير تسجيل عقاري	ياریدەدەرى بەڕێوەبەرى تۆمارى خانووبەرە
65	مأمور تسجيل عقاري	مەئمورى تۆمارى خانووبەرە
66	اختصاصي اثار	پسپروى شوینەوار
67	امین متحف	ئەمیندارى مۆزەخانە
68	معاون امین متحف	ياریدەدەرى ئەمیندارى مۆزەخانە
69	مفتش اثار	پشکنەرى شوینەوار
70	منقب اثار	شوینەواردۆز
71	ملحق اثار	پاشکۆى شوینەوار
72	مراقب اثار	چاودیڤرى شوینەوار
73	مرشد اثار	رابەرى شوینەوار
74	محلل اثار	شیکەرەوهى شوینەوار
75	دلیل متحف	رێبەرى شوینەوار
76	مفتش کيل نفط	پشکنەرى تەرازووى نەوت
77	کیال نفط	نەوت پیو
78	مدیر مركزي(برید ،برق،هاتف)	بەڕێوەبەرى ناوەندى (پۆستە، برووسکە، تەلەفۆن)
79	معاون مدير مركزي (برید ،برق،هاتف)	ياریدەدەرى بەڕێوەبەرى ناوەندى (پۆستە، برووسکە، تەلەفۆن)
80	مفتش (برید،برق،هاتف)	پشکنەر (پۆستە، برووسکە، تەلەفۆن)
81	مأمور (برید،برق،هاتف)	مەئمور (پۆستە، برووسکە، تەلەفۆن)
82	مراقب برید	چاودیڤرى پۆستە

83	معاون مامور (برید، برق ، هاتف)	یاریده‌دهر مه‌ئومور (پۆسته، برووسکه، ته‌له‌فۆن)
84	مراقب فنی	چاودێری ته‌کنیکی
85	معاون مراقب فنی	یاریده‌دهر چاودێری ته‌کنیکی
86	فاحص	پشکنین
87	مراقب سلکی	چاودێری ته‌ل
88	مفرق	هه‌لوار
89	مراقب جوی اقدام	چاودێری که‌ش دێرین
90	منبئ جوی	که‌شناسی
91	معاون منبئ جوی	یاریده‌دهری که‌شناسی
92	مراقب جوی	چاودێری ئاسمان
93	معاون مراقب جوی	یاریده‌دهری چاودێری ئاسمان
94	راصد جوی	که‌شبین
95	مسجل السفن المحلية	تۆمارکاری که‌شتیه ناو‌خۆیه‌کان
96	مامور تلکس اول	مه‌ئومور تلکس یه‌که‌م
97	مامور تلکس ثاني	مه‌ئومور تلکس دووهم
98	مامور تلکس ثالث	مه‌ئومور تلکس سێیه‌م
99	مامور شعبة برید	مه‌ئومور هۆبه‌ی پۆسته
100	ضابط اطفاء	ئه‌فسه‌ری ئاگرکوژینه‌وه
101	ضابط أنقاذ	ئه‌فسه‌ری رزگار کردن
102	نائب ضابط اطفاء	جیگر ئه‌فسه‌ری ئاگرکوژینه‌وه
103	نائب ضابط انقاذ	جیگر ئه‌فسه‌ری رزگار کردن
104	سائق اول اطفاء	شوفیتری یه‌که‌می ئاگرکوژینه‌وه
105	سائق اول انقاذ	شوفیتری یه‌که‌می رزگار کردن
106	رئيس عرفاء اطفاء	سه‌رۆک عه‌ریفانی ئاگرکوژینه‌وه
107	رئيس عرفاء انقاذ	سه‌رۆک عه‌ریفانی رزگارکردن

108	عریف اطفاء	عریفی ئاگرکوژینه وه
109	عریف انقاذ	عریفی رزگار کردن
110	سائق اطفاء	شوفیری ئاگرکوژینه وه
111	نائب عریف اطفاء	جیگر عریفی ئاگرکوژینه وه
112	نائب عریف انقاذ	جیگر عریفی رزگار کردن
113	جندی اول اطفاء	سهربازی یه که می ئاگرکوژینه وه
114	جندی اول انقاذ	سهربازی یه که می رزگار کردن
115	جندی اطفاء	سهربازی ئاگرکوژینه وه
116	جندی انقاذ	سهربازی رزگار کردن
117	مفتش عمل	پشکنه ری کار
118	معاون مفتش عمل	یاریده ده ری پشکنه ری کار
119	باحث اجتماعی	تویژه ری کومه لایه تی
120	رقیب إصلاحیه	چاودی ری چاکسازی
121	مدیر سجن	به ریوه به ری به ندیخانه
122	مامور سجن	مه ئموری به ندیخانه
123	معاون مامور سجن	یاریده ده ری مه ئموری به ندیخانه
124	مامور معامل	مه ئمور کارگه
125	حرس	پاسه وان
وه زیفه ی کونسولخانه		وه زیفه ی دبلوماسی
1	قنصل عام - کونسولی گشتی	وزیر مفوض - وه زیری ری دراو
2	قنصل - کونسول	مستشار - راویژکار
3	قنصل اول - کونسولی یه که م	سکرتریر اول - سکرتریری یه که م
4	قنصل ثانی - کونسولی دووهم	سکرتریر ثانی - سکرتریری دووهم
5	قنصل ثالث - کونسولی سییه م	سکرتریر ثالث - سکرتریری سییه م
6	نائب قنصل - جیگر کونسول	ملحق - پاشکو

وەزىفەى ئەوقاف		
1	معاون رئيس ديوان الاوقاف	يارىدەدەرى سەرۆك ديوانى ئەوقاف
2	مدير اوقاف منطقة	بەريۆەبەرى ئەوقافى ناوچە
3	معاون مدير اوقاف منطقة	يارىدەدەرى بەريۆەبەرى ئەوقافى ناوچە
4	مدير اوقاف عتبات مقدسة	بەريۆەبەرى ئەوقافى مەرقەدەكان
5	مدير اوقاف	بەريۆەبەرى ئەوقاف
6	مفتش اوقاف	پشكنەرى ئەوقاف
7	مفتش معابد	پشكنەرى پەرسىنگاكان
8	رئيس نقلیات	سەرۆك تيرمينال
9	رئيس محاسبات	سەرۆك ژميركار
10	رئيس تدقيق	سەرۆك وردبين
11	رئيس مخازن	سەرۆك كۆگا
12	رئيس حقوق وأراضى	سەرۆك ماف و زەويوزار
13	نائب رئيس مهندسين	جيگر سەرۆكى ئەندازياران
14	مدير معمل فنى	بەريۆەبەرى تەكنىكى كارگە
15	معاون رئيس	يارىدەدەرى سەرۆك
16	مفتش قسم	پشكنەرى بەش
17	مفتش سكة	پشكنەرى ئاسنەرى
18	معاون مفتش سكة	يارىدەدەرى پشكنەرى ئاسنەرى
19	ناظر محطة	ئيشكەوانى ويشتگە
20	ناظر فنى	ئيشكەوانى هونەرى
21	رسام تصاميم (خريج معهد المساحة)	نەخشەكيشى ديزاين (دەرچووى پەيمانگەى رووپىوى)
22	كاتب اختزال	كورتەنووس
23	معاون ناظر فنى	يارىدەدەرى ئيشكەوانى تەكنىكى
24	مراقب	چاودير

25	معاون ناظر محطة	ياریده‌دهری ئیشکەوانی ویستگه
26	مأمور سیر	مه‌ئموری هاتن و چوون
27	سائق قنطرة	شوفییری فارگون
28	رئیس فاحصی بطاقات	سه‌رۆک پشکنه‌رانی بلیت
29	ناظر ساحة	ئیشکەوانی مه‌یدان
30	مراقب فنی	چاودییری ته‌کنیکی
31	مراقب عمال فنی	چاودییری ته‌کنیکی کریکاران
32	مامور برق	مه‌ئموری برووسکه
33	مامور فنی	مه‌ئموری هونه‌ری
34	مامور	مه‌ئمور
35	فاحص قطارات	پشکنه‌ری شه‌مه‌نده‌فر
36	جامع بطاقات	بلیتکار
37	فاحص بطاقات	بلیت پشکنین
رۆشنییری		
1	رئیس فرقة موسیقیة	سه‌رۆک تیپی مؤسیقا
2	ضابط ایقاع	ریتمه‌ند
3	عضو فرقة انشاد	ئه‌ندامی تیپی کۆرال
4	منصت	گوئییست
5	رقیب مطبوعات	چاودییری چاپه‌مه‌نی
6	مشرف مشغل	سه‌ره‌رشتیاری کارپیکه‌ر
7	عارضه‌ ازیاء	نمایشکار
8	مصمم	دیزاینه‌ر
9	خیاطة فنية	به‌رگدرووی ته‌کنیکی
10	خیاطة فنية للتطريز	به‌رگدرووی ته‌کنیکی ئویه
11	مساعدة خیاطة	ياریده‌دهری به‌رگدروو

12	محرر	نووسەر
13	منفذ	جێبه جێکار
14	سکرتیر تحریر	سکرتیری نووسین
15	مصحح	هه‌له‌چن
16	مونتیر	مونتیر
17	خطاط	خۆشنووس
18	مساعد مختبر	یاریده‌ده‌ری تاقیگه
19	مضيف طائرات	خانه‌خوویی فرۆکه
20	ملوح	ئاماژده‌ر
21	نوتي	نۆته‌ناس
22	مدرب العاب رياضية	به‌پێوه‌به‌ری یاری وەرزشی
23	مدیر مرکز شباب	به‌پێوه‌به‌ری ناوه‌ندی لاوان
24	مشرف بیت شباب	سه‌رپه‌رشتیاری مالی لاوان
25	معاون مشرف بیت شباب	یاریده‌ده‌ری سه‌رپه‌رشتیاری مالی لاوان
26	رياضي اول	وه‌رزشوانی یه‌که‌م
27	رياضي	وه‌رزشوان

سەرچاوەکان:

- المكتبة القانونية العراقية للحكم المحلي (<http://www.iraq-ig-law.org>) قانون الخدمة المدنية رقم 24 لسنة 1960 المعدل متاح في 2015/6/11
- رۆژنامه‌ی وه‌قایعی کوردستان http://www.mojkurdistan.com/A_Rojname.aspx
- رۆژنامه‌ی وه‌قایعی عێراق <http://www.moj.gov.iq/iraqmag>
- پێگهی ئه‌لیکترۆنی پهرله‌مانی کوردستان <http://perleman.org>
- پێگهی ئه‌لیکترۆنی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی هه‌ریمی کوردستان <http://cabinet.gov.krd>
- پێگهی ئه‌لیکترۆنی ئه‌نجوومه‌نی نوێنه‌رانی عێراق <http://www.parliament.iq>
- پێگهی ئه‌لیکترۆنی ئه‌نجوومه‌نی وه‌زیرانی عێراقی فیدرāl <http://cabinet.iq>
- پرۆژه‌ی به‌کوردی کردنی ناوێشانه وه‌زیرییه‌کان، وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری، ئیداره‌ی سلێمانی (پیشوو).
- پێگهی ئه‌لیکترۆنی وه‌زاره‌تی دارایی و ئابووری هه‌ریم <http://www.mof-krq.org>
- قاعدة التشريعات العراقية www.iraqid.iq
- * یاسا...فه‌ره‌ه‌نگی عه‌ره‌بی کوردی، کوردی عه‌ره‌بی، دادوهر سه‌ردار عه‌زیز خۆشناو، کوردستان 2013-.

فهرمانبه‌رانی تازه دامه‌زراو و زۆریه‌ی نه‌و
فهرمانبه‌رانه‌ی که له خزمه‌تدان و سالانیک کار
ده‌کهن له فهرمانگه‌کانی میریدا زۆریه‌یان به
تیروته‌سه‌لی شاره‌زای نه‌رک و فهرمان و مافه‌کان
و پیرۆزی پیشه‌که‌یان نین، هه‌روه‌ها زانیاری
پنۆستیان له سه‌ر نه‌و ریتمایی و رێساو یاسایانه
نیه‌ که مافیان پێ ده‌به‌خشیت و ده‌یانپارێزیت
و نه‌م کتێبه‌ به‌ شیوه‌یه‌کی گشتی پێک دیت له
گشت یاساكانی کارپێکراو له ژبانی وه‌زیریدا و
بریتیه‌ له (8) به‌ش و پاشکویه‌کی تایبه‌ت به
ناوێشانه‌ وه‌زیرییه‌کان، که ده‌قی وه‌رگیردراوی
یاساکانه‌و هیوادارین سوودی هه‌بیت.

ناماده‌کار

مافی له‌به‌رگرتنه‌وه‌ و بلاوکردنه‌وه‌ی پارێزراوه
بۆ وه‌زاره‌تی ناوخوا‌ی هه‌ریمی کوردستان